

नमो सिरि-तवगच्छायरिय-सयलागमरहस्सवेदीणं-

सिरिविजयदाणसूरियुरुणं ।

प्राचीनाचार्यकृतान्तर्भाष्य-चूर्णिसहिता चिरन्तनाचार्यकृता

सित्तरी ।

सम्पादकः—परमार्हत-श्रीकुमारपालदेवशासनपुनीतश्रीअणहिलपुरपत्तनवास्तव्यो-भोजकजातीयः-मुश्रद्रासंपन्नो-

मोहनलालात्मजः पंडितोऽमृतलालः ।

वि० सं० १९९९]

मूल्य-रु ३-०-०

प्रतय ७००

[चीर स० २४६०

પ્રકાશક —શ્રી ગુરુવંદ પાનાવ

શ્રી મનો-શ્રી સુનાયાદ જ્ઞાનમંદિર,

શ્રીમાતો વગા સુ. રમોદે

— સિત્તરીના પ્રકાશનમા દ્રવ્ય સહાયકોના સુચારક નામો —

૨૦૧) અમદાવાદનિવાસી ધર્મપ્રેમી શ્રી શતાલાલ હકમચંદના ગંગાસ્વરૂપ ધર્મપત્ની ધીરવંદેન, પરમ પૂજનીય પરમ કારુણિક ગુરુદેવ મહામહોપાધ્યાય શ્રીમદ્ બપૂવિજયજી ગણિશરત્રી શુભ નિશામાં શ્રી વિનયદાનસૂરીશ્વરજી જ્ઞાનમંદિર અને વૌપધ શાળાના સુદર અને મનોહર વ્યાખ્યાન હોલમાં સં ૧૯૯૮ ના અગાસ્ટ સુ ૬ થી કરાવવા માંડેલા શ્રી મળવતી મહાસત્રના મળવતી પુણ્યસ્મૃતિ નિમિત્તે ।

૨૦૦) મારંગરોઢનિવાસી ધર્મપ્રેમી શ્રી જગમોહનદામ જેઠાલાલ

૨૦૦) અમદાવાદ નિવાસી ધર્મપ્રેમી શ્રી ચીમનલાલ કાલીદાસ

મુદ્રક —શ્રી ગુલામચંદ લલુભાઈ

શ્રી મહોદય પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ,

દાળાવીઠ-મોતનગર

વિષયાનુક્રમણિકા

—૨૨૦૦૦૦૦૦—

વિષય

પ્રકાશકનું નિવેદન ।

પ્રસ્તાવના ।

શુદ્ધિપત્રક ।

ગ્રન્થસમર્પણ ।

તાહપત્રીય કે પ્રતિકૃતિઓ ।

મંગલાવરણ અને અભિવેચનિર્દેશ ।

બન્ધ, ઉદય, સત્તા, હરીરણા, ક્ષપણા

તથા હપશામનાનું સામાન્ય સ્વરૂપ ।

જીવ કેટલી પ્રકૃતિઓને બાંધતો

કેટલી વેદે ? અને કેટલી સત્તામાં

વિષય

હોય ? તેના ઉત્તરમાં અનેક વિકલ્પો ।

મૂલપ્રકૃતિઓને આશ્રી બન્ધ, ઉદય અને

સત્તામાં પ્રકૃતિસ્થાનવર્ણનાદિ ।

મૂલપ્રકૃતિને આશ્રી બન્ધ-ઉદય-સત્તાસ્થા-

નવિષયક પરસ્પર સંવેધના સાત વિકલ્પો ।

મૂલપ્રકૃતિ વિષયક સંવેધના સાત વિક-

લ્પોનો જીવસ્થાનોને આશ્રી વિચાર ।

મૂલપ્રકૃતિ વિષયક સંવેધના સાત વિક-

લ્પોનો ગુણસ્થાનોને આશ્રી વિચાર ।

ઉત્તરપ્રકૃતિઓની પ્રકૃતિસમુત્કીર્તના ।

જ્ઞાનાવરણીયકર્મ અને અતરાયકર્મની

પત્ર

૨-૩

૩

૩-૪

૪

૪-૫

૫

ગાથા

૪

૫-૧૧

૧૨

૩

૪

૫

૬

પત્ર

૧-૨

૨

ગાથા

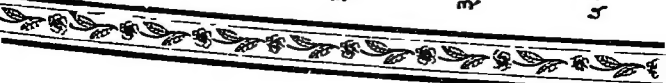
૧

૨

માથા	વિષય	પૃષ્ઠ	માથા	વિષય	પૃષ્ઠ
૭-૧	ઉત્તરપ્રકૃતિઓને આશ્રી બન્ધાદિસ્થાનોનું નિરૂપણ અને તેમનો પરસ્પર સંબંધ । વર્ષનાચરણીયકર્મની ઉત્તરપ્રકૃતિઓને આશ્રી બન્ધાદિસ્થાનોનું કથન । વર્ષનાચરણીયકર્મની ઉત્તરપ્રકૃતિઓને આશ્રી બન્ધાદિસ્થાનોનો સંબંધ । ૭૦ વેદનીય, આયુઃકર્મ અને ગોત્રકર્મને આશ્રી બન્ધાદિસ્થાનોનું નિરૂપણ અને તેમનો સંબંધ ।	૫-૬ ૬ ૬-૭	૧૨-૧૩	મોહનીયકર્મનાં ઉત્તરપ્રકૃતિઓને આશ્રી સત્તારથાનો । મોહનીયકર્મની ઉત્તરપ્રકૃતિઓના બન્ધ સ્થાનોને લગતા માગા ।	૧-૧૦ ૧૦
૯	મોહનીયકર્મનાં ઉત્તરપ્રકૃતિઓને આશ્રી મોહનીયકર્મનાં બન્ધસ્થાનોનો ઉદયસ્થાનો સાથે સંબંધ, તેને લગતા માંગાઓ, માંગાઓની સર્વ-સંખ્યાનું પ્રમાણ અને પદવૃન્દોની સંખ્યા ।	૮-૯	૧૫-૨૦	ઉત્તરપ્રકૃતિને આશ્રી મોહનીયકર્મનાં બન્ધસ્થાનોનો ઉદયસ્થાનો સાથે સંબંધ, તેને લગતા માંગાઓ, માંગાઓની સર્વ-સંખ્યાનું પ્રમાણ અને પદવૃન્દોની સંખ્યા ।	૧૦-૧૪
૧૦	મોહનીયકર્મનાં ઉત્તરપ્રકૃતિઓને આશ્રી બન્ધસ્થાનો ।	૯	૨૧-૨૩	ઉત્તરપ્રકૃતિઓને આશ્રી મોહનીયકર્મનાં બન્ધસ્થાનોનો સત્તારથાનો સાથે સંબંધ ।	૧૪-૧૭
૧૧	મોહનીયકર્મનો ઉદયસ્થાનો ।	૯	૨૪	નામકર્મનાં ઉત્તરપ્રકૃતિઓને આશ્રી બન્ધસ્થાનો ।	૧૭-૨૦
	ઉદયસ્થાનો ।	૯		નામકર્મનાં બન્ધસ્થાનોના વિકલ્પો ।	૨૦

ગાથા	વિષય	પત્ર	ગાથા	વિષય	પત્ર
૨૫-૨૭	નામકર્મનાં ઉત્તરપ્રકૃતિઓને આશ્રી ઉદયસ્થાનો તથા તેને લગતા મંગા ।	૨૦-૨૬	૫૩	ઉદય-સત્તાસ્થાનો અને સવેધનો ગત્યા-દિમાર્ગણસ્થાનોને આશ્રી વિચાર ।	૫૦-૫૪
૨૮	નામકર્મનાં ઉત્તરપ્રકૃતિઓને આશ્રી સત્તાસ્થાનો ।	૨૬-૨૭	૫૪	આઠે કર્મના ઉદીરણાસ્થાનોને ઉદય-સ્થાનની માફક સમજી લેવાની મહામણ ।	૫૫
૨૯-૩૧	નામકર્મના બન્ધ-ઉદય-સત્તાસ્થાનોનો પરસ્પર સવેધ ।	૨૭-૩૧	૫૫-૫૯	ઉદીરણા સિવાય ઉદયમા આવતી એક-તાલીસ પ્રકૃતિઓનાં નામો ।	૫૫-૫૬
૩૨-૩૭	આઠે કર્મની ઉત્તરપ્રકૃતિઓનાં બન્ધ-ઉદય-સત્તાસ્થાનો અને તેના સવેધના જીવસ્થાનોને આશ્રી સ્વામીઓ ।	૩૧-૩૫	૬૦	કયા ગુણસ્થાનમા કર્દ પ્રકૃતિઓ બધાય ? તેનું નિરૂપણ ।	૫૬-૫૮
૩૮-૪૯	આઠે કર્મની ઉત્તરપ્રકૃતિઓના બન્ધ-ઉદય-સત્તાસ્થાનો અને તેના સવેધના ગુણસ્થાનોને આશ્રી સ્વામીઓ ।	૩૫-૫૦	૬૧	શુ બધી ગતિઓમા બધી પ્રકૃતિઓ પ્રાપ્ય છે ? એ પ્રશ્નનું નિરાકરણ ।	૫૮-૫૯
૫૦-૫૨	આઠે કર્મની ઉત્તરપ્રકૃતિઓનાં બન્ધ-ઉદય-સત્તાસ્થાનો અને તેના સવેધના ગુણસ્થાનોને આશ્રી સ્વામીઓ ।	૩૫-૫૦		ઉપશમશ્રેણિનું સ્વરૂપ ।	૫૯-૬૩
				અનન્વાનુચન્વીની ઉપશમના ।	૫૯-૬૧
				યથાપ્રવૃત્તકરણનું સ્વરૂપ ।	૫૯

अपूर्वकरणनु स्वरूप ।
 शिवविधावनु स्वरूप ।
 अनुभागावावनु स्वरूप ।
 गुणभेजिनु स्वरूप ।
 गुणसंक्रमणनु स्वरूप ।
 अनिर्घृत्तिकरणनु स्वरूप ।
 सदावरे भानवासुवन्धीनी विसयोवनानु
 स्वरूप ।
 दर्शनत्रिकनी उपशामना ।
 मोहनीयकर्मनी शेष प्रकृतिओनी
 उपशामना ।

५९-६०
 ६०
 ६०
 ६०
 ६०
 ६०-६१
 ६०-६१
 ६१-६२
 ६२-६३

६२-६६
 ६७-६८
 ६९
 ७०
 ७१
 ६९
 १-३

उपसमभणिधी प्रतिपात्तनो क्रम ।
 क्षयकभेजिनु स्वरूप ।
 क्षयकभेजिवाळा प्राणिना कर्मप्रकृतिवे
 दन्तविषयक मतान्तर ।
 क्षयकभेजि आरोहणनु अंतिम फळ ।
 विशेष ज्ञान माटे मलामण ।
 सित्तरिप्रकरणनी रचनामां रही गयेली
 उणव पूरी करवा माटे बहुभुतने
 विवक्षित अने दोषेती क्षमायाचना ।
 परिशिष्टानि ।

६३
 ६३-६८
 ६८
 ६८-६९
 ६९
 ६९
 १-३

પ્રકાશકનું નિવેદન ।

આજે સિત્તરી ગ્રન્થ તેના માણ્ય અને ચૂર્ણિ સહિત પ્રસિદ્ધ થાય છે, તેથી અમોને અનિર્વચનીય આનન્દ થાય છે. શ્રીમુક્તાવાઈ-જ્ઞાનમંદિરનુ આ નવમુ પ્રકાશન જાહેર થાય છે. અમારી આ ડગતી સસ્થા ટૂંક વખતમા આટલા સુદર અને સર્વોપકારી પ્રકાશનોનો લાભ શ્રુતભક્ત જિજ્ઞાસુ જનોને સાદર આપી શકી છે, તે પૂ. આગમપ્રજ્ઞ પ્રવચનપ્રભાવક પ્રલરવક્તા સુવિહિતાગ્રણી ગુરુવર્ય્ય શ્રી ઉપાધ્યાયજી મહારાજ શ્રી જંબૂવિજયજી ગણિવરના મહાન્ ઉપકારને આભારી છે.

આ ગ્રન્થ કર્મ વિપયનો છે અને પ્રાકૃત માપામા છે. અત્યાર સુધી એ અગ્રગટ રહેલો પ્રથમ વાર પ્રકાશિત કરાય છે. તેનુ સંપાદનકાર્ય આ સસ્થાના એક પ્રાણ સમા વિદ્વાન્ કાર્યકર પંડિત અમૃતલાલ મોહનલાલે કર્યું છે તેઓ પાટણના વતની છે. કેવલ જૈનાશ્રિત ગણાતી ભોજક જ્ઞાતિના છે, છતા તેઓ કેટલા વિદ્વાન્ છે અને પ્રમુશ્રી વીરગામનના કેવા અડગ શ્રદ્ધાલુ તથા સત્યના લરા સેવક છે એ તેઓએ આ જટિલ ગ્રંથના કરેલા સમર્થ સપાદનથી વાચકોને સ્વયમેવ સુવિદિત થશે તેમના આ યગસ્વી કાર્યથી ભોજક જ્ઞાતિ તો શુ પરતુ જૈન કોમ પળ ગૌરવ લેશે એવી અમોને લાગતી છે. તેઓનો આ પ્રથમ ઉત્સાહ છે. પૂજ્ય શ્રી ગુરુદેવના શુભ આશીર્વાદ અને ટેકાથી તે સફલતાથી પાર ઉતર્યો છે એમા શકાને મ્થાન નથી.

આ પ્રત્યક્ષા વિદ્યાનું સપાદકે પ્રત્યક્ષ અને પ્રત્યક્ષતાં આદિ ઉપયોગી વિષયો ઉપર પ્રકાશ પાડતી એક દેશિદ્વાસિક મહત્ત્વ ધરાવતી પ્રસ્તાવના હોયેલી છે, જે આ સાથે સામેલ જ છે. એટલે ઇત્સર્વધિ અમારે કાંઈ કહેવાનું નથી.

તેથી આદિ અનેક વિષયોમાં આજે નવિન કપોલ કલ્પિત પ્રકરણો કરનાર આચાર્ય શ્રી સાગરાનન્દસૂરિની હસ્તુત્રીયતા જગજાહેર છે તમણે, 'આઠ વર્ષની અંદર પણ વીક્ષા અપાય, અનાદિ મિષ્ટાન્ત્રી પ્રથમ સમ્યક્ત્વ પામે ત્યારે સર્વવિરતી કરતા પણ વધુ નિર્જરા કરે છે, અનાદિ મિષ્ટાન્ત્રી પહેલવહેલું ધ્યાનક સમ્યક્ત્વ ઉપાર્જન કરે છે,' इत्यादि કેટલુંકુમતો જૈન સમાજમાં પ્રગટ કર્યો છે. આ પ્રથમો સ્વાધ્યાય કરનારાઓને તે અસલ હોવાનું તેના વિષયાનુસાર અચૂક પૂરવાર થશે. મૌલિક જૈન શાસ્ત્રોત્તરી સૂર્ય ડયા સુધી શ્રી જૈન શાસનમાં તમે છે ત્યાંસુધી તેમના પાંચે કુમત તકી શકે તેવા નથી, તે નિર્વિવાદ છે.

કર્મસાહિત્યમાં આ અતિ ઉપયોગી પ્રત્યક્ષ છે અધ્યાત્મીઓ, સાહિત્યમેસીઓ, અને જ્ઞાનસપ્તાહકો આ મહામૂલ્યા પ્રકાશનને શીઘ્ર અપનાવી લેશે, એ સ્પષ્ટ સુનિશ્ચિત વાત છે.

પૂજ્ય શ્રી ગુરુત્તર્યે આ પ્રથમનાં પ્રુક્તો વિગેરે તપાસી જવાની મહત્તી કૃપા કરી છે તે સાથે આ સપાદનમાં વિદ્વદર્શ સુમિરા જમી પુણ્યવિજયજીએ પણ સ્તુત્ય મદદ કરેલી છે, તે ઉપરાંત પાટણ, વડોદરા આદિ મહારોના કાર્યવાહકોએ પ્રતિબો પૂરી પાડવાનું સુદર સૌજન્ય થતાવ્યું છે, તેઓ સર્વનો સેમજ પૂજ્ય શ્રી ગુરુદેવના સદુપદેશથી આ પ્રત્યક્ષ પ્રકાશનમાં દ્રવ્યસહાય કરી જ્ઞાનભ વિતરણી પ્રુક્તોપાર્જન કરનારા પુણ્યશાલીઓનો પણ આ સ્વકે અમો આભાર માનીએ છીએ. ॐ જ્ઞાતિ —

શ્રાદ્ધ સૂત્રવદ પાનાવદ

।वना ।

विक्रम सवत् १९९६ मां पूज्यपाद परम शासन प्रभावक व्याख्यात चूडामणि परम गुरुदेव उपाध्यायजी श्रीमद् जंबूविजयजी महाराज साहेबने मे प्रस्तुत ग्रन्थना सम्पादन माटे इच्छा दर्शावी. तेओश्रीए सम्मति आपी. मारा जीवनमां कोई पण पुस्तकनु सम्पादनकार्य नहि करेल होवाथी मन सहज आनाकानी पण करवा लाग्यु, पण प्रवर्तक श्री १००८ श्रीकान्तिविजयजी महाराजना शिष्य-प्रशिष्य पं० श्रीचतुरविजयजी तथा साक्षरवर्य मुनि श्रीपुण्यविजयजी पोसे आठ वर्षधी सशोधनपद्धतिनु निरीक्षण करेल होवाथी आ ग्रन्थना सम्पादन माटे मने हाम थई। वेशक ते हाममां पूज्य श्री उपाध्यायजी महाराजना आशीर्वाद साथे उपर्युक्त मुनियुगलनी हुफ पण पायारूप हती।

सित्तरी—प्रस्तुत प्रकरणनां सित्तरी सयरी सयरी सत्तरिया सयरिया तथा सप्ततिका ए प्रमाणे एकार्थिक नामो मळे छे। आ प्रकरण सीत्तेर गाथाओधी सूत्रित होवाथी तेनो सित्तरी एवो नामनिर्देश प्राचीनकाळधी थतो आठ्यो छे। आज रीते बीजा केटलाय ग्रन्थो तेमनी पद्यसख्या उपरधी नामांकित थयेला छे। एक समय एवो पण हतो के ज्यारे ते ते ग्रन्थोना पद्यसख्या-

१ “आना उदाहरण तरीके आचार्य शिवशर्मकृत शतक, आचार्य सिद्धसेनकृत द्वात्रिंशिकाप्रकरण, आचार्य हरिभद्रकृत पञ्चाशक-प्रकरण, विंशतिविंशतिकाप्रकरण, षोडशकप्रकरण, अष्टकप्रकरण, आचार्य जिनवल्लभकृत पडशीतिप्रकरण आदि अनेकानेक प्राचीनतम जैनाचार्यकृत ग्रन्थोना नामोनो निर्देश करी सकाय तेम छे।” (कर्मग्रन्थद्वितीयविभागनो प्रस्तावनामाथी)

सूचक नामनी आगच्छ ते ते ग्रन्थोनो विषय दर्शायी ग्रन्थानु नाम स्थापित यतु । दाखला तरीके दमणमत्तरी कालसत्तरी यात्रा सप्ततिका विचारपट्टत्रिशिका गुरुगुणपट्टत्रिशिका परमसुखपञ्चविंशतिका विगेरे विगेरे । आ सुवधमा एम कल्पना करी दाकाय के सप्ततिका पट्टत्रिशिका पञ्चविंशतिका आदि ग्रन्थो ज पद्यसख्यावाळा अन्य ग्रन्थोना अस्तित्वमां तेना विशेष ज्ञान माटे पटले सेळमेळ धवाना भयथी निश्चयात्मक ओळखाण माटे पोतानो अत्रान्त नामनिर्देश माणी छे । अने तेथी ज पाछळथी रचा येला सितेर पद्यमय आदि ग्रन्थोने पूर्वाचार्योय विशेष नामथी विभूषित कर्यां छे । आ उपरथी एम कहेवामा जरा य हरकत नथी जणाती के प्रस्तुत प्रकरणना रचनाकाल समये तेबु एके य सितेर पद्यमय प्रकरण नहिं होय, जेथी आ प्रकरणनु सितरी एबु सामान्य नाम प्रसिद्ध थयु इछे ।

ગાથાસહ્યા—આ પ્રકરણની ગાથાસહ્યાનાં નિર્ણયમા આપસુધીં બહુ જ વિસવાદ રહ્યો છે । પ્રાચીનમા પ્રાચીન તાલપત્રીય પ્રતિઓમા પણ ગાથાઓની સહ્યા એક ધીજીથી વિપમ જ મઝી આવે છે । આ વસ્તુનું સ્પષ્ટીકરણ પૂ પા મુનિમહારાજ શ્રીચતુરવિજયજીસપાદિત કર્મમન્થ દ્વિતીય વિભાગની પ્રસ્તાવનામા પૂ પા વિદ્વદ્વયે મુનિ શ્રીપુણ્યવિજયજીએ કયુ છે, છતાં અમને અમારા પ્રસ્તુત પ્રકાશનમાં એ વસ્તુને ધધારે વિશદ કરવાની આવશ્યકતા જણાય છે । કર્મમન્થ દ્વિતીય વિભાગમા સિચરિ પ્રકરણની ૭૨ ગાથાઓ મૂલગાથા તરીકે સ્વીકારી છે અને તેને લગતી વિસ્તૃત છણાવટ પ્રસ્તાવનામા કરી છે, પરંતુ અમોએ આ પ્રકાશનમાં સિચરીની ૭૧ ગાથાઓ જ મૂલ ગાથા તરીકે માની છે । તેનું કારણ એ છે કે—અપર્યુક્ત કર્મમન્થ દ્વિતીય વિભાગમાં ચતુરવિજયજીમા સોલસ૦ (ગા૦ ૨૫) એ ગાથાને તેના સમ્પાદકશ્રીએ મૂલગાથા તરીકે માની લીધી છે પરંતુ એ ગાથાને ચૂર્ણીકારે

“ પાઠંતરં ” લેખીને પાઠાન્તર ગાથા તરીકે નિર્દેશી છે, દટલે ચડ પળુવીસા સોલસ૦ ગાથા મૂલની નથી એ માટે ચૂર્ણિકારનો સચોટ પુરાવો હોવાથી સિત્તરીપ્રકરણની ૭૧ ગાથાઓ ઘટિત થાય છે । આઘ ગાથાને મંગલગાથા તરીકે સમજવાથી સિત્તરીની સિત્તેર ગાથાઓ બરાબર થઈ જાય છે ।

વિષય—પ્રસ્તુત પ્રકરણ સ્વાસ અભ્યાસનો ગ્રંથ હોઈને ટીકા, ટ્વા તથા વિવેચન સાથે અનેક વાર મુદ્રિત થઈ ચૂક્યું છે, અને તેથી જ તેને લગતુ તજ્જોદ લેલેલ હોવાથી અમોદ વિષયના ગ્રંથના વિષયના ક્રમણિકા જોવાની મલામણ સિવાય કશું ય લલ્યુ નથી ।

સિત્તરીકાર—પૂ. પા. મુનિશ્રી પુણ્યવિજયજીદ કર્મગ્રંથ દ્વિતીયવિભાગની પ્રસ્તાવનામાં સિત્તરીના કર્તા સબધી વિસ્તુત વિવેચન કર્યું છે જે અમોદ આવશ્યક સમજી અક્ષરશઃ નીચે આપ્યુ છે—

“ સપ્તતિકાપ્રકરણકારને લગતો પ્રશ્ન વિવાદગ્રસ્ત છે । સામાન્ય પ્રચલિત માન્યતા એવી છે કે દના પ્રણેતા શ્રી ચન્દ્રર્ષિમહત્તર છે, અને આ રૂઢ માન્યતાને અનુસરવા સ્વાતર પૂજ્ય ગુરુવર શ્રી ચતુરવિજયજી મહારાજશ્રીદ પળ કર્મગ્રંથના પ્રથમ વિભાગની પ્રસ્તાવનામાં અને આ વિભાગમાં સપ્તતિકાના શિર્ષકમાં “ શ્રીચન્દ્રર્ષિમહત્તરવિરચિત ” દમ જણાવ્યું છે, પરતુ વિચાર કરતા આ રૂઢ માન્યતાના મૂલમાં કોઈ પળ આધાર જડતો નથી ।

સપ્તતિકા પ્રકરણ મૂલની પ્રાચીન તાહપત્રીય પ્રતોમા ચન્દ્રર્ષિમહત્તરનામગર્ભિત જે “ ગાહગ્ગં સયરીદ૦ ” (આ ગાથા અમે

૧ સંશોધનમા ઉપર્યુક કાંદ૨ પ્રતિમા તે ગાથા ઉપર અન્યકર્તૃકા ચેયં ગાથા દવો પાઠ પળ છે । (જુઓ પત્ર ૨૦ પૃષ્ઠિ ૧ ટિપ્પણી ૮ મી)

ઉપર લક્ષી આવ્યા છીએ) જોવામા આવે છે એ પણ આપણને સુસરિના પ્રણેતા ચન્દ્રવિં મહત્તર હોવા માટેની સાક્ષી આપતી નથી । એ ગાથા તો યદ્યુ જ જણાવે છે કે—“ ચન્દ્રવિં મહત્તરના મતને અનુસરતી ટીકાના આધારે સુસરિની ગાથા (૭૦ ને બદલે વધીને) નઠ્યાસી થઈ છે ” । આ હલેલમાં સિત્તરિપ્રકરણની ગાથામા વધારો કેમ થયો એનું કારણ જ માત્ર સૂચવવામા આવ્યું છે, પણ એના કર્તા વિશે એથી કશો ય પ્રકાશ પડતો નથી । આચાર્ય શ્રીમલયગિરિ પણ ટીકાની શરૂઆતમા કે અંતમાં એ માટે કશું ય જણાવતા નથી । યદ્યુ આ રીતે સિત્તરિના પ્રણેતા અગેનો પ્રશ્ન અણઠકલ્યો જ રહે છે ।

સિત્તરિપ્રકરણ ચન્દ્રવિંમહત્તરપ્રણીત હોવાની માન્યતા અમને તો અમમૂલક જ લાગે છે અને એ તેના અંતની “ ગાહગ્ગ સઘટીએ ” ગાથામાં આવતા ચન્દ્રવિંમહત્તર એ નામઅવળ માત્રમાંથી જ અન્ન પામેલ છે અને ટંબાકારે કરેલા અસમ્બદ્ધ અર્થથી એ અમમા હમેરો થયો છે ।

લઘુ જોતાં ચન્દ્રવિં મહત્તરનાચાર્યે પચસપ્રહ મન્યની રચના કરી છે તેમા સપ્રહ કરેલા અથવા સમાવેલા શતક, સપ્તતિકા, કથાપપ્રામુલ, સત્કર્મ અને કર્મપ્રકૃતિ એ પૈંચે પ્રત્યે ચન્દ્રવિં મહત્તરના પહેલા થઈ ગયેલ આચાર્યોની કૃતિરૂપ હોઈ પ્રાચીન જ છે ।

૧ “ગાહગ્ગ સયટીએ ગાથાનો અર્થ ટંબાકારે આ પ્રમાણે કર્યો છે— ચન્દ્રવિંમહત્તરના મતને અનુસરવાવાઠ્ઠી સિત્તર ગાથાવડે આ મન્ય રવાયેલ છે । તેમા ટીકાકારે રચેલી નવી ગાથાનો હમેરતા નેવાશી થાય છે ॥ ૧૧ ॥

વિવેચન—એ સપ્તતિકાપ્રત્યક્તાં ચન્દ્રમહત્તર આચાર્યે તો પૂર્વે સિત્તર જ ગાથા કરી હતી’ इत्यादि । (थेयस्करमंडळनी आश्रुति)

૨ “સયગાહ પચ ગથા અહારિહ જેણ યત્ય સચિસા । દારાણિ પચ અહથા તેણ અહથાભિહાણમિણ ॥ ૨ ॥ પચસપ્રહ’ । પચાના શતકમત્ત

અત્યારની રૂઢ માન્યતા મુજબ खरेबर જો સપ્તતિકાકાર અને પંચસંગ્રહકાર આચાર્ય એક જ હોત તો ભાષ્યકાર ચૂર્ણિકાર આદિ પ્રાચીન ગ્રન્થકારોના ગ્રન્થોમાં જેમ શતક સપ્તતિકા કર્મપ્રકૃતિ આદિ ગ્રન્થોના નામનો સાક્ષી તરીકે હલેલ મલે છે તેમ પંચસંગ્રહ જેવા પ્રાસાદમૂત ગ્રન્થના નામનો હલેલ પળ જરૂર મલ્લવો જોઈતો હતો, પરંતુ એવો હલેલ કયાય જોવામાં નથી આવતો એ એક સૂચક વસ્તુ છે, અને આ ઉપરથી આપણે એ અનુમાન કરી શકીએ છીએ કે ‘સપ્તતિકાના પ્રણેતા પંચસંગ્રહકાર કરતાં કોઈ જુદા જ આચાર્ય છે કે જેમણે નામ આપણે જાણતા નથી, અને તે પ્રાચીનતમ આચાર્ય છે’ ।

સપ્તતિકાનો રચનાકાલ—ભગવાન્ શ્રીજિનભદ્રગણિ ક્ષમાશ્રમણે તેમના વિશેષણવર્તી ગ્રન્થમાં સિત્તરી કર્મગ્રન્થમાં આવતા વિષયને અંગે ચર્ચા કરી છે ત્યાં સિત્તરિપ્રકરણના નામનો હલેલ કર્યો છે એટલે આ પ્રકરણ મહાભાષ્યકાર શ્રીજિનભદ્રગણિ ક્ષમાશ્રમણના કાલ પહેલાં રચાઈ ચૂક્યું હતું એ નિર્વિવાદ હકીકત છે । ભગવાન્ શ્રીજિનભદ્રગણિનો સમય વિક્રમની સાતમી સદીનો ગણાય છે, એટલે એ પૂર્વે આ પ્રકરણ રચાયું હતું એમ માનવામાં કશી હરકત નથી ।

અહીં સાથે સાથે એ વાત ધ્યાનમાં રહે કે મહત્તર પદ અને ગર્ગર્ષિ સિદ્ધર્ષિ પાર્શ્વર્ષિ ચન્દ્રર્ષિ આદિ જેવાં ઋષિપદાન્ત નામો

તિકા-કષાયપ્રાપ્ત સત્કર્મ કર્મપ્રકૃતિલક્ષણના ગ્રન્થાનામ્, અથવા પદ્માનામર્થાધિકારાણા યોગોપયોગમાર્ગણા-વન્ધક-વન્ધવ્ય વન્ધહેતુ-વન્ધવિધિલક્ષણાના સદ્ગ્રહ પદ્મસદ્ગ્રહ ।” (પદ્મસંગ્રહ ગાથા ૧ મલયગિરિટીકા)

૧ ” સયરીએ મોહવધદ્વાળા પંચાદજો કયા પંચ । અનિયટ્ટિણો છલ્લતા, જવાદઓદીરણાપગણ ॥ ૧૦ ॥ સયરીએ દો વિગપ્પા, સમ્મામિચ્છ સમોહ-બંધમ્મિ । મળિયા ઉર્ડરણા, ચત્તારિ કહણ્ણુ હોજ્ઞાહિ ? ॥ ૧૧ ॥ ” ઇત્યાદિકા ગાથા ।

સામાન્ય રીતે પાછલા જમાનાનાં હોઈ સિત્તરિ પ્રકરણની રચનાનો સમય અને ચન્દ્રર્પિમહત્તર એ નામનો સંબંધ પણ વિપમતામયો છે । એ કારણસર પણ સિત્તરિના પ્રણેતા ચન્દ્રર્પિમહત્તર ઠરવા નથી ।

મિત્તરિપ્રકરણકાર વિદ્યે આ કરતા વિશેષ અમે અત્યારે કશું જ કહી શકતા નથી ।”

આ ઉપરાંત ‘ચન્દ્રર્પિમહત્તર સિત્તરિના પ્રણેતા નથી’ એ વિદ્યેનો સત્ત્વક પુરાવો શ્રીચન્દ્રર્પિમહત્તરના પોતાના જ શબ્દોમા મઠી આવે છે—“એવમેકાદશ મદ્ધાઃ મત્તતિકાકારમતેન ।” (જુઓ પત્ર-૭ પૃષ્ઠિ ૨ ની ટિપ્પણી) । સત્તતિકાના નિર્માતાના સ્વધર્મા જેમ દર્શાવે છે એમ વેદ્ય કર્યો છે તે જ રીતે અવતૂરીકાર આદિય પણ અમિત અર્થે છલ્લીને આ વસ્તુમાં ગુચવણ ઠીકી કરેલી છે । જ્યાં સુધી વિશેષ સાધનસામગ્રી પ્રાપ્ત ન થાય ત્યાં સુધી મિત્તરીપ્રકરણના પ્રણેતા સર્વથી વિશેષ સુલાસો થવો મુશ્કેલ છે । અત્યારે તો ફક્ત એટલું જ સિદ્ધ થયું છે ચન્દ્રર્પિમહત્તર કરતા પૂર્વકાલીન કોઈ આચાર્ય સિત્તરિપ્રકરણના નિર્માતા છે ।

સિત્તરીતુળી—ચૂર્ણિમન્થોનુ મહત્ત્વ અતિ ઘણું છે । જો એ મન્થો ન હોત તો ટીકામન્થોની રચના મુશ્કેલીમરી થત, અથવા જેવી અને જેટલી એ રચના વિશદ થઈ શકી છે તેવી એ ન થતી શકત એ વસ્તુ આપણે અનેક ટીકાકાર આચાર્યોએ પોતાના મન્થની આદિમા અતમાં, તેમ જ કોઈ કોઈ બાર મધ્યમા નોંધેલ ચૂર્ણિમન્થોના ઉપકારિત્વ અને પ્રાધાન્ય ઉપરથી સહેજે સમજી શકીએ છીએ । આચાર્ય શ્રીમલયગિરિજીએ પણ સત્તતિકાટીકાની આદિ, મધ્ય અને અંતમા ચૂર્ણિનો ઉપકાર અને તેને જ અનુસરીને ટીકારચના થઈ શકી છે તેવું સ્પષ્ટ જણાવ્યું છે । ટીકાનો આદિમા શ્રીમલયગિરિજીએ “ચૂર્ણો નાવગમ્યન્તે, સત્તતેર્મેન્વલુ-

૧ અહનિશ ચૂર્ણિવિચારયોગાદ મન્દોડપિ શક્તો વિદ્યતિ વિધાનુમ્ । સત્તતિકાટીકાની આદિમા । ‘પરં ચૂર્ણિછુતા તદ્ નાન વિવક્ષિતમિલ્ય

દ્વિધ્મિઃ” એમ લખીને ચૂર્ણિગ્રન્થો માટે બહુવચનનો ઉપયોગ કર્યો છે તે ઉપરથી સપ્તતિકાગ્રકરણ ઉપર પ્રસ્તુત પ્રસિદ્ધ કરાતા ચૂર્ણિગ્રન્થ ઉપરાત વીજા પળ ચૂર્ણિગ્રન્થો હોવા જોઈએ એમ માનવાને કારણ છે પરંતુ હજુ સુધી આ ચૂર્ણિગ્રન્થ સિવાય વીજી કોઈ ચૂર્ણી અમારા જોત્તામાં આવી નથી । આચાર્ય શ્રીમલયગિરિજીએ જે ચૂર્ણિના આધારે ટીકા રચી છે તે ચૂર્ણિ પ્રસ્તુત ચૂર્ણિ જ છે એ વસ્તુ ટીકામા પ્રમાણ તરીકે નોંધેલા ચૂર્ણિના પાઠો ઉપરથી જાણી શકાય છે ।

ચૂર્ણિની ભાષા—ચૂર્ણિ એ એક પ્રકારનો પ્રાકૃત ટીકાગ્રન્થ છે । પ્રાચીનકાલમાં જૈનસંસ્કૃતિમાં પ્રાકૃત ભાષાને મૌલિકસ્થાન હોઈ તેની પ્રત્યેક કૃતિઓ—પછી તે સૂત્ર હો, નિર્યુક્તિ હો, ભાષ્ય હો કે ગમે તે હો—પ્રાકૃતભાષામા જ ગૂંથવામાં આવતી હતી । એ જ નિયમને અનુસરી ચૂર્ણિગ્રન્થોની રચના પણ પ્રાકૃતભાષામાં અથવા પ્રાકૃતબહુલભાષામાં કરવામા આવતી હતી । પ્રસ્તુત સપ્તતિકા-ચૂર્ણિ પણ એ નિયમના અપવાદરૂપ ન હોઈ એની રચના પણ પ્રાકૃતપ્રધાન ભાષામાં જ થયેલી છે ।

ચૂર્ણિકાર—સપ્તતિકાચૂર્ણિકારે ચૂર્ણિમાં પોતાનો નામોલેખ કોઈ પણ સ્થલે કર્યો નથી । તેમ જ આ વિષે આચાર્ય શ્રીમલય-ગિરિજી પણ સિત્તરિની ટીકામાં “ ચૂર્ણિકૃત્-ચૂર્ણિકાર ” સિવાય વિશેષ કશું ય લખતા નથી । ઇટલે અમે પણ ચૂર્ણિકાર કોણ ? એ વિષે કશું જ કહી શકતા નથી.

આત્માનંદસમા પ્રકાશિત કર્મગ્રન્થ પ્રથમ વિભાગના પરિશિષ્ટમાં શ્વેતાવરીય કર્મસાહિત્યવિષયક ગ્રન્થોની નોંધમાં સપ્તતિકા ઉપર ચૂર્ણિ સ્માભિરપિ ન વિવક્ષિતમ્, એવમુતરત્રાપિ ચૂર્ણિકારમાર્ગાનુસરણ પરિભાવનીયમ્ ।” (ગાથા ૪૭ મીની ટીકામા) । “ યૈરેપા વિપમાર્થા, મપ્તતિકા મુસ્ફુ-ટીકૃતા સમ્યક્ । અનુપકૃતપરોપકૃતધ્વર્ણિકૃતસ્તાન્ નમસ્તુર્વે ॥ ” (સપ્તતિકાટીકાના અતમા) ।

તથા શ્રીચન્દ્રવિમહચરિત્ર પ્રાકૃતટીકા નોંધી છે. તે વે ગ્રન્થો પૈકી આ ગ્રન્થ ચૂર્ણિ છે, ચન્દ્રવિમહચરિત્ર પ્રાકૃતટીકા નથી, કારણ કે એક સ્થલે ચૂર્ણિકારે ચન્દ્રવિમહચરના મતથી વિરુદ્ધ પ્રતિપાદન કર્યું છે. પટલે આ ધૂર્ણિના કર્તા ચન્દ્રવિમહચર નથી એ નિર્ધિષ્ટાદ યાત છે.

ચૂર્ણિગ્રન્થનો રચનાસમય—શતકલઘુચૂર્ણિ અને શતકલઘુચૂર્ણિ પછી સપ્તતિકાચૂર્ણિ રચાઈ હશે એ હકીકત ચૂર્ણિમા આવતા નિમ્ન લિખિત પાઠોથી સમજી શકાય તેમ છે—“અર્થાસિ અર્થવિવરણા જહા સયગે” (પત્ર ૩ પૃષ્ઠિ ૧), “લીલદાણાણ વિવરણા જહા સયગે” (પત્ર ૪ પૃષ્ઠિ ૧), “અર્થાસિ વિવરણ જહા સયગે” (પત્ર ૪ પૃષ્ઠિ ૨) “અર્થાસિ મેઝો સરુવનિલ વળા ય જહા સયગે” (પત્ર ૫ પૃષ્ઠિ ૨) “મેઝો ય અર્થનિરુવળ ન જહા સયગે” (પત્ર ૬ પૃષ્ઠિ ૨) “અર્થાસિ વિવરણા મેઝો ય જહા સયગે તહા માણિયલ્લો” (પત્ર ૧૭ પૃષ્ઠિ ૧) ।

શતકલઘુચૂર્ણિ અત્યારે લભ્ય નથી. તે ચૂર્ણિ સુદ્રિત થઈ છે તે શતકલઘુચૂર્ણિ છે, કારણ કે શતક ગાથા ૩૫ મીના માન્ય તથા ટીકામા લઘુચૂર્ણિ તથા લઘુચૂર્ણિના મતાતરોની જે એકી સાથે નોંધ માન્યકાર શ્રીમાન્ ચક્રેશ્વરસુરિ તથા ટીકાકાર મલધારીય શ્રીહેમચન્દ્રસુરિનીએ લીધી છે તે પૈકી લઘુચૂર્ણિ તરીકેનો અભિપ્રાય સુદ્રિત ચૂર્ણિમાં મળે છે, તેમ જ આચાર્ય શ્રીમલ્લય ગિરિજીએ પશ્ચસગ્રહટીકામા તથા સપ્તતિકાટીકામા જે શતકલઘુચૂર્ણિના પાઠો પ્રમાણ તરીકે નોંધ્યા છે તે પાઠો સુદ્રિત શતકલઘુચૂર્ણિમા નથી મળતા. શતકલઘુચૂર્ણિ એ જુદો જ ગ્રન્થ છે જે અત્યાર સુધી મળી શક્યો નથી. શતકલઘુચૂર્ણિના રચયિતા કોણ હતા ?

૧. અર્થ અર્પણે અર્ણારિસે પઠેતિ—સુવર્ણ-સીંગલકથાયાળ નિદા-પ્રયત્નાળ ઉદ્દઝો અર્થિભિં સિ ય ન ચડદ કારણ પુલ્લુસ । (પત્ર ૭ પૃષ્ઠિ ૧-૨)
વિશેષ હકીકત માટે આ પાઠ ઉપર અમારી ટિપ્પણી જુઓ)

तेनी रचना क्यारे थई ? तथा तेनुं ग्रन्थप्रमाण केटलु ? इत्यादि बाबतोनी कशी य माहिती मळती नथी । परतु शतकलघुचूर्णिना कर्ता श्रीचन्द्रर्षिमहत्तर छे । ए विवेनो जेख खभात-श्रीशान्तिनाथजी ताडपत्रीय भडारनी प्रतिना अंतमा मळता नीचेना जेखने आधारें जाणी शकाय छे-“ कृतिराचार्य श्रीचंद्रमहत्तरशिताबरस्य । शतकस्य ग्रंथस्य । प्रशस्तचू । दि ६ शनौ लिखितेति ॥ छ ॥ ” आ वस्तु अति अपूर्व होवाथी ते प्रतिना अंतिम पत्रार्धनो ब्लोक पण अमे आप्यो छे (जुओ प्रतिकृति-२) । श्रीमत्त चन्द्रमहत्तराचार्यना समय निर्णय माटे अमने साधनो मळ्यां नथी ।

प्रस्तुत चूर्णि शतकलघुचूर्णि पछीज रचाई होय तो श्रीचन्द्रर्षिमहत्तर पछीनो तेनो रचनाकाळ ठरे । सप्ततिकाभाष्यना प्रणेता नवांगीवृत्तिकार श्रीअभयदेवसूरिना पूर्वे प्रस्तुत चूर्णिनु निर्माण थई चूक्यु हेतु ।

सप्ततिका अन्तर्भाष्य-—मूलग्रन्थमा आ भाष्यनी गाथाओ अंतर्गत करवाथी ज मूलग्रन्थनी अभिधेयपरपरा सचवाती होवाथी आ भाष्यने अन्तर्भाष्य कहेवामां आवतुं हशे । सप्ततिकाप्रकरणनी दरेक गाथांनी व्याख्या रूपे आ भाष्य नथी, पण मूलग्रन्थमा जे

१ शतकलघुचूर्णिना कर्ता मबधी आज पर्यंत क्यारे य कशु प्रमाण नहोतु मळ्यु । विक्रम संवत् १९९७ मा श्रीमोहनलाल दीपचंद चोक्रसी (खभातनिवासी ए खभातना भंडारनी केटलीएक प्रतिओना मो-माथा वगरना अस्तव्यस्त सेळभेळ थयेल, चोंटेल तथा झूटेल ताडपत्रोनी जथ्यो साक्षरवर्थ श्रीपुण्यविजयजी महाराज उपर मोकळो आप्यो हतो । तेमार्थी अनिपरिश्रम वेठा घणा ग्रन्थो तेओथ्रीए जूदा पाडत शतकलघुचूर्णिना पत्रो मेळवी छेळा पानानो अर्धभाग पण मळवेलो, जेथी शतकलघुचूर्णिकारना निर्णयनो सुयश तेओथ्राने वर छे ।

२ ‘ नमिळण महावीर, कम्मठुपरूवण कळिस्सामि । वषोदय-सतेहि सत्तरियाचुन्निअणुमारा ॥ ” (सप्ततिकाभाष्यगाथा १)

સ્થળે અર્થાનુસંધાનની અપૂર્ણતા જણાય તે સ્થળે ચૂર્ણિકારે, તેમને અનુસરતા ટીકાકાર આચાર્ય શ્રીમલયગિરિજીવ તેમ જ મસતિકાપ્રકરણની મૂલપ્રતિઓના વિદ્વાન્ લેખકોએ લેખેલી આ માધ્યમની ગાથાઓ દષ્ટિગોચર થાય છે । ચૂર્ણિ તેમ જ સમસિકા-ટીકામાં અત્તર્ભાષ્યગાથા તરીકે નોંધેલી ગાથાઓ સિવાય ચૂર્ણિમાં આવતી ગાથાઓ અન્તર્માધ્યગાથાઓ હશે કે કેમ ? તે માટે નિર્ણય થઈ શકે તેમ નથી । ચૂર્ણિકારે તથા ટીકાકારે નોંધેલી અન્તર્માધ્યગાથાઓ કુલ ૧૦ છે ।

ગમે તેમ હો, પ્રસ્તુતપ્રન્યના અંતમા આશ્ય ચૂર્ણિની સમાપ્તિ બતાવી છે તેથી અન્તર્માધ્ય સર્પૂર્ણપણે આ પ્રન્યમા સમાવિષ્ટ હોવાનુ કલ્પી શકાય તેમ છે ।

સસોધન—(૧) મૂલ તથા ચૂર્ણિપ્રન્યની પ્રતિઓમા કેટલેક સ્થળે અનુસ્થારને બદલે પરસવર્ણો હોવાથી પ્રસ્તુત સુદ્રનમા તેમને જેમના તેમ કાયમ રાખ્યા છે । (૨) પ્રાકૃતવ્યાકરણના વૈકલ્પિક નિયમનાં પાઠભેદોને માત્ર ઉદાહરણ પૂરતા નોંધી બીજા બધાને છોડી દીધા છે । (૩) ચૂર્ણિપ્રતિઓમા જે જે પાઠો સ્પષ્ટિ લાગ્યા તે તે પાઠો અમે [] આવા કોષ્ટકની અંદર હમેરીને મૂક્યા છે, દાલલા તરીકે “સમ્મામિચ્છદિદ્ધિ [મિચ્છદિદ્ધિ]જો” પત્ર ૨૮ પૃષ્ઠ ૨ । (૪) ચૂર્ણિમા જે પાઠો અશુદ્ધ હોય તે પાઠોને કાયમ રાલી તેની સાથે તેના તે સ્થાનમા પડતા શુદ્ધ પાઠોને અમે () આવા કોષ્ટકની વચમા રાખેલ છે, દાલલા તરીકે “અણાયજ્ઞા(પજ્ઞા)” પત્ર ૨૨ પૃષ્ઠ ૨ દિષ્પની ૨ ।

સસોધનમા ઉપયુક્ત પ્રતિઓ

પ્રસ્તુત પ્રાચના સસોધનમા અમે ૬ પ્રતિઓનો ઉપયોગ કર્યો છે । તે વૈકી ત્રણ પ્રતિઓ મૂલપ્રન્યની છે, અને ત્રણ ચૂર્ણિપ્રન્યની

છે । खे१, खे२ અને खे३ સજ્જક પ્રતિઓ મૂલગ્રન્થની છે । સં, કાં१ અને કાં२ સજ્જક પ્રતિઓ ચૂર્ણિગ્રન્થની છે । તે પ્રતિઓનો પરિચય આ નીચે આપીએ છીએ ।

૧-૨-૩ खे१ खे२ અને खे३ સંજ્જક પ્રતિઓ—આ ત્રણેય પ્રતિઓ પાટણ સેતરવસહિના પાડાના મઢારની છે. તે મઢાર હાલમા શ્રીજેસીંગલાલ મગવાનભાઈ જ્ઞવેરીની દેશ્વરેશ્વરમા છે. ત્રણેય પ્રતિઓ નાના નાના પ્રકરણોના સમૂહરૂપે લખાયેલી તાડપત્રીય પોથીઓની અતર્ગત થયેલી છે । શુદ્ધિ ત્રણેય પ્રતિઓની ઠીક ઠીક છે । દરેક પ્રતિના પ્રત્યેક પત્રની પૃષ્ઠિ દીઠ ૩ અથવા ૪ પક્તિઓ છે ।

खे१ પ્રતિ ૧૯ પત્રોમા લખાયેલી છે । તેની ગાથાસંખ્યા ૯૧ છે । પ્રતિની લિપિ સારી અને હાલત મધ્યમ છે । પ્રસ્તુત મુદ્રણમા આ પ્રતિને શ્વાસ વાધક કારણ સિવાય મૂલમા રાખી છે । તેની લંચાઈ-પહોળાઈ ૧૫×૨૨ ઇંચ પ્રમાણ છે । પ્રતિના અંતમા કશોય વહેંચલ નથી ।

खे२ પ્રતિ દશ પત્રોમા લખાયેલી છે । તેની ગાથાસંખ્યા ૯૨ છે । લિપિ સારી, સ્થિતિ મધ્યમ છે । સમસ્ત પોથીના અંતમા “સવત્ [૧૨]૭૮ વર્ષે માઘ વદિ ૪ ભૈમે” આવી ટૂંકી પુષ્પિકા મળે છે ।

खे३ પ્રતિ ૯૩ ગાથાપ્રમાણ છે । લિપિ સારી અને સ્થિતિ મધ્યમ છે । પોથીની લંચાઈ-પહોળાઈ ૧૪×૧૩ ઇંચ પ્રમાણ છે । અંતમાં કશોય વહેંચલ નથી ।

૪ સં સંજ્જક પ્રતિ—આ પ્રતિ પાટણ-શ્રીસંઘના મઢારની છે । આ મઢાર શ્રીહેમચન્દ્રાચાર્ય જૈન જ્ઞાનમંદિરમાં સુરક્ષિત છે । તેની દેશ્વરેશ્વર પાટણ શ્રીસંઘે નિયત કરેલા જ્ઞાનમંદિરના વહીવટકર્તાઓની કમીટી રાખે છે । આ પ્રતિ અતિ પ્રાચીન છે । તાડપત્રીય

પ્રતિઓમાં જે વિષમાશ્વરી પ્રતિઓ હોય છે તેમા આ પ્રતિની ગણના થઈ શકે તેમ છે । પ્રતિની લિપિનો ક્યાલ આવે તે માટે અમે પ્રતિતા ૬૯ મા તથા ૮૨ મા પત્રની એક એક પૃષ્ઠિનો બ્લોક આપ્યો છે (જુઓ પ્રતિકૃતિ ૧) । સામાન્ય તાલપત્રીય પ્રતિઓ કરતાં આ પ્રતિ વિષમાશ્વરવાળી હોવા છતાં યની લિપિની સ્પષ્ટતા તથા શુદ્ધિ અત્યુત્તમ છે । આ જ કારણસર આ પ્રતિને અમે અમારા પ્રસ્તુત સપાદનમાં મુદ્દત્વે કરીને ક્લાસ વાંચક કારણ સિવાય પ્રમાણમૂલ રાખેલ છે । આ પ્રતિ વિના અમારુ આ સપાદન દુષ્કર બનત । પ્રતિનાં સરુઆતના પાંચ પાનાનાં નાના મોટા દ્રુકઢા માત્ર છે, અને અતના વે બ્રણ પત્રો નથી, તેથી મન્યસમાસિમાં લરાતી છેલ્લકાવિની પુલ્પિકા વગેરે અમે આપી શકતા નથી । આ પ્રતિના ૧૧૭ પત્રો છે, દરેક પત્રની પ્રત્યેક પૃષ્ઠિમા પાંચથી આઠ સુધી ઓઢીઓ છે, દરેક પૃષ્ઠિમાં ૪૫ થી ૫૧ સુધી અક્ષરો છે । પ્રતિની લંબાઈ-પહોળાઈ ૧૨×૨૨ ઇંચ પ્રમાણ છે । છેલ્લન સમય સંમયતઃ વિક્રમનો ૧૧ મો સત્તક હોય તેમ લાગે છે । પ્રતિની સ્થિતિ સામાન્ય રીતે ઠીક ગણાય ।

૫-૬ કાં? કાં? સજ્જક પ્રતિઓ—આ બન્ને પ્રતિઓ પૂ પા પ્રવર્તેક શ્રીમાન્ કાન્તિવિજયજી મહારાજના વહોશરાના જ્ઞાન મહારની છે । આ મહાર હાલમાં શ્રી ચંદુલાલ પુરુષોત્તમદાસ શંવેરીની દેશ્વરેશ્વના મુરશ્ચિત છે ।

કા? પ્રતિ—આ પ્રતિ તાલપત્ર ઉપર લખાણી છે । અનુમાનથી વિક્રમના તેરમા સત્તકમા લરાણલી લાગે છે । પ્રતિના પત્ર ૯૬ છે, વચ્ચમા અંતરે ૨૭ પત્રો નથી તેમ અંતમાં પણ ૨૫ થી ૩૦ પત્રોનુ લક્ષણ ત્રુટે છે । એકશરે આ પ્રતિ અતિ ત્રુટિત પ્રતિ કહેવાય । સંશોધનમા આ પ્રતિ ઠીક ઠીક મદદગાર થઈ છે, એકશરે શુદ્ધિ પણ ઠીક છે । પ્રતિની હાલત જીર્ણ છે । તેની

લંબાઈ-પહોળાઈ ૧૭X૨ ઇંચ પ્રમાણ છે । દરેક પત્રની ઘુષ્ટિ દીઠ ઓછામાં ઓછી ૩ અને વધારેમાં વધારે ૬ પંક્તિઓ છે, પ્રત્યેક પંક્તિમાં ૬૫ થી ૭૦ અક્ષરો છે ।

કાં? પ્રતિ—આ પ્રતિ પૂ. પા. પ્રવર્તક શ્રીમાન્ કાન્તિવિજયજી મહારાજશીર્ષ અમદાવાદ હહેલાના મંડારની પ્રતિ ઉપરથી લેવાયી છે । આ પ્રતિના અભાવે પ્રસ્તુત સત્તિકાચૂર્ણિનું સંપાદન અધૂરું જ રહેત, કારણ સં અને કાં? પ્રતિઓ અંતસુધી પૂરી નથી । પ્રતિ અત્યંત અશુદ્ધ છે । પ્રતિ નવી હોવાથી તેની હાલત સારી છે । પ્રતિની લંબાઈ-પહોળાઈ ૧૧X૫ ઇંચ પ્રમાણ છે । પત્ર-સંખ્યા ૪૬ છે । પ્રત્યેક પત્રની એક ઘુષ્ટિમાં તેર તેર પંક્તિઓ છે, દરેક પંક્તિમાં ૫૨ થી ૬૦ અક્ષરો છે । પ્રતિના અંતમાં “ શ્રી સત્તરિભાસ ચૂરણગ્રંથસમાપ્તમિદં ॥ ગ્રંથાગ્રથ ॥ ” આ પ્રમાણે લખ્યું છે.

આ ગ્રંથમાં તથા પ્રસ્તાવનામાં ઉપયુક્ત મુદ્રિત ગ્રંથોની માહિતી

કર્મગ્રંથ પ્રથમ વિભાગ=શ્રી આત્માનન્દ સભા (ભાવનગર) તરફથી પ્રકાશિત “ સટીકાશ્રત્ત્વારઃ કર્મગ્રંથા. ” ।
કર્મગ્રંથ દ્વિતીય વિભાગ=શ્રી આત્માનન્દ સભા (ભાવનગર) તરફથી પ્રકાશિત “ શતકનામા પદ્મકર્મગ્રંથઃ તથા સત્તિકા-
મિધાનઃ ષષ્ઠઃ કર્મગ્રંથઃ ” ।

સત્તિકા ભાષ્ય=શ્રીનન્દેશુકાચાર્યવિરચિત વૃત્તિ સાધે, શ્રી જૈન ધર્મ પ્રસારક સભા (ભાવનગર) દ્વારા પ્રકાશિત ।

શતકચૂર્ણિ=શ્રી રાજનગરસ્થ વીરસમાજ દ્વારા પ્રકાશિત “ સર્વૈર્ણિક શતકપ્રકરણમ્ ” ।

વન્ધ-શતકપ્રકરણ=ભાષ્ય તથા વૃત્તિ સહિત, શ્રી રાજનગરસ્થ વીરસમાજ દ્વારા પ્રકાશિત ।

પચ્ચસગ્રન્થે ટીકા સહિત (વિભાગ બીજો) શ્રી સુક્તાવાઈ જ્ઞાનમંદિર (હમોર્દે) દ્વારા પ્રકાશિત ।

કર્મપ્રકૃતિ=ધૂર્ણિ તથા ટીકાષ્ટયયુક્ત, શ્રી સુક્તાવાઈ જ્ઞાનમંદિર (હમોર્દે) દ્વારા પ્રકાશિત ।

કર્મગ્રન્થ સાર્થ દ્વિતીય વિભાગ=શ્રી જીવવિનયજીકૃત ટવા તથા વિવેચન સહિત, શ્રી શ્રેયસ્કર મહલ (મહેસાણા) તરફથી પ્રકાશિત
(નવી આવૃત્તિ)

આ ગ્રન્થમાં અમે જે જે સ્થલે “જ્ઞાતક” અથવા “જ્ઞાતકપ્રકરણ” લખ્યું છે તે આચાર્ય શ્રીશિવસૂર્યમંકૃત વન્ધ્યાશતકપ્રકરણ સમજવું ।
ઋણસ્વીકાર તથા આમાર—પ્રસ્તુત ગ્રન્થના ત્રણ પોર્મે સુધીની કોપી તથા પ્રુફોલુ નિરીક્ષણ કરવા બદલ સથા પ્રસ્તુત ગ્રન્થની
ત્રણે થ હસ્તલિખિત પ્રતિબો મેઢવવામાં પ્રથમ કરવા બદલ તેમ જ સ્થલે સ્થલે અનેક વાર અનેક સંવેદોને ટાઢવા બદલ, તેમ જ
ગ્રન્થમાં આવતા હપ્તમંત્રેણિ-હપ્તકમ્પેણિના સ્વરૂપને સાગોપાગ સમજાવવા બદલ સાક્ષરત્વ પૂ પા મુનિશ્રીપુણ્યવિજયજીનો, તથા
જાહ્વા ય પ્રથના મુખસંશોધનમાં સહાયકર્તા, અનેક સ્થલે સંશોધનને લગતા મહસ્વના સૂચક, પ્રસ્તુત ગ્રન્થના સમ્યા
ધનમાં હત્તેજક ધરમપૂજનીય મુગૃહિતનામધેય પરમશુરુદેવ તપાખ્યાયજી શ્રીમદ્ બ્રહ્મવિજયજી મહારાજ સાહેબનો, તેમ જ જેઓય
પોતાના બહીવટ નીચે બાલતા શ્રીસુક્તાવાઈ જ્ઞાનમંદિરદ્વારા આ ગ્રન્થ પ્રકાશિત કરી મને આ ક્ષેત્રમાં પ્રથમ અનુમત્ત અપ્પ્યો છે તે
શ્રીસુભચ્ચદર્માંનો પણ યથાવિધિ ઋણસ્વીકાર કરુ છુ ।

જે જે મહારોના બહીવટકર્તા સબ્બનોય આટલા જાવા સમય સુધી પ્રતિબોનો લપયોગ કરવા માટે ધીરજ રાહી છે તેમનો
સત્તેમ આમાર માણુ છુ ।

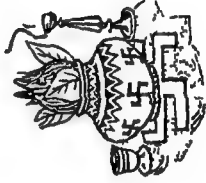
क्षમાયાચન—આ ગ્રન્થના સપાદનમા વિલબ વધારે થયો તેનુ એક કારણ તો એ છે કે મારો આ ક્ષેત્રમા પ્રથમ પરિશ્રમ, અને વીજુ મારી પત્ની કમલા અને પુત્ર જયંતનુ અકાલે અવસાન થયું એટલે કાર્યમાં અતિ શિથિલતા આવી, એક તો તેને લીધે તથા અલ્પજ્ઞતાને લીધે સશોધનમાં રહેલી ત્રુટીઓને ક્ષમ્ય ગણવા વિદ્વદ્ગણને નમ્ર વિનંતિ કરીને પ્રસ્તાવના પૂર્ણ કરું છું ।
 સમ્પાદનેન ચત્ કિચ્છિત્, લેખે સુકૃતમમૃતઃ । તેન ચોધિમવાપ્નોતુ, તન્માતા હરકુંવરી ॥

વિજયા દશમી

વિક્રમ. ૧૯૯૮

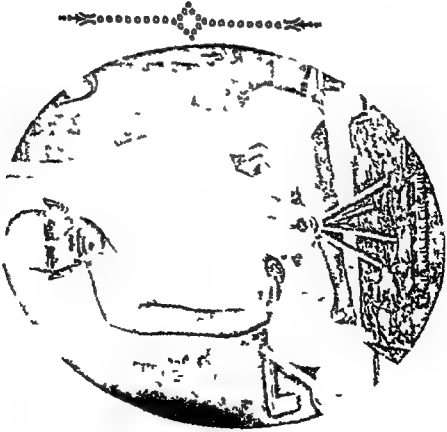
વાગોલ્લનો પાહો-પાટણ

અમૃતઃ

शुद्धिपत्रक

पत्र-पृष्ठि-पङ्क्तयः	अशुद्धम्	शुद्धम्	पत्र-पृष्ठि-पङ्क्तयः	अशुद्धम्	शुद्धम्
७-१-८	कचल	उ चर	४४-१-१	बाणसई	बाणसई
११-२-१४	दिपणव	दिय णव	४४-१ १ ३	बड	बड
१३-१-३	दोभगा	दो भगा	४४-२-१	-धिरा डधिरसुभा	-धिरा डधिर सुभा
१३ १ १०	१ । अवधने	१ अवधने	४६ १-१ २	एकतीस ।	एकतीसा
२० १ १०	अहुतराणि	अहुतराणि	४७-१-१	कट्टवीस	कट्टावीस-
२३ १ १४	-ज पव	जपव	५३ १ १ १	तित्थगररहिय	तिथगररसहिय
३० १ १२	करे ति	करेंति	५४-२-७	जाए	जोए
३०-२-९	एते वस	एते वस (१)	५८-२-४	मणियविहीणा	मणियविहिणा
३४-१-७	वससताणि	वस-सताणि	५८-२-४	पगइसब्भावो	पगइसब्भावो
३६-१-२	जुगुल	जुगल		त्ति जत्थ त्ति-गइ	त्ति जत्थ त्ति-गइ
३६ २ १२	भगोप मत्त	भगो वमत्त-	६७-२-६	तुघरिमव-	तुघरिमव-
३७ १ १४	उपमसेसु	उपमसेसु	६७-२ १०	अवसकित्ति	जस्सकित्ति (घटित सग्गभावयेते)

शासनदिवाकर-सकलागमरहस्यवेदीस्वर्गस्थ-आचार्यदेव श्री १००८ श्री
विजयदानसूरि-पट्टप्रभावक-सिद्धान्तमहोदधि-परम पूज्य श्री १००८
श्री गुरुदेव आचार्यश्री विजयप्रेमसूरिवर,

वर्तमान जिनशासनमां विचरता मुनिगणमां कर्मसाहित्यना निष्णात तरीके
आपनुं स्थान अजोड छै, एवा निस्पृह विद्वानोना सत्यमतनी साथे मळतो
थईने हुं आ कर्म विषयक श्री सित्तरी ग्रन्थनुं मारुं प्रथम संपादन
आप कृपालुना करकमलमां सादर समर्पण करी कृतार्थ थाउं छुं.

लि० नम्र सेवक अमृतनी आप कृपालुना चरणारविन्दमां
कोटिशः बंदनावली

विक्रिद्विद्वान्निगताऽदयमल्लसि॥१॥१॥
वक्त्रकलसुवयमसंवेलेलाविलाठलाउ
नवाविमुद्वनवागसपकोमिहोउचसु
गययलपिहयंमिहकडीवदीसोयसी
एउदयविगलाउदयपसायमलिचा
कोमोवउमलेसाउपकिंतिमिहदिदीय
लाहालेसुसयंमिहोउसुयुलहकिमु।

यउचंतेसुयत्रासिबउयीसाठलकुंति।उमो
संगालाकाठयउयीसाठायसात्मगय
संसदिमेवयायकुमावोमेलोयोदीलोयीसा
उयालिगेमउएदिंततेवयुलिङ्गमिदि
भीउसुतेमोगादउतेकिंतसिउदवउदा
प्रविद्यानोगादउययंगिनउमहमुएरा

संप्रपणियकिस्सयादसंप्रकोदप
यंतेसिमुलिपयंयेयंययालिम्या
यियमिसुमाउसासामाउविसेसे
ओमोवउगलेसाउपसिगासासा
उदयसयायमुलेयसातेनहमु
कायोनिमिमुएहालेमदिवायुला

विवोववउवायेयगगउगसंमदिहिलोपमुव
यमालागिणकीमपहालिकदापसला
उमससदिपेपलीसंययमालसमा
यसीपसपनीसंमसुयगउयाउयंयमा
ओयोसंतालितां।१॥१॥मसमदय
हियंमसुयगउयाउतांतीसंयंयसाएाल
उदयोदेकोसंतालितां।१॥१॥देयमा।

पक्केकंमिउदपदोरेसंतालि।१॥१॥पसला
नीसयंयोउयिकोमसुयगउयाउमोसेयग
मुयसंमसविउदयसंयंलीपकोवे।मिदो
एलाएयनेउयालेयंयउदया।ममुसा
सउकोयायेयगसमीसोदयादि।यलिउ
देवकेउयारागालिचेयसएयमऊमलि
नेरउययापयाएालमुमीयेयमिहगमालव

नीसंयंयगालस्यसामलेला।ममऊद
उयाउमोयालउदेयगउयाउमोमि
रोसंगालि।१॥१॥तायमपसुयो
॥१॥नपाउगउपउमपकोकोमो
उमिदिकोसंतालि।म्यानिहमनस
यप्रउयंयगएालिकेसुयोकोमि
संतकमिगोमेवउयउलगययंयको

मसतिकाचूर्णि पत्र ६९ मुद्रितपत्र ३९ पृष्ठि २, तथा पत्र ८२ मुद्रित पत्र ४७ पृष्ठि २ (श्रीसंव भंडार-पाटण)

ॐ णमो कम्मातीताणं जिणाणं ।
णमो सयलागमरहस्सवेद्दणं सिरिविजयदाणसूरीणं ।

पाईणायरियकयचुणिसमेया चिरंतणायरियविरइया

सिन्तरी ।

॥ नम सर्वज्ञाय ॥

सिद्धिविबंधणबंधुदय-संतखवणविहिदेसओ सिद्धो । भगवं भवजणगुरू, विक्खायजसो जयइ वीरो ॥

एकास्स वि गणहरा, सबे वेइगोयरस्स पारगया । सबसुयाणं पभवा, सुयकेवल्लिणो जयंति सया ॥

सुह-दुक्ख-तत्कारणसरूवपरिणाणाओ सबजीवाणं सोक्खकारणाऽऽयौण-दुक्खकारणपरिचागनिमित्तो सबदुक्खविमोक्ख-
लक्खणो परमसुहलंभो चि सुह-दुक्ख-तत्कारणनिहेसो कायवो । दोसोवसमणाओ उत्तरकालं आरोगसुहलंभ इव सो सुहो

१ "यति वी" का २ ॥ २ अचोगोचरस्य ॥ ३-आदान-॥

सामाविओ चि पढमेव दुक्ल-तक्कारणपरूवण परमरिसओ करेति चि, पच्छा सुहकारण-सुहाण परूवण ति । ताइ च कम्मपगइयातिमहागथेसु भणियाइ । ते य गथा दुरवगाह चि काउ कालदोसोपहयमेहा-ऽऽउ-बलाण अज्जकालियाण साहुण अणुगगहत्थ आयरिएण कय यमाणनिप्पण्णनामय सत्तरि चि पगरण । त विवरिस्सामो । तस्स भगला ऽभिधेय-णिदेस-सवधत्था पढमगाहा—

सिद्धपएहिं महत्थ, वधोदय-सन्तैपगइठाणाण । वोच्छ सुण सखेव, नीसद दिट्ठिवायस्स ॥ १ ॥

सिद्धपएहिं महत्थ० गाहा । मगलपरिगहियाइ सत्थाइ निष्फत्ति गच्छति, सिस्स-यसिस्सपरपराए पइट्ठाहिंति चेति सिद्धसदो मगलत्थो । महत्थ वधोदय-सताण सखेव वोच्छ ति अभिधेयनिदेसो । विट्ठिवायस्स निस्सदो चि सवधो । एत पिडत्थो ।

इयाणि अवयवा विवरिञ्जति—‘सिद्धपएहिं’ ति सिद्धानि—निष्ठां गतानि न खोहिञ्जतीत्यर्थ उदाराणि पयाणि जेतुं गथेसु ते सिद्धपदा गथा । के ते ? मण्णति—कम्मपगतियाइया कतियादिबलधीमाणुओगदारवित्थरा । कम्हा ? सवण्णुमणियत्थाणु-सारिचउबिहबुद्धिसपन्नगणहरगैहियसप्पामनाओ । तेसि वधाओ वध उदयाओ उदय सताओ सत कट्ठिऊण ‘महत्थ सखेव

१ ण । ता स ॥ २ पयडिठा के २ खे २ ॥ ३ निस्सद के २ खे २ ॥ ४ जे वि चउच्चिहा कति स ॥ ५-प्रयित्तव प्रमाण्यात् का १ टिप्पणी ॥

वोच्छं' ति संबज्झइ । सिद्धपएहिं ति पंचमीनिदेशो, सिद्धपदेहिंतो चि बुत्तं भवइ । अहवा ससमयसिद्धाणि पयाणि जीवट्ठाण-
 गुणट्ठाणाणि, तेहिं सिद्धपएहिं ति । आहारस्स करणभावेण विवक्खियत्ताओ तेषु तान्याश्रित्य बंधोदय-संताणि भवंति, भण्णंति
 चि भणियं होति । अहवा सैन्ना-परिभासादिपदेहिं तेषु चैव गंधेषु पसिद्धेहिं वोच्छं ति, करणत्थे चैव तैयिता । 'महत्थं'
 ति निपुणं गंभीरं दुरवगाहपयत्थवित्थारविसयं सुहगहण-गुण-धारणत्थं संखेवं वोच्छं ति संखेवो चैव विसेसिज्जति ।
 ननु संखेवसदेणेव महत्थो चि गम्मतीति चेत्, सच्चमेतं, संखेवसदस्स महागंधविसयत्तव्वहिचाराभावाओ; किंतु मा
 होज्ज अक्खाणा-ऽऽलावग-संगहणीओ व अप्पत्थो चि महत्थगहणं । केसिं महत्थं संखेवं ? ति, उच्यते—'बंधोदय-संतपगति-
 ठाणाणं' तत्थ बंधो चि-मिच्छत्तादिसामण-विसेसपच्चयनिमित्तो जीवस्स कम्मयोगगलाणं च अभेदसंबंधपरिणामो तप्पायः-
 पिण्डवत् । तस्सेव विवागपत्तस्स अणुभवणं उदओ । बंधसमयप्पभित्तिं जाव अणणहाकयं अखवियं वा ताव तमेव संतं
 बुच्चति । तेसिं बंधोदय-संतानं पगतीउ बंधोदय-संतपगतीउ, पगति चि-सभावो, तेसिं ठाणाणि बंधोदय-संतपगतिठाणाणि ।
 उदयगगहणेण उदीरणा खवणा य गहिया । कंहं ? उदओ दुविहो—ठिइखओदओ पओगोदओ य । तत्थ ठिइखओदओ उदओ
 बुच्चइ, पओगोदओ उदीरणा चि । इदाणीं उदयगगहणेण खवणा कंहं गहिया ? इति चेत्, उच्यते—स्वीयमाणं मगपगडत्तणेण
 अणपगइत्तणेण वा वेइज्जइ चि काउं णीसेसवेओ खओ चि, तम्हा उदयगगहणेण उदीरणा खवणा य गहिया । संतगगहणेण

१ आधारस्य ॥ २ "सन्ना च परिभाषा च विधिर्नियम एव च । अतिदेशोऽधिकारश्च पद्मिन् सूत्रलक्षणम् ॥" इति लक्षणं ॥ ३ तृतीया ॥

उवसामणा गहिया । कह ? सतस्सेव उवसामणा भवति चि काउ । एवमेते छ अत्याहिगारा एयम्मि सत्थे वण्णिज्जति । पगइहाणेण ठिति अणुमाग-एएसाण बुदासो, ठाणग्गहणेण एगेगयगइवबोधोदय-सताण बुदासो । पगइहाणबोधोदय-सताण मेव गहण एतथ मूलुत्तरपगइयविमचाण बबोधोदय-सतपगतिठाणाणमेव महत्थ सखेव 'बोच्छ' मणामि ति सवज्जसति । 'सुण' चि सीसस्स चित्तसमाइहाणत्थ सोविंदियोवयोगजणत्थ च आयरिओ मणइ सुण ति । 'सखेव' ति संखेवो पिंडो समुच्चओ चि एगइहा । निस्सद 'विट्ठिवायस्स' ति परिकम्म १ सुच २ पढमाणुओग ३ पुद्धय ४ चूलियामय ५ पचविइमूलनेपस्स विट्ठिवायस्स, तत्थ चोइसण्ह पुद्धाण नीयाओ अग्गेणीयपुद्धवाओ, तस्स वि पचमवत्पुउ, तस्स वि वीसपाइइपरिमाणस्स कम्मपगखिणामधेअ चउत्थ पाइइ तयो नीणिय, चउवीसाणुओगदारमइयमहणवस्सेव एगो विट्ठ, तओ वि इमे तिण्णि अत्याहिगारा नीणिया, तम्हा नीसदो विट्ठिवायस्स चि मणइ । त नीसद विट्ठिवायस्स बबोधय संतपगइहाणाण महत्थ संखेव बोच्छ सुण ति सवधो ॥ १ ॥

आह—मणिय 'बुद्धोदय-सतपगइहाणाण सखेव बोच्छ' ति, किं त पत्तेगमेव तेसि संखेवो मणइ ? उयाइ सुखेवसखेवो ? चि, मणइ—न पत्तेयसंखेवो सखेवसंखेवो मणइ चि । तदुदेसत्थ पराक्यपदसणोवक्कम करेमाणो सयमेवाऽऽयरिओ भाह मणइ—कइ वथतो वेयइ, कइ कइ वैा पर्यइहाणकम्मसा । मूलुत्तरपर्येडीसु, मगविगप्पो उ बोद्धवा ॥ २ ॥

१ सेगस ४ २ ५ २ वा सन्तएयडिठाणणि । छे १ ॥ ३ यडिठाणसतसा । छे २ ॥ ४ डीण, मग छे ३ ॥ ५ प्या य बो छे ३ ॥

कइ बंधतो वेयइ कइ० त्ति । कइसहो परिमाणपुच्छायां । कइ कम्मपगडीओ बंधमाणो वेएइ कइ कम्मपगडीओ ? 'कइ वा पगइठाणकम्मंसा' इति तस्सेव कति कम्मपगइठाणइ संतकम्माइ ? ति; एयम्मि पगरणे एयं वणिजइ । वासहो तेसिं तिहं पि विगप्पदंसणत्थो । एयं संवेधपरूवणं कासु पगईसु संभवति ? इति चेत्, उच्यते—'मूलत्तरपगईसु' ति मूलपगतीओ अट्ट नाणावरणाई, उत्तरपगईओ अट्टावणं सयं आभिणिबोहियनाणावरणाई । 'भंगवियप्पा उ बोद्धव' त्ति एयासु मूलत्तरपगईसु बंधोदय-संते पडुच्च बहू भंगा संभवति त्ति जाणियवा ॥ २ ॥

उद्धिट्ठकमेणं मूलपगतीणं पगइसमुक्कित्तणा, बंधुदय-संताणं पगतिठाणा य पुवं परूविजंति, पच्छा तेसिं संवेहो । तत्थ मूलपगती अट्टविहा, तं जहा—णाणावरणिजं जांतंरायियमिति । एयासिं अत्थविवरणा जहा संयगे ।

मूलपगडीणं बंधं पडुच्च पगतिठाणाणि चत्तारि, तं जहा—अट्टविहं सत्तविहं छविहं एकविहं ति । सवपगईओ जुगवं बंधमाणस्स अट्टविहं पगइठाणं, तं जहणुक्कोसेणं अंतोमुहुत्तकालियं । आउगवज्जाओ सत्त कम्मपगडीओ बंधमाणस्स सत्त-विहं, तं जहणणेणं अंतोमुहुत्तं उक्कोसेणं तेत्तीसं सागरोवमाइ देसुणाइ अंतोमुहुत्तपुवकोडीति भागव्वभहियाइ लब्भंति । आउग-मोहणिजवज्जाइ बंधमाणस्स छविहं, तं जहणणेण एकं समयं उक्कोसेणं अंतोमुहुत्तं । सत्तण्ह कम्ममाणं बंधवोच्छेदे जाते एकं वेयणिजं बंधमाणस्स एगविहं, तं जहणणेण एगं समयं उक्कोसेण पुवकोडी देसुणा ।

१ वेयति का २ ॥ २ णाति सं^० का १ का २ ॥ ३ वेति उच्यं का २ ॥ ४ जाव अतं का १ का २ ॥ ५ पश्यन्तु शतक-प्रकरणस्य ३८-३९ गाथासूत्रे, तच्छूर्णे च ॥ ६ चत्वारि का २ ॥ ७ षण्मासो नानीत्यर्थ ॥

इयानि उदय पट्टच तिणि ठाणाइ, त जहा—अट्टविह सत्तविह चउविह । अट्टविहकम्मपगडीओ जुगव वेएमाणस्स अट्टविह, त कालओ अणादीय वा अपज्जवसिय, अणादीय वा सपज्जवसिय, सादीय वा सपज्जवसिय अमघ भवेऽहिक्किच । तत्थ ज सादीय सपज्जवसिय त जहण्णेण अंतोमुहुच्च उक्कोसेण अबहु पोगलपरियहु देसुण । मोहणिज्जवज्जाओ सत्त कम्म पगडीओ वेदेमाणस्स सत्तविह, त जहण्णेण एगसमईय उक्कोसेण अंतोमुहुत्तिग । यातिकम्मवज्जाओ चत्तारि देयमाणस्स चउविह, त जहण्णेण अंतोमुहुत्तिग उक्कोसेण पुक्ककोडी देसुणा ।

इयानि सन्तकम्म पट्टच तिणि पगइठाणाइ, त जहा—अट्टविह सत्तविह चउविह ति । मघकम्मपगडीममुदओ अट्टविह सत्त, त अणाईय वा अपज्जवसिय अर्णाईय वा सपज्जवसिय अमघ भवेऽहिक्किच । मोहणिजे खीणे सत्तविह, त अजहण्णमणु क्कोसेण अंतोमुहुत्तिग । पाइकम्मन्नए चउविह लम्मइ, त जहण्णेण अंतोमुहुत्तिय उक्कोसेण पुक्ककोडी देसुणा ।

बधुदय-सताण पगइठाणसमुक्कित्तणा कया । इदानि सवेहरूत्तणत्थ मण्णइ—

अट्टविह-सत्त-छब्बधगेसु अट्टेव उदय सतसा । एगविहे तिविगप्पो, एगविगप्पो अवधम्मि ॥ ३ ॥

अट्टविहसत्तछब्बधएसु० गाहा । ‘अट्टविहसत्तछब्बधगेसु अट्टेव उदयसतसा’ इति जो अट्टविह वा सत्तविह वा छविह वा बधइ तस्स अट्टविहो उदयो अट्टविह चेव सत्त सवति । कम्हा ? अट्टविह सत्तविह-छविहबधगा णियमा मराणिणो, त च

१ ‘बधणो का १ ॥ २ मतिय को २ ॥ ३-४’ णातिय को २ ॥

सरागत्तं मोहणिज्जोदयाओ हवह, उदए सत्ति संतं नियमांदेव तदेव, तम्हा अट्टविह-मत्त-लुब्धंघेसु अट्टविहा उदय-संता लब्धंति । 'एगविहे तिवियप्पो' ति एगविहबंघम्मि तिणिण विगप्पा लब्धंति, तं०—एगविहो बंधो मत्तविहो उदओ अट्टविहं संतं ति; एयं जस्स मोहणिजं सबं उवसंतं तं पडुच्च, उवसंतचाओ उदओ न होइ संतभावेण अत्थि ति, एम पढमो त्रियप्पो । एगविहो बंधो सत्तविहो उदओ सत्तविहं संतं ति; एसो जस्स मधं मोहणिजं खीणं तं पडुच्च, एसं वित्तिओ । एगविहो बंधो चउविहो उदओ चउविहं संतं ति; एसो जस्स चाइकम्मणि चत्तारि वि खीणाणि जोगपच्चइओ य बंधो तं पडुच्च, एम तइओ वियप्पो । 'एगवियप्पो अबंघम्मि' ति जोगाभावाओ बंधो नत्थि, तस्म संमारत्थस्स वि अजोगिणो चत्तारि वि अघाति-कम्माइं उदय-संतत्तणेण अत्थि ति, एसो एगो चेव वियंप्पो पंचरहस्सक्खरुचारणकालपरिमाणो, परओ भिद्दो हवइ ॥ ३ ॥

मूलपगडीओ पडुच्च एए सत्त वियप्पा भणिया । इयाणिं ते चेव विगप्पा जीवट्टाण-गुणट्टाणियु मग्गिज्जति, केमु ठाणेमु केचिया संभवंति ? ति । पुबं ताव जीवट्टाणेसु भण्णइ । तत्थ इमा गाहा—

सत्त-ऽट्टबंध अट्टुदय-सन्त तेरससु जीवठाणेसु । एगम्मि पंच भंगा, दो भंगा हंति केवल्लिणो ॥ ४ ॥

सत्तट्टबध अट्टुदयसंत तेरमसु जीवठाणेसु० ति । जीवट्टाणाणं विचरणा जहा मयंगे । मत्तविहो बंधो अट्टविहो उदओ अट्टविहं संतं ति, एसो वियप्पो सन्निपंचिदियपज्जत्तगवजाणं तेरमण्हं जीवट्टाणाणं आउगबंधकालं मोत्तणं मक्ककालं लब्धइ;

१ °मा तदे० का १ का २ ॥ २ °स चीओ । का १ का २ ॥ ३ निगप्पो का १ का २ ॥ ४ °२१॥ सत्तपपरज्जत्त गुत्ता ॥ चत्तिणि॥

एसो विगप्पो चिर काल लब्धइ चि काउ अट्टविहवधविगप्पाओ पुव मणिओ । अट्टविहो बधो अट्टविहो उदओ अट्टविह
संत ति, एमो विगप्पो एएमि चैव तेरसण्ह जीवट्टाणाण आउगवधकाले अंतोद्युत्तकाल लब्धइ; एसो थोवकालिओ चि
काउ पच्छा मणिओ । 'एगम्मि पच भग्' चि सच्चिपच्चिदियपञ्चत्तगम्मि मूलिच्छा पच भगा भवति । कह ? सत्त ऽट्टवधगाण
भावना पूर्ववट्ट योज्या । छविहो बधो अट्टविहो उदओ अट्टविह सत ति, एसो विगप्पो सेदीए वट्टमाणस्स छविहवधगस्स
मोहणिजस्म पधे बोन्धिण्णे सुदुमसपरायस्स लब्धमति । एगविहो बधो सत्तविहो उदओ अट्टविह सत ति, एसो विगप्पो
सच्चिस्स उवसत्तस्स लब्धइ । एगविहो बधो सत्तविहो उदओ सत्तविह सत ति, तस्सेव स्त्रीणकसायस्स लब्धइ । 'दो भगा
होति केवलिणो' चि अत्तिमा दो भगा केवलीण जइक्केयण सज्जोगि अजोगीण भवति । केवलिभहण मणोविण्णाणरहिया
सण्णिणो ण हुति चि दयणत्थ ॥ ४ ॥

इदानीं ते चैव सत्त विगप्पा गुणट्टाणेषु मणिज्जति चि तयट्टा इमा गाहा—

अट्टसु एगविगप्पो, छस्सु वि गुणसन्नियसु दुविगप्पो । पत्तेय पत्तेय, वधोदय-सत्तकम्माण ॥ ५ ॥

अट्टसु० गाहा । 'अट्टसु' चि गुणट्टाणाणि चोदस, त०—मिच्छदिट्ठियमिती जाव अजोगि चि, एएसि विवरण जहा संयगे,

१ चिरकाल का १ ॥ २ रागस्स का १ । रागस्स का २ ॥ ३ तगस्स का १ का २ ॥ ४ दस्यता शातकप्रकरणस्य नवम
भागा तट्चर्किय ॥

अद्वसु गुणद्वारेणु-सम्भामिच्छदिद्वी अपुवकरणादि जाव अजोगिकेवलित्ति, एएसु एकेको विगप्पो लब्भइ । तत्थ सम्भामिच्छदिद्वी-अपुवकरण-अणियद्वीणं सत्तविहो बंधो अद्वविहं संतं ति एसो एगो भंगो । कहं ? आउ-बंधज्झवसायरहिया मोहणिजस्स य नियमा बंधगा बायरकसायवेयग ति काउं । सुहुमसंपरायस्स छविहो बंधो अद्वविहो उदओ अद्वविहं संतं ति एसो विगप्पो एगो लब्भइ । कहं ? बायरकसायाऽभावाओ आउगं मोहं च न बंधइ, सरागो ति काउं सेसाणि सवाणि बंधइ ति । उवसंतकसायस्स एगविहो बंधो सत्तविहो उदओ अद्वविहं संतं ति एसो विगप्पो एगो लब्भइ । कहं ? रागाभावाओ वेयणिज्वजाणं बंधो नत्थि, उवसंतत्ताओ मोहणिजस्स उदओ नत्थि, संतभावेण अत्थि ति काउं । खीणकसायस्स एगविहो बंधो सत्तविहो उदओ सत्तविहं संतं ति एसो एगविकप्पो लब्भइ । कहं ? मोहणिजं सवहा खीणं ति उदय-संतैहिं नत्थि, सजोगि ति वेयणिजस्स बंधो अत्थि ति काउ । मज्जोगकेवलित्स्स एगविहो बंधो चउविहो उदओ चउविहं संतं ति एसो एगो विगप्पो लब्भइ । कहं ? चउहं घाइकम्माणं उदय-संतखएणं केवली भवइ, मरीरसंव-घाओ चत्तारि वि अघाईणि उदय-संतत्तणेण अत्थि, जोगसहियत्ताओ वेयणिजस्स बंधो अत्थि ति काउं । अजोगिकेव-लित्स्स बंधो नत्थि, चउविहो उदओ चउविहं संतं ति एसो एगो विगप्पो लब्भइ, कहं ? जोगाभावाओ बंधो नत्थि, मरीर-संवघाओ उदय-संता अत्थि ति ।

‘छस्सु वि गुणसन्निएसु दुविगप्पो’ ति मिच्छदिद्वी-सासायणमम्मदिद्वि-संजयासंजय-पमत्त-अपमत्तसंज-

१ एको विं का २ ॥ २ उस्स वं स का १ ॥ ३ कातुं । सुं हा १ ॥ ४ °जोगिकेव हा १ हा २ ॥

एषु एषु छसु गुणठाणेसु दो दो विगप्पा भवति, त०—अट्टविहो बघो अट्टविहो उदओ अट्टविह सत ति, एसो आउय-
बघकाले सबेसिं लब्भइ । कह ? आउगबधज्झवसाणठाणाणि एएसु लब्भति ति काउ । मत्तविहो बघो अट्टविहो उदओ
अट्टविह सत ति, एसो बीओ विगप्पो आउगबघकाल मोचूण सेस सब काल लब्भइ ति । कह ? सबे बायरमोहस्स उदये
वट्ठति ति काउ । ‘पत्तेय पत्तेय बघोदयसत्तकम्माण’ ति एय पय मवोसिं मामण, पत्तेय पत्तेय गुणट्ठाणेसु एकेको दो दो
वा विगप्पा होति ति बुच भवइ ॥ ५ ॥

मूलपगडीण बघोदय-सत्ताण सबेहो सामित्त च मणियाणि । इयाणि उत्तरपगडीण पगइसमुक्कित्तणा बघोदय-सत्ताण
ठाणसमुक्कित्तणा सबेहो य अप्पप्पणो ठाणे मण्हिदिति । तत्थ पगइसमुक्कित्तणा नाणावरणाईण, त०—

पव नव दोणि अट्टवीला चठरो तहेव कायाला । दोणि न पच न भणिया पयडीओ आणुप्पीए ॥ (सत्तकप्रकरणनाथा ३९) इति ।

एएसिं मेओ सरुवन्निरुवणा य जहा सयगे । पगइसमुक्कित्तणा कया । इयाणि बघोदय सत्ताण ठाणसमुक्कित्तणा, पुव
ताव नाणावरणस्स बघट्ठाणाइ तुल्लपगइजाओ अंतराइयस्स य जुगव भणति । इमा गाहा—

बघोदय-सत्तसा, नाणावरणतराइ पच । बघोवरमे वि तहा, उद-सत्ता होति पचेव ॥ ६ ॥

१ ट्ठाणेसु का १ ॥ २ सो विइओ का १ कां २ ॥ ३ प्राचीनकर्मस्त्वे गाथेय दशमी । केनापि विपश्चिता प्रक्षिप्तेय गाथा सर्वेष्वपि
मूलसुनादौषूपलभ्यते ॥ ४ व्याख्येयौ तत्तुल्ल० कां १ का २ ॥ ५ ति । तत्थ इमा का १ कां २ ॥

बन्धोदयसंतसा पाणावरणंतराहए पंच० चि । नाणावरणिजस्स आमिणि०-सुओहि-मणपञ्जव-केवलणाणावरणाणं एयासिं पंचहं पगतीणं समुदओ एकं चेव बंधाइट्ठाणं । कम्हा ? धुवबंधादिताओ । अंतराइयस्स दाण-लाम-भोगोवभोग-वीरियंतराइगाणं एगं चेव बंधाइट्ठाण, पंचहं पगतीणं समुदओ धुवबंधाइत्तादेव । इयाणि संवेहो—णाणावरणस्स पंचविहं बंधमाणो पंचविहं वेइ पंचविहं चेव संतं । कथम् ? धुवकत्वात् । एवमंतराइयस्स चि । 'बंधोवरमे वि तहा उदसंता होंति पंचेव' चि दोण्ह वि जुगवं पंचहं पगईणं बंधवोच्छेए जाए उदय-संता पंचेव भवंति, धुवकत्वादेव । उदओ संतं च जुगवं फिट्ठति चि काउं अण्णो विगप्यो नत्थि ॥ ६ ॥ इयाणि दंसणावरणस्स बंधाइट्ठाणा भणंति—

बंधस्स य संतस्स य, पगईट्ठाणाणि तिन्नि तुल्लाणि । उदयट्ठाणाणि दुत्ते, चउ पणगं दंसणावरणे ॥ ७ ॥

बंधस्स य संतस्स य पगईट्ठाणाइं तिणि तुल्लाइं० ति । दंमणावरणस्म तिणि बंधट्ठाणाणि, तं०—नवविह छविहं चउ-विहं । तत्थ नवविहं—निहानिहा पयलापयला थीणदी निहा चक्खुदंसणावरणीयं अचक्खुदंसणावरणीय ओहिदंस-णावरणीयं केवलदंसणावरणीयमिति, एएसिं नर्वन्हं कम्माणं ममुदओ एगं बंधट्ठाणं । कथम् ? धुवबन्धित्वात् । ततो थीणगि-द्वितिगस्स जुगवं बंधे वोच्छिण्णे सेसाणं छहं कम्माणं एगं बंधट्ठाणं । तओ निहा-पयलाणं बंधे वोच्छिण्णे सेमाणं चउण्हं कम्माणं एकं बंधट्ठाणं । एए चेव संतस्स वि तिणि ट्ठाणा—नवण्ह ममुदओ एकं संतट्ठाण, नवगाओ संताओ थीणगिद्वि-

तिगे जुगव खविह सत, तओ निदा पयलाहि जुगव खवियाहि चउविह सतट्ठाण, तेण मण्णइ—‘बघस्स य सतस्स य पगईठाणाइ तिण्णि तुल्लाह’ । ‘उदयट्ठाणाइ दुवे’ चि—दसणावरणे दोणिण उदयट्ठाणाणि । के ते ? मण्णइ—‘चउ पणग’ ति चउण्ह समुदओ पचन्ह वा । तत्थ चत्तारि चक्खुदसण-अचक्खुदसण-ओहि केवलदसणावरणाणि, एएसि चउण्ह पगडीण समुदओ धुवोदय चि काउ एग उदयट्ठाण । एएसु निदापणगाण अण्यरे छूटे पच भवति, एय एक उदयट्ठाण । अण्णो नत्थि विगण्णो । कम्हा ? निदापणगांउ दुगाइ जुगव न उदति चि काउ । निदादओ अघुवोदया, कह ? कालायिय-वेक्खाओ । ‘दमणावरणे’ चि एयाणि बघोदय-सन्ताण ठाणाणि दमणावरणे जाणियवाणि ॥ ७ ॥

इयाणि सवेदावसरो सो मण्णइ—

बीयावरणे नववधएसु चउ पच उदय नव सता । छ चउ वधे चेव, चउ बहुदए छलसा य ॥ ८ ॥

बीयावरणे णववधगेसु० गाहा । बीयावरण-दसणावरण, तम्मि बीयावरणे जे नवविह बघति तेसि चउविहो पचविहो वा उदओ भवइ, सत पडुच्च नवविह चेव । ‘छ चउ बघे चेव’ ति जे छेन्नबघगा तेसि पि चउविहो पचविहो वा उदओ । सत पडुच्च नवविह चेव, कह ? छविहबघगम्मि थीणगिद्धिगस्स खओ नत्थि चि । चउविहबघगे वि उवसमसेदि पडुच्च एव चेव । खवगसेदीए छविह चउविहबघगाण चउविहो उदओ एगो चेव, पघोदयस्स समवो नत्थि, कह ? खवगा अचतविसुद्ध चि

१ वओ स्ति का १ ॥ २ गादि दुगा स ॥ ३ लाहयेक्खा का १ ॥ ४ म्मि य वी का २ ॥ ५ छविहबघ का २ ॥

काउं, तेण निदा-पयलाणं उदओ नत्थि,—“नाइविसुद्धस्स सकलिट्ठस्स वा निदोदयो” () चि वयणाओ । चउविहंबंधगस्स चैव खवगस्स जाव थीणगिद्विदिगं न खीणं ताव चउविहो उदओ, नवविहं संतं । तओ थीणगिद्विदिगे खीणे ‘चउबंधुदए छलंसा य’ चि चउविहो बंधो चउविहो उदओ छविहं संतं ति ॥ ८ ॥

उवरयबंधे चउ पण, नवंस चउरुदय छे चउ संताइं । वेयणिआ-ऽऽउय-गोए, विभज्ज मोहं परं वोच्छं ॥ ९ ॥

उवरयबंधे चउ पणं नवंस० चि गाहा । ‘अंस’ इति संतकम्मं भण्ड । ढंमणावरैणस्स बंधे वोच्छिण्णे चउ पणगमुदया नवविहं संतं, एय उवसंतकमायं पटुच्च । कहं ? उवमामग-उवसतेसु निदा-पयलोदओ मंभवड, मंनकम्मै भणियं—“निदाहुगस्स उदओ खीणग-खवगे परिचज्ज” चि । नवविहं संतं, उवममसेहीए थीणगिद्विदिगम्म खओ नत्थि चि । ‘चउ उदय छचउ संताइं’ ति चउविहो उदओ छ संतगाइं ति एयं खीणकसायस्स चरिममयं मोत्तूणं सेमकाल लब्भइ । चउविहो उदओ चउविहं संतं ति एयं तस्सेव दुचरिमसमए निदाहुगे खविए चरिमसमए लब्भति । एवं एगादम विगप्पा दंसणावरणे । एत्थ अण्णे अण्णारिसं पढंति—‘खवग-खीणकमायाणं निदा-पयलाणं उदओ अत्थि’ चि

१ छ च चउ संता । खे ३ । छ च चउरंसा । खे ० ॥ २ ँणग उदय नवविहं संतं । अस २ ग । खे १ प्रोत्तु गिद्विदिगं तत्र पत्राभावात् तत्पाठभेदोऽत्र निर्देष्टुं शक्यते ॥ ३ ँरणे वंधे का २ ॥ ४ ‘अणो’ इति प्राचीनकर्मस्त्वकारागत । तस्य प्राचीनकर्मन्तये—“निदा पयला य तथा खीणदुचरिममि उदयवोच्छेओ ।’ निदाप्रचल्यो क्षीणरूपायस्य द्विचरमयस्ये उदयवन्तेरे । चरममये उ थीणरूपायस्य

त न घटद्, कारण पुण्युच ।

रदयाभाषः । अपरे पुनराहुः—अपञ्चान्तमोहे निद्राप्रचलनयोहदयव्यवच्छेदः, पञ्चानामपि हि निद्राणां बोलनपरिणामे भवत्युदयः सपक्राणां त्वतिविशुद्धरादः न निद्रोदयसम्यक् ॥ (त्रयलिखितसमाध्यापूर्वार्द्धं तटीका च) ।

भीच-द्रष्टृमहच्छरा अपि प्राचीनकर्मस्तयकारमतानुगा । तदथा—‘मोक्षं क्षीणराग इदियपञ्चसगा उदोरेति । निद्रापञ्चस० सुतथा क्षीण रागात्, किमुक्त भवति । क्षीणकषायान्त्यलिकाकालं मुक्त्वा शेप कालं तद्वारतो जीवा इन्द्रियपर्याप्त्या पर्याप्तानां निद्राप्रचलनोदोदराका । (पञ्चसङ्गच्छे प्रकृत्युत्तरिणात्मनोर्विद्यवित्तमी गाथा तस्त्वोपज्ञदीक्षा च) । गाथाचालयगदोपाध्यायधीरियरोविजया अप्येतदेव कर्मप्रकृतिटीकाया प्रतिपादयन्ति स्म—ये इ कर्मस्तत्त्वकारोदयः सपक्राणोपनोहयोरपि निद्राद्विषयस्त्वोदयमिच्छन्ति तन्मते उदये नस्युदीरणाया अवस्थान्मात्रं क्षीणरागमन्थावलिशमोर्विन सुतवा तद्वारतः भवेदपि जीवा इन्द्रियपर्याप्त्या पर्याप्ता निद्राप्रचलनोदोदराका द्रष्टव्या । तदुक्तं तन्मतानुसारेणैव पञ्चसङ्गच्छे—मोक्षं क्षीणराग इदियपञ्चसगा उदो रति । निद्रापञ्चसगा । इति । (प्रकृत्युत्तरिणाश्रमध्यादरागाधीकायाम्) ।

यत् पुन श्रीमन्निरुद्ध-द्रष्टृपिपाद पञ्चसङ्गच्छसहस्रसप्ततिकासङ्गच्छे तस्त्वोपज्ञदीक्षाया च “पञ्चमे मुहुभस्मि चलनधम्मि जयपगम्मि क्षीणाग्नि । छस्तत चउददयो पचण्ड वि केह इच्छति ॥ १४ ॥ सपक्राणयां वावरकषायै धामकषायै शतुर्न्यचे अवधरे च क्षीणकषायै यद् द्रकृतव सङ्गावेन भवन्ति चतुष्टयामुदयः, एवमेकदश भक्ता सप्ततिकाकारमतेन । कर्मस्तयकारमतेन पञ्चानामधुदयो भवति ततश्च त्रयोदश भक्ता । एव दर्शनावरणत्रिक-संवेद्य इति गाथार्थः ॥ १४ ॥’ इत्यत्र उपर्युक्तस्वमतधुग्न प्रतिपादिन तत् सप्ततिकाप्रकरणस्य सङ्ग्रहस्येन तदाश्रयानुलोधादिति बोद्धव्यम्, न पुनरात्रार्य स्वमतनिरुद्धप्रतिपादनाशङ्कोद्भावनोयेति ॥

‘वेयणियाऽऽउगगोए विभञ्जं’ ति । इदाणि वेयणियस्स बंधादिट्ठाणा भण्णंति—वेयणियस्स सामण्णेण एकं बंधट्ठाणं सायं वा असायं वा, दो वि जुगवं न वज्झंति, विरुद्धत्वात् । उदयट्ठाणं पि एकं चेव दोण्हमण्यरं, दो वि जुगवं न उदंति विरुद्धत्वादेव । दो संतट्ठाणाणि—दो वा एकं वा । जाव अण्णयरं न खीणं ताव दो हवंति, एक्यरे खीणे एगं भवइ । इयाणि संवेहो—असायं बंधंतस्स असायमुदयं साया-ऽसायाणि दो वि संतं, अहवा असायं बंधं० सायमुदयं दो वि संतं, अहवा सायं बंधं० असायमुदयं दो वि संतं, अहवा सायमुदयं दो वि संतं । बंधे उवरए असायमुदयं साया-ऽसायाणि दो वि संतं, अहवा सायमुदयं साया-ऽसायाणि दो वि संतं; अहवा असायमुदयं साए खीणे असायं संतं, एयं एकं समयं लब्भइ; अहवा सायमुदयं असाए खीणे सायं संतं, एयं पि एकं समयं लब्भइ । वेइजमाणं मोत्तूण इयरं पढमं खविज्जति ति । वेयणिजे एए अट्ट भंगा । इयाणि आउगस्स बंधादिट्ठाणा भण्णंति—

‘आउग’ ति आउगस्स बंधं पडुच्च सामण्णेणं एकं बंधट्ठाणं चउण्हमण्यरं, विरुद्धत्वात् दुगादि जुगवं न वज्झंति । उदयं पडुच्च एकं ठाणं सामण्णेण चउण्हमण्यरं, विरुद्धत्वात् दुगादिणो जुगवं न उदंति ति । दो संतट्ठाणाणि—ठाणं पडुच्च सामण्णेणं एकं वा दो वा । एकं ति चउण्हमण्यरं, ताव जाव अण्णं परभवियाउयं न वज्झति, परभवियाउए वद्धे जाव अण्णत्थ न उप्पज्जति ताव दोण्हं संतट्ठाणं । इदाणि संवेहावसरो—आउगस्स तिणिण अवत्था—बंधपुव्वकालावत्था बंधकाला-

१ वेदनीया-ऽऽयु-गोत्राणा भग्नसङ्ख्यासूचिकेय गाथा त्रिष्वपि मूलसूत्रादर्शेषु उपलभ्यते—“गोयस्मि सत्त भंगा, अट्टय भंगा हवंति वेयणिए । पण णव णव पण भंगा, आउचउक्के वि कमसो उ ॥” २ “साये खीं का १ ॥ ३ “णाणि भं का १ ॥ ४ “याउं न का १ ॥

वत्या बहुतरकालावत्या इति । नचपुबकालावत्याए एको, सेसाण दोण्ह चचारि वा दो वा विगप्पा । नेरइयस्स निरयाउय
 उदय निरयाउय सत ति नचपुबकाले । तिरियाउय चवति निरयाउय उदय निरियाउय सत, अहवा मणुयाउय वधति
 निरयाउगमुदय निरय मणुस्साउगणि सतं ति, एए दो मगा नचकाले । उवरए वधे निरयाउग उदय निरय तिरियाउय
 सत, अहवा निरयाउगमुदय निरय मणुस्साउगणि दो वि सत, एए दो मगा बहुतरकाले भवति । देव निरयाउगण
 नचकाले बहुतरकाले य परोप्परसखोगो नरिय । कम्हा ? मण्ह—देव-नेरचिया देवसु नेरचियेसु य न उववज्जति चि काउ ।
 तेण निरयाउगेण पच मगा । एव देवाउगेण वि पच मगा, नवर देवाउगमुदय देवाउग सत ति माणियव । तिरिक्खस्स
 तिरिक्खाउगमुदय तिरिक्खाउग सत ति नचपुबकाले । निरयाउग नचह तिरियाउगमुदय नरय तिरियाउगणि सत, अहवा
 तिरियाउग नचह तिरियाउग उदयं तिरिय तिरियाउगणि सत, अहवा मणुयाउग नचह तिरियाउग उदय तिरिय मणुस्सा
 उगणि सत, अहवा देवाउग नचह तिरियाउग उदय तिरिय देवाउगणि सत ति, एए चचारि मगा नचकाले । वधे
 वोच्छिण्णे तिरियाउगमुदय तिरिय निरयाउगणि दो वि सत, अहवा तिरियाउगमुदय तिरिय-तिरियाउगणि सत, अहवा
 तिरियाउगमुदय तिरिय मणुयाउगणि दो वि सत, अहवा तिरियाउगमुदय तिरिय-देवाउगणि सत; एए चचारि मगा
 बहुतरकाले । एए तिरियाउगेण णव मगा लद्धा, तिरिक्खा चउष्ठ वि मर्हेसु उववज्जति चि काउ । एव मणुयाउगेण वि नव

१ "स्स नेरउयं च ॥ २ याउ व कां १ ॥ ३ गुयाउ का १ ॥ ४ एव चचा कां १ ॥ ५ नि दो वि स कां २ ।
 स प्रत्ययं भज" पठित ॥ ६ गग, तिति का १ ॥

तस्य यगदसृक्किचणा—मोहणीय दुविह—दसणमोहणीय चरित्तमोहणीय च । मेओ य अत्यनिरूपण च जहा संयगे ।
तस्य बधट्टाणाणि—

वावीस एकवीसा, सत्तरसा तेरसेव नव पच । चउ तिग दुग च एक, बधट्टाणाणि मोहस्स ॥१०॥
नवीस० गाहा । २२ । २१ । १७ । १३ । ९ । ५ । ४ । ३ । २ । १ । एयाणि मोहणिस्स दम बधट्टाणाणि ॥१०॥
पंग च दो य चउरो, एत्तो एकाहिया दसुक्कोसा । ओहेण मोहणिजे, उदयट्टाणा नव हवति ॥११॥
एक व दो व० गाहा । १ । २ । ४ । ५ । ६ । ७ । ८ । ९ । १० । एयाणि मोहणिजे मामण्णेण सबजीवे पडुब
नव उदयट्टाणाणि । एयाओ दो वि गाहाओ उवरि समेदाओ वणिहिति ॥ ११ ॥
अट्टंग-सत्तग-छ-चउ-तिग-दुग एगाहिया भवे वीसा । तेरस वारेकरा, एत्तो पचाइ एक्कणा ॥ १२ ॥

अट्ट० गाहा । २८ । २७ । २६ । २४ । २३ । २२ । २१ । २३ । १२ । ११ । ५ । ४ । ३ । २ । १ । एयाणि
मोहणिजे पणरस सत्तट्टाणाणि । तस्य अट्टावीसा सबमोहपगदिसमुदओ । तओ सम्मचे उवल्लिए सत्तावीसा । तओ मम्मा-
मिच्छे उवल्लिए छवीसा, अणाइमिच्छदिट्ठिस्स वा । अट्टावीसाओ अणताणुबधिसु विसजोइएसु चउवीसा । तओ मिच्छते

१ दस्यन्ता दातकप्रकरणस्य १८-३६ गाथे, तच्छृण्विष्य ॥ २ रस ते ॥ ३ एको व दो व चउ से १ । एको य दो ते २ ॥
४ णिजा उ से १ ॥ ५ दुयससयछचउतियउ से २ से ३ ॥ ६ कारस, ए ० से २ से ३ ॥ ७ वा छवीसा । अट्टा ० का २ ॥

खविए तेवीसा । तओ सम्मामिच्छते खविए बावीसा । तओ सम्मत्ते खविए एकवीसा । तओ अट्ठकसाए खविए तेरस । तओ नपुंसगवेए खविए बारस । तओ इत्थिवेए खविए एक्कारस । तओ छन्नोक्कसाए खविए पंच । तओ पुरिसवेए खविए चचारि । तओ कोहसंजलणे खविए तिण्णि, माणे दोण्णि, मायाए खवियाए एक्को ॥ १२ ॥

संतस्स पगइठाणाणि ताणि मोहस्स होति पन्नरस । बंधोदय-संते पुण, भंगविगप्पे बहू जाण ॥ १३ ॥

संतस्स पगइठाणाणि० गाहा । पुबद्धं पढियसिद्धं । मोहणिजस्स संतट्ठाणाणं परूवणा कया । 'बंधोदयसंते पुण भंगविगप्पे बहू जाण' ति बंधोदय-संताणं बहुगा भंगा जाणियत्ता ॥ १३ ॥

पुवं बंधट्ठाणाणि सामण्णेणं उद्दिट्ठाणि ताणि इयाणि सभेयाणि वक्खाणिज्जति—

छ ब्बावीसे चउ^३ इगवीसे सत्तरस तेरसे दो दो । णवबंधए वि दोन्नि उ, एक्केक्कमओ परं भंगा ॥ १४ ॥

छ ब्बावीसे० गाहा । बावीसबंधगस्स छ बंधविगप्पा भवंति । का य बावीसा ? के य तस्म भेया ? भणति— मिच्छत्तं, सोलस कसाया, तिण्हं वेयाणमेगयरं, हासरइ-अरइसोगाणं दोण्हं जुयलाणमेगयरं, भयं, जुगुंछा चेति । एयामि बावीसाए पगडीणं एगं चेव बंधट्ठाणं तं बंधमाणस्स मिच्छदिट्ठिस्स । एयाए बावीसाए छन्नभेया, तं०—तिवेद-हासरइ-अरइसोगजुवलेहि उट्ठति, तिण्णि दुगा छ ति । मिच्छत्तेण विणा सा चेव बावीसा एकवीसा भवइ । नवर दोण्हं वेयाण-

१ तत्तो कोह संजलणाए खवियाए तिण्णि, तओ माणसंजलणाए खवियाए पञ्जो का = ॥
२ वहुं जां खे ३ ॥ ३ उ एक्कवीस सं खे २ ॥ ४ यं दुगुं का १ का २ ॥ ५ उट्ठति का १ का २ ॥ ६ णा स च्चेव का १ का २ ॥

मेगयर ति माणियव । किं कारण ? नपुंसवेओ मिच्छत्तपच्चओ चि काठ नत्थि । एत्थ चचारि भगा दुवेय हासरह अरहसोग-
 जुवलेहिं उट्ठेति, दो दुवगा चचारि । सा चेव एगवीसा अणताणुबधिरहिया सत्तरस । नवर बारस कसाया पुरिसवेओ चि
 माणियव । किं कारण ? इत्थिवेयस्स अणताणुबधिसहचरियत्ताओ । एत्थ दो भगा हासरह-अरहसोगजुवलेहिं । ते चेव
 सत्तरस अपच्चक्खाणावरणरहिया तेरस । एत्थ वि अणतरुत्ता चेव दो भगा । ते चेव पच्चक्खाणावरणरहिया नव । एत्थ
 वि ते चेव दो भगा । ते चेव जुंवलगदुग मय-जुगुच्छारहिया पच । इओ पमिह विगप्पो नत्थि । ते चेव पुरिसवेयरहिया
 चचारि । कोहसजलणेण विणा तिप्पि । मायेण विणा दोणिण । मायाए विणा एक्को ॥ १४ ॥

बधट्ठाणाणि मणियाणि इदाणि 'कइ वधतो वेयइ कइ ?' चि एयस्स अवसरो । पुब्बुद्धिहाणि उदयट्ठाणाणि वध वध
 पइ सविगप्पाणि मण्यति—

दस वावीसे णव इक्कवीस सत्ताइ उदयंठाणाणि । छाई णव सत्तरसे, तेरे पचाइ अट्टेव ॥ १५ ॥

दस वावीसे नव एकवीस० गाहा । वावीसबधगस्स मिच्छदिट्ठिस्स सत्ताइ दसवाणि चचारि उदयट्ठाणाणि, त०—सत्त
 अट्ट नव दस चि ७।८।९।१० । तत्थ सचोदओ—मिच्छत्त अपच्चक्खाण पच्चक्खाणावरण सजलणाण य चउण्ह कोहाई-
 णमेगयरं तिग, किं कारण ? कोहम्मि वेइअमाणे सवे कोहा वेइअति, तज्जातीयकत्वात्, एव माण माया-लोभा वि, तिण्ह

१ सगवे^० कं १ कं १ ॥ २ बइउ चि कं १ ॥ ३ रि ति । स जेव नं १ का २ ॥ ४ जुगलगदुगमयदुगु कं १ ।
 जुयलदुग कं २ ॥ ५ व इगवीसे स खे १ ॥ ६ यकम्मसा । छा खे ३ ॥

एयसिं सत्तण्ह कम्मण समुदओ सासायणस्स धुवोदओ ठाण पडुच्च । एयम्मि सत्तोदए एगा चउवीसा कोद्दाह वेय-जुयले य अहिकिच्च । तम्मि चैव सत्तोदए मए वा दुगुच्छाहं छूदाहं नवोदओ भवति तम्मि नवोदए एगा चउवीसा । सबओ चचारि । अट्टगण । तम्मि चैव सत्तोदए मय-दुगुच्छाहं छूदाहं नवोदओ भवति तम्मि नवोदए एगा चउवीसा । सबओ चचारि । एय असेदिगय पडुच्च । सेदिगय पडुच्च दुविहो आएसो—जेसिं अणताणुबधिसहिओ सेदिं पडिवज्जति तेसिं आपसेण सेदीओ परिवडमाणो वि सासणो लब्भइ । जेसिं अणताणुबधिरहिओ सेदिं पडिवज्जइ तेसिं आपसेण सेदीओ परिवडमाणो सासणो न लब्भइ । कह १ मण्णति—अणताणुबधिरहियस्स सासणभावो न समवइ ति काउ । जइ अणताणुबधिरहियस्स सासणभावो लभेज्ज तो छादिं णवताणि चत्तारि उदयट्ठाणाणि लभेज्ज । जम्हा दोण्ह वि मएण चचारि न लब्भति तम्हा अणताणुबधिसंतरहिस्स सासणभावो नत्थि ति सट्ठेय ।

‘छादी नव सत्तरसे’ चि सत्तरसवधगस्स छादी नवताणि चत्तारि उदयट्ठाणाणि, त०—छ सत्त अट्ठ नव ति । सत्तरस-वधगा दो—सम्मासिच्छदिही असज्जयमम्मदिही य । तत्थ सम्मामिच्छदिट्ठिस्स सत्तरसवधगस्स तिणिण उदयट्ठाणाणि—७ । ८ । ९ । तत्थ सत्तोदओ—सम्मामिच्छत्त, अणताणुबधिवज्जाण तिण्ह कसायाण चउव्यगाराणमेगयर, तिण्ह वेदाण एग यरं, दोण्ह जुवलाणमेगयर ति । एयासिं सत्तण्ह यगदीण सम्मामिच्छदिट्ठिस्स धुवोदओ ठाण पडुच्च । एयम्मि सत्तोदये एगा चउवीसा पूर्ववत् । एयम्मि चैव सत्तोदए भएण वा दुगुच्छाए वा छूदाए अट्ठोदओ । एत्थ मय दुगुच्छाहिं दो चउवी-

साओ अट्टगणं । तम्मि चेव सत्तोदए भय-दुगुंछाहिं छुट्ठाहिं नवोदओ होइ । एयम्मि नवोदए एक्का चउवीसा । सवाओ चत्तारि चउवीसाओ । इयाणि असंजयसम्मदिट्ठिस्स सत्तरसबंधगस्स छादि-नवंताणि चत्तारि उदयट्ठाणाणि—६ । ७ । ८ । ९ । तत्थ छलोदओ उवसमसम्मदिट्ठिस्स वा स्वाइगसम्मदिट्ठिस्स वा—अणंताणुबंधिवजा तिणि कसाया, तिण्हं वेदानं एगयरं, दोण्हं जुवलाणं एगयरं ति । एए छक्कम्मा अविरयसम्मदिट्ठिस्स धुवोदओ ठाणं पडुच्च । तत्थ छलोदए एगा चउवीसा पूर्ववत् । तम्मि चेव छलोदए भएण वा दुगुंछाए वा वेदगसम्मत्तेण वा एगयरेण सत्तोदओ । एत्थ भय-दुगुंछा-सम्मत्तेहिं सत्तगाणं तिणि चउवीसाओ भवंति । तम्मि चेव छक्के भय-दुगुंछाए वा भय-सम्मत्तेण वा दुगुंछा-सम्मत्तेण वा छुट्ठेण अट्टोदओ । एत्थ वि तेहिं चेव तिहिं दुगेहिं अट्टगाणं तिणि चउवीसाओ । तम्मि चेव छक्के भय-दुगुंछ-सम्मत्तेहिं छुट्ठेहिं नवोदओ होइ । एत्थ नवोदए एक्का चउवीसा । सवाओ अट्ट । सत्तरसबंधगस्स मवाओ वारस चउवीसाओ ।

‘तेरे पंचादि अट्टेव’ त्ति तेरसबंधगस्स पंचादि-अट्टगंताणि चत्तारि उदयट्ठाणाणि, तं—५ । ६ । ७ । ८ । जाणि असंज-यसम्मदिट्ठिस्स छलोदयादीणि चत्तारि उदयट्ठाणाणि बुत्ताणि ताणि चेव अपचक्खवाणावरणरहियाणि संजयासंजयस्म पंचा-दि-अट्टगंताणि उदयट्ठाणाणि सविगप्पाणि भवंति । सवाओ अट्ट चउवीसाओ ॥ १५ ॥

चत्तारि आइ णवबंधएसु उक्कोस सत्ते उदयंसा । पंचविहबंधगे पुण, उदओ दोण्हं सुणेयव्वो ॥ १६ ॥

चत्तारि आदि नववधएसु उक्कोस सचसुदयस० चि । नवविहवधगस्स सजयस्स चउरादि सचगताणि चत्तारि उदयट्ठा
 णाणि—४ । ५ । ६ । ७ । आणि चेव संजयासंजयस्स पचादि-अट्ठगताणि उदयट्ठाणाणि ताणि चेव पचक्खाणावरणरहियाणि
 सजयस्स चउरादि-सत्तोदयताणि चत्तारि उदयट्ठाणाणि सविगप्पाणि भवति । 'पचविहवधए पुण उदओ दोण्ह सुणेयघो'
 त्ति पचविहवधगस्स दोण्ह कम्माण समुदओ चि एक उदयट्ठाण । दोणि—चउण्ह सजलणाण एगयर, तिण्ह वेयाणमे-
 गयर । एतय तिवेद-सजलणचउकेहि नारैस मगा भवति ॥ १६ ॥

एत्तो चउवधादी, एक्केकुदया हवति सवे त्रि । वधोवरमे वि तहा, उदयाभावे वि वा होजा ॥१७॥

चउविहवधगस्स वेदोदए पुरिसवेदबधे य जुगव फिट्ठे एक्कमेव उदयट्ठाण लब्भति, त०—चउण्ह सजलणाण एगयर ।
 एतय चत्तारि मगा । कह ? मण्णह—कोयि कोहेण उवट्ठाइ कोद मायाए कोइ लोभेण । एतय अण्णे
 अण्णारिसं पवति ।^१ तच्चदम्—

'पचाओ य चउक्क सकम्माणस्स हाति ते चेव । वेएहि परिहीणा चउरो वरियेसु कसियेसु ॥ () ॥^२

त च कसायपाहुडादिसु विहडति चि काउ परिसेसिय । तिविहवधगस्स एको उदओ—कोइसजलणवजाण विण्ह कसा

१ णि त०—४ । का १ का २ ॥ २ ति । एतय चि मट्ठ । 'प का २ ॥ ३ रमगा भवति—एकनपुसकवेदोवयाभावे
 बहुक्कयमथो प्येक(एक) स्त्रीवेदोवयाभावे एक्के(क) चतुष्क(म) एवमन्ये द्वादश ॥ १६ ॥ कां २ ॥ ४ गाथेय चूर्णो अक्षरतो
 ऽवगारिताऽस्ति ॥ ५ स्वस्तिकश्चिह्नान्तर्गतः पाठः सप्रतौ नास्ति ॥

याणमण्यारं । कहां ? कोहसंजलणाए उदए वडुमाणो नियमा चउविहबंधगो, बंधोदओदीरणा य जुगवं फिडुंति चि काउं ।
 एत्थ तिणिण भंगा । दुविहबंधगस्स एको उदओ माया-लोहसंजलणाणं अण्यारं । माणसंजलणाए भावणा जहा कोहस्स ।
 एत्थ दोभंगा । एगविहबंधगस्स एगं उदयट्ठाणं लोहसंजलणा । मायाए भावणा जहा कोहस्स । एत्थ एगो भंगो ।
 इदाणि अबंधगस्स एगं उदयट्ठाणं, लोभसंजलणाए एगाए सुहुमकिट्ठी वेदेइ चि । 'उदयाभावे वि वा होज' चि तस्सेव
 अबंधगस्स उदयाभावे वि संतं लब्भति, उवसंतकसायं पडुच ॥ १७ ॥

इदाणि सामणेणं सबोदएसु सबंधगे पडुच सबंगा केत्तिया होज ? चि तन्निरुवणत्थं भणइ—
 एक्कग छक्केकारस, दस सत्त चउक्क एक्कगं चेव । एए चउवीसगया, चउवीस दुगेक्कमेक्कारा ॥ १८ ॥

एक्कग छक्केकारस० गाहा । दसोदए एक्का चउवीसा । नवोदए छ चउवीसाओ । अडोदए एक्कारस । सत्तोदए दस ।
 छलोदए सत्त । पंचोदए चत्तारि । चउरोदए एक्का चउवीसा । 'चउवीस दुगे' चि दुगोदए पंचविह-चउविहबंधगं पडुच्चे
 एक्का चउवीसा । 'एक्कमेक्कारे' चि एकोदए चउविह-तिविह-दुविह-एक्कविहबंधगे य पडुच ४ । ३ । २ । १ । १ । अबंधगे य
 यथासह्यथमेकादश भज्जा भवन्ति सबे वि ॥ १८ ॥

इदाणि सबोदयपरिमाणनिरुवणत्थं भणइ—

१ 'या, चार दुगेक्कम्मि एक्का' दो१ खे२ ॥ २ "एत्थ मतान्तरेणोक्कम्, अन्यथा स्वगते दादशां भज्जा नेत्तिज्जा" उति श्रीमलय-
 निरीयटीकायाम् ॥ ३ 'ह एक्केकं पडु' स ॥ ४ 'च चारस अट्ट चउभगो हि एक्काए चउ' कां२ ॥

चचारि आदि नववधएसु उक्तीस सत्तदुदयस० सि । नवविहवधगस्त सजयस्त चउरादि-सत्तगताणि चत्तारि उदयट्टा-
णाणि—४ । ५ । ६ । ७ । आणि चैव सजयासजयस्त पचादि-अट्टगताणि उदयट्टाणाणि ताणि चैव पच्चक्खाणावरणरहियाणि
सजयस्त चउरादि-सत्तोदयताणि चचारि उदयट्टाणाणि सविगप्पाणि भवति । 'पचविहवधए पुण उदओ दोण्ह मुणेयवो'
सि पचविहवधगस्त दोण्ह कम्माण समुदओ चि एक उदयट्टाण । दोणि—चउण्ह सजलणाण एगयर, तिण्ह वेयाणमे-
गयर । एत्थ विवेद-सजलणचउकेहि पारैस मगा भवति ॥ १६ ॥

पूँत्तो चउवधादी, एक्केकुदया हवति सबे वि । वधोवरमे वि तहा, उदयाभावे वि वा होजा ॥१७॥
चउविहवधगस्म वेदोदए पुरिसवेदवधे य जुगव फिट्ठे एक्कमेव उदयट्टाण लभति, त०—चउण्ह सजलणाण एगयर ।
एत्थ चत्तारि मगा । कह ! मण्णइ—कोयि कोहेण उवट्टाइ कोयि माणेण उवट्टाइ कोइ मायाए कोइ लोमेण । एत्थ अण्णे
अण्णारिस पढति । ॥ त्वेदम्—

'पंचाथो य चउक्क सकममाणस्त हाति ते चेव । वेण्हि परिदीणा वउरो चरिमु कसिणेषु ॥ () ॥ ॥

त च कसायपाहुडादिसु विहडति चि काउ परिसेसिय । तिचिहवधगस्त एक्को उदओ—कोइसजलणवज्जाण तिण्ह कसा

१ णि त०—४ । का १ का २ ॥ २ ति । एत्थ वि अट्ट । 'यं कां २ ॥ ३ रयगा भवति—एकनपुल्लकवेदोदयामावे
चतुष्कदयमद्वौ व्येक(एक)स्त्रीवेदोदयामावे एके(क) चतुष्क(म) एवमन्ये ब्राह्मण ॥ १६ ॥ कां २ ॥ ४ गायेय चूर्णे अक्षरसो
अक्षरिताडस्ति ॥ ५ त्वस्तिकद्विचान्तर्गत पाठ सप्रतौ नास्ति ॥

याणमण्यरं । कंहं ? कोहसंजलणाए उदए बहुमाणो नियमा चउविहबंधगो, बंधोदओदीरणा य जुगवं फिट्ठुंति चि काउं ।
 एत्थ तिण्णि भंगा । दुविहबंधगस्स एको उदओ माया-लोहसंजलणाणं अण्यरं । माणसंजलणाए भावणा जहा कोहस्स ।
 एत्थ दोभंगा । एगविहबंधगस्स एगं उदयट्ठानं लोहसंजलणा । मायाए भावणा जहा कोहस्स । एत्थ एगो भंगो ।
 इदार्णि अबंधगस्स एगं उदयट्ठानं, लोभसंजलणाए एगाए सुहुमकिट्ठी वेदेइ चि । 'उदयाभावे वि वा होज' चि तस्सेव
 अबंधगस्स उदयाभावे वि संतं लब्भति, उवसंतकसायं पडुच्च ॥ १७ ॥

इदार्णि सामण्येणं सबोधएसु सबंधगे पडुच्च सबंगा केचिया होज ? चि तन्निरुवणत्थं भण्णइ—

एक्कग छेक्केकारस, दस सत्त चउक्क एक्कगं चेव । एए चउवीसगंया, चउवीस दुगेक्कमेक्कारा ॥ १८ ॥

एक्कग छेक्केकारस० गाहा । दसोदए एका चउवीसा । नवोदए छ चउवीसाओ । अट्ठोदए एकारस । सत्तोदए दस ।
 छलोदए सत्त । पंचोदए चत्तारि । चउरोदए एका चउवीसा । 'चउवीस दुगे' चि दुगोदए पंचविह-चउविहबंधगं पडुच्च
 एका चउवीसा । 'एक्कमेकारे' चि एकोदए चउविह-तिविह-एकविहबंधगे य पडुच्च ४ । ३ । २ । १ । १ । अबंधगे य
 यथासह्यमेकादश भज्जा भवन्ति सवे वि ॥ १८ ॥

इदार्णि सबोधपरिमाणनिरुवणत्थं भण्णइ—

१ 'था, वार दुगेक्कम्मि एक्का' खे१ खे२ ॥ २ "एतच्च मतान्तरेणोक्तम्, अन्यथा स्वमते द्वादशैव भज्जा वेदितव्या" इति श्रीमलय-
 गिरीयटीकायाम् ॥ ३ 'ह एक्केकं पडु' स ॥ ४ 'च्च वारस अट्ठ चउमगो हि एक्काए चउ' कार ॥

नैवपचाणउयसए, उदयविगप्पेहिं मोहिआ जीवा । अउणत्तरिऐगत्तरिपयविंदसएहिं विन्नेया ॥ १९ ॥

नवपचाणउयसए उदयविगप्पेहिं मोहिआ जीवा० गाहा । ‘उदयविगप्पेहिं’ ति उदयमेदेहिं । दसण्ह पगतीण समुदओ एग उदयहुण १० । ९ । ८ । ७ । ६ । ५ । ४ । ३ । २ । १ । एगाए पगईए एगो उदओ । एव सगे उदयमेदा एचिया हवति ९९५ । एऐहिं मोहिआ जीवा । एएसिं उप्पत्ती—सवेसिं दसोदयादि दुगोदयपअयसाणाण मूलमेदा विंदि-
अति, एरण एकेकम्मि चउबीसं भगा अत्थि चि काउ चउबीसाए गुणिनु एकोदयमेदेहिं थि एक्कारसहिं छुवेहिं
नवसया पचाणउया हवति ।

‘त’ च एकूणसत्तरिसएहिं एगत्तरेहिं ‘पदवदेहिं’ ति कम्मपगडिसमुदएहिं । नेगु
’ । एएहिं मोहिया जीव चि सवज्झति । एयस्स उप्पत्ती—दसोदयभगो
’ । अहोदय० अहुहिं, सत्तोदय० सत्तहिं, छलोदय० छहिं, पचोदय०
ति । किं कारण ! तम्मि तम्मि उदये तत्तियाण कम्माण समुदओ चि
कम्मसमुदएण गुणिया भेलिअति । तेसु एक्केकम्मि नउवीस भगा अत्थि
यएिडे एक्कोदय जे एकारस भगा ते छुभति । एएहिं अउणत्तरिसयाणि ऐकस-

१. शेर ॥ ३ एवमय नर ॥ ४ १ । जाय एण कां१ कां३ ॥ ५ एसिमो कां१ ॥
गस कां३ ॥

चराणि पदवृन्दानां भवन्ति ॥ १९ ॥
 णवतेसीयसएहिं, उदयविगप्पेहि मोहिआ जीवा । अउणत्तरिसीयाला, पयवंदसएहिं विन्नेया ॥ २० ॥
 नवतेसीयसएहिं उदय० गाहा । 'उदयविगप्पेहि' ति उदयमेदेहिं । दसण्हं पगतीणं समुदओ एगो उदओ । १० । ९ ।
 ८ । ७ । ६ । ५ । ४ । ३ । २ । १ । एगाए पगतीए एगो उदओ । एवं स्वे उदयमेदा पिडिया नवसया तेसीया । एएहिं
 चउवीसं

८ । ७ । ६ । ५ । ४ । ३ । २ । १ । एगाए पगतीए एगो उदओ । एवं स्वे उदयमेदा पिडिजंति । एतथ एकेकम्मि चउवीसं
 मोहिआ जीवा । एएसिं उप्पत्ती—सवेसिं दसोदयाइ-चउरोदयपज्जवसाणाणं मूलमेदा पिडिजंति । एतथ एकेकम्मि चउवीसं
 मंगा अत्थि ति काउं चउवीसाए गुणिसु दुगोदय-एगोदयविगप्पेहिं चारस-एकारसहिं छुटेहिं नवसया तेसीया 'पदवंदेहिं' ति कम्मपगडिसमुद-
 'अउणत्तरि सीयाला पदवंदसएहिं विण्णेय' ति एगूणसत्तरिसएहिं सीयालअहिएहिं 'पदवंदेहिं' ति कम्मपगडिसमुद-
 एहिं ति । तेसु सबोदएसु कम्मपगडीओ एत्तियाओ भवंति । तेहिं मोहिआ जीव ति संवज्झति । एयस्स उप्पत्ती—दसोदयमंगो
 दसहिं गुणिज्झति, एवं नवोदयमंगा नवहिं गुणिज्झति, अट्ठोदय० अट्ठहिं, सत्तोदय० सत्तहिं, छल्लोदय० छल्लिं, पंचोदय०
 पंचहिं, चउरोदय० चउहिं, दुगोदयमंगा दुहिं गुणिज्झति । किं कारणं ? तम्मि तम्मि उदए तत्तियाण कम्माण समुदओ ति
 काउं । दसोदयादी चतुरुदयपज्जवसाणा उदया अप्पण्णो कम्मसमुदएण गुणिया मेलिजंति २८८ । तेसु एकेकम्मि चउवीसं
 काउं । दसोदयादी चतुरुदयपज्जवसाणा उदया अप्पण्णो कम्मसमुदएण गुणिया मेलिजंति २८८ । तेसु एकेकम्मि चउवीसं

काउं । दसोदयादी चतुरुदयपज्जवसाणा उदया अप्पण्णो कम्मसमुदएण गुणिया मेलिजंति २८८ । तेसु एकेकम्मि चउवीसं
 काउं । दसोदयादी चतुरुदयपज्जवसाणा उदया अप्पण्णो कम्मसमुदएण गुणिया मेलिजंति २८८ । तेसु एकेकम्मि चउवीसं

१ "इयं बोदयस्थानसङ्ख्या पदसङ्ख्या च ये मतान्तरेण चतुर्विधसङ्क्रमकाले द्विक्रोदये द्वादशा(चतुर्गति) भक्ता उष्णस्तानपिरुह्य चैदितव्या ॥ १९ ॥ यदा
 पुनरेते नाधिक्रियन्ते तदा इयमुदयस्थानसङ्ख्या—नवतेसीय०" इति श्रीमलयगिरीयटीकायाम् ॥ २१ । जाच एगां को१ को२ ॥

३ "गोदओ का१ का२ ॥

नैवपचाणउयसए, उदयविगप्पेहिं मोहिआ जीवा । अउणत्तरियेगत्तरियविंदसएहिं विन्नेया ॥ १९ ॥
 नवपचाणउयसए उदयविगप्पेहिं मोहिआ जीवा० गाहा ! 'उदयविगप्पेहिं' ति उदयमेदेहिं । दसण्ह पगवीण
 नवपचाणउयसए उदयविगप्पेहिं मोहिआ जीवा । १ । २ । ३ । ४ । ५ । ६ । ७ । ८ । ९ । १० । ११ । १२ । १३ । १४ । १५ । १६ । १७ । १८ । १९ । २० । २१ । २२ । २३ । २४ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । ३२ । ३३ । ३४ । ३५ । ३६ । ३७ । ३८ । ३९ । ४० । ४१ । ४२ । ४३ । ४४ । ४५ । ४६ । ४७ । ४८ । ४९ । ५० । ५१ । ५२ । ५३ । ५४ । ५५ । ५६ । ५७ । ५८ । ५९ । ६० । ६१ । ६२ । ६३ । ६४ । ६५ । ६६ । ६७ । ६८ । ६९ । ७० । ७१ । ७२ । ७३ । ७४ । ७५ । ७६ । ७७ । ७८ । ७९ । ८० । ८१ । ८२ । ८३ । ८४ । ८५ । ८६ । ८७ । ८८ । ८९ । ९० । ९१ । ९२ । ९३ । ९४ । ९५ । ९६ । ९७ । ९८ । ९९ । १०० ।
 सधुवेओ एग उदयदुण १० । ११ । १२ । १३ । १४ । १५ । १६ । १७ । १८ । १९ । २० । २१ । २२ । २३ । २४ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । ३२ । ३३ । ३४ । ३५ । ३६ । ३७ । ३८ । ३९ । ४० । ४१ । ४२ । ४३ । ४४ । ४५ । ४६ । ४७ । ४८ । ४९ । ५० । ५१ । ५२ । ५३ । ५४ । ५५ । ५६ । ५७ । ५८ । ५९ । ६० । ६१ । ६२ । ६३ । ६४ । ६५ । ६६ । ६७ । ६८ । ६९ । ७० । ७१ । ७२ । ७३ । ७४ । ७५ । ७६ । ७७ । ७८ । ७९ । ८० । ८१ । ८२ । ८३ । ८४ । ८५ । ८६ । ८७ । ८८ । ८९ । ९० । ९१ । ९२ । ९३ । ९४ । ९५ । ९६ । ९७ । ९८ । ९९ । १०० ।
 एत्तिपा हवति १९५ । एयेहिं मोहिआ जीवा । एयेहिं उप्पत्ती—सवेसिं दसोदयादि दुगोदयपञ्जवसाणाण मूलमेदा पिडि-
 जति, एत्थ एकेकम्मि चउवीस भगा अत्थि ति काउ चउवीसए गुणिउ एकोदयमेदेहिं वि एकारसहिं छेदेहिं
 नवसया पचाणउया हवति ।

'अउणत्तरियेगत्तरियविंदसएहिं विन्नेय' ति एकूणसत्तरिसएहिं एगचरेहिं 'पदवेदेहिं' ति कम्मपगडिससुदएहिं । तेसु
 सधोदएसु कम्मपगडीओ एत्तिपाओ हवति ६९७१ । एयेहिं मोहिआ जीव ति सवज्जति । एयस्स उप्पत्ती—दसोदयमगो
 दसहिं गुणिउ, एव नवोदयमगा नवहिं गुणिउति, अट्ठोदय० अट्ठहिं, सत्तोदय० सचहिं, छलोदय० छहिं, पचोदय० ति
 पचहिं, चउरोदय० चउहिं, दुगोदय० दुहिं गुणिउति । किं कारण ? तम्मि तम्मि उदये उत्तियाण कम्माण ससुदओ ति
 काउ । दसोदयादि दुगोदयपञ्जवसाणा अण्णणो कम्मससुदएण गुणिआ मेळिउति । तेसु एकेकम्मि चउवीस भगा अत्थि
 ति काउ चउवीसेहिं गुणिउति । तम्मि उदयपिडे एकोदए जे एकारस भगा ते छुमति । एयेहिं अउणत्तरिसयाणि एकेस-

१ नास्तोय गाभा खे० प्रती ॥ २ रि सीयाला, प खे० ॥ ३ पडुदय कर ॥ ४ १ । आव एगा को० कां० ॥ ५ पत्ति मो को० ॥
 १-११ दए को० ॥ १२ या उदया अण्ण को० ॥ १३ यगत्त कर ॥

मया अत्थि चि क्काउ चउवीसाए गुणिस्सति । तम्मि उदयप्पिडे दुगोदयचउवीसाए एक्कोदयएक्कारसहिं य छुढेहिं अउणत्तरि
सयाणि सीयालाणि पयवदाण मवति ॥ २० ॥

इदाणि 'कह वा यमतिट्ठाणकम्मस ?' (गा० २) चि एय मण्ह । बावीसाइवधमाणाण तम्मि उदयट्ठाणे कति
सतट्ठाणाणि होल ? चि तन्निरूचणत्थ मणत्ति—

'तिण्णेव उ वावीसे, इगवीसे अट्ठवीस सत्तरसे । छ ज्ञेव तेर णववधएसु पचेव ठाणाणि ॥ २१ ॥

बावीसवधगस्स मिच्छदिट्ठिस्स चउण्हमणायरे उदयट्ठाणे वट्ठमाणस्स तिणि सतट्ठाणाणि, त०—अट्ठवीसा सचावीसा
छवीस चि । एएसिं अत्थो पुवविक्खीओ । तत्थ दसोदए तिणि वि सतट्ठाणाणि अत्थि । कह ? अणताणुवधीण उदओ
अत्थि चि क्काउ । नवोदए वि एमेव । जत्थ अणताणुवधीण उदओ नत्थि तत्थ अट्ठवीसा चेव । कह ? मण्ह—चउवीस-
सतकम्मिओ सम्मदिट्ठी मिच्छत्त गतूण अणताणुवधिणो वधिलमादत्तो, वधावलियाए अगयाए उदओ न होइ तम्हा तस्स
अट्ठवीसा सत पडुव । एव अट्ठोदए वि तिणि वि भाणियवाणि । सत्तोदए अट्ठवीसा चेव । कह ? मण्ह—चउवीससत
कम्मिगस्स सम्मसाओ परिवडियमेत्तस्स अणताणुवधीण उदयामावे मिच्छत्तोदए वट्ठमाणे अणताणुवधिणो नियमा ववति
(वज्झति) चि । एव धावीसवधगस्स चत्तारि उदयट्ठाणाणि पडुव दस सतमेदा लब्धमति ।

१ गायेयं पूर्णवधरसोऽवतात्तिऽस्ति ॥ २ व य वा खे ॥

‘इगवीसे अट्टवीस’ चि एगवीसबंधगस्स तिसु वि उदयट्टाणेसु एगं चेव संतं अट्टावीसा । कहं ? पढमसम्मत्तं उप्पाएत्तु समसम्मदिट्ठिडाणे वट्टमाणो सासणभावं गच्छति, तओ सासणभावं गच्छंतस्स सबभोहपगडीओ अत्थि चि काउं ताणुबंधिसहिता अट्टावीसा । उवसमसेढीओ ओयरंतो वि कोइ सासणभावं गच्छति सो एत्थ णाहिकओ । एवं

एकवीसबंधगस्स तीसु वि उदयट्टाणेसु तिणिणं वि अट्टावीसाओ लब्धंति ।

‘सत्तरसे छ चेव’ चि सत्तरसबंधगस्स चउसु उदयट्टाणेसु वट्टमाणस्स सामणेण छ संतट्टाणाणि, तं०—अट्टावीसा २८।२७। २४। २३। २२। २१। तत्थ नबोदयट्टाणे एगवीसवज्जाणि पंच संतट्टाणाणि । कहं ? वेयगमम्मदिट्ठि मम्मामिच्छदिट्ठि वा पडुच्च अट्टावीसा चउवीसा य लब्धंति, अट्टावीससंतकम्मिगो सम्मत्तं मम्मामिच्छत्तं वा गच्छति चि काउं। चउगडगो य पज्जत्ता सम्मदिट्ठिणो अणंताणुबंधिणो विसंजोएति चि काउं असंजतमम्मदिट्ठिस्म चउवीसा लब्धइ । सो चेव कोइ मम्मामिच्छत्तं पि जाइ चि सम्मामिच्छादिट्ठिस्स वि चउवीसा लब्धइ । सत्तावीसा मम्मामिच्छदिट्ठि पडुच्च, कहं ? मिच्छदिट्ठी मम्मत्तं उक्खंउं सम्मामिच्छत्तंसे वट्टमाणो कोइ सम्मामिच्छत्तं जाइ चि काउं । तेवीसा मणुमस्म अट्ठणं वरिमाणं उवविं वट्टमाणम्म वेयगसम्मदिट्ठिस्स खवणाए अब्भुट्ठियस्स अणंताणुबंधि-मिच्छत्ते य खविए तेवीसा लब्धइ । तस्मेव मम्मामिच्छत्ते खविए बावीसा । सा य चउसु वि गईसु लब्धइ । किं कारणं ? भण्णइ—“पट्टवगो पुण मसुओ निट्ठागो रोद नउसु रि गदेय ।” ()

चि वयणाओ । मिच्छत्ते सम्मामिच्छत्ते य खविए पच्छा चउसु वि गईसु उववाओ चट्टाउग पडुच्च । अट्ठोटाए वि ण्याणि

१ ‘णिण अट्ठो’ का१ कार ॥ २ तं०—२८ । म१ ॥ ३ ‘गा पं म ॥ ४ स ट्ठइ चि म१ ॥

पूर्ववत् एव वेयगसम्मदिट्ठि-सम्मामिच्छादिद्वीण भावेयद्वाणि । तत्थ वेयगसम्मच्च सम्मामिच्छत्तेण विणा जो अट्ठोदओ सो उवसमसम्मदिट्ठिस्स स्वाइगसम्मदिट्ठिस्स वा भवइ । तत्थ उवसमसम्मदिट्ठि पडुच्च अट्ठावीसा चउवीसा य लब्भइ । तत्थ अट्ठावीसा पढमसम्मत्त उप्पाडितस्स, उवसमसेत्तीओ परिवद्धमाण वा पडुच्च दो वि लब्भति । स्वाइगसम्मदिट्ठिस्स एगवीसा लब्भइ । एव अट्ठोदए छ संतट्ठाणाणि । एयाणि छ वि संतट्ठाणाणि सत्तोदए वि तद्वा भाणियद्वाणि जहा अट्ठोदए । छलोदए वि तिण्णि संतट्ठाणाणि लब्भति—२८ । २४ । २१ । कह ? वेयगसम्मच्च सम्मामिच्छत्तेण विणा छलोदओ हवइ । तत्थ उवसमसम्मदिट्ठि पडुच्च अट्ठावीसा चउवीसा य पूर्ववद् भावयितव्या । एगवीसा स्वाइगसम्मदिट्ठिस्स । एव सत्तरसबधगस्स सामण्येण चउसु वि उदयट्ठायेसु बीस संतट्ठाणाणि ।

‘तेरेनवधगेसु एवेव टाणाणि’ तिं तेरेसन्वविहवधगाण—देसविरय सजयाण जहा असजयसम्मदिट्ठिस्स चउसु वि उदयट्ठाणेसु भावणा मणिया तद्वा भाणियच्च । नवरं बावीस-एगवीससत्ताण परमवो न भाणियच्चो । तत्थ तेरेसबधगस्स तिरि-क्खस्स अट्ठावीसा चउवीसा च, एए मोत्तूण सेसा न समवति । कह ? मणइ—वैवीसा धावीसा य स्वाइगसम्मच्च उप्पाएन्तस्स, सो उप्पाएवो नियमा मणुओ ति काउ, तेण गत्थि । एगवीसा तिरिक्खेसु सजयाऽसजएसु नत्थि । कह ? मणइ—संखेजवासाउएसु तिरिक्खेसु स्वाइगसम्मदिट्ठी ण उववजइ, असंखेजवासाउएसु उववजेज्जा, तत्थ वि देसविइ

१ ‘गस्स वा च ॥ २ २ २८ । २४ । २३ । २२ । २१ । नय २८ । २४ । २३ । २२ । २१ । यध कं२ ॥ ३ त्ति २८ । २४ । २३ । २२ । २१ तेरे कं१ ॥ ४ भाविय कं१ ॥ ५ ‘सा य पं कं१ ॥

नत्थि । तम्हा तिणिण वि मणुयदेसविरएसु भावेयद्वाणि । एवं तेरस-नवबंधगाणं अप्पप्पणो उदये पडुच्च सत्तरस सत्तरस संतट्ठाणाणि भवंति ॥ २१ ॥

पंचविह-चउविहेसुं, छ छक्क सेसेसु जाण पंचेव । पत्तेयं पत्तेयं, चत्तारि' उ बंधवोच्छेए ॥ २२ ॥

पंचविहचउविहेसुं छ छक्क० ति । पंचविहबंधगस्स दुगोदए वट्टमाणस्स छ संतट्ठाणाणि भवंति, तं०—अट्ठावीसा, २८ । २४ । २१ । १३ । १२ । ११ । अट्ठावीसा चउवीसा य उवसमसेहिं पडुच्च । एकवीसा दोसु वि सेढीसु । खवगसेढीए जाव अट्ट कसाया ण खविजंति ताव एगवीसा । अट्टकसाए खविए तेरस । तओ नपुंसगवेए खविए बारस । तओ इत्थिवेए खविए एकारस । जाव पुरिसवेयस्स बंधो ताव छण्णोकसाया धरंति । एवं पंचविहबंधगस्स छ संतट्ठाणाणि ।

इयाणि चउविहबधगस्स चउण्हं संजलणाणं अणयरोदए वट्टमाणस्स छ संतट्ठाणाणि, तं०—२८ । २४ । २१ । ११ । ५ । ४ । एयाणं छण्हं संतट्ठाणाणं आदिर्माणि तिणिण संतट्ठाणाणि उवसमसेढीए चेव । चउविहबधगो एकारससंत-कम्मिगो एकोदए । कंहं ? भणइ—नपुंसगवेएण उवट्टियस्स नपुंसग-इत्थिवेयसंतकखए पुरिसवेयबंधवोच्छेए य जुगवं कए तस्स एकारस संतं । सो य चउविहबंधगो अवेयगो सत्त कम्मसे जुगवं खवेइ, खविए चत्तारि संतं । एमेव इत्थिवेएण वि उवट्टियस्स, नवरि नपुंसगवेओ पढमं खिजइ ति । तओ अंतोमुहुत्तेण इत्थिवेयस्स उदयसंतकखओ पुरिमवेयबंधवोच्छेओ य जुगवं भवइ । एवं वा एकारससंतकम्मिओ । पुरिसवेएण उवट्टियस्स छण्णोकसायखवणकाले पुरिसवेयस्स बंधोदयवोच्छेए

१° रि य वं ले३ ॥ २° ति—२८ । का१ । १° ति—अट्ठा° का२ ॥ ३° ण खिजंति का२ ॥ ४° मादि तिणिण स ॥ ५° यगस्स सा१ ॥

जुगव कए तओ पचसतकम्मिओ भवइ समयूणदुयावलययेच काल । पुरिसवेए खीणे चउसतकम्मिगो अंतोमुहुत्तकाल ।
 'सेसेसु जाण पचेय पचेय' ति सेसेसु तिविहवघगाइसु एकेकम्मि उदयट्ठणे पत्तेय पचेय पच सतट्ठाणाणि ।
 तत्थ तिविहवघगस्स कोहवजाण तिण्ह सजलणाण अण्णयरवेयगस्से २८ । २४ । २१ । ४ । ३ सतट्ठाणाणि भवति ।
 अट्ठावीस-चउवीस एकवीसा य उवसमसेहि पडुच्च लब्धमति । चत्तारि तिणिण य खवगसेदीए लब्धमति । कह १ कोहसजलणाए
 यदमट्ठिईए आवलियसेसे बघो उदओ उदीरणा य जुगव फिट्ठति, समऊणदुआवलयियबद्ध पदमट्ठिती य धरइ, त पि बद्ध सत्ति
 एण कालेण खय गच्छइ, ताव तिविहवघगस्स चउविह एकोदए संत लब्धमः कोहसंजलणाए खवियाए तिणिण भवति अंतो
 मुहुत्तकाल । एव तिविहवघगस्स पच सतट्ठाणाणि । एमेव दुविहवघगस्स वि माया-लोभाण अण्णयर वेयमाणस्स २८ ।
 २४ । २१ । ३ । २ । तिणिण वे ये पडुच्च खवगसेहि लब्धमति—माणसजलणाए बघोदए फिट्ठे समऊणदुआवलयियबद्ध पदमट्ठिईए
 लब्धमः, त खविज्जत खविज्जत समयऊणाहि दोहि आवलियाहि खीयइ, ताव सत तिणिण । तओ माणसजलणाए खीणाए
 दोणिण लब्धमति । एव दुविहवघगस्स सवाणि पच सतट्ठाणाणि । एगविहवघगस्स पच संतट्ठाणाणि—२८ । २४ । २१ । २ । १ ।
 तत्थ एकम्मि लोभोदए बहुमाणस्स अट्ठावीसाईण तिण्ह भावणा जहा तिविहवघगस्स । खवगसेदीए दोणिण एक च दो

१ इत आरम्भ सर्वेषु मोहनीयवृत्तस्थानेषु 'समयूणदुयावलयिय' इत्येतत्स्थाने श्रीमच्छयगिरीयटीकायां समयद्वयोनानालिकाद्विक" इति मता
 न्तरं लभ्यते ॥ २ एकम्मि सं खे २ ॥ ३ स्स पच २८ । का १ ॥ ४ सेस य उ कां २ प ५ अण्णति स ॥ ६ २ । पूर्ववत् । ति कां १ ॥
 ७ य खवगसेदि पडुच्च ल कां १ ॥

संतडाणाणि लब्धंति । तत्थ दोणिण मायासंजलणाबंधोदए फिट्ठे, समयऊणदुयावलियभावना पूर्ववत् । तओ मायाए खीणाए
 एकं लोभसंजलणा एव । इयाणि अबंधगस्स 'चत्तारि उ बंधवोच्छेए' चि बायर[लोभ]बंधोदए वोच्छिण्णे सुहुमलोभोदए वट्टमा-
 णस्स चत्तारि संतडाणाणि लब्धंति, तं जहा—२८ । २४ । २१ । १ । आइल्लाणि तिणिण उवसामगस्स । एगं लोभसंजलणा-
 संतं खवगसेदीए लब्धइ, सेसा खविय चि काउं लोभं वेएइ, सो चेव संतं ति । एवमबंधगस्स चत्तारि संतडाणाणि ॥ २२ ॥
 दस नव पन्नरसाइं, बंधोदय-सन्तपेगइठाणाइं । भणियौइं मोहणिजे, एत्तो णामं परं वोच्छं ॥ २३ ॥

दस नव पणरसाइं० गाहा । कण्ठया । मोहणिजस्स बंधोदय-संताणं संवेहो भणिओ । 'एत्तो नामं परं वोच्छं' ति इतो
 परं नामस्स पगइसमुक्किचणा बंधोदय-संतडाणनिरूवणा संवेहो य भणइ ॥ २३ ॥

तत्थ पगइसमुक्किचणा, तं०—नामस्स कम्मस्स बायालीसं पिंडपगडीओ गइनामाइ० । एएसिं चिवरणा मेओ य जहा
 सैयगे-तहा भाणियवो । तत्थ पुढं बंधडाणनिरूवणा—

तेवीस पन्नवीसा, छवीसा अट्टवीसं उगुतीसा । तीसेक्कतीसमेगं, बंधट्टाणाणि नामस्स ॥ २४ ॥

तेवीस पणवीसा० गाहा । २३ । २५ । २६ । २८ । २९ । ३० । ३१ । १ एगमिति, एयाणि सामण्णेण चउगइए अहिगिच्च

१ °तं । ए° सं ॥ २ °पयडिठाणाणि । खे३ ॥ ३ °याणि मो° खे३ ॥ ४ °कंठा । मो° कार ॥ ५ °ज्जवंघो° कार ॥ ६ पश्यन्दु
 शतकप्रकरणस्य ३८-३९ गाथे तच्चूर्णि च ॥ ७ °स गुणती° खे३ ॥ ८ °णाइ नां खे२ ॥

अद्दु वधट्टाणाणि । तत्थ तिरियगदपाउग्ग वधमाणस्स पच वधट्टाणाणि, त जहा—२३ । २५ । २६ । २७ । तत्थ एग्गि
 दियपाउग्ग वधमाणस्स तिप्पिण वधट्टाणांति, ते—२३ । २५ । २६ । तत्थ तेवीसा इमा—तिरियगद एग्गिदियजाद ओरालिय
 तेय कम्ममसरीरे इडु सठाण वण्ण गच रस फास तिरियगदपाउग्गाणुपुब्बी अगकयलहुग उवयाय थावर वायर-सुहुमेगयर
 अपञ्जत्तग पत्तेय-साहारणाणमेगयर अधिर असुह दूमग अणाएल्ल अजसं निमेय ति २३ । एयसिं तेवीसाए कम्ममगदंण एग
 चेव वंघट्टाण एग्गिदियअपञ्जत्तगसंजुत्त वधमाणस्स भिच्छादिहिस्स । एत्थ तेवीसाए चत्तारि भगा, त जहा—वायरं अपञ्जत्तग
 पत्तेय १ वायर अयल्लच साहारण २ सुहुम अपञ्जत्तग पत्तेय ३ सुहुम अपञ्जत्तग साहारण ४ एव सेंदे वि चत्तारि । एसा तेवीसा
 परायाय-उत्ताससहिंया पणुवीसा भवद्, सा तिरियगदयाद जाव य थावर ताव अक्किप्प, तज्जो उवरि एव भाणियेव—
 थावर वायर-सुहुमाणमेगयर पञ्जत्तग पत्तेय साहारणाणमेगयर थिरा ऽथिराणमेगयर सुमा ऽसुमाणमेगयरं दूमग अणाएल्ल
 जसा ऽजसाणमेगयर निमेणमिति २५ । एयासिं पणुवीसाए पगदीण एग चेव वधट्टाण एग्गिदियपञ्जत्तगसहिंय वधमाणस्स
 भिच्छादिहिस्स । एयग्गि पणुवीसे एग्गिदियपञ्जत्तगपाउग्ग वधमाणस्स वीस भगा, त जहा—वायर पञ्जत्त पत्तेय-थिरा-
 ऽथिर-सुमा ऽसुम-जसा ऽजसेहिं अद्दु भगा उड्डेवि, वायर पञ्जत्त च साहारण थिरा ऽथिर-सुमा ऽसुम-अजसकित्तीहिं चत्तारि
 भगा, सुहुम पञ्जत्त च पत्तेय-साहारण थिरा ऽथिर सुहा ऽसुह अजसकित्तीहिं अद्दु भगा, एव सधसभासो वीस । सुहुम
 साहारयेहिं जसकित्तीए वज्जो नत्थि ति । एसा चेव पणुवीसा आयावुल्लोयएगयरसहिंया छवीसा भवति, नवरि एव भाणि

१ पाणि—२३ कोर ॥ २ मेणमिति । ए कोर ॥ ३ वे य च कोर ॥ ४ छं—थाय कोर ॥

यद्वं—पराधायं ऊसासं आयाबुज्जोयाण एगयरं थावरं बायरं पत्तेयं पत्तेयं थिरा-डथिराणमेगयरं सुभा-डसुभाणमेगयरं दूभगं अणाएज्जं जसकित्ति-अजसकित्तीणमेगयरं निमेणमिति २६ । एयासिं छवीसाए पगडीणं एगं चेव बंधट्ठाणं एगिंदियपज्ज-त्तगपाउगं आयाबुज्जोयएगयरसहिं बंधमाणस्स मिच्छदिट्ठिस्स । एयाए छवीसाए सोलस भंगा आयाबुज्जोय-थिरा-डथिर-सुभा-डसुभ-जसा-डजसेहिं उट्ठेति, आयाबुज्जोवा सुहुम-साहारणेहिं बंधं न एति चि काउं । एगिंदियपाउगगा बंधा भणिया ।

इयोणिं वेइंदियपाउगं बंधमाणस्स तिणिं बंधट्ठाणानिं—२५ । २९ । ३० । तत्थ पणुवीसा—तिरियगइ वेइंदियजाइ ओरालियं तेयगं कम्मगसरीरं हुंडसंठाणं असंपत्तैसेवइसंधयणं ओरालियं गोवंगं वण्ण गंध रस फास तिरियाणुपुवी अगलहु उवधाय तस बायर अपज्जत्तगं पत्तेयं अथिरं असुहं दूभगं अणाएज्जं अजसकित्ति निमेणमिति । एयासिं पणुवीसाए पगडीणं एगं चेव बंधट्ठाणं वेइंदियपज्जत्तगपाउगं बंधमाणस्स मिच्छदिट्ठिस्स । एत्थ अपसत्थपरियत्तमाणीहिं एगो चेव भंगो, अपज्जत्तगेण पसत्थपरिवत्तमाणीओ बंधं न एन्ति चि काउं । एमा चेव पणुवीसा पराधाय-ऊमाम-अपसत्थविहायगति-पज्जत्तग-दूसरसहिया अपज्जत्तगरहिया एगूणतीसा भवति । नवरि एवं भाणियद्वं—उवधायं पराधायं ऊसासं अपसत्थविहा-यगइ तसं बायरं पज्जत्तगं पत्तेयं थिरा-डथिराणमेगयरं सुभा-डसुभाणमेगयरं दूभगं दूसरं अणाएज्जं जसा-डजसाणमेगयरं निमेणमिति । एयासिं एगूणतीसाए पगतीणं एगं चेव बंधट्ठाणं तं बंधमाणस्स मिच्छदिट्ठिस्स । एत्थ अहु भंगा थिरा-डथिर-सुहा-डसुह-जसा-जसेहिं । एसा चेव एगूणतीसा उज्जोयसहिया तीसा भवइ । एत्थ वि ते चेव अहु भंगा । एवं

१ 'णिं वेइं' का२ । एवमन्यत्रापि ॥ २ 'णि, तं जहा—२५ का२ ॥ ३ 'त्तं सेव' सं ॥ ४ 'व भंगा का१ ॥

तेददिय चउरिदियपाउग्नं बघमाणस्स तिणि तिणि बघट्टाणाणि, नवर अप्पप्पणो जाई भाणियद्वा ।

इयाणि पच्चिदियतिरिक्खपाउग्ग बघमाणस्स तिणि बघट्टाणाणि, तं जहा—२५ । २९ । ३० । तत्थ पणुवीसा जहा वेइदियअपज्जत्तगपाउग्ग बघमाणस्स तहा चेव, नवर पच्चिदियजाती भाणियद्वा । एत्थ एगो चेव भगो । एगूणतीसा इमा—तिरियगइ पच्चिदियजाइ ओरालियं तेय कम्मग इड सठाण असपत्त ओरालियगोवग वण्णादि ४ तिरियाणुपुब्बी अगलुड्ड उवथाय पराथाय ऊत्तास पसत्था उपसत्थविदांयईर्णे एगा तस बायर पज्जत्त पत्तेय थिरा थिराणमेगयर सुहा सुहाणमेगयरं सुभग दूमगणमेगयर सुस्सर दुस्सराणमेगयर आपएज्ज अणाएज्जयाणमेगयर जसकित्ति अजसकितीण मेगयर निमेणमिति । एयासि एगूणतीसाए पगतीण एग बघट्टाण त बघमाणस्स मिच्छदिट्ठिस्स । एसा पढमा एगूणतीसा । इड असपत्त च सासणो ण बधति चि वितिया एगूणतीसा एव चेव, नवर पचण्ह सठाणाण पचण्ह सघयणाणमेक्कयर तु, त बघमाणस्स मिच्छदिट्ठिस्स वा सासणसम्मदिट्ठिस्स च चि भाणियद्वा । एत्थ एगूणतीसे छायालसयाणि अट्टत्तराणि भगण भवति ४६०८ । छ सठाणाणि छसघयण पसत्था उपसत्थाविदायगति थिरा थिरा सुहा सुहा सुभग दूमग सुस्सर-दूसर आपएज्ज अणाएज्ज जसकिप्पिअजसकिचीहिं भगा कायद्वा ४६०८ । पढमा एगूणतीसा उज्जोयसहिया तीसा भवति, सा मिच्छदिट्ठिस्स । वितिया एगूणतीसा उज्जोयसहिया तीसा भवति, सा मिच्छदिट्ठिस्स वा सासणसम्मदिट्ठिस्स वा । भगा जत्तिया एगूणतीसे तत्तिया चेव इत्थ वि । तिरियाउग्ग समय ।

१ त ०—२५ कां१ कां२ ॥ २ सेवार्त्तसहदनभित्तरं ॥ ३ द्वा तस स ॥ ४ णमेगयर तं कां१ ॥ ५ 'यवंचपाउ' कां२ ॥

तत्थ मणुयगइपाउगं बंधमाणस्स तिणिण बंधट्टाणाणि, तं०—२५। २९। ३०। तत्थ पणुवीसा जहा बेइंदियअप-
 जत्तगपाउगं बंधमाणस्स तहा चेव । नवरं मणुयगइ पंचिदियजाइ मणुयगइपाउगाणुपुवी य भाणियवा । एत्थ एगो चेव
 भंगो । एगूणतीसा तिविहा । तत्थ पढमा जहा पंचिदियतिस्सिक्खाणं तहा चेव । बितिया वि एगूणतीसा जहा 'पंचिदियति-
 रियाणं तहा चेव । नवरं आद्यन्तवर्जानि संघयण-संठाणाणि भाणियवाणि । सा मिच्छदिट्ठि-सासणाणं । तत्थ तइया एगूण-
 तीसा मणुस्सगति पंचिदिय० ओरालिय तेयग कम्मग समचउरंसंठाण ओरालियंगोवंग वज्जरिसभनारायसंघयणं वण्ण
 गंध रस फास मणुयाणुपुवि अगरुलहु उवघाय पराघाय ऊसास पसत्थविहायगइ तसं बायरं पज्जत्तगं पत्तेयं थिरा-ऽथिरं०
 सुहा-ऽसुहाण एगयरं स्रभगं सुस्सरं आदेजं जसा-ऽजसाणमेगयरं निमेणमिति । एयासिं एगूणतीसाए पगतीणं एगं चेव
 बंधट्टाणं तं बंधमाणस्स मिच्छदिट्ठिस्स वा सासणस्स वा सम्मामिच्छदिट्ठिस्स वा असंजयसम्मदिट्ठिस्स वा । एसो तइया
 एगूणतीसा । एत्थ एगूणतीसाए सामण्णेण छायालसयाणि अट्टत्तराणि भंगाण ४६०८ । छसंठाण६-छसंघयण३६-पसत्था-
 ऽपसत्थविहायगति७२-थिरा ऽथिर१४४-सुहा-ऽसुह२८८-सुभग-दूभग५७६-सुस्सर-दूसर११५२-आएजा-ऽणाएज २३०४जसा-
 ऽजसेहि ४६०८ उट्ठंति । इयाणि तीसा भणइ—जा तइया एगूणतीसा सा तित्थयरसहिया तीसा भवति । एयासिं
 तीसाए पगईणं एगं चेव बंधट्टाणं, तं तित्थयरसहियं बंधमाणस्स असंजयसम्मदिट्ठिस्स । एयं देव-नेरइया बंधंति । एत्थ अट्ट
 भंगा थिरा० २ सुहा० २ जसा० २ एएहिं कायवा । मणुयगइपाउगं सम्मत्तं ।

१ पंचेदिं का२, एवमन्यत्रापि ॥ २ पञ्चेन्द्रियजाति ॥ ३ स्थिरा-स्थिरयोरेकतरत् ॥ ४ सा त्तिइया का१ । तृतीया ॥ ५ समत्तं । का१ का२ ॥

इयानि देवगइपाउगग । तत्थ वचरि बघट्टाणानि—२८ । २९ । ३० । ३१ । तत्थ अट्ठावीसा देवगति पचिदिय० वेउविय तेय कम्म समचउरसं वेउवियअगोवग वण्णादि ४ देवाणुपुवि अगळुहु उव० परा० ऊमास पसत्थविहा० तस वादर पल्लच पचेय थियो० २ सुहा० २ सुमग सुस्सर आएल्ल जमकिचि अजमकिचीणमेगयर निमेणमिति । एयाण अट्ठावीसाए पगतीण एक बघट्टाण त बघमाणस्स मिच्छ० सासण० सम्मामिच्छ० असजयसम्मदिट्ठि० संजयासजय० सजयस्स वा । एत्थ अट्ठावीसाए अट्ट भगा थिरा उथिर सुहा-जुह-जसा उजसेहिं कायवा । एसा चेव अट्ठावीसा तित्थयरसहिया एगूणतीसा भवति । एत्थ वि ते चेव अट्ट भगा । त देवगइपाउगग असजयसम्मदिट्ठियादओ भवति । इदानीं तीसा—देवगइ पचिदिय० वेउविय आहारग तेय कम्म समचउरस वेउवियगोवगा आहारयगोवगा वण्णादि ४ देवाणुपुवि अगळुहु उववाय परा० ऊमास विहंगई पसत्था तस वादर पल्लच पचेय थिर सुभ सुमग सुस्सर आएल्ल जसकित्ति निमेणमिति । एयानि तीसाए पगतीण एग बघट्टाण, आहारगदुगसहिय देवगइपाउगग त बघमाणस्स अपमचसजयस्स वा अपुवकरणस्स वा । एत्थ मेदो नत्थि, विसुद्धो बघइ चि । एसा चेव तीसा तित्थयरसहिया एगतीसा भवति । एत्थ वि नत्थि मेदो देवगइपाउगग सम्मच ।

इयानि निरयगइपाउगग बघमाणस्स एक चेव बघट्टाण अट्ठावीसा, त जहा—निरये० पचिदिय० वेउविय तेय कम्म जुहु वेउवियगोवग वण्णादि ४ निरयाणुपुवि अगळु० उव० परा० ऊमास अपसत्थविहा० तस वादर पल्लच पचेय थिर असुम

१ वघाय प ४२ ॥ २ थिए उथिर सुहा-उसुह सु ४२ । स्थिरा उस्सियोरैकतरत्त, जुमा उज्जमोरैकतरदिल्ल ॥ ३ विहगइपाउगग
त स ॥ ४ समस ४१ ॥ ५ यगति प ४२ ॥

दूभग दूसर अणाएज्ज अजस निमेणमिति । एयासिं अट्ठावीसाए पगडीणं एकं बंधट्ठाणं निरयगइपाउग्गं तं बंधमाणस्से मिच्छदिट्ठिस्स । एत्थ नत्थि भंगो अविशुद्धत्वात् । ५॥ “एगं” ति देवगइपाओगे बंधे समत्ते जसकित्तीए चेव एगाए बंधो । एत्थ एगो भंगो । ५॥ “एकं” ति देवगइपाउग्गे बंधे वोच्छिण्णे अपुव्वकरणाईणं तिण्हं एका जसकित्ती बज्झइ । एत्थ नत्थि विगप्पो ॥ २४ ॥

सबबंधाणं भेयनिरूवणा भणइ—

चउ^४ पणुवीसा सोलस, नव वाणउइ “सआ य अडयाळा^६ । इगियालुत्तर छायालसया” एकैकबंधविही^१ ॥ पाढतरं ।

इयाणिं तेवीसादि बंधट्ठाणेसुं भंगसंखा भणइ—एगिंदियअपज्जत्तपाउग्गं तेवीसं बंधमाणस्स सव्वे चत्तारि भंगा । एगिंदियपज्जत्तगपाउग्गं पणुवीसं बंधमाणस्स वीसं भंगा, बेइंदिय-तेइंदिय-चउरिंदिय-पच्चिंदिय-मणुयाऽपज्जत्तगपाउग्गं बंधमाणणं एकैको भंगो, सव्वे पणुवीसं । छवीसे आयावेण अट्ठ, उज्जोएण अट्ठ, सव्वे सोलस । अट्ठावीसे देवगतीए अट्ठ, निरयगईए एगो, सव्वे नव । एगूणतीसे पच्चिंदियतिरियपाउग्गं बंधमाणस्स छायालीसं सयाणि अट्ठतराणि, मणुस्सगतीए वि एत्तिया चेव, बेइंदिय-तेइंदिय-चउरिंदियपाउग्गे एकैके अट्ठ अट्ठ भंगा, देवगइपाउग्गं तित्थयरसहिंयं एगूणतीसं बंधमाणस्स

१ °स्स । एत्थ का१ ॥ २ स्वस्तिकद्विक्रमध्यग पाठ सप्रतावेव ॥ ३ °णं निरू^१ का१ । °णं भंगनिरू^२ कार ॥ ४ नास्तीय गथा खे१ खे२-प्रत्यो ॥ ५ सया य का१ । सयाइ अं खे३ ॥ ६ °ला । एयालुं खे३ ॥ ७ °या इक्किक्^३ खे३ ॥ ८ °ही ॥ अन्यकर्तृका चेयं गाथा । इयां का२ ॥ ९ °सु बंधसं^३ स ॥

अट्ट । तथे समुद्रया बाणउंसयाणि अहयालाणि । तीसवधे पंचिदियतिरियपाउग्न नधमाणस्स छायालसयाणि अट्टत्तराणि, वेइदिय-नेइदिय चउरिंदियपाउग्न० अट्ट अट्ट मगा, मणुयगइपाउग्न तित्थयरसहिय तीस नधमाणस्स अट्ट, देवगइपाउग्न आहा रगसहिय तीस नधमाणस्स एक्को मगो । सबसमुदओ छायालसयाणि एगचचालाणि । एगतीस नधमाणस्स एगो मगो । एगविह नधमाणस्स एगो मगो । एव नधट्टाणाणि सविगप्पाणि मयियाणि ।

इयाणि सदयद्वाण्याणि मण्यानि --

‘वीसिर्गवीसा चउबीसर्गोति पृगाहिया उ इगतीसा। उदयट्टाणाणि भवे, नव अट्टु य होति नामस्सं॥२५॥

२० । २१ । २४ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । ९ । ८ । एयाणि चारस सामणेण ससारत्थाण उदयङ्काणि । तत्थ एमिदियपाउग्गाणि पच उदयङ्काणि--२१ । २२ । २५ । २६ । २७ । ससारत्थाण सजोगीण जीवाण नामकम्ममि चारस धुवोदया, त जहा--तेजइग कम्मइग सरीर वण्णाई ४ अगकलहु थिर अधिर सुम असुम निमेणमिति । तत्थ एगवीसा--शिरियगई एमिदियजाति तिरियाणुपुष्ठी यावरं चादर-सुहुमाण एगयर दूमम अणाएअ जसकिचि-अअसकिचीणयेगयरं पअचा उपअसाणभेगयरं, एया णव धुवोदयसहिंया एकवीसा अतरगईए चट्टमाणरस ।

१ उई सँ क० । उई स क० ॥ २ ति—इगवीस चरवीसा० गाढा । इगवीसाइ-इगवीसताणि उदयट्टाणाणि भवे नव
अट्ट य इतिनामदस २१ । २४ । सं ॥ ३ वीसेगवीसव्व स० खे२ ॥ ४ वीस च क० ॥ ५ गदि इगतीसग ति एग-
दिया । उ के० खे२ ॥ ६ गयेय चूर्णानसुत्थोऽन्वतरिता ॥ ७ णि प्रकारस च ॥

एत्थ एकवीसाए पंच भंगा, तं जहा—बायरं पञ्जत्तगं दूभगं अणाएज्जं जसकित्ती एको भंगो, बादरं पञ्जत्तगं दूभगं अणाएज्जं
 अजसं एको, बायरं अप्पञ्जत्तगं दूभगं अणाएज्जं अजसं एको, एवं बादरेण तिणि भंगा । सुहुमे छूढे सुहुमं पञ्जत्तं दूभगं
 अणाएज्जं अजसं एको, सुहुमं अपञ्जत्तं दूभगं अणाएज्जं अजसं एको, एवं सुहुमेण विणि २ । सुहुमेण अपञ्जत्तगेण य सह
 जसकित्तीए उदओ नत्थि । सव्वसमासो पंच । तओ सरीरत्थस्स आणुपुब्बि अवणेऊण ओरालियसरीरं हुंडसंठाणं उवघायं
 पत्तेय-साहारणाणमेगयेरे छूढे चउवीसोदओ । एत्थ एकारस भंगा—बायरं पञ्जत्तगं पत्तेय साहारण-जसा-जसेहि चत्तारि ४,
 बायरा-ऽपञ्जत्त-पत्तेय-साहारण-अजसेणं दोणि २, एवं बायरे छब्भंगा । सुहुम-पञ्जत्ता-ऽपञ्जत्तग-पत्तेय-साहारण अजसेणं
 चत्तारि ४, सुहुमेण अपञ्जत्तेण य जसकित्तीए उदओ नत्थि त्ति सवे दस १० । अण्णो बायरवाउकाइयस्स ओरालियं
 छेहुऊण वेउवियं करैतस्स करणअपञ्जत्तगकाले चउवीसा लब्भइ । कहं ? मण्ह—पव्वुत्ताओ एकवीसाओ आणुपुब्बिमवणेऊणं
 वेउवियसरीर-हुंडसंठाण-उवघाय-पत्तेगे य छूढे चउवीसा । एत्थ एको भंगो । किं कारणं ? तेउकाय-वाउकाइगेसु साहारण-
 जसकित्तीओ नत्थि त्ति काउं । एवं चउवीसोदयभंगा सवे एकारस ११ । तस्सेव सरीरपञ्जत्तीए पञ्जत्तगस्स तम्मि चेव
 पञ्जत्तगसहियाए चउवीसाए पराघाए छूढे पणुवीसा । एत्थ सत्त भंगा, तं०—बायर-पञ्जत्तग-पत्तेय-साहारण-जसा-जसेहि
 चत्तारि, सुहुम-पञ्जत्त-पत्तेग-साहारण-अजसेणं दोणि २, वेउवियसरीरस्स सरीरपञ्जत्तीए पञ्जत्तगस्स पराघाए छूढे पणुवीसा,
 एत्थ एगो भंगो । एवं पणुवीसोदए सवे सत्त ७ । तस्सेव आणापाणुपञ्जत्तीए पञ्जत्तगस्स ऊसासे छूढे छवीसं । एत्थ वि

१ °ण वेणिण । का १ । द्वो भग्नावित्यर्थ ॥ २ °त्तीउद सं ॥ ३ °स्स एको(कं) आं कार ॥

एतथ एकवीसाए पंच भंगा, तं जहा—बायरं पञ्जत्तगं दूभगं अणाएज्जं जसकित्ती एक्को भंगो, बादरं पञ्जत्तगं दूभगं अणाएज्जं
 अजसं एक्को, बायरं अप्पञ्जत्तगं दूभगं अणाएज्जं अजसं एक्को, एवं बादरेण तिणिण भंगा । सुहुमे छूढे सुहुमं पञ्जत्तं दूभगं
 अणाएज्जं अजसं एक्को, सुहुमं अपञ्जत्तं दूभगं अणाएज्जं अजसं एक्को, एवं सुहुमेण बिणिण २ । सुहुमेण अपञ्जत्तगेण य सह
 जसकित्तीए उदओ नत्थि । सवसमासो पंच । तओ सरीरत्थस्स आणुपुविं अवणेऊण ओरालियसरीरं हुंडसंठाणं उवघायं
 पत्तेय-साहारणाणमेगयरे छूढे चउवीसोदओ । एतथ एकारस भंगा—बायरं पञ्जत्तगं पत्तेय साहारण-जसा-जसेहिं चत्तारि ४,
 बायरा-ऽपञ्जत्त-पत्तेय-साहारण-अजसेणं दोणिण २, एवं बायरे छब्भंगा । सुहुम-पञ्जत्ता-ऽपञ्जत्तग-पत्तेय-साहारण अजसेणं
 चत्तारि ४, सुहुमेण अपञ्जत्तेण य जसकित्तीए उदओ नत्थि त्ति सवे दस १० । अण्णो बायरवाउकाइयस्स ओरालियं
 छेहुऊण वेउवियं करैतस्स करणअपञ्जत्तगकाले चउवीसा लब्भइ । कहं ? भण्णइ—पव्वुत्ताओ एकवीसाओ आणुपुविमवणेऊण
 वेउवियसरीर-हुंडसंठाण-उवघाय-पत्तेगे य छूढे चउवीसा । एतथ एक्को भंगो । किं कारणं ? तेउकाय वाउकाइगेसु साहारण-
 जसकित्तीओ नत्थि त्ति काउं । एवं चउवीसोदयभंगा सवे एकारस ११ । तस्सेव सरीरपञ्जत्तीए पञ्जत्तगस्स तम्मि चेव
 पञ्जत्तगसहियाए चउवीसाए पराधाए छूढे पणुवीसा । एतथ सत्त भंगा, तं—बायर-पञ्जत्तग-पत्तेय-साहारण-जसा-जसेहिं
 चत्तारि, सुहुम-पञ्जत्त-पत्तेग-साहारण-अजसेणं दोणिण २, वेउवियसरीरस्स सरीरपञ्जत्तीए पञ्जत्तगस्स पराधाए छूढे पणुवीसा,
 एतथ एगो भंगो । एवं पणुवीसोदए सवे सत्त ७ । तस्सेव आणापाणुपञ्जत्तीए पञ्जत्तगस्स ऊसासे छूढे छवीसं । एतथ वि

१ °ण वेणिण । का १ । द्वी भन्नावित्यर्थ ॥ २ °त्तीउद स ॥ ३ °स्स एक्को(कं) आं कार ॥

ते चैव सत्त मगा ७ । अहवा एयम्नि चैव उदए ऊत्तासे अणुदिण्णे आयावुज्जोयाण एगयरे उइण्णे छवीसा । तत्थ आयावेण पत्तेय-जसा ऽज्जसेहि दो मगा, उज्जोवेण पत्तेग-साहारण जसा ऽज्जसेहि चत्तारि मगा, तेउक्काइय-चाउक्काइयाण आयावुज्जोव जसकिचीओ नत्थि । सब छवीसोदए तेस मगा १३ । एत्थ चैव ऊत्तासछवीसे आयावुज्जोयाण एगयरे छुट्ठे सत्तावीसोदओ हव । एत्थ छम्भगा, त०—आयाव पत्तेय जसा ऽज्जसेहि दोणि २, उज्जोय पत्तेग साहारण जमा ऽज्जसेहि चत्तारि ४, एव

सवोदया वायालीस ४२ ।

वेइदियपाउग्गणि छ उदयट्ठानाणि, त०—२१ । २६ । २८ । २९ । ३० । ३१ । एत्थ एकवीसा तिरियगइ इ तिरियाणुपुवि तस वायरं पञ्चत्ता ऽपञ्चत्ताणमेगयर दूमग अणाएल्ल जसा जसाणमेगयर, एए नव धुमोदयसहिंया सा भवइ, वेइदियस्स पञ्चत्तगस्स वा अपञ्चत्तगस्स वा अंतरेगइए वट्टमाणस्स । एत्थ एकवीसे तिण्णि मगा—पञ्चत्तग जमा ऽज्जसेहि दो मगा, अपञ्चत्तगा ऽज्जसकिचीए एगो मगो, सबे तिण्णि । एव तेइदिय चउरिंदियाण तिण्णि तिण्णि मगा । तस्सेव वेइदियस्स सरीरत्थस्म आणुपुविमचणेत्ता ओरालिय इड ओरालियमोचग छेवट्टसययण उवधाय पत्तेगसु छुट्ठेसु छवीसा । एत्थ

तोदओ पत्तत्थविहायगती य नत्थि सि काउ । तस्सेव आणापाणुपञ्चत्तीए पञ्चत्तगस्स । चैव दो मगा । अहवा एयम्नि चैव अट्ठावीस ऊत्तासे अणुदिण्णे उज्जोवे वा उइण्णे

एगूणतीसा । एत्थ वि ते चेव दो भंगा । सवे वि चचारि । तस्सेव ऊसासएगूणतीसे भासापज्जनीए पजत्तगस्स दूसर-सुस-
राणमेगयरं छूढे तीसा भवइ । एत्थ चचारि भंगा सुस्सर-दूसर-जसा-जसेहिं कायवा ४ । अण्णे भणंति—सुस्सरं विगलि-
दियाण णत्थिं तण्ण, संतकम्मे उक्तत्वात् । अथवा तम्मि चेव ऊसासएगूणतीसे सरे अणुदिण्णे उज्जोए वा उहण्णे तीसा ।
एत्थ दो भंगा उज्जोव-जसा-जसेहिं । सवे छब्भंगा । तम्मि चेव सरसहिं तीसे उज्जोवे छूढे एगतीसा भवइ । एत्थ चचारि
भंगा दुस्सर-सुसर-जसा-जसेहिं कायवा । सव्वुदयविगप्पा बेइंदियाणं बावीसा । एवं तेइदिय चउरिंदियाण वि । सवे वि
छावैट्ठि ६६ । विगलिन्दियपाउगं सम्मत्तं ।

इयाणि पांचिंदियतिरियपाउगणि अहु उदयट्ठाणाणि, तं०—२१ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । एत्थ
एक्कवीसा तिरिक्खगइ पंचेइदियजाइ तिरिक्खाणुपुवि तसं बादरं पजत्ता-अपज्जत्ताणमेगयरं सुभग-दूभगाणेमणयरं आएज्ज-
अणाएजाणमेगयरं जसा-जसाणमेगयर, एए नव धुवोदयसहिया एक्कवीसा, अंतरगतीए वट्ठुमाणस्स पजत्तगस्स वा अप-
जत्तगस्स वा । एत्थ नव भंगा, पजत्तग-सुभग-दूभग-आएज्ज-अणाएज्ज-जसा-जसेहिं कायवा अहु, अपजत्तग-दूभग-अणा-
एज्ज-अजसकित्तीहिं एक्को, सवे नव । अण्णे आयरिया भणंति—सुभग-आएजा उ जुगवं उयेति, दूभग-अणाएजा जुग्वं
उदेति । तम्हा एत्थ पंच भंग ति । वेउवियस्स तिरिक्खस्स पणुवीमादओ संभवंति । ते पच्छा वक्खाणिज्जंति । मरीरत्थस्म

१ °त्थि तण्णो, सं° कार । तद न, इत्थं ॥ २ गा सुस्सर-दुस्सर-ज° का१ ॥ ३ °वट्ठी । वि° हा१ का२ ॥ ४ जत्तमे° रा कार ॥
५ °णमेगयर का१ कार ॥ ६ °अहु, अ° हा२ ॥ ७ °वं ति । तम्हा का१ ॥ ८ °म्हा तत्थ हा२ ॥ ९ °वीमोदया सं° ग ॥

ते चेव सच मगा ७ । अहवा एयम्मि चेव उदए ऊमासे अणुदिण्णे आयाबुज्जोयाण एगयरे उइण्णे छवीसा । तत्थ आयावेण पचेय-जसा-जसेहिं दो मगा, उज्जोवेण पत्तेग साहारण जसा जसेहिं चचारि मगा, तेउकाइय-गउकाइयाण आयाबुज्जोव-जसकित्तीओ नत्थि । संबे छवीसोदए तेरस मगा १३ । एत्थ चेन ऊमासछवीसे आयाबुज्जोयाण एगयरे इहे सत्तावीसोदओ इवइ । एत्थ छममगा, त०—आयाव पचेय जसा जसेहिं दोणि २, उज्जोय पत्तेग साहारण-जसा जसेहिं चचारि ४, एव एगिदियाण सबोदया बायालीसं ४२ ।

इयाणि वेइदियपाउग्गाणि छ उदयट्ठाणाणि, त०—२१ । २६ । २८ । २९ । ३० । ३१ । एत्थ एकवीसा तिरियगइ वेइदियजाइ तिरियाणुपुबि तस वायर पल्लत्ता अपल्लत्ताणमेगयर दूमग अणाएल्ल जसा जमाणमेगयर, एए नव धुवोदयसहिंया एकवीसा भवइ, वेइदियस्स पल्लवगस्स वा अपल्लत्तगस्स वा अत्तरगइए वट्टमाणस्स । एत्थ एकवीसे तिण्णि मगा—पल्लत्तग जसा जसेहिं दो मगा, अपल्लत्तगा जसकित्तीए एगो मगो, संबे तिण्णि । एव तेइदिय चउरिदियाण तिण्णि तिण्णि मगा । तस्सेव वेइदियस्स सरीरत्थस्स आणुपुबिमवणेत्ता ओरालिय हुड ओरालियगोवग छेवट्टसघयण उवघाय पचेगेसु इहेसु छवीसा । एत्थ वि ते चेव तिण्णि मगा । तस्सेव सरीरपल्लत्तीए पल्लत्तयस्स पराघाए अपसत्थविहगे य इहे अट्ठावीसा । एत्थ दो मगा जसा-जसेहिं, अपल्लत्तोदओ पसत्थविहायगती य नत्थि चि काउ । तस्सेव आणापाणुपल्लत्तीए पल्लत्तगस्स ऊमासे इहे एगूणतीसा । एत्थ वि ते चेव दो मगा । अहवा एयम्मि चेव अट्ठावीसे ऊमासे अणुदिण्णे उज्जोवे वा उइण्णे ऊमासे इहे एगूणतीसा । एत्थ वि ते चेव दो मगा । अहवा एयम्मि चेव अट्ठावीसे ऊमासे अणुदिण्णे उज्जोवे वा उइण्णे

१ धंजला स ॥ २ ३१ । तत्थ कं२ ॥ ३ तत्थ ग का ॥

एगूणतीसा । एत्थ वि ते चेव दो भंगा । सबे वि चत्तारि । तस्सेव ऊसासएगूणतीसे भासापज्जनीए पज्जत्तगस्स दूसर-सुस-
राणमेगयरे हूढे तीसा भवइ । एत्थ चत्तारि भंगा सुस्सर-दूसर-जसा-जसेहिं कायद्वा ४ । अण्णे भणंति—सुस्सरं विगलिं-
दियाण णत्थिं तण्ण, संतकम्ममे उक्तत्वात् । अथवा तम्मि चेव ऊसासएगूणतीसे सरे अणुदिण्णे उज्जोए वा उइण्णे तीसा ।
एत्थ दो भंगा उज्जोव-जसा-जसेहिं । सबे छब्भंगा । तम्मि चेव सरसहिं तीसे उज्जोवे हूढे एगतीसा भवइ । एत्थ चत्तारि
भंगा दुस्सर सुसर-जसा-जसेहिं कायद्वा । सन्वुदयविगप्पा वेइंदियाणं बावीसा । एवं तेइदिय-चउरिंदियाण वि । सबे वि
छावैट्ठिं ६६ । विगलिनंदियपाउगं सम्मत्तं ।

इयानि पंचिंदियतिरियपाउगानि अट्ट उदयट्ठगानि, तं०—२१ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । एत्थ
एकवीसा तिरिक्खगइ पंचेंदियजाइ तिरिक्खाणुपुवि तसं वादरं पज्जत्ता-अपज्जत्ताणमेगयरं सुभग-दूभगाणमणयरं आएज्ज-
अणाएजाणमेगयरं जसा-जसाणमेगयरं, एए नव धुवोदयसहिया एकवीसा, अंतरगतीए चट्टमाणस्म पज्जत्तगस्स वा अप-
ज्जत्तगस्स वा । एत्थ नव भंगा, पज्जत्तग-सुभग-दूभग-आएज्ज-अणाएज्ज-जमा-जसेहिं कायद्वा अट्ट, अपज्जत्तग-दूभग-अणा-
एज्ज-अजसकित्तीहिं एक्को, सबे नव । अण्णे आयरिया भणंति—सुभग-आएजा उ जुगवं उयेति, दूभग-अणाएजा जुगवं
उदेति । तम्हा एत्थ पंच भंग ति । वेउवियस्स तिरिक्खस्स पणुंवीसादओ संभवति । ते पच्छा चक्खाणिजंति । सरीरत्थस्म

१ °त्थि तण्णो, सं° कार । तदन, इत्यर्थ ॥ २ गा सुस्सर-दुस्सर-ज° का । ३ °वट्ठी । वि° का । कार ॥ ४ °ज्जत्तमे° स कार ॥
५ °णमेगयरं का । कार ॥ ६ °अड, अ° कार ॥ ७ °वं ति । तम्हा का । ८ °म्हा तत्थ कार ॥ ९ °वीसोदया सं° म ॥

आणुपुष्टिमवपेऊण ओराल्लिप छन्ह सठाणाणमेगयर ओरालियगोवग छन्ह सवयणाणमेगयर उवघाय पत्तेगे छूढे छवीसा ।
 एत्थ ने सयाणि एगूणणउयाणि भगण । छ सठाण छ सवयण पञ्चत्तग अण्णअण्णअण्ण आएअअण्णअण्ण एगयर जसाऽ
 जसेहिं ने सयाणि अट्ठासीयाणि लब्भति, हुड सठाण असंपत्त-सेवहु अपञ्चत्त दूभग अण्णअण्ण अजसकित्तीहिं एगो भगो,
 सब्बे समुदिया दो सयाणि एगूणणउयाणि २८९ । सुभगा ऽऽएजाणै युगपद्भावना सर्वत्र पूर्ववत् । एव माविए सब्बोदयसु
 भगविगप्पा जहासभव योज्याः । सरीरपञ्चत्तीए पञ्चत्तगस्स पराघाय पसत्था ऽपसत्थविहायगईणमण्णयरे छूढे अट्ठावीसा ।
 एत्थ भगण पचसयाणि छावत्तराणि लब्भति । जे छवीसे पुबभणिया भगा अपञ्चत्तगभगरहिंयाणि विहायगइजुवलेण
 गुणियाणि पचसयाणि छावत्तराणि भवति ५७६ । तस्स आणापाणुपञ्चत्तीए पञ्चत्तगस्स ऊमासे छूढे एगूणतीसा । अहमा
 ऊमासे अणुदिण्णे उज्जोए वा उइण्णे एगूणतीसा । एत्थ एकारससयाणि बावण्णाणि भगण । पचछावत्तरा ऊमासेण,
 उज्जोएण वि तत्तिया चैव, सब्बे वि ११५२ । ऊत्तासएगूणतीसे मासापञ्चत्तीए पञ्चत्तकडस्म सुस्मर दूभराणमेगयरे छूढे
 तीसा भवति । अहवा सरे अणुदिण्णे उज्जोए वा उदिण्णे तीसा भवइ । एत्थ सत्तरससयाणि अट्ठावीसाणि भगण । अट्ठा
 वीमाए पुण्डुत्ता छावत्तरा पंचसया भगण उज्जोय-सरदुवेण तिहिं गुणिया १७२८ भवति । भरसहियाए तीसाए उज्जोवे
 छूढे एकतीसा भवइ । एत्थ एकारससयाणि बावण्णाणि भगण, जे तीसोदए सरसहिया भगा, उज्जोवभगरहिया ११५२
 भवति । पागयतिरिक्त्वाण सन्वुदयपिंडो एगूणपणसयाणि छड्ढमहिंयाणि भगण ४९०६ ।

१ एज्जमेग सं कार ॥ २ ण दूभग-अणायजा(एज्जा) ण युग कार ॥ ३ ०या वि कं ॥ ४ ण तीहिं का ॥

इयाणि वेउवियस्स तिरिक्खस्स पंच उदयट्ठाणाणि, तं जहा—२५ । २७ । २८ । २९ । ३० । एत्थ पणुवीसा
 ओरालियं विजहिउ विउवियंतस्स करणअपज्जत्तगस्स । पुण्वुत्तपज्जत्तगतिरिक्खएक्खवीसे आणुपुव्विरहिए वेउवियसरीर-समचउ-
 रंस-वेउवियंगोवंग-उवघायपत्तेगे छूढे पणुवीसा । एत्थ अट्ठ भंगा सुभग-दूभग-आएज्जा-जसा-जसेहिं कायवा । सुभ-
 गा-ज्जा पूर्ववत् । तस्सेव सरीरपज्जत्तीए पज्जत्तगस्स पराघाय-पसत्थविहायगईए छूढेहिं सत्तावीसा । एत्थ अट्ठ
 भंगा, अपसत्थविहायगती विउवियंतस्स नत्थि त्ति किच्चा । तस्सेव आणापाणुपज्जत्तीए पज्जत्तगस्स ऊसासे छूढे अट्ठावीसा । [एत्थ
 अट्ठ भंगा ।] अहवा सरीरपज्जत्तगस्स ऊसासे अणुदिण्णे उज्जोए वा उदिण्णे अट्ठावीसा । एत्थ वि अट्ठ भंगा । सबसमुदओ
 सोलसभंगा, ऊसासेण पुण्वचा अट्ठ, उज्जोवेणं अट्ठ त्ति । ऊसासअट्ठावीसाए भासापज्जत्तीए पज्जत्तगस्स खसरे छूढे एगूण-
 तीसा भवइ । अहवा तम्मि चैव ऊसासअट्ठावीसे सरे अणुदिण्णे उज्जोए वा उइण्णे एगूणतीसा । एत्थं वि पुव्वत्ता सोलस भंगा । एत्थ उज्जोव-
 सुस्सरेण अट्ठ, उज्जोवेण अट्ठ, दुस्सरं वेउवियस्स नत्थि त्ति । सुस्सरसहिए एगूणतीसे उज्जोवे छूढे तीसा भवइ । एत्थ उज्जोव-
 सहिया अट्ठ भंगा । सवे वेउवियस्स छप्पणं भंगा ५६ । पंचिदियतिरिक्खस्स सबोदयविगप्पाणं एगूणपणं सयाणि
 चांवट्ठाणि ४९६२ । पंचिदियतिरिक्खोदया समत्ता ।

इदाणि मणुस्साणं सामण्णेण एकारस उदयट्ठाणाणि चउवीसरहियाणि सबोदयट्ठाणाणि, तं जहा—२० । २१ । २५ ।

१°णि—२५ स ॥ २ ३० । तत्थ का१ कार ॥ ३°विविरं का१ कार ॥ ४°हागई विं का१ ॥ ५°त्थ पुं स ॥ ६°णवन्नसं
 का१ ॥ ७°ण पंच सं का१ ॥ ८°वाविट्ठां का१ ॥ ९°दयो सम्मतो । कार ॥

२६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । ९ । ८ । तत्थ सामणमणुस्साण पच उदयट्ठाणाणि—२१ । २६ । २८ । २९ । ३० । तत्थ एकवीसा छवीसा अट्ठावीसा जहा पचिदियतिरिक्खाण तहा चैव सविमप्पे । एगूणतीसा तीसा य उज्जोचर हिया तहा चैव, वेउवियसजए मोत्तूण उज्जोको मणुयाण नत्थि चि काउ । एगूणतीसे मभाण पचसयाणि छाचत्तराणि । तीसेदए एकारस सपाजि वावण्णात्थि । पात्तयमणुस्साण सुबोदयसमुदओ छवीससयाणि दुगाहियाणि २६०२ ।

इयानि वेउवियस्स मणुयस्स पच उदयट्ठाणाणि, त०—२५ । २७ । २८ । २९ । ३० । एत्थ पणुवीसा मणुयमति पचिदियजाहे वेउविय समचउरस वेउवियंगोवंग उक्काम तस वायर पज्जत पत्तेग सुमग दूमगाणमेगयर आएळा ज्ञापळा नमेगयर जसाऽजसाणमेगयर, एद तेरस बुबोदयसहिया पणुवीसा मवद । सामण्णेण एय मणिय । एत्थ अट्ठ मगा सुमगरूमम-आएळा ज्ञापळा-जसा ऽजसेहि कायवा । देसविरयर्सजयाण सवपसत्यो मतो । सुमगा ऽऽएळा पूर्ववत् । तस्सेव सरीरपज्जचीए पज्जचमस्स परापाय पसत्यविहाए छूटे सत्तावीसा । एत्थ वि ते चैव अट्ठ मगा, अपसत्तविहायगती विउवयतस्स नत्थि चि किंवा । आणपाणुपज्जचीए पज्जचमस्स ऊसासे छूटे अट्ठावीसा । एत्थ वि ते चैव अट्ठ । अहवा सजयस्स उच्चर विउविस्स सरीरपज्जचीए पज्जचमस्स ऊसासे अणुविण्णे उज्जोए वा उदिण्णे अट्ठावीसा एत्थ एक्को भगो । किं कारण ? सजयाण दूमगा ज्ञापळा-अजसकिवीओ न उप्पति चि काउ । सबे नव । यासापज्जचीए पज्जचमस्स ऊसासअट्ठावीसे ससरे छूटे दयणुवीसा, अहवा सरे अणुदिण्णे सजयस्स उज्जोवे वा उद्दिण्णे एगूणतीसा, एत्थ वि ते चैव नव मत्ता । सरसहियाए दयणु

१ एणत्थि । एगू स को१ । एकविंशती पद्धिततावद्याविंशती च कमथा ९-२८९-५७६ मत्ता ॥ २ ३० । तत्थ को१ को२ ॥

तित्थगरसहिया सत्तावीसा भवइ । एत्थ एगो भगो, सबे पसत्थ चि काउ । अट्ठावीसा-अतित्थगरकेवलिस्स तीसोदए
वट्ठमाणस्स तओ सरे निरुद्धे एरण्णीसा भवइ, तओ ऊत्तासे निरुद्धे अट्ठावीसा भवइ । एत्थ च्छ भगा सठाणेहिं । ते
सामण्णोदयगईणेहिं गहिया । एरण्णीसीदओ मणिओ । अहवा तित्थगरकेवलिस्स एकंकीसोदए वट्ठमाणस्स तओ सरे
निरुद्धे तीसा भवइ, तओ ऊत्तासे निरुद्धे एरण्णीसा भवति । एत्थ अतित्थगरस्स छम्भगा सठाणेहिं चेव । ते सामण्णग
हणेण गहिया । तित्थगरस्स एगो । तीसोदए छसठाण पसत्था ऽपसत्थविहागइ-सुस्सर दूसरेहिं चउवीस भगा लब्भति । ते
वि सामण्णगहणेण गहिया । तित्थगरस्स सररहियस्स एको । एकंकीसोदओ तित्थगरस्स, सामण्णमणुयस्स तीसोदए तित्थ
गरनामे छुट्टे एकवीसा भवइ । एत्थ एको भगो, सबे पसत्थ चि काउ । तत्थ नवोदओ मणुमइ पचिदियजाइ तस बादर
पल्लस धमग आएअ जसकिची तित्थगरमिति । एत्थ अजोगिस्स तित्थगरस्स एएसिं कम्भाण समुदओ एक उदयट्ठाण,
मेओ नत्थिं चि । तित्थगरनामरहिया ते चेव अट्ठ अतित्थगरस्स अजोगिस्स भवति । एत्थ वि नत्थि मेओ । एव केवलीण
दस उदया मणिया । एत्थ वीसाइ २० । २१ । २२ । २३ । २४ । २५ । २६ । २७ । २८ । अट्ठसुदएसु एकेको विसेसभगो
वि लब्भइ चि अट्ठ लद्धा । एत्थ पत्तेय तित्थगरस्स छम्भगा, अतित्थगरस्स दो भगा । सव्वमणुओदयविगप्पाण छवीस
सयाणि धावणाणि । मणुओदया समत्ता ।

१ ऐण ग कां२ ॥ २ क्वीसो का१ का२ एवम्यत्रापि ॥ ३ गो, पदमसठाणे(ण) ति काउ । ही कां२ ॥ ४ णुस्सगं
का१ कां२ ॥ ५ स्थि । तित्थ कां१ का२ ॥ ६ सा २० । कां१विना ॥

इयाणि देवाणं छ उदयद्वाणाणि, तं जहा—२१। २५। २७। २८। २९। ३०। एत्थ एकवीसा देवगइ पंचिदिय० देवाणुपुवि तस बादर पजत्तग सुभग-दूभगणमेगयरं आएज्जा-ऽणाएज्जाणमेगयरं जसा-ऽजसाणमेगयरं एए नव धुवोदयसहिया एकवीसा । तत्थ अट्ट भंगा सुभग-दूभग-आएज्जा-ऽणाएज्जा-जसा-ऽजसेहि कायवा, दूभग-अणाएज्जा-अजसा पिसायाईणं संभवन्ति । सरीरत्थस्स आणुपुविमवणेऊणं वेउवियं समचउरंसं विउवियंगोवंग उवघाय पत्तेगे छूटे पणुवीसा । एत्थ वि ते चेव अट्ट । एत्थ वि ते चेव अट्ट, देवाणं अपसत्थविहागई नत्थि । तस्सेव आणापाणुपज्जत्तीए पजत्तकडस्स ऊसासे छूटे अट्टावीसा । एत्थ वि अट्ट । अहवा सरीरप-ज्जत्तीए पजत्तयस्स ऊसासे अणुदिण्णे उज्जोवे उदिण्णे अट्टावीसा । तत्थ वि अट्ट । सवे अट्टावीसे सोलस । ऊमास-अट्टावीसे मासापज्जत्तीए पजत्तगस्स सुस्सरे छूटे एगूणतीसा भवइ, दूसरं देवाणं नत्थि । अहवा सरे अणुदिण्णे उज्जोए वा उइण्णे एगूणतीसा भवइ । एत्थ सरेण अट्ट, उज्जोवेण अट्ट, सबवे सोलस भंगा । उत्तरवेउन्वियं करेतस्स देवस्स उज्जोवो लब्भइ । सुस्सरसहिए एगूणतीसे उज्जोवे छूटे तीसा भवइ । एत्थ अट्ट भंगा । सन्वोदयविगण्णे पडुच्च देवाणं चउ-सट्ठि उदयविगप्पा ६४ ।

इयाणि नेरइयस्स पंच उदयद्वाणाणि—२१। २५। २७। २८। २९। जहा देवाणं तहा नेरइयाणं पि भाणियव्वं । नवरिं दूभगं अणाएज्जं अजसं अपसत्थविहा० दूसरं च अप्पप्पणो उदयद्वाणे भाणियन्वाणि, उज्जोवो नेरइयाणं नत्थि त्ति ।

१ °सरो नत्थि । कार ॥ २ °णसु भां कार ॥

सबोदया अपसत्थ सि एक्केको विगण्णो, पच मगा ॥ २५ ॥ इयानिं विस्साइणेसु उदयङ्गाणेसु एक्केकम्मि उदयविगण्णा केचिया पिडिया होअ १ सि, तन्निरुवणत्थ भणति—

एगवियैरेक्कारस तेत्तीसा छस्सयाणि तेत्तीसा । वारससत्तरससयाणऽहिगाणि बि पचसीईहिं ॥ २६ ॥

१ । ४२ । ११ । ३३ । ६०० । ३३ । १२०२ । १७८५ ॥ २६ ॥

अँउणत्तीसेक्कारससयऽहिगसत्तरस-पचसट्टीहिं । २९१७ । ११६५ । १ । १ ।

एक्केक्कग च वीसादऽट्टुदयतेसु उदयविही ॥ २७ ॥

तेसिं विगण्णनिरुवणा—

“एण नव नव नयगेयऽट्टुग उदयविहि एक्कीधम्मि । इणि-विगल सगल-माणुसतित्थयगर्-डमराणनिरयाण ४२ ॥

छ चत्तारि य एक वानर सुहुमे य पक्कवेउअे । एग्गिदियाण मगा एक्कारस होत्ति चत्तवीसे ११ ॥

तिण्हऽट्टु सत्त एक्कमेव उदगा कमेण पणुवीसे । देव-नर तिरियेवत्तविग्गिदियाहार-नेरइए ३३ ॥

एण्णणवयुधयाणि दोण्ह तरस नव च छम्बीसे । नर तिरियाणं इग्गि विगळिदियउवया कमेणेए ६०० ॥

अट्टु ऽट्टु-ऽट्टुग छक्क एगेगेमा कमेण सगिवीसे । सुअ नर ति-एग्गिदिय तित्थयराऽऽहार-नेरइए ३३ ॥

१ णि वीसाह का१ ॥ २ गयेय चूर्णान्नश्चशोऽवतारिता ॥ ३ यालेक्कां सविनाऽन्यत् ॥ ४ गयेय चूर्णान्नश्चशोऽवतारिता ॥
५ विसलुदये एको मन्न ॥ ६ र-सुराण का२ ॥ ७ वैन्ध्यतिरिच ॥

१ छावत्तरपंचसया, सोलस दुसु दुसु नवेग छक दुग । तिरिय-नरा-डमर-तिरि-नरविडव्वि-निर-विगल्ला-डड्होरे १२०२ ॥
 बावणेक्कारसया, बारम छावत्तरा य पचसया । दुसु सोलस नवगेणं, दुगेगभित्ति उगुणतीसाए ॥
 सगलतिरि-विगल-नर-देव-तिरिय-मणुयाविडव्वि-तित्ययेरे । आहारग-नेरइए, कमेण भगा मुणेयव्वा १७८५ ॥
 बावणेक्कारसया, सत्तरससयाणि अट्टवीसाणि । दुसु अट्टेगड्डारस, एक्केकं केव तीसाए ॥
 नर-तिरिय-देव-तिरि-नरविडव्वि-विगलण तित्य आहारे २९१७ । कमसो इगितीसाए, वारस एको य भगा उ ॥
 बावणेक्कारसया, विगलणं तित्य सगलतिरियाणं ११६५ । कमसो नव-डट्टगुदए, एक्केको केवडजोगिमि ॥

इयाणिं विगलाईणं उदयपिंडं भण्णइ—

छावट्ठी चोवट्ठी, बायाला विगल-देव-इगिउदया । मणुयाण विप्पणहिदा, छव्वीससया उ सन्वुदया ॥
 तिरियाणुणपणसया, अहिया नावट्ठि पंच निरयाणं । सत्तत्तरियेव सया, एक्काणउया उ सन्वुदया ७७९१ ॥

इदाणिं तिरियाण पंचसंतिगोदयनिरुवणं—

१ इति विगल सगलपंचसिगा उ चत्तारिआइओ उदया । उगुवीसड्डारस विसयअट्टनउई य न य सेसा ॥

एगिदियसुहुमअपजत्तगस्स त्तिणि भंगा, एगिदियबायरअपजत्तगस्स त्तिणि, सुहुमपजत्तगस्स ५, बायरपजत्तगस्स ८;
 सवे १९ । एए पंचसंतिगोदया एगिदियाणं । सेसा चउसंतिगोदया । विगलिदियाणं एक्कवीस-छवीसोदएसु नव नव भंगा;
 सवे अट्टारस १८ । पंचिदियाण एक्कवीसे नव ९, छवीसे दो सया एगूणनउया, सन्वे दो सया अट्टाणउया । एसु सवेसु

१ इमे भग्ना अष्टाविंशत्युदये ॥ २ गायेय खेप्रतावस्ति ॥

तेउ-वाऊओ अणतरागए षड्च अट्टचरी लब्धइ । सेसोदएसु न समवइ, पञ्चत्तगो नियमा मणुयगइ बधइ ति काउ । सव्वप चसदियपिढो तिण्णि सथाणि पणुतीसाणि ३३५ । उदट्ठाणाणि मणियाणि । इयाणि संतट्ठाणनिरूवणा—

तिट्ठुनउई उगुनउई, अट्ठेच्छलसी यऽसीई उगुसीती ।

अट्ठे च्छ प्यणत्तरि, नव अट्ठ य णामसताणि ॥ २८ ॥

९३ । ९२ । ८९ । ८८ । ८६ । ८० । ७९ । ७८ । ७६ । ७५ । ९ । ८ । एयाणि बारस नामम्मि संतट्ठाणाणि । तत्थ तेणउई—यति ४ जाति ५ सरीरे ५ सरीस्सथाय ५ वधण ५ सरीरसठाण ६ सरीरसंभोग ३ सरीरसवयण ६ वण्ण ५ गध २ रस ५ फास ८ आणुपुवि ४ अगल्लहु सरीरउवथाय पराथाय ऊसास आयव ऊज्जोव विहायगइ २ तस थावराइवीस निमेण वित्थगरमिति सबसमुदओ तेणवती । तओ वित्थगरनामेण विणा बाणउई । तेणउईओ आहारगसरीर सथाय आहा रगसरीरवधण आहारगअंगोवगेण विणा ८९ । तओ वित्थगरनामे केडिए अट्ठासीई भवइ । तओ देवगइ देवगइपाउग्गाणु पुथी उवल्लिए छासी^१ भवइ । अहवा असीइसतकम्मिगस्स निरयगइपाउग्ग भवतस्स निरयगइ निरयाणुपुवि वेउवियवउक च वधमाणस्स छासीई, असीइसतकम्मिगस्स देवगइपाउग्ग भवतस्स देवगइ देवाणुपुवि त्रिउवियवउक च वधमाणस्स वा छासीई भवइ । तओ नरयगइ नरयाणुपुवि वेउवियसरीर-सथाय वधण अंगोवगे उवल्लिए असीई भवइ । तओ मणुयगइ मणुयाणुपुथीए

१ गायकं पूर्णवस्त्रधोऽवतारिता ॥ २ इदं य छल के^१ खे^२ के^३ ॥ ३ इ इगु ये^१ ये^२ । इ गुणसीई । खे^३ ॥ ४ इ इ य छप्प खे^२ ॥ ५ २५ सथा कां^२ ॥ ६ इ उय कां^१ कां^२ ॥ ७ सीई मं कां^१ ॥ ८ स्स वा छा सं ॥

उबलियाए अट्टचरी भवइ । एए अक्खवगाणं संता । इयाणि खवगाणं भणंति—तेणउईओ निरयगयि तिरियगइ एगिंदिय-
जाइ वेइंदियजाइ तेइंदियजाइ चउरिंदियजाइ निरयाणुपुब्बि तिरियाणुपुब्बि आयाव उज्जोव थावर सुहम साहारण, एएहिं एगं-
तनिरय-तिरियपाउगेहिं तेरसहिं नामेहिं खविएहिं असीती भवइ । बाणउईओ एयम्मि चैव तेरसनामे खविए एगूणासीई भवति ।
एगूणनउतीओ तेरसनामे खविए छावत्तरी भवइ । अट्टासीओ तेरसनामे खविए पंचसत्तरी भवइ । तित्थगरकेवलस्स अजो-
गिस्स चरमसमए वट्टमाणस्स वेइज्जंतीओ मोचूण सेसाओ दुचरिमसमए खयं गच्छंति । ताओ य इमाओ वेदिज्जंति, तं—
मणुस्सगइ पंचिंदियजाइ तस वादर पज्जच सुभग आदेज्ज जसकित्ति तित्थगरमिति । एयाओ नव चरमसमए धरंति । एयं
एकं संतट्ठाणं । तित्थगरनामरहियं अत्तिथगरस्स तमेव अट्ट भवंति । एवं संतट्ठाणपरूवणा कया ।

एत्थ अण्णे अण्णारिसाणि संतट्ठाणाणि संतट्ठाणाणि विगप्पयंति, ताणि आगमे जुत्तीहिं य न घडंति । कहं ? भणइ—सरीर-
नामसंबद्धानि बंधन-संवायनामाणि ताणि सरीरनामेहिं समं वज्झंति वा उबलिज्जंति वा खविज्जंति वा वेइज्जंति वा उईरि-
ज्जंति वा, तम्हा सरीरनामे फेडिज्जंते ते वि नियमा फिड्ढंति त्ति काउं । तम्हा न घडंति त्ति काउं परिहरियाणि ॥ २८ ॥
अट्ट य बारस बारस, बंधोदय-संतपयडिठाणाइं । ओहेणाऽऽएसेण य, जत्थ जहासंभवं विभजे ॥ २९ ॥
अट्ट य बारस० गाहा । अट्ट य बारस बारस जहकमेण बंधोदय-संतट्ठाणाणि । एए ओघेणं आएसेण य जे जत्थ जहा

१ 'अन्ये' श्रीशिवशर्मस्वरिप्रमुखा । तथा च कर्मप्रकृतौ सत्ताधिकारे नाम्न सत्तास्थानससूचक गाथासूत्रम्—“ति-दुगमथ छ प्पन्नग-
तिगनउई नउइ इगुणनउई य । चउ-तिग-दुगाऽहिंगाऽसी, नव अट्ट य नामठाणाइ ॥ १४ ॥”

तेउ वाऊओ अणतराणए पइच्च अट्टचरी लब्भइ । सेसोदएसु न समवइ, पञ्चत्तगो नियमा मणुयगइ बधइ ति काउ । सव्वप चसवियपिंडो तिणि सयाणि पणुवीसाणि ३३५ । उदट्ठाणाणि मणियाणि । इयाणि सत्तट्ठाणनिरूवणा—

तिहुनउई उशुनउई, अट्टेच्छलसी यऽसीई उशुसीती ।

अट्टे च्छ प्पणत्तरि, नव अट्ट य णामसत्ताणि ॥ २८ ॥

९३ । ९२ । ८९ । ८८ । ८६ । ८० । ७९ । ७६ । ७८ । ७५ । ९ । ८ । एयाणि बारस नामम्मि सत्तट्ठाणरणि । तत्थ तेणउई—गति ४ जाति ५ सरीरे ५ सरीरसवाय ५ बघण ५ सरीरसठाण ६ सरीरअगोवग ३ सरीरसवयण ६ वण ५ गघ २ रस ५ फास ८ आणुपुवि ४ अगल्लइ सरीरउववाय पराधाय ऊसास आयव ऊओव विहायगइ २ तस थावराइवीस निमेण तित्थगरमिति सबसमुदओ तेणवती । तओ तित्थगरनामेण विणा चाणउई । तेणउईओ आहारगसरीर सघाय आहा रगसरीरबघण आहारगअगोवगेण विणा ८९ । तओ तित्थगरनामे फेडिए अट्टासीई भवइ । तओ देवगइ देवगइपाउग्गाणु-पुवी उबल्लिए छासी" भवइ । अहवा असीइसत्तकम्मिगस्स निरयगइपाउग्ग वघतस्स निरयगइ निरयाणुपुवि वेउवियचउक च वघमाणस्स छासीई, असीइसत्तकम्मिगस्स देवगइपाउग्ग वघतस्स देवगइ देवाणुपुवि विउवियचउक च वघमाणस्स वा छासीई भवइ । तओ नरयगइ नरयाणुपुवि वेउवियसरीर-सघाय वघण अंगोवगे उबल्लिए असीई भवइ । तओ मणुयगइ मणुयाणुपुवीए

१ गणय चूर्णविधारशोऽवतारिता ॥ २ इ य छल खे १ खे २ ॥ ३ इ इगु खे १ खे २ । इ गुणत्तीई । खे ३ ॥ ४ इ य छप्प खे २ ॥ ५ ८५ सघा कां २ ॥ ६ इ उव कां १ कां २ ॥ ७ "सीई म" कां १ ॥ ८ स्स वा छा सें ॥

उच्चलियाए अट्टचरी भवइ । एए अक्खवगाणं संता । इयाणि खवगाणं भणंति—तेणउईओ निरयगयि तिरियगइ एगिंदिय-
जाइ वेइंदियजाइ तेइंदियजाइ चउरिंदियजाइ निरयाणुपुद्धि तिरियाणुपुद्धि आयाव उज्जोव थावर सुहम साहारण, एएहिं एगं-
तनिरय-तिरियपाउगेहिं तेरसहिं नामेहिं खविएहिं असीती भवइ । बाणउईओ एयम्मि चैव तेरसनामे खविए एगूणासीई भवति ।
एगूणनउतीओ तेरसनामे खविए छावचरी भवइ । अट्टासीओ तेरसनामे खविए पंचसत्तरी भवइ । तित्थगरकेवल्लिस्स अजो-
गिस्स चरमसमए वट्ठमाणस्स वेइजंतीओ मोत्तूण सेसाओ दुचरिमसमए खयं गच्छंति । ताओ य इमाओ वेदिजंति, तं०—
मणुस्सगइ पंचिंदियजाइ तस बादर पञ्च सुभग आदेज्ज जसकिच्चि तित्थगरमिति । एयाओ नव चरमसमए धरंति । एयं
एकं संतट्ठाणं । तित्थगरनामरहिंयं अतित्थगरस्स तमेव अट्ट भवंति । एवं संतट्ठाणपरूचणा कया ।

एत्थ अण्णे अण्णारिसाणि संतट्ठाणाणि विगप्पयंति, ताणि आगमे जुत्तीहिं य न घडंति । कंहं ? भणइ—सरीर-
नामसंबद्धाणि बंधण-संधायनामाणि ताणि सरीरनामेहिं समं बज्झंति वा उच्चलिज्झंति वा खविज्झंति वा वेइजंति वा उईरि-
ज्झंति वा, तम्हा सरीरनामे फेडिज्झंते ते वि नियमा फिड्ढंति चि काउं । तम्हा न घडंति चि काउं परिहरियाणि ॥ २८ ॥

अट्ट य बारस बारस, बंधोदय-संतपयडिठाणाइं । ओहेणाऽऽएसेण य, जत्थ जहासंभवं विभजे ॥ २९ ॥

अट्ट य बारस० गाहा । अट्ट य बारस बारस जहकमेण बंधोदय-संतट्ठाणाणि । एए ओघेणं आएसेण य जे जत्थ जहा

१ ' अन्ये ' श्रीशिवशर्मसूरिप्रमुखा । तथा च कर्मप्रकृतौ सत्ताधिकारे नाम्न सत्तास्थानमसूचक गाथासूत्रम्—“ ति-दुग्मय छ प्पचग-
तिगनउई नउइ इणुणनउई य । चउ-तिग-दुगाऽहिंगाऽसी, नव अट्ट य नामठाणाइ ॥ १४ ॥ ”

सम्भवति ते तत्थ तहा भाणियद्वा । 'ओघेणे'ति सामण्णेण, असुग बधमाणस्स एत्थियाणि उदयट्ठणाणि, एत्थियाणि सत्तट्ठाणाणि सम्भवति चि एत्थो निदेसो ओघो । आपत्तो-मिच्छादिट्ठियाईण गहयाईण य पत्तेय पत्तेय बघोदय सत्तट्ठाणाण सवेहो भण्णइ सो आपत्तो' भण्णइ ॥ २९ ॥

इयाणि कइ बघतो वेएइ कइ ? चि, कइ वा पगइट्ठणकम्मस ? चि, एयस्स अवसरो । त भण्णइ—

नव-पचोदय-सन्ता, तेवीसे पन्नवीस छवीसे । अट्ट चउरऽट्टवीसे, नव सत्त गुतीस तीसम्मि ॥ ३० ॥
एंगेगमेगतीसे, एंगे एणुदय अट्ट सन्तम्मि । उवरयबधे दस दस, वेयगसंतम्मि ठाणाइ ॥ ३१ ॥

नव पचोदय० गाहा । एंगेग० गाहा । 'नवपचोदयसंता तेवीसे पन्नवीसे छवीसे'ति तेवीस पणुवीस छवीसचवगाण पत्तेय पत्तेय नव नव उदयट्ठणाणि, पच पच सत्तट्ठणाणि । तत्थ तेवीसचवगाण नव उदयट्ठणाणि—२१ । २४ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । एकवीसोदओ अतरगईए वट्टमाणण एगिंदिय-वे० ते०-च० पच्चिंदियतिरिक्ख मणु स्साण तेवीसचवगाण लब्भइ । कइ ? भण्णइ—एगिंदियऽपञ्जत्तगेसु तेसि उववाओ अत्थि चि । चउवीसोदओ एगिंदियपञ्जत्ता ऽपञ्जत्तगे अहिक्खि । पणुवीसोदओ एगिंदियपञ्जत्तगे तिरिय-मणुयवेउवियमिच्छदिट्ठिणो य अहिक्खि । छवीसोदओ एगिंदियपञ्जत्तगे वे०-ते०-च० पच्चिंदियतिरिय-मणुयपञ्जत्ता ऽपञ्जत्तए पडुच्च । सत्तावीसोदओ एगिंदियपञ्जत्तगे तिरिय मणुयवेउविये

१ सो डुब्बइ । का१ का२ ॥ २ 'गेग इज्जती' खे१ ॥

अहिकिच । अट्टावीस-एगूणतीस-तीसोदया बेहंदिय-ते०-च०-पंचिदियतिरिय-मणुयपजत्तगे य अहिकिच । एक्कतीसोदओ बे०-
 ते०-च०-पंचिदियतिरिक्खे य अहिकिच । सेसा सवे तेवीसं ण बंधंति । इयाणि तेसिं चैव तेवीसबंधगणं पंच संतट्टाणानि—
 ९२ । ८८ । ८६ । ८० । ७८ । एत्थ एक्कवीसोदए पंच वि संभवन्ति मणुस्सवज्जे सवे अहिकिच, मणुस्सेसु अट्टत्तरी न संभ-
 वइ त्ति । कहं ? अट्टत्तरीए मणुस्सगई२ उवल्लिय त्ति काउं । चउवीसोदए पंच वि संभवन्ति, वेउविओदए वट्टमाणे एगिंदिए
 मोत्तूण सेसाणं एगिंदियाणं । वेउवियस्स असीइ-अट्टत्तरिवज्जाणि तिण्णि । वेउविए मणुयदुगं नियमा अत्थि । कहं ?
 भण्णइ—वेउवियछकं उवल्लेउं पच्छा मणुयदुगं उवल्लेइ त्ति काउं । पणुवीसे वि पंच वि । अट्टत्तरी तेऊ वाऊपजत्तगे अवेउ-
 विगे पडुच्च लब्भइ । सेसपजत्तगेसु अट्टत्तरी न लब्भइ, तेऊ-वाऊवज्जो पजत्तगे मणुयगई२ नियमा बंधइ त्ति काउं । वेउ-
 विए असी वि न लब्भइ । छवीसे वि पंच वि । अट्टत्तरी तेउ-वाउपजत्तगे अवेउविए बे०-ते०-च०-पंचिदियतिरिक्खपजत्ताड-
 पजत्तगे य अहिकिच । ते तेऊ-वाऊयो अणंतरागया विगलं-सगलतिरिक्खा जाव मणुयगई न बंधंति त्ति ताव अट्टत्तरी
 लब्भइ । सेसेसु अट्टत्तरी नत्थि । सत्तावीसे अट्टत्तरिवज्जाणि चत्तारि संतट्टाणानि बायरएगिंदिय नर-तिरियवेउविगे य अहि-
 किच । कहं ? सत्तावीसोदओ तेऊ-वाऊजं नत्थि, तेसु आयावुज्जोया णत्थि त्ति काउं । अट्टावीस एगूणतीस-तीस-२८ । २९ ।
 ३० । ३१ एगतीसोदएसु नियमा अट्टत्तरिवज्जाणि चत्तारि संतट्टाणानि विगलंदिय-तिरिय-मणुए य अहिकिच । नवरं एक्क-
 तीसोदओ मणुयाणं तेवीसबंधगणं नत्थि । एवं तेवीसबंधगस्स नव वि उदयट्टाणे पडुच्च चत्तालीसं संतट्टाणानि । पणुवीस-

छवीसबधगाण पि एव चेव, नवर देवे वि पडुच २१ । २५ । २७ । २८ । २९ । ३०, एएसु उदयट्टाणेसु बाणउई अट्टा सीई य दो सतट्टाणा लब्भसि । दोण्ह वि बधान' नवविहउदए पडुच चचालीस चचालीस सतट्टाणाणि ।

‘अट्ट चउरउट्टवीसे’त्ति अट्टावीसबधगस्स अट्ट उदयट्टाणाणि, चत्तारि सताणि । तत्थ उदयट्टाणाणि, त०—२१ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । एत्थ एक्कवीसा तिरिय-मणुए खइग वेयगसम्महिट्ठिणो पडुच लब्भइ । पणुवीसा आहारगसजए तिरिक्ख मणुए य वेउव्विगे सम्महिट्ठिणो मिच्छादिट्ठिणो य अहिगिच लब्भइ । छवीसा जहा एक्कवीसा, तिरिक्ख मणुए पडुच । सत्तावीसा आहारगसजए तिरिक्ख मणुयवेउव्विए य पडुच । एव अट्टावीसा एगूणतीसा वि । तीसा तिरिय मणुयसम्महिट्ठि-सम्माभिच्छदिट्ठि [मिच्छदिट्ठि]णो आहारग-वेउव्वियसजए य पडुच । एक्कतीसा तिरिक्खसम्महिट्ठि सम्माभिच्छदिट्ठि मिच्छदिट्ठिणो पडुच । इयाणि सतट्टाणाणि, त०—२१ । २८ । २९ । ३० । एक्कवीसोदए अट्टावीसबधगस्स वे सतट्टाणाणि—२१ । २८ । पणुगीसोदए ते चेव दोण्णि । किं कारण ? आहारसजओ नियमा आहारसतकम्मिओ तस्स बाणउई चेव, सेसा तिरियमणुया वेउव्विया आहारसतकम्मिगा वि, विणा पि, एएण दोण्णि । छवीस सत्तावीस-अट्टावीस एगूणतीसे वि ताइ चेव दोण्णि सतट्टाणाणि । तीसोदए चत्तारि वि सतट्टाणाणि—२१ । २८ । २९ । ३० । बाणउई अट्टासीती य सिद्धा चेव, एगूणउई कह ? मण्णइ—मणुस्सो तित्थगरनामसतकम्मिगो वेयगसम्महिट्ठी पुबबद्धनिरयाउगो निरयाभिसुहो मिच्छत्त गओ तस्स तित्थगरनामबधाभावाओ निरयपाउग्ग अट्टावीस बधमाणस्स एगूणनउई भवइ । छासी-

१ ण सामण्णेण णय वि उदय पडुच तीस सत कां१ ॥ २ यमिच्छदिट्ठिणो सम्माभिच्छदिट्ठिणो सम्महिट्ठिणो आहा कां१ ॥

तीसंतकम्मिओ कंहं ? भण्णइ—तिथ्यगरा-ऽऽहारचउक-देवदुग-निरयदुग-वेउवियचउकरहिया तेणउई असी भवति, तस्संतक-
म्मिओ तिरिक्खो मणुस्सो वा सव्वपज्जत्तीहिं पज्जत्तगो जइ विसुद्धो तो देवपाउगं बंधइ, तस्स देवदुगे वेउवियचउके य छुढे
छासीती भवइ; जइ संकिलिद्धो तो निरयगइपाउगं बंधइ, तस्स निरयदुग वेउवियचउके य छुढे वा छासीती । एकतीसोदए
तिणिण संतट्ठाणाणि—९२ । ८८ । ८६ । एगूनउई तिरिक्खेसु नत्थि, तिरिक्खेसु तित्थगरसंतडभावाओ । छासीइभावणा
पूर्ववत् । अट्ठ वि उदयट्ठाणा देवगइपाउगं बंधमाणस्स, तस्स एगूनवुईवज्जाणि सामण्येण तिणिण संतट्ठाणाणि लब्भंति ।
तीसेक्कतीसोदया दोणिण निरयगइपाउगं बंधमाणस्स, तस्स चत्तारि वि संतट्ठाणाणि लब्भंति । एवं अट्ठावीसवधगस्स अट्ठ
वि उदयट्ठाणे पडुच्च एगूनवीसं संतट्ठाणा ।

‘ नव सत्तुगुतीस तीसम्मि ’त्ति एगूनतीस-तीसबंधगाणं नव नव उदयट्ठाणाणि, सत्त सत्त संतट्ठाणाणि । तत्थ उदयट्ठा-
णाणि एकवीसाईणि एकतीसंताणि नव । तत्थ एकवीसोदओ एगूनतीसं तिरिय-मणुयपाउगं बंधमाणानं एगिदिय-विगलि-
दिय-तिरिय-मणुयपज्जत्ताऽपज्जत्तग देव-नेरइये य अहिगिच्च । चउवीसोदओ एगिदियपज्जत्ता-ऽपज्जत्तगे य अहिगिच्च । पणुवी-
सोदओ एगिदियपज्जत्तग-देव-नेरइय-वेउवियतिरिय-मणुयभिच्छदिट्ठिणो अहिगिच्च । छवीसा एगिदियपज्जत्तग-विगलिदिय-
पंचिदितिरिय-मणुयपज्जत्ता-ऽपज्जत्तगे अहिगिच्च । सत्तावीसोदओ एगिदिय-देव-नेरइय-तिरिय-मणुयवेउविय-भिच्छदिट्ठिणो
अहिगिच्च । अट्ठावीसा अलणतीसा य विगलिदिय-तिरिय-मणुय-देव-नेरइय-वेउवियतिरिय-मणुए य पडुच्च । तीमा विगलिदिय-
पंचिदियतिरिक्ख-मणुयपज्जत्तगे देवे य उज्जोयवेयगे पडुच्च । एकतीसा विगलिदिय-पंचिदियतिरिए य पडुच्च । इयाणि देवग-

इपाउग तित्थगरसदिय एगूणतीस बधमाणस्स मणुसस्स असजयसम्मदिट्ठिस्स २१ । २६ । २८ । २९ । ३० उदया
 लब्भति । २५ । २७ । २८ । २९ । ३० उदया आहारगसजए वेउवियसंजए असजए सजयाऽसंजए य अहिगिच्च । नवर तीसो
 दओ असजय सजयाऽसजयाण नत्थि, किं कारण ? वेउविए उज्जोवस्स तेसि उदओ नत्थि चि काउ । इदाणि सतट्ठाणाणि, त०—
 १३ । १२ । ८९ । ८८ । ८६ । ८० । ७८ । तत्थ विगल्लिदिय पच्चिदियतिरिक्खपाउग एगूणतीस बधमाणेण एगिदिय-
 विगल्लिदिय-पच्चिदियतिरिक्खपञ्चा-ऽपज्जाण एक्खवीसोदए पच सतट्ठाणाणि ९२ । ८८ । ८६ । ८० । ७८ । एव जाव
 एगवीसोदओ ताव नेयव जहा तैवीसबधगस्स नीय । मणुस्सगइपाउग एगूणतीस बधमाणेण एगिदिय-विगल्लिदिय-पच्चि-
 दियतिरियाण तिरियगइ मणुयगइपाउग बधमाणेण मणुयाण च अट्ठचरिक्खाणि ताणि चेव चचारि सतट्ठाणाणि अप्प-
 प्पणो उदयट्ठाणेसु जहासमव भाणियवाणि । देव-नेरइयाण पच्चिदियतिरिय मणुयगइपाउग एगूणतीस बधमाणेण अप्प-
 प्पणो उदयट्ठाणेसु दो दो सतट्ठाणाणि—९२ । ८८ । नवर नेरइयस्स भिच्छदिट्ठिस्स तित्थगरसंतकम्मगस्स मणुस्सगइपा-
 उग बधमाणस्स अप्पप्पणो पचसु उदयट्ठाणेसु एगूणनउई लब्भइ ८९ । इदाणि एगूणतीस तित्थगरसदिय देवगइपाउग बध-
 माणस्स असंजयसम्मदिट्ठिस्स एक्खवीसोदये दो सताणि—९३ । ८९ । एव पचवीस छवीस सचावीस-अट्ठावीस एगूणतीस
 तीसोदएसु वि । नवरि २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० तीसोदएसु असंजय सजयाऽसजय सजए वा वेउविए पइच्च दो
 दो संताणि ताणि चेव तेणउइ-एगूणनउयाणि, नवरि असजय-देसविरयाण तीसोदओ नत्थि । आहारगसजय पइच्च एसु चेव

उदएसु एकैकं संतङ्गाणं तेणउई, तित्थगरा-ऽऽहारगसंतसहिय चि काउं । सवेसिं सामणेण उदयट्ठाणेसु जहक्केमेण संतङ्गाणाणि

७ । ५ । ७ । ७ । ६ । ६ । ६ । ६ । ४ । एगूणतीसबंधगस्स सबसमुदओ चउप्पणं संताणि ।

इदाणि तीसबंधगस्स नव उदयट्ठाणाणि, सत्त संतङ्गाणाणि जहा एगूणतीसं तिरियगइपाउगं बंधमाणाणं एगिदिय-विग-
ल्लिदिय-पंचिदियतिरिय-मणुय-देव-नेरइयाणं विही मणिओ तह चैव उज्जोवसहियं तिरियगइपाउगं तीसं बंधमाणाणं एगिं-
दियार्हणं उदय-संतङ्गाणाणि । नवरं मणुयगइपाउगं तित्थगरसहियं तीसं बंधमाणाणं देव-नेरइयाणं विसेसो मणइ—देवस्स
एक्खवीसोदए वट्ठमाणस्स बे संतङ्गाणाणि—९३ । ८९ । तम्मि चैव उदए नेरइयस्स एगूणणउई एगा । किं कारणं ? मणइ—
जस्स तित्थगरा-ऽऽहारगाणि जुगवं संताणि सो नेरइएसु न उववज्झइ चि काउं । एवं २५ । २७ । २८ । २९ । ३० तीसोद-
एसु माणियद्वाणि, नवरि तीसोदओ नेरइयस्स नत्थि । कहं ? उज्जोवस्स उदयाभावाओ । जो आहारगसहियं तीसं बंधइ तस्म
तीसोदए चैव एकं संतं बाणउई, तित्थगरबंधाभावात् । एवं सामणेण तीसबंधगाणं नवसु उदयट्ठाणेसु जहक्कंमं संताणि—७ ।

५ । ७ । ५ । ६ । ६ । ६ । ४ । सबसमुदओ तीसबंधगस्स बावणं ॥ ३० ॥

‘ एगेगेमेगतीसे ’त्ति एगतीसबंधगस्स एगं उदयट्ठाणं तीसा । किं कारणं ? देवगइपाउग आहारगतित्थगरसहियं एक-
तीसं बंधमाणो अप्पमतसंजओ अपुवकरणो वा, ते वेउच्चियं न करे-त्ति चि । एगं संतङ्गाणं तेणउई । कहं ? तित्थगरा-ऽऽहारस-
हियं बंधइ चि काउं । ‘ एगे एगुदये अइसंतम्मि ’त्ति एगविहबंधगस्स एगं उदयट्ठाणं तीसा । कारणं इमं—अपुद्वादओ वेउ-

क्षिय न कर्तेति, विशुद्धत्वात् । अद्भुतसतद्वाणानि—१३ । १२ । ८९ । ८८ । ७९ । ७६ । ७५ । मूलिच्छा चचारि वि
 उवसमसेदीए खवगसेदीए वा अणियड्ढिमि जाव तेरस णामाणि न खीयति ताव लब्धमिति । तेरस नामे खविए अणियड्ढि-
 सुद्धमसपराएसु उवरिच्छा चचारि वि लब्धमिति ।

‘उवरयवधे दस दस वेदग सतम्मि ठाणाणि’ति अवधगण दस उदयट्ठाणाणि—२० । २१ । २६ । २७ । २८ ।
 २९ । ३० । ३१ । ९ । ८ । वीस-एक्खवीसा सप्पग्यायगयाण अतित्थगर अतित्थगराण कम्मतिगकायजोगीण । छवीस सत्ता-
 वीसा तेसि चैव ओरालियमिस्सकायजोगे वड्डमाणान । अट्ठावीसा अतित्थगरस्स ऊसासे निरुद्धे । एगूणतीमा तस्सेव सरे
 निरुद्धे । अहवा अउणचीसा तित्थगरस्स ऊसासे निरुद्धे । तीसा अतित्थगरस्स समावत्थस्स । अहवा तित्थगरस्स सरे निरुद्धे
 वा ३० । समावत्थस्स तित्थगरस्स एकतीसा । तित्थगरस्स अजोगिस्से चरिमसमए वड्डमाणस्स नवोदओ । अतित्थगरस्स
 अजोगिस्से चरिमसमए वड्डमाणस्स अद्भुदओ । दस सतद्वाणानि अणतरुत्ताणि अद्भुत नव अद्भु य, एते दस । तत्थ वीसोदए वे
 सतद्वाणानि—एगूणासीती पणत्तरी य । एव छवीस अट्ठावीसोदएसु वि । एकवीसोदए दो सतद्वाणानि—असीती छावत्तरी
 य । एव सत्तावीसे वि । एगूणतीसे चत्तारि—८० । ७९ । ७६ । ७५, तित्थगर अतित्थगर पडुच्च । वीसोदए अद्भु, त०—
 ९३ । ९२ । ८९ । ८८ । ८० । ७९ । ७६ । ७५ । मूलिच्छा चचारि उवसतकसाय पडुच्च । उवरिच्छा चचारि वि खीणकसाय-
 तित्थगरा ऽतित्थगरकेवल्लिणो पडुच्च । एकतीसोदए वे सतद्वाणानि—असीद्दि छावत्तरी य, तित्थगरकेवल्लि पडुच्च । नवोदए

१ णि, तं—२० । का१ । णि, त जहा—२० का२ ॥ २ स्स नवो का१ का२ ॥ ३ स्स अद्भु का१ का२ ॥

अजोगिस्स तिण्णि संताणि—८० । ७६ । ९ । मूलिछा दो जाव दुचरिमसमओ ताव, अंतिमो चरिमसमए भवइ । अट्ठो-
दए अतिथगरस्स अजोगिस्स तिण्णि संतट्ठाणाणि—७९ । ७५ । ८ । भावना पूर्ववत् । एवमबंधगस्स दससु वि उदयट्ठा-
णेसु । सव्वाणि तीसं संतट्ठाणाणि ॥ ३१ ॥

उत्तरपगईणं बंधोदय-संतमेया संवेहो य भणियाणि । इदाणि जहा भणियं तथा परिवाडीए जीवट्ठाण-गुणट्ठाणेसु

सामित्तं भण्णइ—

तिविगप्पपगइठाणेहिं जीवगुणसन्निएसु ठाणेसु । भंगा पउंजियवा, जत्थ जहासंभवो^१ भवइ ॥ ३२ ॥

तिविगप्पपगइठाणेहिं० गाहा । तिण्णि विगप्पा बंधोदय-संत च्ति, ते जेसिं णाणावरणाइपगइट्ठाणाणं ते तिविगप्पपगइ-
ट्ठाणा, तेहिं तिविगप्पपगइट्ठाणेहिं 'जीवगुणसन्निएसु ठाणेसु' च्ति जीवट्ठाण-गुणट्ठाणनामगेसु ठाणेसु 'भंगा पउंजियव' च्ति
पूर्वाभिहिता विकल्पाः प्रयोक्तव्याः, 'जत्थ जहा संभवो भवइ' च्ति जत्थ च्ति-जीवट्ठाण-गुणट्ठाणेसु जहासंभवं च्ति-जत्थ
जो विगप्पो जहा संभवइ तथा भणइ ॥ ३२ ॥

पुढं ताव जीवट्ठाणं पडुच्च सामित्तं भण्णइ—

तेरससु जीवसंखेवएसु नाणंतराय तिविगप्पो । एक्कस्मि ति-दुविगप्पो, करणं पइ एत्थ अविगप्पो ॥ ३३ ॥
तेरससु जीवसंखेवएसु० गाहा । 'तेरससु' च्ति सन्निपंचिदियपज्जगं मोत्तूण सेसेसु तेरससु जीवट्ठाणेसु 'नाणंतराय

विय न करेंति, विद्युद्धत्वात् । अट्ट सतट्टाणानि—९३ । ९२ । ८९ । ८८ । ८७ । ८६ । ८५ । मूलिछा चचारि वि
उवसमसेदीए खवगसेदीए वा अणियट्ठिम्मि जाव तेरस णामाणि न स्वीयति सान लब्भति । तेरस नामे खविए अणियट्ठि-
सुद्धमसपरायसु उवरिछा चचारि वि लब्भति ।

‘उवरयवधे दस दस वेदग सतम्मि ठाणाणि’ति अबधगण दस उदयट्टाणानि—२० । २१ । २६ । २७ । २८ ।
२९ । ३० । ३१ । ९ । ८ । बीस-एक्कीसा समुधायभयाण अतित्थगर अतित्थगराण कम्मतिगकायजोगीण । छवीस सत्ता-
बीसा तेसि चैव ओरालियमिस्सकायजोगे बहुमाण । अट्टावीमा अतित्थगरस्स ऊमासे निरुद्धे । एगूणतीमा तस्सेव सरे
निरुद्धे । अहवा अउणत्तीसा तित्थगरस्स ऊमासे निरुद्धे । तीसा अतित्थगरस्स मभावन्थस्म । अहवा तित्थगरस्स सरे निरुद्धे
वा ३० । समावत्थस्स तित्थगरस्स एकतीसा । तित्थगरस्स अजोगिस्से चरिमसमए बहुमाणस्स नवोदयो । अतित्थगरस्स
अजोगिस्से चरिमसमए बहुमाणस्स अट्टदो । दस सतट्टाणानि अणतरुत्ताणि अट्ट नव अट्ट य, एते दस । तत्थ वीसोदए वे
सतट्टाणानि—एगूणासीती पणचरी य । एव छवीस अट्टासीसोदएसु नि । एकवीसोदए दो सतट्टाणानि—असीती छावचरी
प । एव सत्तावीसे वि । एगूणतीसे चचारि—८० । ७९ । ७६ । ७५, तित्थगर अतित्थगर पडुच्च । तीसोदए अट्ट, त०—
९३ । ९२ । ८९ । ८८ । ८७ । ८६ । ७९ । ७६ । ७५ । मूलिछा चचारि उवसतरुसाय पडुच्च । उवरिछा चचारि नि स्वीणकसाय-
तित्थगरा-अतित्थगरकेवल्लिणो पडुच्च । एकवीसोदए वे सतट्टाणानि—असीदं छावचरी य, तित्थगरकेवल्लि पडुच्च । नवोदए

१ णि, तं—२० । को१ । णि, त जहा—२० को२ ॥ २ स्स नवो वा१ को२ ॥ ३ स्स अट्ट को१ को२ ॥

अजोगिस्स तिण्णि संताणि—८० । ७६ । ९ । मूलिछा दो जाव दुचरिमसमओ ताव, अंतिमो चरिमसमए भवइ । अडो-
दए अतिथगरस्स अजोगिस्स तिण्णि संतट्ठाणाणि—७९ । ८ । भावना पूर्ववत् । एवमबंधगस्स दससु वि उदयट्ठा-
णेसु । सव्वाणि तीसं संतट्ठाणाणि ॥ ३१ ॥

उत्तरपगईणं बंधोदय-संतमेया संवेहो य भणियाणि । इदाणि जहा भणियं तथा परिवाडीए जीवट्ठाण-गुणट्ठाणेसु
सामित्तं भण्णइ—

तिविगप्पपगइठाणेहि जीवगुणसन्निएसु ठाणेसु । भंगा पउंजियवा, जत्थ जहासंभवो भवइ ॥ ३२ ॥

तिविगप्पपगइठाणेहि० गाहा । तिण्णि विगप्पा बंधोदय-संत त्ति, ते जेसि पाणावरणाइपगइट्ठाणाणं ते तिविगप्पपगइ-
ट्ठाणा, तेहिं तिविगप्पपगइट्ठाणेहिं जीवगुणसन्निएसु ठाणेसु 'त्ति जीवट्ठाण-गुणट्ठाणनामगेसु ठाणेसु ' भंगा पउंजियव 'त्ति
पूर्वाभिहिता विकल्पाः प्रयोक्तव्याः, ' जत्थ जहा संभवो भवइ 'त्ति जत्थ त्ति-जीवट्ठाण-गुणट्ठाणेसु जहासंभवं ति-जत्थ
जो विगप्पो जहा संभवइ तथा भणइ ॥ ३२ ॥

पुवं तान जीवट्ठाणं पडुच्च सामित्तं भण्णइ—
तेरससु जीवसंखेवएसु नाणंतराय तिविगप्पो । एक्कम्मि ति-दुविगप्पो, करणं पइ एत्थ अविगप्पो ॥ ३३ ॥
तेरससु जीवसंखेवएसु० गाहा । ' तेरससु 'त्ति सन्निपंचिदियपज्जगं मोत्तूण सेसेसु तेरससु जीवट्ठाणेसु ' नाणंतराय

१ वो होइ ॥ खे१ खे२ ॥

तिविगप्यो 'सि जाणावरणतराहयाण बधाई तिणिण विगप्या भवति, त०—पचविहो पचविहो उदओ पचविह सत ति
 ध्रुवत्वात् प्रयाणामपि । ' एकस्मि तिदुविगप्यो 'त्ति एकस्मि सन्निपचिदियपञ्जत्तगम्मि तिविगप्यो वा दुविगप्यो वा ।
 तिविगप्यो भणिओ । दुविगप्यो सुद्धमसपराइयचरिमसमयस्मि बधे वोच्छिण्णे पचविहो उदओ पचविह सत ति, उवसत खीण-
 कसायसु भवइ । एव दुविगप्य । अण्णो विगप्यो नत्थि, उदय संताणि जुगव खिज्जति त्ति काउ । ' करण पइ एत्थ अवि-
 गप्यो 'त्ति मणकरण केवल्लिणो वि अत्थि तेण सण्णिणो, मणोविण्णाण पडुच्च ते सन्निणो न भवति । एवमिदिय पि पडुच्चं
 सन्निणो न भवति । जे करण पडुच्च सन्निणो तेसु ' जविगप्यो 'त्ति विगप्या तिष्ठि वि नत्थि ॥ ३३ ॥

इयाणि दसणावरण भण्णइ—

तेरे नव चउ पणग, नव सन्तेगम्मि भगमेक्कारा । वेयणिया ऽऽउय-गोए, विभज्ज मोह पर वोच्छ ॥ ३४ ॥

तेरे नव चउ पणग० गाहा । ' तेरे नव चउ पणग नव सत 'ति सन्निपञ्जत्तग मोचूण तेरससु जीवठाणेसु नवविहो
 बधो, चउ पणग उदओ, नव सत ति, एए दोष्णि विगप्या समवति । ' एकस्मि भगमेक्कार 'त्ति सन्निपञ्जत्तगम्मि दसणा-
 वरणस्स जे एक्कारस भगा भणिया ते सबे समवति, मिच्छदिट्ठिप्पभिई जाव खीणकमाओ ते भवे सन्निणो त्ति काउ । ' वेय-
 णियाउयगोए विभज्ज ' इति एएसि तिण्ह कम्मण भगा जीवट्ठाणेसु विगप्येयद्वा, जहासभव ति भणिय भवइ । तत्थ वेय-
 णिय गोत्ताण भगनिरूवणत्थमन्तर्भाज्यगाथा—

१ ख । जे कट्ठ० कां१ कां२ ॥ २ मज्ज इति स । भज्ज त्ति ए० कां१ ॥

‘पञ्जत्तगसन्नियरे, अट्ट चउक्कं च वेयणियभंगा । सत्तग तिगं च गोए, पत्तेग जीवठाणेसु ॥ १ ॥

वेयणियस्सं पुव्वभणिया अट्ट भंगा । सन्निपज्जत्तगस्स ते सव्वे संभवन्ति । कहं ? केवल्लिणो वि करणं पडुच्च सन्निणो त्ति ।
‘इयर ’त्ति सन्निपज्जत्तगं मोत्तूण सेसा तेरस तेसु पत्तेगं मूल्लिछा चत्तारि भंगा भवन्ति । कहं ? सव्वे वेयणियस्स भंगगत्ति ।

‘सत्तग तिगं च गोए ’त्ति जे गोयस्स सत्त भंगा भणिया ते सव्वे सन्निपज्जत्तगम्मि संभवन्ति । पढमभंगो तेउ-वाल्लओ अणंतरं उव्वड्डित्तु सन्निम्मि उव्ववन्नमेत्तस्स लब्भइ । एवं सेसेसु वि । सन्निपज्जत्तयं मोत्तूण सेसेसु तेरससु तिण्णि तिण्णि भंगा—
पढम-विइय-चउत्था, सेसा न संभवन्ति, उच्चागोओदओ तिरिएसु नत्थि त्ति काउं ॥ १ ॥

इयारिणि आउगभंगनिरूवणत्थं अन्तर्भाज्यगाथा—

पञ्जत्ताऽपज्जत्तग, समणो पज्जत्त अमण सेसेसुं । अट्ठावीसं दसगं, नवगं पणगं च आउस्स ॥ २ ॥

सन्निपज्जत्तगस्स आउगस्स पुव्वुत्ता अट्ठावीसं भंगा ते सव्वे संभवन्ति, चउगतिगा सन्निणो त्ति काउं । सन्निअपज्जत्तगस्स दस । कहं ? जे तिरिक्खस्स देवगति-निरयगतिसहिआ भंगा ते मोत्तूण सेसा पंच, एवं मणुसस्स वि पंच, ते दो वि सन्निअपज्जत्तगा लभन्ति, तम्हा सन्निअपज्जत्तगस्स ते सव्वे दस । असन्निपज्जत्तगस्स नव, जे तिरियाउगेण नव भंगा ते सव्वे संभवन्ति, सो तिरिक्खो त्ति काउं । सेसेसु एकारससु पत्तेयं पंच पंच संभवन्ति, सन्निअपज्जत्तगस्स त्तिरिक्खस्स जे पंच

१ इत आरभ्याप्रेतना दशाऽपि चूर्णिगता अन्तर्भाज्यगाथाः सर्वेष्वपि मूलसूत्रादर्शेषु केचिन्मनीषिणा विज्ञापप्रतिपत्त्यर्थं न्यस्ता दृश्यन्ते ॥
२ ‘स्स पुव्वभणियस्स पुव्व’ स ॥ ३ ‘त्ति पते तिरिक्ख त्ति का’ ॥

भगा ते सन्वे समवति, सेसा न समवति, एए तिरिक्ख त्ति काउ ॥ २ ॥ इदाणि मोहणिज्ज मण्णह ॥ ३४ ॥—

अट्ठसु पच्चसु एगे, एग दुग दस य मोहवधगए ।

तिग चउ णव उदयगए, तिग तिग पन्नरस सन्तम्मि ॥ ३५ ॥

अट्ठसु पच्चसु० गाहा । अट्ठसु पच्चसु एकम्मि य जीवट्ठाणेषु जहक्कमेण ' एग दुग दस य मोहवधगए 'त्ति मत्त अप-
ज्जत्तगा सुहुमपज्जत्तगो य एए अट्ठ, एए नियमा मिच्छदिट्ठिणो त्ति काउ एएसु अट्ठसु एक्को बधग्गिण्यो गवीमा । तस्म छ-
न्मेया पुब्वभणिया । बादरएग्गिदिय वे० ते० चउरिंदिय अमन्निपज्जत्तगो य एते पच, एतेसु पच्चसु नि दो दो वधट्ठाणा
णि—गवीसा एकवीसा य, जहा पुव्व समेदा दो वि मणिया, मिच्छत्त सामणत्त च अरिथ त्ति काउ । ' एगे 'त्ति मन्निप
ज्जत्तगम्मि दस वधट्ठाणाणि गवीसावि-एक्कताणि समेदाणि पुब्वभणियाणि ।

' तिग चउ नव उदयगए 'त्ति एएसु जहक्कमेण अट्ठसु तिणि उदयट्ठाणाणि—दम नव अट्ठ त्ति । अणंताणुव
विसहिया मिच्छदिट्ठिस्स उदया । अणंताणुवधिरहिया नत्थि । कइ ? मिच्छध गतूण अतोमुहुत्तस्म आरतो तेसु न उनव-
ज्जह त्ति काउ । एक्केकम्मि उदयम्मि नपुसगवेदेण वेव अट्ठ अट्ठ भगा । सेमा न समवति । चायरएग्गिदियपज्जत्तगादिसु पच्चसु
चत्तारि चत्तारि उदया, त जहा—दस नव अट्ठ सत्त त्ति, अणंताणुवधिसहिया एन । चायरएग्गिदिय त्रिगलिदियाण नपुमगवेदे
णेव अट्ठउट्ठ भगा उट्ठावेयहा । असन्निपज्जत्तगस्म तिहि वि वेदेहि उट्ठावेयहा । ' नव 'त्ति एक्कम्मि मन्निपज्जत्तगम्मि नव

१ श्रीमलयगिरिपादास्तु बादरैर्कोट्य दि निच्युगिरिद्वयाऽमक्षिपयतिद्राणां पद्यानामपि पर्याप्तानां नपुमच्छेदस्यैवोदयमिच्छति पदयनु कमे

उदयट्टाणाणि, तंजहा—दसाइ-एगोदयपञ्चसाणाणि तिगरहियाणि पुव्वक्खाणियाणि समेदाणि ।
 ' तिग तिग पणरस संतम्मि 'त्ति अट्टसु पंचसु य जीवट्टाणेषु तिणि तिणि संतट्टाणाणि, तंजहा—अट्टावीसाइ-एगपञ्चसाणाणि समेदाणि पुव्वभणियाणि ।

पुव्वक्खाणियाणि । एगम्मि पणरस चि संतट्टाणाणि, तंजहा—अट्टावीसाइ-एगपञ्चसाणाणि समेदाणि उदयट्टाणाणि, तं—
 इयाणि ' कति बंधंतो वेदेइ 'त्ति संवेहो भणइ—अट्टसु जीवट्टाणेषु बावीसं बंधमाणेषु तिणि उदयट्टाणाणि ।
 दस नव अट्ट चि । एक्के तिणि तिणि संतट्टाणाणि, तं—२८ । २७ । २६ । एवं सबोदए पडुच्च नव संतट्टाणाणि ।
 पंचसु वि जे बावीसबंधगा तेसिं पि एवं चेव । एक्कीसबंधगस्स तिणि उदयट्टाणाणि, तं—नव अट्ट सत्त चि । एक्के-
 म्मि एक्केकं चेव संतं अट्टावीसा । कारणं पुव्वुत्तं । एवं एक्कीसबंधगस्स तिणि संताणि बावीसबंधगसंतसहियाणि सवाणि
 वारस । सन्निपञ्जत्तगम्मि बावीसादिबंधगाणं अबंधगाणं च ओघुदेसविहिणा भावेत्तु भाणियवं ॥ ३५ ॥

मोहो भणिओ । इयाणि नामं भणइ—

पण दुग पणगं पण चउ, पणगं पणगा हवंति तिन्नेव ।

पण छ प्पणगं छच्छ, प्पणगं अट्टुट्टु दसगं ति ॥ ३६ ॥

सत्तेव अपजत्ता, सांमी तह सुहुम बायरा चेव । विगालिंदिया य तिन्नि उ, तह य असन्नी य सन्नी य ॥ ३७ ॥

पण दुग पणग० गाहा । सचेव अपञ्जत्ता० गाहा । एयाओ दो नि गाहाओ जुगव वक्खणिञ्जति । 'पण दुग पणग' ति सत्तण्ह अपञ्जत्तगाण पच पच वधट्ठाणाणि, वे वे उदयट्ठाणाणि, पच पच सतट्ठाणाणि । नत्थ वधट्ठाणाणि, त०— २३ । २५ । २६ । २९ । ३० । एयाह तिरिय मणुयपाउग्गाह सविगप्पाह पुबमणियाह । उदयट्ठाणाह एगिदियवायर-सु-हुम अपञ्जत्तगाण दोण्णि—एक्खीसा चउवीसा य । एक्खीसे सुहुमअपञ्जत्तगस्म एगो भगो, वादरअपञ्जत्तगस्स एक्को । चउवीसीदए सुहुमएगिदियअपञ्जत्तगस्स पचेय-माहारजेहि दो भगा । एव वादरअपञ्जत्तगस्स नि । मवसमुदओ छ ६ । पचेय पचेयं तिण्णि तिण्णि—२१ २४ सु० १ सु० २, वा० १ वा० २ । त्रिगलिदिय असण्णि सण्णिअपञ्जत्तगाण पचेय पचेय दोण्णि दोण्णि उदयट्ठाणाणि—२१ । २६ । एक्खीसीदए एक्को भगो, छवीसे एक्को, सबे दो पचेय पचेय, नवरि सन्निअप-ञ्जत्तगस्स तिरियस्म दो, मणुयस्स दो, सबे चत्तारि । पचेय पचेय पच पच सतट्ठाणाणि, त०—१२ । ८८ । ८६ । ८० । ७८ । एतेसि विवरण पूर्ववत् । सत्तण्ह अपञ्जत्तगाण मामित्त भणिय ।

'पण चउ पणग'वि सुहुमपञ्जत्तगस्स पच वधट्ठाणाणि, चत्तारि उदयट्ठाणाणि, पच सतट्ठाणाणि । वधट्ठाणाणि जहा अपञ्जत्तगाण । उदयट्ठाणाणि त०—२१ । २४ । २५ । २६ । सुहुमस्स पञ्जत्तगस्म एक्खीसीदए एगो भगो, चउवीसीदए वे पचेय साहारजेहि, पणुवीसीदए दो, छवीसीदए दोण्णि; सबे सत्त । पणुवीस छवीसीदये जे साहारेण सभ दो भगा ते अट्टचरिवज्जा चउसत्तकम्मिया, सेसा पच वि भगा पचसत्तकम्मसिओदया । सत्ताणि अपञ्जत्तगसत्तवत् ।

'पणगा इवति तिण्णेव' ति वादरएगिदियपञ्जत्तगस्स पच वधट्ठाणाणि, पच उदयट्ठाणाणि, पच सतट्ठाणाणि । वध

संतङ्काणाणि पूर्ववत् । उदयद्वाणाणि तं०—२१ । २४ । २५ । २६ । २७ । तत्थ एकवीसोदए दो भंगा जसा-जसेहि । चउवीसोदए पंच भंगा, तं०—पत्तेय-साहारण-जसा-जसेहि चत्तारि, वेउवियस्स एक्को । पणुवीसे वि ते चेव पंच । छवीसे वि ऊसासेण ते चेव पंच, ऊसासे अणुदिण्णे आयावुज्जोयाणं एगयरे उदिण्णे आयावे जसा-जसेहि दोणिण, उज्जोवे पत्तेग-साहारण-जसा-जसेहि चत्तारि, सबे एकारस । सत्तावीसे छब्भंगा । सबे एगूणतीसं । पणुवीम-छविसोदएसु पत्तेग-अजसकि-त्तिसहिओ एक्केक्को भंगो, एकवीस-चउवीसोदए सबे उदयभेदा, णवरि चउवीसोदए वेउवियोदयं मोत्तूणं; सबे सहिया अट्ठ, एए पंचसंतंसिकोदया । सेसा चउसंतंसिगोदया एकवीसं ।

‘पण छ प्पणगं’ ति बेइंदियपज्जत्तस्स पंच बंध० छ उदय० पंच संताणि । बंधसंताणि पूर्ववत् । उदयद्वाणाणि तं०—२१ । २६ । २८ । २९ । ३० । ३१ । अपज्जत्तगोदयरहिया सव्वुदयभेदा वीसं । तेसु पुव्वमणिया एकवीस-छवी-सोदयविगप्पा चत्तारि एए पंचसंतकम्मिया । सेसा सोलस चउसंतकम्मिया । एवं तेइंदिय-चउरिंदियाण वि ।

‘छ च्छ पणगं’ ति असन्निपज्जत्तगस्स छ बंधद्वाणाणि छ उदयद्वाणाणि पंच संतङ्काणाणि । बंधद्वाण-संतङ्काणाणि जहा बेइंदियपज्जत्तगस्स । नवरं अट्ठावीसा निरयगइ-देवगतिपाउगं पि बंधंति त्ति अट्ठावीसा छद्वा, तम्हा छब्बंधद्वाणाणि । उद-यद्वाणा जे सन्नितिरिक्खस्स पज्जत्तगस्स भणिया वेउवियरहिया ते चेव, असण्णीसु वेउवियं नत्थि । अपज्जत्तगोदयदुगरहिय-सव्वुदयाणं पिंडो एगूणपणसयाणि चउरडहिगाणि । एएसिं मज्झे एकवीस-छवीसोदयविगप्पा २९६ पंचसंतकम्मिया । सेसा सबे वि चउसंतकम्मिया ।

‘अहुङ्क दसक’ ति सन्निपच्चिदियपञ्चत्तस सत्ताणि बधट्ठाणाणि । वीस चउवीसोदय-नवोदय अट्ठोदयरहिंयाणि मन्नुदयट्ठाणाणि अहु । एग्गिदिय विगल्लिदिय केवल्लिउदयवज्जा इत्थिअपञ्चत्तोदयदुग्गिअपञ्चत्तकसदिययाहुत्त सन्नुदयविगप्पा सण्णिपञ्चत्तगस्स उदयविगप्पा भवति । एत्थ पचसत्तिगोदयाणि असन्निपञ्चत्तगसरिसाणि । नव अट्ठरहिंयाणि सबसत्ताणि । पुब्बमणियाणि ताणि सन्निपञ्चत्तगस्स सत्ताणि सत्ताणि ।

पधुदय-सत्ताणि भणियाणि । इयाणि ‘कइ बधत्तो वेयइ कइ?’ ति एयस्स अवसरो, त मण्णइ—सुहुमएग्गिदियअपञ्चत्तगण तेवीसबधगाण एकवीसोदए पच सत्ताणि—१२ । ८८ । ८९ । ९० । एव चउवीसोदए नि, मधे वि दस । एव पणुवीस-छवीस-अउणवीस-तीसबधगाण पि । सधे वि पण्णास । एव सत्तन्द पि अपञ्चत्तगण, नवरि अत्तप्पणो उदयट्ठाणेसु भाणियव । सुहुमपञ्चत्तगण तेवीसबधगाण एकवीसोदए पच सत्ताणि पुब्बुत्ताणि । एव २४ । २५ । २६ उदएसु । सधे वीस । एव २५ । २६ । २९ । ३० बधगाण पि । सबसमुदओ सय । वायरएग्गिदियपञ्चत्तगण तेवीसबधगाण २१ । २४ । २५ । २६ उदएसु पच सत्ताणि, सत्तावीसोदए चत्तारि, सधे वि चउवीस । एव २५ । २६ । २९ । ३० बधगाण पि । सन्नुदएसु पच वीसुत्तर । वेइदियपञ्चत्तगण तेवीसबधगाण एकवीस-छवीसोदएसु पच पच सत्ताणाणि पुब्बुत्ताणि । २८ । २९ । ३० । ३१ उदयेसु चत्तारि चत्तारि सत्ताणि । सधे वि छवीस । एव २५ । २६ । २९ । ३० बधगाण पि । सबसमुदओ तीसुत्तर सय । एव तेइदिय-चउरिहिंदियाण पि । असण्णिपञ्चत्तगण पि एव चैव, नवरि अट्ठावीसबधगाण तीस एकतीसोदएसु तिण्णि

१ स्वस्तिकद्विसन्तवती पाठ कीप्रतावेव ॥ २ ०णि । एव २८ । की१ । णि । २८ । की२ ॥ ३ एय चे की३ की३ ॥

तिणि संताणि १२ । ८८ । ८६ । सवसमुदओ छत्तीसुत्तरं सयं । सन्निपञ्चगाणं तेवीसबंधगाणं जहा बेइंदिय-पञ्च-
गाणं, सवे छवीसं । एवमेव पणुवीसबंधगाणं पि, नवरि देवाणं पणुवीसबंधगाणं पणुवीस-सत्तावीसोदएसु दो दो संताणि—
१२ । ८८ । सवे वि पणुवीसबंधगाणं तीसं । एवं छवीसबंधगाणं पि तीसं । अट्टावीसबंधगाणं जहा ओवे तहा भाणि-
यवं, सवे एगूणवीसं । एगूणतीसबंधगाणं जहा पणुवीसबंधगाणं, सवे तीसं । नवरि विसेसो भणइ—अविरयसम्मदिट्ठिं
पडुच्च २१ । २६ । २८ । २९ । ३० उदएसु दो दो संताणि १३ । ८९ । एवं संजय-संजयासंजय-असंजयाणं वेउवीणं २५ ।
२७ उदयेसु ते चेव दो दो लब्भंति । अहवा आहारगसंजए पडुच्च तेणउती, नेरइए तित्थगर-संतगमिच्छदिट्ठिं पडुच्च
एगूणनवुती लब्भइ । सवे चोइस । एगूणतीसबंधगस्स सवसमुदओ चोयालीसं भवंति । तीसबंधगाणं जहा पणुवीसबंध-
घगाणं, नवरि देवाणं मणुयगइपाउग्गं तित्थगरसहियं बंधमाणं २१ । २५ । २७ । २८ । २९ । ३० उदएसु दो दो
संताणि १३ । ८९ एते बारस, सवे बायालीसं । एकतीसबंधयाणं तीसोदए तेणवुती एक्कं । एगविहबंधगाणं अट्ट । अंब-
धगाणं अट्ट । सवसमुदओ सन्निपञ्चगस्स २०८ । करणं पइ सन्नीणं केवलीणं २० । २१ । २६ । २७ । २८ । २९ ।
३० । ३१ । ९ । ८ उदएसु सवाणि छवीसं संताणि ॥ ३६ ॥ ३७ ॥

जीवट्ठाणेसु सामित्तं भाणियं । इदाणि गुणट्ठाणेसु सामित्तं भणइ—

नाणंतराय तिविहमवि दससु दो होति दोसु ठाणेसु।मिच्छा-साणे बीए,णव चउ पण णव य संतंस॥३८

१ णि ताणि—१२ । स ॥ २ णं तेणवुं संका ॥

जाणतराय तिविहमवि० गाहा । जाणावरणतरायिमाण ' तिविहमवि ' दमसु 'त्ति मिच्छाह जाव सुहुमरागो ताव पचविहो उदओ, पचविहो सत ति । एउ विप्पगार पि अत्थि, कमायाणुदए वट्ठति ति काउं । ' दो होति दोसु ठाणेषु ' त्ति उदय-सत्ताणि दोण्णि, एयाणि उवसत खीणकसाएसु दोसुं भवति, सुहुमरागचरिमस-मए बधो वोच्छिण्णो, छउमत्थचाओ उदय सता अत्थि । ते य खीणकसायस्म चरिमसमए दो वि खिज्जति ।

'मिच्छासाणे चितिए नव चउ पण नव य सतम' चि वितिय ति-दसणावरण तस्स मिच्छदिट्ठि-सासणमम्मदिट्ठोसु दो मगा भवति, त०—नवविहो बधो चउ पणग उदओ नवविह सत ति । सेसा भगा न समवति, थीणगिद्वितीगस्म नियमा ते बधग ति काउ ॥ ३८ ॥

मीसाइ नियट्ठीओ, छ चउ पण णव य सतकम्मसा ।

चउबध तिगे चउ पण, णवस दुसु जुयल छस्सता ॥ ३९ ॥

मिस्मादिनियट्ठीओ छ चउ पण नव य सतकम्मस०त्ति । मिस्सो चि-सम्माभिच्छदिट्ठी, नियट्ठि चि-अपुवकरणो, सम्मामिच्छदिट्ठीपमिती जाव अपुवकरणद्वाए सखेज्जतिमो भागो ताव छविहो बधो, थीणगिद्वितीगस्म यथाभावाओ, चउ पणग वा उदओ, नव सत्ताणि; एए दो वि मगा सवेषु समवति । ' चउबध तिगे चउ पण णवस' चि अपुवकरणद्वाए सखेज्जमे भागे गए निदापयलाण बधो वोच्छिज्जइ त्ति, तओ पमिइ चउबधगो बुच्चइ । अपुवकरणो अणियट्ठी सुहुमरागो

१ सु समव को१ ॥ २ मिस्साइ खेर ॥ ३ 'ट्ठीए, चउ य खेर ॥

य चत्तारि 'बंधंति' चि चउबंधगा बुचंति । एएसु तिसु वि चउ पणगं वा उदओ, नव संताणि; उवसमसेढिं पडुच्च । अपुव-
करण-अणियद्धिं पइ खवगस्स वि लब्भंति, नवरि चत्तारि चेव उदओ, निदादुगोदओ नत्थि । 'दुसु जुगुल छस्सन्त' 'त्ति
दुसु त्ति-अणियद्धि-सुहुमरागखवगेसु अणियद्धिअद्दाए संखेजेसु भागेसु गएसु खीणगिद्धित्तिगे खविए ततो पभिइ छस्संतक-
म्मिमगो बुच्चइ । अणियद्धी सुहुमरागो य एएसु दुसु चउविहो बंधो, चत्तारि उदैया, छ संताणि । जुगलं ति-बंधोदया चत्तारि
चत्तारि । निदादुगस्स खवगा अचंतविसुद्ध त्ति काउं उदयाभावाओ एगो चेव भंगो ॥ ३९ ॥

उवसंते चउ पण गव, खीणे चउरुदय छच्च चउ संतं ।

वेयणियाऽऽउय गोए, विभज्ज मोहं परं वोच्छं ॥ ४० ॥

उवसंते चउ पण गव० त्ति । उवसंतकसायम्मि कसाओदयाभावाओ नत्थि बंधो, चउ पणगं वा उदओ, नव संतं । एए
दो भंगा भवंति, अचंतविसुद्धो न भवति त्ति काउं । 'खीणे चउरुदय छ च चउ संतं' ति खीणकसायम्मि चत्तारि उदओ,
अत्यन्तविशुद्धत्वात् निदा-पयलाणं उदओ नत्थि, छ संतं ताव जाव दुचरिमसमओ, चरिमसमए चत्तारि उदओ, चत्तारि
संतं । कंहं ? भणइ—निदा-पयलाओ दुचरिमसमए खीयंति त्ति काउं । 'वेयणियाऽऽउय-गोएसु विभज्ज' 'त्ति वेयणिया-
ऽऽउ-गोत्ताण भंगा गुणट्ठाणेषु भाणियव त्ति भणियं भवइ । वेयणियस्स विवरणानिमित्तं अन्तर्भाष्यगाथा—
चउ छस्सु दोन्नि सत्तसु, एगे चउ गुणिसु वेयणियभंग । त्ति

१ बंधइ त्ति स का१ ॥ २ 'दओ, छ का१ ॥ ३ संता खेर खे३ ॥ ४ 'णिय-आउगो' खे१ ॥

मिच्छद्दिष्टिष्यभिद् जाव पमत्तसज्जउ चि एएसु छसु ठाणेसु वेयणियस्स आदिह्मा चत्तारि भगा पत्तेय पत्तेय भवति, सवे वि सायाऽसाय वधति चि । 'दोणिण सत्तसु' चि अप्पमत्तपमिंति जाव सजोगिकेवली एएसु मत्तसु गुणह्माणेसु वेयणियस्स तइय चउत्था भगा लब्धमति, एए सवे साय चैव वधति चि । 'एगे चउ' चि अजोगिकेवल्लिम्म अतिह्मा चत्तारि भगा, सायाऽसाय सवे ससारत्था वेदेति चि । पचम छद्दा भगा जाव दुच्चरिमसमओ ताव भवति । तम्मि समए अवेदिज्जमाणअण्णयरवेयणीए खीणे चरिमसमए सत्तम अहुमा भगा भवति । 'गुणिणसु' चि गुणह्माणेसु वेयणियभगा मणिया । गोयमियाणि मण्णइ—

गोए पण चउ दो तिसु, एगज्जुसु दोणिण एज्जम्मि ॥ ३ ॥ चि

'गोए पण चउ' चि गोयस्स आइमा पच वि भगा मिच्छद्दिह्मिस्स, एए चैव पढमवह्मा चत्तारि भगा सासणस्स, दो वि उच्चा नीय वधति चि । पढममगो सासणस्स नत्थि, कह ! तेउन्नातसु सामणो नत्थि, तओ अणतरागओ वि सासणो नत्थि चि । दो तिसु' चि सम्भामिच्छद्दिह्मि अविरय देमविरयाण चउत्थ पचमा दो वि भगा, एए नीयागोय न वधति चि । अण्णे आयरिया भणति—देमविरयस्स एको मगो पचमो समवह्, कह ! मण्णइ—'पग्गहेण वय आइए उच्चागोयस्स उदओ होइ' () चि वण्णाओ । 'एगज्जुसु' चि गोयस्स पचमो मगोप मत्तसजयपभिद् जाव सुहुमरागो ताव हवइ । कह ! मण्णइ—वधोदय पडुच्च तेसिं उच्च चैव चि । छद्दो मगो उवसत्तकमाय खीणकसाय सजोगिकेवलीण, कमाओदयअमावाओ

१ साणो तं स ॥ २ पग्गहेण इत्येतत्स्थाने टीक्ष्णया सामन्नेण इति पाठः ॥

गोयस्स अबंधग त्ति काउं । एवं अट्ठसु वि एक्केको चेव भंगो । ‘दोणिण एक्कम्मि’ त्ति अजोगिकेवल्लिम्मि अंतिमा दो भंगा भवंति । जाव दुचरिमसमओ ताव छट्ठो भंगो । दुचरिमसमए नीयागोए खविए चरिमसमए सत्तमो भंगो ॥ ३ ॥

इदानीं आउगभंगनिरूपणत्थं अन्तर्भाष्यगाथा—

अट्ठच्छाहिगवीसा, सोलस वीसं च बार छ होसु । दो चउसु तीसु एक्कं, मिच्छाहसु आउगे भंगा ॥ ४ ॥

मिच्छादिट्ठिस्स आउगस्स अट्ठावीसं पि भंगा संभवति, चउगइए पडुच्च । सासणसम्मदिट्ठिस्स छवीसं भंगा, कंहं ? भण्णइ—तिरिय-मणुएसु जे निरयाउगबंधभंगा ते सासणस्स नत्थि, जेण निरयाउगं न बंधइ त्ति चउगइए पडुच्च तेण सेमा छवीसा भवइ । सम्मामिच्छदिट्ठिस्स सोलस, कंहं ? नेरइय-तिरिय-मणुय-देवाणं आउयबंधकाले जे भंगा ते बाररा वि न संभवन्ति, सम्मामिच्छभावे वट्ठमाणो आउगं न बंधइ त्ति । सेसा चउगइए पडुच्च सोलस संभवन्ति । असंजयसम्मदिट्ठिस्स वीसं भंगा, कंहं ? भण्णइ—तिरिय-मणुएसु निरयगइ-तिरिय-मणुयपाउग्गा बंधकाले जे छब्भंगा, देव-नेरइएसु तिरियपाउग्गा बंधकाले भंगा दो, सबे अट्ठ, एए असंजयसम्मदिट्ठिस्स न संभवन्ति, कंहं ? भण्णइ—तिरिय-मणुया जे असंजयसम्मदिट्ठि ते देवाउगं मोत्तूणं सेसाउगाणि न बंधन्ति त्ति, देव-नेरइया मणुस्साउयं बंधन्ति त्ति, सेसा भंगा चउगइए पडुच्च अविरयसम्मदिट्ठि सब्बहिं उववज्जइ त्ति काउं लब्भन्ति । देसविरयम्मि बारस भंगा, कंहं ? भण्णइ—तिरिय-मणुयाणं बंधपुव्वकाले दोणिण, बंधकाले देवाउगं बंधइ त्ति दोणिण, बंधुत्तरकाले अट्ठ वि भंगा लब्भन्ति, कंहं ? भण्णइ—चत्तारि वि आउगाणि बंधित्तु देस-विरइं पडिवज्जइ, परिणामपच्चएणं ति काउं । ‘छट्ठोसु’ त्ति पमत्ता-उपमत्तसे छ छ भंगा, कंहं ? भण्णइ—मणुयाणं बंधपुव्व-

कालभगो, देवाउगस्स बधकालभगो, बधुचरकालमगा य चत्तारि वि लब्भति सवे छ, परिणामपच्चएण सज्जम लब्भइ ति काड । निरय तिरिय-मणुयाउसतकम्मिगो नियमा सज्जयाओ परिवहइ । 'दो चउसु' ति मणुयाण बधपुधमगो देवाउयब-धुत्तरभगो य एए दो वि अपुवकरणाइ जाव उवसंतकमाओ ताव लब्भति, कह ? मण्णइ—एए देवाउग न वधति चि, देवाउग बधित्ता वि उवसमसेदि पडिन्नत्तति चि काड । बद्धाउगो खवगसेदि न पडिन्नत्तइ । 'तीसु एक' ति मणुयाण बधपुधमगा खीणकसाय सज्जोगिकेवल्लि-अज्जोगिकेवलीण य एक्को चेव सेसा नत्थि ॥ ४ ॥

वेयणिया ऽऽउग-गोयाणि मणियाणि । 'मोह पर वोच्छ' इयाणि मोहणीय मण्णइ ॥ ४० ॥—

गुणठाणगेसु अट्ठसु, एगेग मोहवधठाण तु । पचाऽनियट्ठिठाणे, वधोत्तरमो पर तत्तो ॥ ४१ ॥

गुणठाणगेसु० गाहा । 'गुणट्ठाणगेसु अट्ठसु' चि मिच्छाड अपुवकरणतेसु अट्ठसु गुणट्ठाणेसु एक्केक मोहणिज्जस्स वध-ट्ठाण । मिच्छादिट्ठिस्स बावीमा, सासणस्स एकवीमा, सम्मामिच्छदिट्ठि अविरयसम्मदिट्ठिस्स य सत्तरस, देसविरयस्स तेरस, यमत्त अपमत्त अपुवाण नव । एए सवे बधट्ठाणा जहा हेट्ठा समेया मविगप्पा चेय एत्थ वि तहा चेव, नवरि अपमत्त अपुवाण एक्केको चेव भगो, अरतिशोकरहितत्तात् । 'पचानियट्ठिठाणे' चि अनियट्ठिठाणे पच बधट्ठाणाणि, त०—५ । ४ । ३ । २ । १ । अविगप्पा चेव । 'वधोत्तरमो पर तत्तो' चि तजो पर बधो नत्थि, अनियट्ठीओ उगारि मोहणिज्जस्स बधो नत्थि, वाय रक्काओदवामावाओ सुहुमराग-उवसतेसु ॥ ४१ ॥

मणियाणि बधट्ठाणाणि । इयाणि उदओ मण्णइ—

सत्ताइ दस उ मिच्छे, सासायण-मीसए णवुक्कोसा । छाई णव उ अविरए, देसे पंचाइ अट्टेव ॥४२॥
 विरए खओवसमिए, चउराई सत्त छ च्चऽपुव्वम्मि । अणियट्ठिबायरे पुण, एक्को व दुवे व उदयंसा ॥४३॥
 एगं सुहुमसरागो, वेएइ अवेयगा भवे सेसा । भंगाणं च पमाणं, पुव्वुद्धिट्ठेण नायवं ॥ ४४ ॥

सत्ताइ दस उ मिच्छे० तिणि गाहाओ । मिच्छदिट्ठिस्स सत्ताइ-दसंताणि चत्तारि उदयट्ठाणाणि, जहा बावीसबंधगस्स तहा चेव । 'सासायणमीसए नवुक्कोस' ति सासायण-सम्मामिच्छदिट्ठीणं पत्तेयं पत्तेयं सत्ताइ-नवंताणि तिणि तिणि उदय-ट्ठाणाणि, सासणस्स जहा एक्कवीसबंधगस्स, जाणि हेट्ठओ सत्तरसबंधगस्स सम्मामिच्छत्तेण सत्ताइ-नवंताणि ताणि चेव सम्मामिच्छदिट्ठिस्स सभेयाणि । 'छाई नव उ अविरए' ति असंजयसम्मदिट्ठिस्स छाई नवंताणि चत्तारि उदयट्ठाणाणि, जहा हेट्ठा वेयग-उवसम-खइगसम्मत्तेण समं सत्तरसबंधगस्स भणियाणि ताणि चेव असंजयसम्मदिट्ठिस्स सभेयाणि भाणिय-वाणि । 'देसे पंचाइ अट्टेव' ति देसविरयस्स पंचाइ-अट्ठताणि चत्तारि उदयट्ठाणाणि, जहा हेट्ठा तेरसबंधगस्स उदयट्ठाणाणि ताणि चेव ॥ ४२ ॥

'विरए खओवसमिए चउराई सत्त' ति जे सभावसंजया सेटीए हेट्ठओ वट्ठमाणा ते खओवसमियविरया वुच्चंति । के ते ? भणइ—पमत्ताऽपमत्ता य । तेसिं दोणं चउराइ-सत्तगंताणि चत्तारि उदयट्ठाणाणि । ते जहा सामण्णेणं नवविहबंधगस्स भणिया ते चेव दोणह वि सरिसा । 'छच्चऽपुव्वम्मि' ति अपुव्वकरणस्स चउराइ-छक्कंताणि तिणि उदयट्ठाणाणि, तं०—४ ।

५ । ६ । तत्थ चत्तारि चउण्ह सजलणामेगयरं, तिण्ह वेयाणमेगयरं ति । एत्थ एका चउवीमा । ते चेव भयेण वा दुगुच्छाए वा सह पच भवति । एत्थ दो चेव चउवीसाओ । तम्मि चेव दोण्ह नि छेदे छलोदओ । एत्थ नि एका चउवीसा ! 'अणियद्धि पायरे पुण एको न दुवे च उदयस' ति अणियद्धिस्स दुगोदओ एकोदओ व चि दो उदयट्ठा जाणि । तत्थ दुगोदओ जहा हेट्ठा पचविहवयग पडुच्च भणिओ तहा चेव । एत्थ वासस भगा । एत्थ एक्कोदयमेया जे चउविह तिचिह-दुविह एगविहवधगे पडुच्च भणिया एत्थ वि ते चेव, नत्तरि एकोदओ ति काउ मामण्येण चत्तारि भगा ॥ ४३ ॥ 'एग सुहुमसरागो वेदेइ' ति एक लोभस्स सुहुमसपराओ वेदति, तेणेन सुहुमसपराओ बुच्चइ । एत्थ एको चेव भगो । एव एकोदयविगप्पा सबे पच । 'अवेयगा भवे' सेन' ति उगरिछा सबे मोहणिज्जस्म अवेयगा । 'भगाण च पमाण पुब्बुद्धिणेण जायव' ति जे भगविगप्पा तेमि पमाण हेट्ठओ भणियविहिणा भाणियव ॥ ४४ ॥

इदानीं सामण्येण दसोदयाइसु मिच्छाङ्गे पडुच्च सबचउवीममेयनिरुवणत्था इमा गाहा—

एक छडेक्कारेक्कारसेव एकारसेव पाव तिन्नि । एए चउवीसगया, वार दुगे पच एक्कम्मि ॥ ४५ ॥
एक छडेक्कारे० गाहा । दसोदए मिच्छदिट्ठि पडुच्च एका चउवोसा, भगुट्ठाण जहा हेट्ठा । गगोदए मिच्छदिट्ठिस्स चउवीसाओ तिणिण, सासण-सम्मामिच्छ-असजयमम्मदिट्ठि पडुच्च एक्केका । मवाओ नि नगोदए छ । अट्ठोदए मिच्छदिट्ठिस्स तिणिण, सासण सम्ममिच्छदिट्ठीण दो दो, असजयस्स तिणिण, सजयासजय पडुच्च एका चउवीमा । एनमट्ठोदए सवाओ नि

१ ०८ । ए स ॥ २ ज्ञाति । तत्थ ए वार ॥ ३ वे सवे' ति स ॥ ४ ट्ठाण म वार ॥

एकारस । सत्तोदए मिच्छदिट्ठि-सासण-सम्मामिच्छदिट्ठीणं पत्तेयं पत्तेयं एकेका, असंजय-संजयासंजयं पडुच्च तिणिण तिणिण, पमत्ता-ऽपमत्तसंजयाणं एकेका । सवाओ वि सत्तोदए एकारस । छलोदए असंजयसम्मदिट्ठिस्स एका, संजयासंजय-पमत्ता-ऽपमत्तसंजयाणं पत्तेयं पत्तेयं तिणिण तिणिण, अपुव्वकरणं पडुच्च एका । पुं सवाओ वि छलोदए एकारस । पंचोदए संजयासं-जयस्स एका, पमत्ता-ऽपमत्ताण पत्तेयं पत्तेयं तिणिण तिणिण, अपुव्वकरणं पडुच्च पुं दो । सवाओ वि पंचोदए नव । चउरो-दए पमत्ता-ऽपमत्त-अपुव्वकरणं पडुच्च पत्तेयं पत्तेयं एकेका । सवाओ वि चउरोदए तिणिण । 'बार दुगे' ति अणियडिं पडुच्च दुगोदए बारस भंगा वेयतिग-संजलचउकेहिं उट्टुति । 'पंच एकम्मि' ति एकोदए अनियडिं पडुच्च चत्तारि विगप्पा, सुहुम-रागं पडुच्च एको, सो य सुहुमकिट्ठि वेएइ ॥ ४५ ॥

एएसिं उदयविगप्पपयवदनिरूवणत्थं अन्तर्भाष्यगाथा—

बारसपणसट्ठसया १२६५, उदयविगप्पेहिं मोहिया जीवा । चुलसीतीसत्तत्तरि ८३७७ पर्यवंदसएहिं यिण्णेया ॥ ५ ॥

एएसिं उप्पायणा—सवाओ चउवीसाओ एगत्य मेलीयित्तु एकेकम्मि चउवीसं भंगा अत्थि ति चउवीसेहिं गुणिजंति; दुगोदयविगप्पा बारस, एगोदयविगप्पा पंच, एए वि सबे छुब्भति । छूढे उदयविगप्पा भवंति । उदयविगप्पो नाम जावइ-याओ पगडीओ जुगवं उइजंति तासिं समुदओ उदयविगप्पो भणइ । दसोदयातिविगप्पा जाव चउरोदओ ते अप्पप्पणो विगप्पेहिं गुणेषु मेलवित्तु एकेकम्मि उ चउवीसं भंगा संति ति चयुवीसेहिं गुणिजंति, दुगोदयविगप्पा दोहिं गुणिजंति, एको-

१ स्वस्तिकयुगलमध्यग पाठ का२प्रतावेव ॥ २ ° यविद° खे२ रो३ ॥ ३ लवित्तु का२ ॥

५ । ६ । तत्थ चचारि चउण्ह सबलणमेगयर, तिण्ह वेयाणमेगयर, दोण्ह जुयलणमेगयर ति । एत्थ एका चउवीमा । ते चेव सयेण वा दुगुच्छाए वा सह पच भवति । एत्थ दो चेव चउवीमाओ । तस्मिं चेव दोण्ह वि छुटे छलोदओ । एत्थ वि एका चउवीसा । ‘अणियट्ठि कायरे पुण एको च दुवे व उदयम’ ति अणियट्ठिस्म दुगोदओ एकोदओ च ति दो उदयट्ठा काणि । तत्थ दुगोदओ जहा हेट्ठा पचविहवधग पडुच्च भणिओ तहा चेव । एत्थ चारस भगा । एत्थ एकेकोदयमेया जे चउविह तिचिह दुविह एगविहवधने पडुच्च भणिया एत्थ वि ते चेव, नवरि एकोदओ ति काउ सामण्णेण चचारि भगा ॥४३॥

‘एग सुहुमसरागो वेदेद’ ति एक लोभस्म सुहुमकिट्ठिं सुहुमसपराओ वेदेति, तेणेव सुहुमसपराओ बुचेइ । एत्थ एको चेव भगो । एव एकोदयविगण्या सबे पच । ‘अवेयगा भवे’ सम’ ति उवरिछा सबे मोहणिजस्स अवेयगा । ‘भगण च यमण पुब्बुद्धिहेण गायध’ ति जे भगविगण्या तेसि पमाण हेट्ठओ भणियनिहिणा भाणियध ॥ ४४ ॥

इदानीं सामण्णेण दसोदयाइसु मिच्छाङ्गे पडुच्च सबचउवीममेयनिरूप्यता इमा गाहा—

एक छडेक्कारेक्कारसेव एक्कारसेव पाव तिन्नि । एए चउवीसगया, वार दुगे पच एक्कम्मि ॥ ४५ ॥

एक छडेक्कारे० गाहा । दसोदए मिच्छदिट्ठिं पडुच्च एका चउवीसा, भगुट्ठावण जहा हट्ठा । जयोदए मिच्छदिट्ठिस्स चउवीसाओ तिणिण, सासण-सम्भामिच्छ असजयसम्मदिट्ठिं पडुच्च एकेका । सधाओ वि नवोदए छ । अट्ठोदए मिच्छदिट्ठिस्स तिणिण, सासण सम्भामिच्छदिट्ठीण दो दो, असजयस्स तिणिण, सजयासजय पडुच्च एका चउवीसा । एवमट्ठोदए सधाओ नि

१०८ । ए स ॥ २ अति । तत्थ ए वार ॥ ३ वे सधे’ ति य ॥ ४ द्रुण स वार ॥

एकारस । सत्तोदए मिच्छदिट्ठि-सासण-सम्मामिच्छदिट्ठिणं पत्तेयं पत्तेयं एक्केका, असंजय-संजयासंजयं पडुच्च तिणिण तिणिण, पमत्ता-ऽपमत्तसंजयाणं एक्केका । सवाओ वि सत्तोदए एकारस । छलोदए असंजयसम्मदिट्ठिस्स एका, संजयासंजय-पमत्ता-ऽपमत्तसंजयाणं पत्तेयं पत्तेयं तिणिण तिणिण, अपुव्वकरणं पडुच्च एका । पुं सवाओ वि छलोदए एकारस । पंचोदए संजयासं-जयस्स एका, पमत्ता-ऽपमत्ताण पत्तेयं पत्तेयं तिणिण तिणिण, अपुव्वकरणं पडुच्च पुं दो । सवाओ वि पंचोदए नव । चउरो-दए पमत्ता-ऽपमत्त-अपुव्वकरणं पडुच्च पत्तेयं पत्तेयं एक्केका । सवाओ वि चउरोदए तिणिण । 'वार दुगे' ति अनियट्ठि पडुच्च दुगोदए बारस भंगा वेयतिग-संजलचउक्केहि उट्ठति । 'पंच एकम्मि' ति एकोदए अनियट्ठि पडुच्च चत्तारि विगप्पा, सुहुम-रागं पडुच्च एको, सो य सुहुमकिट्ठि वेएइ ॥ ४५ ॥

एएसिं उदयविगप्पपयवदनिरूवणत्थं अन्तर्भाष्यगाथा--

बारसपणसट्ठसया १२६५, उदयविगप्पेहि मोहिया जीवा । जुलसीतीसत्तत्तरि ८३७७ पर्यंचंदसएहि विण्णेया ॥ ५ ॥

एएसिं उप्पायणा--सवाओ चउवीसाओ एगतथ मेलैयित्तु एक्केकम्मि चउवीसं भंगा अत्थि ति चउवीसेहि गुणिजंति; दुगोदयविगप्पा बारस, एगोदयविगप्पा पंच, एए वि सबे छुम्भति । छूढे उदयविगप्पा भवंति । उदयविगप्पो नाम जावइ-याओ पगडीओ जुगवं उइजंति तासिं समुदओ उदयविगप्पो भणइ । दसोदयातिविगप्पा जाव चउगेदओ ते अप्पप्पणो विगप्पेहि गुणेत्तु मेलवित्तु एक्केकम्मि उ चउवीसं भंगा संति ति चयुवीसेहि गुणिजंति, दुगोदयविगप्पा दोहि गुणिजंति, एको-

१ स्वस्तिक्युगलमध्यग पाठ का२प्रतावेव ॥ २ ° यविदं रो२ रो३ ॥ ३ लविच्च का२ ॥

दयविगप्पा एकेण गुणेषु सहे मेलिया पयवदविगप्पा भवति । पयवदविगप्पो नाम उदयमज्झगयाण पगईण पत्तेयपगइगणणा पयवदविगप्पो । एव मिच्छदिट्ठियादीण सामण्णेण मणिय ॥ ५ ॥

इयाणि मिच्छदिट्ठियाइयाण पत्तेय पत्तेय उदयविगप्पनिरुवणत्थ अन्त भोप्यगाथा—

अट्ठा चउ चउ चउरउट्ठुगा य चउते य होति चउवीसा । मिच्छाद अपुव्वता, पारस पणग य अणियेहे ॥ ६ ॥

मिच्छस्स अणताणुवधिणा सह दसाइ-अट्ठगतेसु उदएसु चत्तारि चउवीसाओ लब्भति, अणताणुवधिणा विणा गवाइ-स चगतेसु उदएसु चत्तारि चउगीसाओ । सबे अट्ठ । सासणस्स चत्तारि । सम्मामिच्छदिट्ठिस्स चत्तारि । असजयसम्मदिट्ठिस्स वेयगसम्मत्तेण नवाइ-सत्तगतेसु चत्तारि चउवीसाओ, वेयगसम्मत्तेण विणा खइगसम्मदिट्ठिस्स वा उवसमसम्मदिट्ठिस्स वा अट्ठाइ छल्लतेसु उदएसु चत्तारि चउवीसाओ । सवाओ वि अट्ठ । एव सजयासजयस्स वि अट्ठाइ-पचगतेसु उदएसु मावे'-दव । एव सवाओ वि अट्ठ । पमत्ता ५पमत्तसजयाण पि वेयगसम्मत्तेण सह विणा य सत्ताइ-चउरतेसु उदयट्ठानेसु वि मावे यव । एकेकस्स अट्ठउट्ठ । अपुव्वकरणस्स वेयगसम्मत्तेण विणा छलाइ-चउरतेसु चत्तारि चउवीसाओ लब्भति । दुगोदए अणि-यट्ठिस्स पारस, एकोदए चत्तारि सुहुमरागस्स एको' ॥ ६ ॥

मिच्छाद अपुव्वताणं जाओ चउवीसाओ अप्पण्णो पयवदेहि गुणिए पत्तेय पत्तेय एयाणि आगयकलाणि हवति—

१ 'वेयव्व । कां१ ॥ २-३ अगा' सटिप्पनकम् ॥ ४ मगो' मटिप्पनकम् ॥

‘अट्टही वत्तीसं, वत्तीसं सट्टिमेव चावण्णा । चोयलं चोयलं, वीसा वि य^३ मिच्छमाईसु ॥ ७ ॥

सामण्ण-विसेसेण उदयविगप्पा उदयपया य भणिया । इयाणि जोगाइएहिं ते चेव गुणिज्जंति ति—

जोगोवओग-लेसाइएहिं गुणिया हवंति कायवा । जे जत्थ गुणट्टाणेसु होति ते तत्थ गुणकारा ॥ ४६ ॥

जोगोवओगलेसाइएहिं^० गाहा । ‘जोगोवओगलेसाइएहिं’ ति मिच्छदिट्ठीपभिइसु जे जोगादओ तेहिं तेसिं उदयदंडा उदयपया य गुणेयवा, ‘जे जत्थ गुणट्टाणेसु भवंति’ ति जेसु गुणट्टाणेसु जत्तिया जोगादओ भवंति ‘तइ तत्थ गुणकारो’ ति तम्मि गुणट्टाणे तत्तिया गुणकारमेया भवंति ति भणियं । मिच्छाइ-अपुवंताणं उदयविगप्पसमासचावण्णं चउवीसाए तिवे-यसंभवाए गुणेज्जणं, मणजोगा चत्तारि वइजोगा चत्तारि ओरालियकायजोगो एएहिं नवहिं जोएहिं गुणिज्जंति, सवेसिं साम-ण्णं ति काउं । जे बारस दुगोदया जे य पंच एक्कोदयविगप्पा एए सवे वि सत्तरस, ते णवहिं गुणिसु पुव्वरासिम्मि पक्खिव । वेउवियकाओगिमिच्छदिट्ठिस्स अट्ट वि उदयविगप्पा । वेउवियमीस-ओरालियमीस कम्मइगकायजोगीणं पत्तेयं पत्तेयं चत्तारि

१ गायेयं चूर्णिकृताऽन्तर्भाष्यगाथात्वेनाऽनिर्दिष्टाऽपि ‘तत्रोदययद्ग्रहणार्थमियमन्तर्भाष्यगाथा—अट्टही वत्तीसं^०’ इति सप्तिका-टीकागतश्रीमलयगिरिनिर्देशप्रमाण्यादन्तर्भाष्यगाथातया संस्थापिता ॥ २^० याल दोसु धीसा, मिच्छामाईसु सामन्न ॥ ७ ॥ खे२ खे३ ॥
३ “मिच्छदिट्ठिस्स जाणि सत्ताइ उदयट्टाणाणि ७ । ८ । ९ । १० तेसु पत्तेयं पत्तेय जाओ चउवीसाओ ताओ सच्चाओ पत्तेय पत्तेय उदयट्टाणेहिं गुणिज्जन्ति । सत्तोदयचउवीसा सत्तहि गुणिया सत्त चेव ता हुति । एव सेसेसु वि । सन्वे मिच्छदिट्ठिस्स ६८ । एव सेसेसु गुणट्टाणेसु भावेयव्वं ।”
सट्ठिप्पनकम् ॥ ४^० णे हवंति खे२ खे३ ॥

चचारि । एषु अलतापुवधिना विष्ठा उदया न लब्धमिति, किं कारण ? वेदगसम्भदिद्वी अणतापुवधिणो विसर्जोनेतु पुणो जइ भिच्छत्त पडिवज्जइ, जहण्णेण अंतोसुद्धुत्तापसेसाउगो भिच्छत्त पडिवज्जइ, भिच्छत्त पडिवज्जइ, अणतापुवधिणो नियमओ वचइ, वचावलियाइय पवेएइ त्ति, तन्हा उप्पणस्स वा अतरगईए वा वट्ठमाणस्स अणतापुवधिरहिया उदया न लब्धमिति । सासणस्स वेउव्वियकाओगि ओरालियमिस्स-कम्मइयकायजोगीण पत्तेय चचारि वत्तारि । मम्मगभिच्छदिद्विस्स वेउव्वि यकायजोगिस्स चचारि । असज्जयसम्मदिद्विस्स वेउव्वियकायजोगिस्स अट्ठ । एए सवे चोयाल मगइ त्ति । तिवेयगेसु एए सवे लब्धमिति त्ति चउवीसाए गुणेसु पुव्वरासिम्मि पक्खिव । सामणस्स वेउव्वियमीमस्स चचारि । एतथ नपुसगवेओ न लब्धइ, कइ ? वेउव्वियमिस्सकाओगिसु नपुसगवेयगेसु सासणो न उप्पज्जइ चि काउ । असज्जयस्स वेउव्वियमीमस्स कम्मइगकायजो गिस्स य पत्तेय पत्तेय अट्ठइ । एतथ इतिषवेदो न लब्धइ, कइ ? इतिषवेयगेसु न उव्वज्जइ त्ति काउ । सामान्य प्रतीत्येद, तदाअर्यात् होअ इतिषवेदेसु । वेयगसम्मत्तेण विणा नपुसगवेदेण जे उदया चचारि ते गेरइगे पट्ठइ लब्धमिति । ते य खइ यसम्मदिद्विणो वेयगस्स वा दिद्विदुगखविपस्स आहारकाओगि आहारमिस्सकायजोगिस्स पत्तेय अट्ठइ । एषु दो वेदा लब्धमिति । कइ ? इत्थी पुव्वघरी वेउव्वियलद्धिसहिया नत्थि त्ति काउ । एए चउप्पगारा वि मेलिया छत्तीसं भवति । ते दुवेयजुय त्ति काउ सोलसेहि गुणितु पुव्वरासिम्मि पक्खिव । असज्जयसम्मदिद्विस्स ओरालियमिस्सकायोगिस्स अट्ठ । एतथ इतिष नपुसगवेया न लब्धमिति । कइ ? मणुस्सेसु सम्भदिद्वी इतिष नपुसगेसु न उव्वज्जइ त्ति प्राचुर्यवचनम्, कादगचित्ता

१ "ओएणु का२ ॥ २ वधावलियातीतात्तानुवधीन् प्रवेस्यत इति ॥ ३ पूर्वज्ञानधारिणी ॥ ४ इतिध" का१ ॥

ब्रूवति । एगवेयजुय त्ति अट्टहिं गुणेत्तु पुवरासिम्मि पक्खिव । पक्खित्ते आगयं' १३०८१ ।

इयाणि जोगयपट्ठाणाणि—मिच्छाइ-अपुवताणं उदयपयविगप्पा “ अट्टहीवत्तीस ” (अन्तर्भाव्यगाथा ७) त्ति गाहाए भणिया । मिच्छाइ-अपुवताणं उदयपयविगप्पाणं ३५२ चउवीसाए गुणित्तु, नवहिं जोगेहिं गुणित्तु; चारस दोहिं पएहिं गुणे-
ऊण, एक्कोदया पंच तेहिं सहिया २९ नवहिं जोएहिं गुणेऊणं पुवरासिम्मि पक्खिव । वेउवियकायजोगिस्स मिच्छदिट्ठिस्स
अट्टही । वेउवियमिस्स-ओरालियमिस्स-कम्मइगकायजोगीणं पत्तेयं छत्तीसं अणंताणुवंधिणा सह उदया,
कारणं पुवुत्तं । सासणस्स वेउवियकायजोगि-ओरालियमिस्स-कम्मइगकायजोगीणं पत्तेयं वत्तीसं वत्तीसं । सम्माभि-
च्छदिट्ठिस्स वेउवियकायजोगिस्स वत्तीसं । असंजयवेउवियकायजोगिस्स सट्ठी । एए सवे मेलिया ३६४ चउवीसेहिं गुणित्तु
पुवरासिम्मि पक्खिव । सासणस्स वेउवियमिस्सस्स ३२ । एत्थ नपुंसगवेओ नत्थि, कारणं पुवुत्तं । असंजयस्स वेउवियमी-
सस्स कम्मइगकायजोगिस्स य पत्तेयं पत्तेयं सट्ठि सट्ठि । एत्थ इत्थिवेदो नत्थि, कारणं भणियं । आहारगिस्स आहारगमि-
स्सस्स य पत्तेयं पत्तेयं चोयालं चोयालं, एत्थ इत्थिवेओ नत्थि, कारणं पूर्ववत् । एए तिप्पगारा त्रि २४० । एए दुवेयजुय
त्ति काउं दुवेयसंभवेहिं सोलसहिं गुणित्तु पुवरासिम्मि पक्खिव । असंजयस्स ओरालियकायमीसजोगिस्स सट्ठी । एत्थ इत्थि-

१ टीकाया योगगुणकारे विकल्पाना सर्वाग्रम् १४१६९ अस्ति, दृश्यता कर्मग्रन्थद्वितीयविभागपृ० २१७ । श्रीजीवविजयैस्तु तत्तुक्राये
१४२९७ भज्रा आहता, अवलोकयन्तु कर्मग्रन्थसार्धद्वितीयविभागपृ० २७२ ॥ २ इयाणि इति पाठ सप्रती नास्ति ॥ ३ रगकायजोगिस्स
का१ कार ॥

नपुंसगवेया नत्थि, कारणे पूर्ववत् । एए एगवेयजुय त्ति काउ पुरिमवेयसमवेहिं अट्टहिं गुणेत्तु पुवरासिम्मि पक्खित्ते आगयं ८९३४९ जोगपय ।

इदानीं उवओगं पइ उवओगवढया उवओगपया य मणत्ति—मिच्छादिद्वी सासायणाण पत्तेय पत्तेय पच पच उवओगा । सम्भामिच्छादिद्वीयाइयाण तिण्ह छ छ उवओगा । पमत्ताइ सुहुमताण पचन्ह सत्त सत्त उवओगा । मिच्छाइ-अपुव-ताण सैगसगउदयट्ठाणविगप्पा सगसगउवओगेहिं गुणेऊण, मवपिठ ३२० चउवीसेहिं तिवेयसमवेहिं गुणेत्तु, दुगोदय एगो-दयविगप्पा सत्तरस सत्तुवओगेहिं गुणेऊण तेसु चेव पक्खित्तेत्तु आगयं ७७९९ ।

इदानीं उवओगपय—तेसिं चेव मिच्छाइ अपुवताण मगसगउदयट्ठाणविगप्पा मगमगउदयपएहिं गुणेऊण सगसगउवओगेहिं गुणेत्तु सब सपिठेत्तु २१२० चउवीसेहिं तिवेयसमवेहिं गुणेत्ता । दुगोदय एगोदयविगप्पा एगुणतीसा मत्तुवओगेहिं गुणेऊण तेसिं चेव पक्खित्ते आगय ५१०८३ उवओगपया ।

१ ण पुग्गुत्त । एए क्वं १ ॥ २ टीकणा योगपदगुणनायम् ९५७१७ अस्ति द-वता कम्मपद्धितीयविभागपृ० २१९ । श्रीजीयचियज यइयत्तुओर्थे ९६६७७ योगपदानि, निरीक्ष्यतां कमग्रन्थसार्धद्वितीयविभागपृ० २७४ ॥ ३ अट्ठाइ चउरता जे उदयविगप्पा ते मिच्छाइगुणट्ठाणेत्तु पत्तयं पत्तेय जे उवओगा मणिया तेहिं अट्ठाइ-चउरता सज्जे वि गुणिज्जन्ति । " मटिप्पनकम् ॥ ४ मत्ता-तरेण सत्तसत्ततिशतानि त्र्युत्तराणि । उऊ च—उदयगुणवओगेत्तुं सगसगरिसया तिउत्तरा इति ७७ ३ । () इतिथीमत्तयगिरियादा । एतद्भद्रविधानज्ञानार्थं दृढमत्तां कम्मग्रन्थद्वितीयविभागपृ० २१९ ॥ ५ इयानि इति षाठ सप्ततौ नास्ति ॥ ६ मतान्तरेण पुन पयाशत् सहस्राणि त्रीणि शतानि पचदशोत्तराणि

इयाणि लेसं पइ—मिच्छाइ जात्र असंजयमम्महिट्ठि चि ताव छ ६ लेसाउ । उवरिमतिगाणं तिण्णि लेसाओ । एत्तो परं तु एका चेव सुक्कलेमा । मिच्छाइ-अपुब्बंताणं सगसगउदयट्ठानविगप्पा सगसगलेसाहिं गुणेऊणं सबं पिंडियं काउं २२० चउवीसेहिं तिवेयसंभवेहिं गुणेऊण, दुगोदय-एगोदय० सत्तरस एकाए लेसाए गुणेत्तु तेसु चेव पक्खित्तं सु आगयं ५२९७ लेसादंडं । तेसिं चेव मिच्छाइ-अपुब्बंताणं सगसगउदयट्ठानविगप्पा सगसगउदयपयविगप्पेहिं गुणेऊण सगसगलेसाहिं य गुणेऊणं पक्खित्तं संपिंडिए १५९२ चउवीसेहिं तिवेयसंभवेहिं गुणेऊण, उवरिमएगूणतीसं एकाए सुक्कलेसाए गुणेत्तु पुब्बराभिम्मि पक्खित्तं आगयं ३८२३७ लेसापयं ॥ ४६ ॥

सामण्णेणुदया भणिया । इदाणि संतं भणइ—

तिन्नेगे एगेगं, तिग मीसे पंच चउसुं नियट्ठिए तिन्नि ।

एकार बायरमी, सुहुमे चउ तिन्नि उवसंते ॥ ४७ ॥

तिण्णेगे एगेगं० गाहा । मिच्छाइट्ठिस्स तिण्णि संतट्ठाणाणि, तं०—२८ । २७ । २६ । एएसिं भावणा जहा बावीस-

५०३१५ । उक्त च—पन्नास च सहस्सा, तिन्नि सया चेव पन्नास ५०३१५ ॥ (इति श्रीमलयगिरिमहर्षेय । एतद्भक्त-
सहस्राविधिजिज्ञासुभिर्द्रष्टव्यं कर्मग्रन्थद्वितीयविभागे २२० तमं पृष्ठम् ॥ १ लेसाउ इति पाठ. संग्रतो नास्ति ॥ २ सु तिगऽपुब्बे । एं खे३ ।
अयमेव पाठ शोभन, पर चूर्णिकारैः टीकाकृद्भिश्च नियट्ठीए तिन्नि इति पाठो विद्यत इति नादतोऽयं समीचीनोऽपि पाठो मूले ॥ ३ रम्मि
अ, सु० खे२ ॥ ४ तं जहा—२८ । कार ॥

यवगस्स । ' ऐकैक ' ति सासणस्स एकं सत् अट्ठावीसा । एयस्स भावणा जहा एकवीसवधगस्स । ' तिग भिस्से ' ति मम्म-
 भिच्छदिट्ठिस्स तिण्णि सत्तहाणाणि २८ । २७ । २४ । भावणा जहा सम्मभिच्छदिट्ठिस्स मत्तरसवधगस्स । ' पव चउसु ' ति
 अर्सजयसम्मदिट्ठि-सजयासजय पयचा-उपमचेसु एयसु चउसु पव पच सत्तहाणाणि, त०—२८ । २४ । २३ । २२ । २१ ।
 एयसि भावणा जहा सत्तरस तेरस-नवविधवधगण । ' नियट्ठिए तिण्णि ' ति अपुवकरणम्मि तिण्णि सत्तहाणाणि, त०—
 २८ । २४ । २१ । अट्ठावीस चउवीसा उवसमैम्मदिट्ठि पडुच उममसेदीए लब्भइ । एकवीमा दोसु वि सेदीसु, यद्दाउगो
 खइगम्मदिट्ठी उवसमसेदीए लब्भइ ति काउ । ' एकारस वायरम्मि ' ति वायरो-अणियट्ठी तम्मि एकारम सत्तहाणाणि,
 त जहा—२८ । २४ । २१ । २३ । २२ । २१ । २० । १८ । १७ । १६ । १५ । १४ । १३ । १२ । ११ । १० । ९ । ८ । ७ । ६ । ५ । ४ । ३ । २ । १ । अट्ठावीसा चउवीसा य उमसमसेदीए । एकवीमा
 दोसु वि सेदीसु, खवगसेदीए जाव अट्ठ कसाया ण खीणा ताव लब्भइ । खीणेषु तरम भवति । तओ नपुसगवेए खीणे
 गारस । तओ इत्थिवेए खीणे एकारस । छण्णोकसाए खीणे चत्तारि । जोहस नलणाए खीणाए तिण्णि
 माणसजलणाए खीणाए दो । मायासजलणाए खीणाए एक । कइ ? मण्णइ—मायासजलणाए खवियाए तओ अतोमुहु-
 चेण लोहम्मस किट्ठीओ काऊण पच्छा विणासिजति ति काऊण । ' सुहुमे चउ ' ति सुहुमसपराइयम्मि चत्तारि सत्तहाणाणि,
 त०—२८ । २४ । २१ । १ । अट्ठावीस-चउवीस एकवीसाओ उवसमसेदीए उवसम खइगसम्मदिट्ठीण । एक खवगसेदीए

१ ' पयग ' ति का१ का२ ॥ २ त जहा—२८ । २७ । २४ । २३ । २२ । २१ । २० । १८ । १७ । १६ । १५ । १४ । १३ । १२ । ११ । १० । ९ । ८ । ७ । ६ । चत्तारि '

ति स अ२ ॥

भवइ लोभसंजलणाए । ' तिणिण उवसंते ' चि उवसंतकसायम्मि तिणिण संतट्टाणाणि, तं जहा—२८ । २४ । २१ । उवसम-
 सम्मदिट्ठि-खइगसम्मदिट्ठिणो पडुच्च । सामण्णेणं संताणि भणियाणि । इयाणिं कइ बंधंतो वेइइ कइ वा पगइसंतट्टाणाणि ?
 मिच्छदिट्ठिस्स बावीसं बंधमाणस्स दसाइ-अट्ठेतु उदएसु तिणिण संतट्टाणाणि । सत्तोदए ऐकं । जत्थ जत्थ अणंताणु-
 बंधिणा विणा उदओ तत्थ तत्थ एकं संतं अट्ठावीसा, कारणं पुन्नुचं । सवे संता दस । सासणस्स जहा एकवीसबंधगस्स
 तहा । सवाणि तिणिण संताणि । सम्मामिच्छदिट्ठिस्स जहा सत्तरसबंधगस्स सम्मामिच्छदिट्ठिस्स भावणा तहा । सवाणि नव
 संताणि । असंजयसम्मदिट्ठि-संजयासंजय-पमत्ता-ऽपमत्तसंजयाणं पत्तेयं पत्तेयं सत्तरस संताणि । जहा सत्तरसबंध-
 गस्स असंजयसम्मदिट्ठिस्स भावणा तहा भाणियवं । अपुवकरणस्स तिसु वि उदयट्टाणेषु पत्तेयं पत्तेयं तिणिण तिणिण संतट्टा-
 णाणि । सवाणि नव । अणियट्ठिस्स दुगोदए पंचविहबंधगस्स छ संतट्टाणाणि, तं०—२८ । २४ । २१ । १३ । १२ । ११ ।
 चउविहबंधगस्स एकोदए छ संतट्टाणाणि, तं०—२८ । २४ । ११ । ५ । ४ । एसिं भावणा जहा चउविहबंधे ।
 सवाणि वि छ संतट्टाणाणि । तिविह-दुविह-एगविहबंधगाणं पत्तेयं पत्तेयं पंच पंच संतट्टाणाणि । जहा हेट्टा ओघबंधे भणियं
 तहा चेव । सवसमुदओ सत्तावीसं । ' सुहुमे चउ तिणिण उवसंते ' चि अबंधगस्स सुहुमसंपरागस्स एकोदए वट्टमाणस्स
 ताणि चेव चत्तारि संतट्टाणाणि । उवसंतकसायस्स अबंधगस्स अवेयगस्स तिणिण संतट्टाणाणि—२८ । २४ । २१ । एवं
 मोहणिजस्स संवेहो समत्तो ॥ ४७ ॥

इयानि गुणहाणेसु नामसस संवेहो बघार्हण भण्णइ—

छ झव छक्क तिग सत्त दुग दुग तिग दुग ति अट्ट चउ ।

दुग छक्क चऊ दुग पण, चउ चउ दुग चउ पैणेग चऊ ॥ ४८ ॥

धुगेगमट्ट धुगेगमट्ट छउमत्थ-केवल्लिजिणाण । पैग चऊ एग चऊ, अट्ट चउ दु छक्कमुदयसा ॥ ४९ ॥

छण्णव छ ति गाहा । [एगेगमट्ट० गाहा] मिच्छदिट्ठिस्स सामणेण छब्बघट्टाणाणि, त०—२३ । २५ । २६ । २८ । २९ । ३० । तेवीसा एगिदियअपज्जवगपाउग चउविगप्प [वधमाणस्स] जहा हेट्टओ भणिय नहा चेव । पणुवीस जहा एगिदियपज्जवग-चे० ते०-च० पच्चिदियतिरिय मणुयअपज्जवग पाउग वधमाणस्स तहा चेव । छवीमा जहा एगिदियपज्जवगपाउग आयावुओर्वएगयरसहिय वधमाणस्स । अट्टावीसा देव-नेरइगपाओग वधमाणस्स । एए सवे सविगप्पा तहा चेव । एगूणवीसा तित्थगरमहिय देवगइपाओग वध मोत्तूण सेया म्भे, तित्थगरनधो सम्मत्तपच्चइओ त्ति नत्थि । सेसा सवविगप्पा ९२४० । तीसा वि तित्थगरसहिय मणुयगइपाओग वध, आहारगसहिय देवगइपाओग वध मोत्तूण, कह ? जहक्कम सम्मत्त सजमपच्चइआओ नत्थि । सेसा सविगप्पा सवे ४६३२ ॥

१ छ च चऊ ले१ ॥ २ एण एग च ले१ । पणनेग च ले२ ॥ ३ एग चउ पण चउ, अ० ले२ । एग चउ प० ले१ ॥ ४ यत्तहि स । कां१ प्रतिल्ल खण्डिता ॥ ५ ह्वे विग स । कां१ प्रति गण्डिता ॥

‘चउ पणुवीसा सोलस, नव चत्ताला सया य बाणउई^२ । वत्तीसुत्तरछायालसया मिच्छस्स बंधविही^३ ॥ ८ ॥

मिच्छदिट्ठिस्स नव उदयट्ठाणाणि—२१ । २४ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । एत्थ एकवीसाई सबो-
दयविगप्पा आहारगसंजय७ वेउवियसंजय३ केवल्लिउ उदए मोत्तूण मिच्छदिट्ठिस्स सेसा सवे धेत्तवा जहा हेट्ठओ । जाया
मिच्छदिट्ठिस्स सन्वुदया ७७७३ ॥

इयाणि मिच्छदिट्ठिस्स छ संतटाणाणि, तं०—९२ । ८९ । ८८ । ८६ । ८० । ७८ । तत्थ बाणउई चउगइगमिच्छदिट्ठिगे
पडुच्च । एगूणनउई वेयगसम्मदिट्ठी तित्थगरनामबंधगो मिच्छत्तं गओ नरएसु उववज्जिउकामो तं पडुच्च; नेरइएसु उववणस्स
अंतोमुहुत्तं लब्भइ । अणोसु नत्थि । अट्ठासीई चउगइगे मिच्छदिट्ठिणो पडुच्च । छासीई असीई य एगिंदिएसु देवगइ-निरय-
गइपाउग्गे य उवल्लिए लब्भइ । तओ उवट्ठियाणं विगल्लिंदिएसु उववणणां पि लब्भइ । पंचेदियतिरिय-मणुएसु वि उववणणां
जाव सवपज्जचीभावं न गच्छंति ताव लब्भंति । पज्जत्तिभावे गए वि अंतोमुहुत्तं जाव निरय-देवगइपाउग्गं न बंधंति ताव
लब्भंति । अट्ठसत्तरी तेउ-वाउजीवेहिं मणुयगइउवल्लिए पडुच्च लब्भइ । तओ उवट्ठियाणं विगल्लिंदिय-पंचिदियतिरिक्खेसु
उववणणां अंतोमुहुत्तकालं जाव मणुयगई न बंधइ ताव लब्भति ।

१ चूर्णिक्कताऽन्तर्भाष्यगाथात्वेन नोल्लिखितापीय गाथा “ त्रयोविंशत्यादिषु च बन्धस्यानेषु यथासङ्ख्यं भद्रसङ्ख्यानिरूपणार्थमियमन्तर्भा-
ष्यगाथा—चउ^० ” इति श्रीमन्मल्लयगिरीयटीकावचनप्रमाणेन प्रतिष्ठितान्तरम्भाष्यगाथातेयेति ॥ २^० उया । च^० से^१ ने^३ ॥ ३ ‘सव्वममुदओ
१३९२६ ” संटिप्पणी ॥ ४^० वणिणउका^० कार ॥ ५^० इ । तिरि^० स । का^१ प्रतिस्तु खण्डिता ॥

एव सामण्येण बधोदय सताणि भगियाणि । इयाणि कइ बघतो वेएइ कइ वा से सताइ ? ति एय भणइ—मिच्छ
 दिडिस्स तेवीस बघमाणस्स नव वि उदयट्ठणाणि सविगप्पाणि समवति, नवरि २१ । २५ । २७ । २८ । २९ । ३०
 उदयसु जे देवनेरइये पइच्च भगा ते सबे न समवति । कइ ? एगिदियअपल्लवगजाइ देवा न बधति, एगिदियज्जाइ च
 नेरइया न बधति ति काउ । पच सतट्ठणाणि—९२ । ८८ । ८६ । ८० । ७८ । एतथ मूलिछेसु बउसु उदयट्ठणिसु पच
 पच संतट्ठणाणि । पशुवीस-छवीसोदयेसु तेउ-चाउकाइए पइच्च अट्टसत्तरी लब्भइ, छवीसे विगलिदिय पचिदियतिरिक्खे वा
 तेउ वाऊओ अणतराए पइच्च । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ एएसु पचसु चत्तारि सतट्ठणाणि अट्टचरिवज्जाणि ।
 कइ ? पल्लवगकाले तेउ वाउजीवे मोचूण सेसेसु न मवति ति सबोदए पइच्च तेवीसबघगस्स सतट्ठणाणि चत्तालीस । एव पशु
 वीस छवीसबघगाण पि । नवरि देवो वि अव्वणो सबोदएसु वट्टमाणो एगिदियपल्लवगपाउग्ग बघइ । ततथ वायर पल्लवतय पत्तेय
 थिरा जियिरसुमा जसुभ-दुमग अणाएल्ल-जसा ज्वसेहि अट्ट भगा लब्भति, सेसा न समवति कम्हा ? सुट्टम साहारण अपल्लवगसु
 देवो न उववसइ ति । सतभावणा तहेव; सबे चत्तालीस । छवीसे बघे सबवघविगण्ये देवो बधइ, सतभावणा तहेव, सबे ४० ।
 अट्टावीमबवगस्स मिच्छदिडिस्स दोणिण उदया—३० । ३१ । तीसा पचिदियतिरिय मणुए पइच्च, एकत्तीसा पचिदियति
 रिए पइच्च । अट्टावीसबघगस्स चत्तारि सतट्ठणाणि—९२ । ८८ । ८६ । ८० । ७८ । ततथ तीसोदए चत्तारि वि । ततथ एगूण-
 णवुत्ती तित्थगरनामबघभो वेयगसम्मदिट्ठी मिच्छत्त पडिबण्णो निरयामिसुहो निरयापाउग्ग अट्टावीस बघइ, त पइच्च ।

१ 'इ । एय स । कां१ प्रतो पत्राभाय ॥ २ न समघ कां२ । का१ प्रति खण्तिता ॥ ३ ज्वीस थ स कां१ ॥

सेसाणि संताणि तिरिय-मणुयाणं सामण्णाणि । एकवीसोदए एगूणनबुतीवज्जाणि तिणि संताणि । कंहं ? तित्थगरसंतं तिरि-
 एसु नत्थि चि । सवाणि सत्त । एगूणतीसं विगल्लिदिय-तिरिय-मणुयपाउगं बंधमाणस्स नव वि उदयट्ठाणाणि, छ संतट्ठा-
 णाणि जहा छवीसबंधगस्स तहा भाणियदं । नवरि नेरइगस्स मणुयगइपाउगं एगूणतीसं बंधमाणस्स अप्पणएसु पंचसु
 उदयट्ठाणेषु एगूणनबुती लब्भइ, अणत्थ न । देव-नेरइगोदएसु ९२ । ८८ । मणुओदएसु ९२ । ८८ । ८६ । ८० । विग-
 ल्लिदिय-पंचिदिओदएसु अप्पणो मूल्लेसु दुसुं पंच पंच, उवरिल्लेसु अट्ठत्तरिवज्जाणि चत्तारि । एगिदिओदएसु य अप्प-
 णो मूल्लेसु चउसु पंच, सत्तावीसोदए अट्ठत्तरिवज्जाणि चत्तारि । सामण्णेणं एकवीसाइसु उदएसु संताणि ६ । ५ । ६ ।
 ५ । ५ । ५ । ५ । ४ । ४ । सवाणि चि मिच्छदिट्ठिस्स संताणि पणयाला । तीसं विगल्लिदिय-पंचिदियतिरियपाउगं बंध-
 माणस्स एवं चेव, नवरि एगूणनबुती नत्थि । कंहं ? एगूणनउइसंतकम्मिगो तिरियगइपाओगं न बंधइ चि । सेसाणं भाव-
 णा जहा एगूणतीसबंधे । सामण्णेणं तीसबंधगस्स उदएसु जहकमेण संताणि ५ । ५ । ५ । ५ । ४ । ४ । ४ । ४ ।
 सवाणि चत्तालीसं ।

एवं मिच्छदिट्ठिस्स बंधोदय-संताणं संवेहो मणिओ । इदाणिं सासणस्स बंधोदय-संताणि भणंति—‘ तिग सत्तग दुगं’
 ति तत्थ तिणि बंधट्ठाणाणि—२८ । २९ । ३० । अट्ठावीसा पंचिदियतिरिय-मणुयाणं देवगइपाउगं बंधमाणानं । एत्थ
 बंधविगप्पा अट्ठ थिरा-ऽथिर-सुभा-ऽसुभ-जसा-ऽजसेहिं कायद्वा । एगूणतीसा एगिदि-विगल्लिदिय-पंचिदियतिरिय-मणुय-देव-

नेरइयाण सासणाण पच्चिदियतिरिय मणुयपाउग्ग एगूणतीस वधमाणाण । एत्थ उधविगप्पाण ६४०० । कह ? इडसठाण छेवइवज्जाणि पच सठाण-सघयणाणि पसत्था-उपसत्थविहायगइ थिरा२ सुभार२ सुस्मर२ आएअ२ जसा उजसेहिं कायत्ता ३२०० तिरियगइपाउग्गेण । एयाणि एत्तियाणि चेव मणुयगइपाउग्गेण नि । विगुणिए मवपिडो भवइ ६४०० । तीसा तेसिं चेव एगिंदियाईण पच्चिदियतिरियपाओग्ग उज्जोवसाहिय तीस वधमाणाण । एत्थ वधविगप्पा ३२०० । कह ? विगलिंदियपाउग्ग सासणो न वधइ ति ।

‘अहु य सय बोवट्ठि, वत्तीस सया य सासणे मेया । मट्ठावीसाईसु, सम्भाणऽट्ठिगछणउइ ९६०८ ॥ ० ॥

सासणस्स सत्त उदयट्ठणाणि, त०—२१ । २४ । २५ । २६ । २९ । ३० । ३१ । तत्थ एकवीमा एगिंदिय विगलिंदिय पच्चिदियतिरिय-मणुय-देवे पडुच्च । नेरइगेसु मामणो न उवज्जइ चि न गहिओ । एत्थ विगप्पा एगिंदियवायरप-ज्जत्तेण जे भवति ते य दोणि । सुहुमेसु अपज्जत्तेसु य सामणो न उवज्जइ चि तेण न गहिआ । विगलिंदिय पच्चिदिय-तिरिय मणुयसु य पज्जत्तेण जे विगप्पा ते सबे समवति । ते य एगिंदिय विगलाण पत्तेय पत्तेय दो दो, सेसाण अहुऽट्ठ मगा । देवाण वि अहु । सबे वि वत्तीस । चउवीसोदए एगिंदियसु उववणमेत्तस्म एत्थ विगप्पा वायर पज्जत्त-यत्तेग जसा-उजसेहिं दोणि, सेसा णव ण समवति, सासणो साहाराण-सुहुमत्तेउ-चाउसु न उवज्जइ चि । पणुवीसोदओ सासणस्म देवेसु

१ अहुसय चो खे१ । चूणिछिन्द्रर-तर्भाप्यगाथात्वेनानिर्दिष्टापीय गाथा । उक्कुरममइसइस्स्यानिइपणाधेमियमन्तर्भाप्यगाथा—अट्ठ य० ” इति भीमलवगिरीयटीकानिर्देशानुसारेण सत्थापिताऽग्रन्तर्भाप्यगाथायतेति । तथा चेय गाथा खे१ प्रती नास्ति ॥

उववण्णमेत्तस्स । एत्थ भंगा अट्ठ । छवीसोदओ विगल्लिदिय-पंचिदियतिरिय-मणुएसु उववण्णमेत्तस्स आईए लब्भइ सासणो । एत्थ विगप्पा अपज्जत्तगोदयं मोचूण सेसा सबे संभवन्ति । सबसमुदओ ५८२ । सत्तावीस-अट्ठावीसोदया ण संभवन्ति । कम्हा? अंतमुहुत्ते गए एए दो वि उदया लब्भन्ति, सासणभावो आईए छडावलियमेत्ते किंचूणे लब्भइ ति । एगूणतीसोदओ देव-नेरइयाण सट्ठाणगयाणं सम्मत्ताओ परिवडमाणानं । एत्थ नव भंगा—नेरइगस्स एक्को, देवस्स अट्ठ, सबे वि नव । तीसो-दओ तिरिय-मणुयाणं पढमसम्मत्तं उप्पाडेत्तु परिवडमाणानं, देवस्स वा उत्तरवेउवियस्स । एत्थ विगप्पा तिरिय-मणुयाणं पत्तेयं पत्तेयं ११५२, देवस्स अट्ठ । सत्ताणि २३१२ । एकतीसोदओ पंचिदियतिरियाणं सम्मत्ताओ परिवडमाणानं एत्थ विगप्पा पंचिदियतिरियाणं जे ते सबे संभवन्ति ११५२ ।

‘धस्सीस दोण्णि अट्ठ य, बासीयसया य पंच णव उयया । बारऽहिगा तेवीसं, वावण्णेक्कारससया य ॥१०॥ सव्वसमुदओ ४०९७ ॥

सासणस्स दो संतट्ठाणाणि—९२ । ८८ । कदं ? आहारगसरीरनामं बंधित्तु उवसमसेदीओ परिवडमाणो सासणभावं कोई गच्छइ ति तस्स बाणउई । अट्ठासीती चउगइयाणं सम्मत्ताओ परिवडमाणानं लब्भइ । अण्णे भणन्ति—सासणस्स एक्कं संतं ति अट्ठासीई चेव । जे एवं भणन्ति ते उवसमसेदीओ परिवडमाणं अयाणंता भणन्ति ।

सामण्णेण बंधुदय संताणि भणियाणि । इदाणि संवेहो—अट्ठावीसबंधगस्स सासणस्स दो उदया—तीसा य एकतीसा ।

१ किञ्चिद्देने ॥ २ चूर्णिकारैरन्तर्भाष्यगथात्वेनानुल्लिखिताऽपीय गथा “ उक्तरूपाया एव भद्रासट्ख्याया निरूपणार्धमियमन्तर्भाष्यगथा—
वत्तीस० ” इत्याचार्यश्रीमलयगिरीयटीकावचनप्रामाण्यादुपस्थापिताऽत्रान्तर्भाष्यगथात्येति ॥

इदानीं 'कइ बंधतो वेएई' ति—सम्मामिच्छदिट्ठिस्स अट्ठवीसबंधगस्स दो उदयट्ठाणाणि ३० । ३१ । एकेकम्मि दो संताणि । एगूणतीसबंधगस्स एक उदयट्ठाणं एगूणतीसा । तम्मि दो वि संतट्ठाणाणि । सामण्णेणं एगूणतीसादिसु वि उदएसु संताणि जहक्केमेण २ । २ । २ । सत्वाणि छ ।

सम्मामिच्छदिट्ठिस्स बंधार्हणि भणियाणि । इदानीं असंजयसम्मदिट्ठिस्स बंधाइट्ठाणा भणंति—' तिगट्ठ चउ 'त्ति । तत्थ बंधट्ठाणाणि तिणि, तं०—२८ । २९ । ३० । अट्ठवीसा जहा सम्मामिच्छदिट्ठिस्स तर्हा । एगूणतीसा वि मणुयगइ-पाओग्गा तहेवै । तित्थगरसहिया देवगइपाउग्गा एगूणतीसा मणुयाणं भवइ । विगप्पा ते चेव अट्ठ । तिरिएसु तित्थगर-बंधो नत्थि ति न संभवइ । तीसा तित्थगरसहिया मणुयगइपाउग्गं बंधमाणाणं देव-नेरइथाणं लब्भइ । विगप्पा ते चेव अट्ठ ।

अट्ठ उदयट्ठाणाणि—२१ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । तत्थ एकवीसा नेरइय-तिरिय-मणुय-देवे पडुच्च । बद्धाउओ खइग-वेयगसम्मदिट्ठी सबहि उववज्जइ ति नेरइय-तिरिएसु वि लब्भइ । एत्थ विगप्पा अपज्जत्तोदयविग-प्पविज्जिया सवे संभवंति । अपज्जत्तेसु न उववज्जइ ति अपज्जत्तोदया न संभवंति । पणुवीस-सत्तावीसोदया देव-नेरइए वेउ-वियतिरिय-मणुए य पडुच्च, नेरइगो खइग-वेयगसम्मदिट्ठी देवो ति विहसम्मदिट्ठी वि । उदयविगप्पा सवे वि । छवीसोदओ तिरिय-मणुयाणं । तिरियाणं वेयग-खइगसम्मदिट्ठीणं वावीससंतकम्मिगं पडुच्च । एवं मणुयाण वि । उवसमसम्मदिट्ठी मणुएसु न उववज्जइ ति न गहिओ^१ । अट्ठवीस-एगूणतीसा नेरइगार्हणं सवेसिं पि । भावना पूर्ववत् । तीसा तिरिय-मणुय-देवाणं ।

१ 'इ कइ' ति कार ॥ २ अत्राष्टाविंशतिबन्धे विकल्पा अष्टौ ॥ ३ अत्राप्यष्टौ भक्ता ॥ ४ 'णं खइग-वेयगसं' का १ ॥ ५ 'ओ । उदय

एकतीसा तिरियाण । उदयविगप्पा सबेसिं पि सबे समवति ।

वत्तारि संतट्टाणाणि—९३ । ९२ । ८९ । ८८ । तत्थ तेणउती अप्पमत्तो अपुहो वा तित्थगरा ऽऽहारगसजुत्त एक
चीस धवित्तु पच्छा असजओ जाओ देवो वा जाओ त पडुच्च । वाणवुती आहारग धधित्तु मिच्छत्त गतूण चउगइगेसु उव
वण्णो तत्थ तत्थ सम्मत्त पडिवण्णस्स; देव मणुगेसु मिच्छत्त अपडिवण्णस्स वि लब्भइ । एगूणगवुती देव-नेरइग मणुयाण
असजयसम्महिट्ठीण, ते तिण्णि वि तित्थगरनाम बधति चि काउ । तिरिएसु तित्थगरसतकम्मिओ न उववज्जइ चि तिरिओ
न गहिओ । अट्ठासीती चउगइगाण सम्महिट्ठीण लब्भइ ।

इदाणि ' कइ बर्धतो वेएइ 'चि—असजयसम्महिट्ठिस्स अट्ठावीसवधगस्स अट्ट उदयट्टाणाणि, त—२१ । २५ । २६ ।
२७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । तिरिय मणुए पडुच्च । २५ । २७ उदया वेउधिय वेव पडुच्च, वेयग खइगमम्महिट्ठिणो पडुच्च ।
एक्केकम्मि उदए दो दो सत्ताणि—९२ । ८८ । एगूणतीस बधमाणस्स सामण्णेण मत्त उदयट्टाणाणि एकतीसवज्जाणि ।
कइ ? एगूणतीसबधो दुविहो—मणुयगइपाउगो देवगइपाउगो य । तत्थ देवगइपाउग तित्थगरमहिय एगूणतीस बधमा
जस्स मणुयस्स सत्त वि उदया समवति । एक्केकम्मि दो दो सत्ताणि—९३ । ८९ । मावना पूर्ववत् । एगूणतीम मणुयगइ-
पाउग बधमाणेण देव नेरइयाण पच उदया, त जहा—२१ । २५ । २७ । २८ । २९ । एक्केकम्मि दो दो सत्ताणि, त—९२ ।
८८ । नवर देवस्स—उज्जीयवेयगस्स तीसोदयाहियाणि छ, तम्मि वि दो मत्ताणि । तीसा तित्थगरसहिय मणुयगइपाउग

विगप्पा ५७६ । अट्ठा च १ ॥ १ च । एक्के' को १ । च वेउच्चिययेय को २ ॥ २ या छ । को २ ॥

पुणो देसविरजो जाओ त पडुच्च । सेसाण भावणा जहा असजयसम्मदिट्ठिस्स ।

सामण्णेण बहुदय सताणि मणियाणि । इदाणि सवेहो—मणुसस्स अट्ठावीसबधगस्स पच उदया एकतीसवज्जा । तत्थ एकैकम्मि दो दो सताणि—९२ । ८८ । एव तिरिक्खस्स वि, नवरि एकतीसोदए चि दोणि—९२ । ८८ । एगुणतीसब धगस्स मणुसस्स पच उदया—२५ । २७ । २८ । २९ । ३० । एत्थ एकैकम्मि दो दो सताणि—९३ । ८९ । देसविरय स्स सवोदएसु जहक्केमेण ४ । ४ । ४ । ४ । ४ । ४ । २ । सवे बावीस ।

इयाणि पमत्तसजयस्स षष्ठाई मण्णति—' दुग पण चउ 'चि पमत्तसजयस्स दोणि बधट्ठाणाणि, पच उदया, चत्तारि सताणि । तत्थ बधट्ठाणाणि २८ । २९ । जहा मणुसस्स दसविरयस्स तहा माणियध ।

तत्थ पच उदया—२५ । २७ । २८ । २९ । ३० । सवाणि वि आहारगसजयस्स निउवियस्स वा सभन्ति । तीसा समावत्थसजयस्स वि । विउवा ऽऽहारगण एकैको भगो, नवरि अट्ठावीम एगुणतीसोदएसु दो दो भगा । तीमोदए जहा देम विरयस्स १४४ । सवे वि १५८ ।

चत्तारि संताणि ताणि चेव जाणि देसविरयस्स ।

इदाणि सवेहो—अट्ठावीसबधगस्स पच वि उदया । एकैकम्मि दो दो सताणि—९२ । ८८ । आहारगसजयस्स बाण उई चेव । कह ? आहारगसतकम्मिओ आहारगसरीर उप्पाएइ ति काउ । पमचो तित्थगसतकम्मिओ अट्ठावीस न वधइ

पुणो देसविरओ जाओ त पडुच । सेसाण भावणा जहा असजयसम्महिट्टिस्म ।

सामण्णेण बहुदय सताणि भणियाणि । इदाणि सवेहो—मणुसस्स अट्ठावीसवधगस्स पच उदया एकतीसवज्जा । तत्थ एक्केकम्मि दो दो सताणि—९२ । ८८ । एव तिरिक्खस्स वि, नवरि एकतीसोदए वि दोणि—९२ । ८८ । एगुणतीसव धगस्स मणुसस्स पच उदया—२५ । २७ । २८ । २९ । ३० । एत्थ एक्केकम्मि दो दो सताणि—९३ । ८९ । देसविरय स्स सबोदएसु जहक्केमेण ४ । ४ । ४ । ४ । ४ । २ । सवे वावीस ।

इयाणि पमचसजयस्स बधाई भण्णति—‘ दुग पण चउ ’ति पमचसनयस्म दोणि बधट्ठाणाणि, पच उदया, चत्तारि सताणि । तत्थ बधट्ठाणाणि २८ । २९ । जहा मणुसस्स देसविरयस्स तहा भाणियव ।

तत्थ पच उदया—२५ । २७ । २८ । २९ । ३० । सताणि वि आहारगसजयस्म विउवियस्स वा सभवति । तीसा समावत्थसजयस्स वि । विउवा ऽऽहारगण एक्केको भगो, नवरि अट्ठावीस एगुणतीसोदएसु दो दो भगा । तीमोदए जहा देम विरयस्स १४४ । सवे वि १५८ ।

चत्तारि संताणि ताणि चेव जाणि देसविरयस्स ।

इदाणि सवेहो—अट्ठावीसवधगस्स पच वि उदया । एक्केकम्मि दो दो सताणि—९२ । ८८ । आहारगसजयस्स बाण उई चेव । कह ? आहारगसतकम्मिओ आहारगसरीर उप्पाएइ चि काउ । पमत्तो तित्थगरसतकम्मिओ अट्ठावीस न बधइ

जस्स सत्कम्म सो नियमा तु बधइ चि । एकेकम्मि बधे एकेक संत । एकेके उदए चत्तारि मत्ताणि । मत्ताणि वि अट्ठ ।

इदानीं अपुष्पकरणस्स बधाई भणति—‘पण्णेग बउ’ चि अपुष्पकरणस्स पच बधट्ठाणाणि, एको उदओ, चत्तारि सत्ताणि । तत्थ बधट्ठाणाणि—२८ । २९ । ३० । ३१ । १ । मूलिछा चत्तारि वि जहा अपमत्तस्स । एको—देवगइपाओगे बधे

बोच्छिण्णे जसकिची एका बज्झति ।

एगो उदओ तीसा । विगप्पा बज्झस्सिमसंधयण छ सठाणा मरदुग-खगइदुगेहिं चउवीमा । अण्णे मणति—मूलिछा तिणि संघयणा छ सठाणा सरदुग खगइदुगेहिं गुणिया वावत्तरी, तिसवयणो उयममसेहिं पडिबेज्झइ ति । एव अणियडिट्ठि सुट्टमसपराय-उवसत्तकसायाण । अपुवस्स सता ते वेव जे अप्पमचस्स ।

इयाणि सवेहो—२८ । २९ । ३० । ३१ वधगाण तीसोदए सतभायणा जहा अप्पमत्तमज्जयस्म तहा चेव । एगविह वधगस्स एको उदओ तीसा, सताणि चत्तारि वि । कइ ? अट्ठावीस एगूणतीस तीस-एकतीमवधगा वि बधवोव्हेय करेत्तु एगविह बधति अपुष्पकरणद्वए सखेज्झमे माणे सेसे ति; तेण चत्तारि वि सताणि सभवति ॥ ४८ ॥

इदानीं अणियडिट्ठिस्स बधादी भणति—‘एणेगमट्ठ’ चि अणियडिट्ठिस्म एको वधो, एको उदओ, अट्ठ सताणि । तत्थ वधट्ठाण जमकिन्ती । उदओ तीसा । सताणि, त०—९३ । ९२ । ८९ । ८८ । ८० । ७९ । ७६ । ७५ । मूलिछा चत्तारि

१ एक्को ता । २ सत्तट्ठाणाणि का । ३ यणिणो का । ४ यज्झति चि । ५२ ॥

विं खवगसेढीए ताव जाव तेरस नामाईं अखीणाईं उवसमसेढीए वा । उवरिमाईं चत्तारि वि जहक्मेणं तेहिंतो तेरसनामे खीणे खवगसेढीए भवंति । इयाणि संवेहो, भेदाभावाओ न भवइ ।

सुहुमरागस्स बंधाईं भणंति—‘एगेगमडु’ ति सुहुमस्स एको बंधो, एको उदओ, अडु संताणि । जहा अणियट्टिस्स तहा चेव; नवरि मूलिछाणि चत्तारि संताणि उवसमसेढीए चेव ।

‘छउमत्थकेवलजिणाणं एक चऊ एक चऊ अडु चउ दु छकमुदयंस’ ति छउमत्थगहणेणं उवसंतो खीणकसाओ य गहिंया, छउमत्थजिणा एए । केवलजिणाणं सजोगि-अजोगीणं गहणं । जहक्मेणं गाहापच्छिमऽद्धमणियाणि उदय-संताणि ।

तत्थ उवसंतकसायस्स ‘एक चउ’ ति एकं उदयट्ठाणं तीसा; चत्तारि संताणि, तं०—९३ । ९२ । ८९ । ८८ । उवसमसेढीए खओ नत्थि ति काउं ।

खीणकसायस्स एको उदओ तीसा । एत्थ विगप्पा चउवीसं, वज्जरिसहं संठाणछकं सरदुग-खगतिदुगेहिं गुणिया २४ । तत्थ तित्थगरसंतकम्मिगस्स खीणकसायस्स सवे पसत्थ ति उदयविगप्पो एको चेव । चत्तारि संताणि, तं०—८० । ७९ । ७६ । ७५ । तत्थ असीती छावत्तरी य तित्थगरसंतकम्मियस्स, एगूणासीती पणत्तरी य अत्तिथगरसंतकम्मियस्स ।

इयाणि सजोगिकेवलिस्स—‘अडु चउ’ ति अडु उदया, तं०—२० । २१ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । पुवविवरीयाणि एयाणि; चत्तारि संताणि—८० । ७९ । ७६ । ७५ । इयाणि संवेहो—वीस-छवीस-अट्ठावीस-एगूणतीस-

१ वि ताव स ॥ २ °ण तिहिंतो स ॥ ३ °हिओ, छ° ण ॥ ४ तत्थ इति पाठ स-कारप्रत्योर्नस्ति ॥ ५ सतट्ठाणाणि का ॥

तीसोदया अतिथगराण । एकैकस्मि दो दो सताणि—७९ । ७५ । सबे दस । एकवीस-सत्तावीस एगूणतीस-तीस एकवीसोदया अतिथगराण । एकैकस्मि दो दो सताणि—असीवी छावत्तरी य । सबे दस । एगूणतीसा तीसा य तित्थगरा अतिथगराण सामण्ण । सवाणि सजोगिस्स वीस सताणि ।

इयाणि अजोगिकेवल्लिस्स—‘दो छक्कधुदयस’ चि दो उदया—८ । ९ । तत्थ अहुदओ अतिथगरअनोगिस्स, नवोदओ तित्थगरस्स । छ सताणि—८० । ७९ । ७६ । ७५ । ९ । ८ । तत्थ अहुदये तिण्णि सताणि—७९ । ७५ । ८ । तत्थ आदिमा दो ७९ । ७५ जाव दुचरिमसमओ ताव लब्भति । दुचरिमसमए सरीसहगयाण कम्माण खए कए सेसा अहुसत्त, त चरिमसमए लब्भति । नवोदए तिण्णि, त जहा—८० । ७६ । ९ । आदिमा दो ८० । ७६ जाव दुचरिमसमओ, चरिमे नव लब्भति ॥ ४९ ॥

एव ओघेण गुणङ्गाणेसु बधुदय सताणि भणियाणि । इयाणि गइयादिएसु निद्वेसेण बधुदय-संताणि नामस्स भणति—दो छक्कऽट्ट चउक्क, पण नैव एक्कार छक्कग तुदया ।

नेरइयाइसु सन्ता, ति पच एक्कारस चउक्क ॥ ५० ॥

दो छक्कट्टचउक्क० गाहा । निरयादिसु बंधति । नेरइय-तिरिय मणुय-देवेसु लहक्कमेण दोणि छ अहु चत्तारिं बधट्ठा-

१ माओ ७९ । सं ॥ २ नवगेक्का सेर । नवेक्का खेर ॥ ३ हा । दो छक्कऽट्ट चउक्क निरया कार ॥ ४ रि त्ति बघ स ॥

णाणि चि । तत्थ नेरइय० दो बंधट्टाणाणि—२९ । ३० । तत्थ एगूणतीसा मणुय-पंचिदियतिरिक्खपाओगं बंधमाणस्स, सवे विगप्पा संभवतीति । तीसं पंचिदियतिरिक्खपाओगं उज्जोवसहिं बंधमाणस्स सबविगप्पा वीसं । तित्थगरसहिं मणुयगइपाओगं तीसं बंधमाणस्स विगप्पा अट्ट पुब्बुत्ता ।

इयाणि तिरिक्खस्स छ बंधट्टाणाणि, तं०—२३ । २५ । २६ । २८ । २९ । ३० । सव्वानि वि सविगप्पाणि जहा हेट्ठओ भणियाणि तहा भाणियव्वानि । नवरि एगूणतीस-तीसबंधगेसु तित्थगरा-ऽऽहारबंधविगप्पा ण संभवति, तित्थगरा-ऽऽहारं न बंधति चि ।

इदाणि मणुयस्स अट्ट बंधट्टाणाणि—२३ । २५ । २६ । २८ । २९ । ३० । ३१ । १ । सव्वानि सविगप्पाणि संभवन्ति । कम्हा ? चउगइपाउगं मणुओ बंधइ चि ।

इदाणि देवस्स चत्तारि बंधट्टाणाणि, तं०—२५ । २६ । २९ । ३० । पणुवीस-छवीसा बायर-पज्जत्तग-पत्तेयसंजुत्तं एगिंदियजाइं बंधमाणस्स । एत्थ भंगा थिरा-ऽथिर-सुभा-ऽसुभ-जसा-ऽजसेहिं कायव्वा अट्ट, छवीसे आयाबुज्जोएहिं य सोलस । एगूणतीसा मणुयगइ-पंचिदियतिरिक्खपाओगं बंधमाणस्स सविगप्पा तहेव । तीसं उज्जोयसहिं पंचिदियतिरियपाओगं बंधमाणस्स सविगप्पा तहेव । वितिया तित्थगरसहिं मणुयगइपाओगं तीसं बंधमाणस्स, एत्थ अट्ट विगप्पा ।

एवं नेरइगादीणं बंधट्टाणाणि भणियाणि । इदाणि उदयट्टाणाणि—‘पण नवेक्कारछक्कं तुदय’ चि नेरइगादीणं जह-क्केण उदया भणन्ति । तत्थ नेरइगस्स उदयट्टाणाणि पंच, तं०—२१ । २५ । २७ । २८ । २९ । जहा हेट्ठा भणियं

तथा चेव ।

तिरिक्स्वस्स नव उदयद्वाणानि—२१ । २४ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । एगिदिय विगलिदिय-
पच्चिदियतिरियाण जाणि उदयद्वाणानि ताणि सत्ताणि तिरिक्स्वस्स, सबे तिरिक्स्व त्ति काउ । तेज सबेस्मि उदयद्वाणानि
सविगप्पाणि भाणियवाणि ।

मणुयाण उदयद्वाणानि एक्कास्स, त०—२० । २१ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । ९ । ८ । ममा-
वमणुयाण वेउवियाण आहारगसज्जयाण नित्यगर अतित्यकेवलीण मज्जीणि अचोणीण उदयद्वाणानि सत्ताणि मणुओदया
बुद्धति तम्हा हेह्वओ भाणियविहिणा भाणियवाणि ।

देवस्स छ उदयद्वाणानि—२१ । २५ । २७ । २८ । २९ । ३० । हेह्वओ मविगप्पाणि भाणियाणि ।

‘सता ति पच एक्कास्स वउक्क’ ति नेरइगादीण जइक्कमेण मत्ताणि । तत्थ नेरइयस्म त्तिप्पि सत्ताणि—९२ । ८९ ।

८८ । कह १ तेणउइसत्तकम्मिगो नेरइएसु न उववज्जति त्ति, दवगइ निरयगइपाउगचिरहियाणि वि सत्ताणि न ममयति त्ति ।
तिरिक्स्वस्स पच सत्ताणि, त०—९२ । ८८ । ८६ । ८० । ७८ । कह १ तित्थगरसत्ताणि तेरयनामखीणाणि य
सत्ताणि न समवति त्ति ।

मणुस्साण एक्कास्स सत्ताणि, त०—९३ । ९२ । ८९ । ८८ । ८६ । ८० । ७९ । ७६ । ७५ । ९ । ८ । मणुयगइ

१-२ णि त जहा—२१ । ४३२ ॥

संतविरहियं संतं मोचूण सेसाणि संताणि जाणाजीवे पडुच्च संभवन्ति ।

देवस्स चत्तारि संताणि—९३ । ९२ । ८९ । ८८ । उवरिच्छाणि न संभवन्ति, देवगइआइविरहितत्वात् ।

इदाणि 'कइ बंधंतो वेदेति कति ?' (गा० २) ति एयस्स अवसरो—नेरइयस्स तिरियगइपाउगं एगूणतीसं बंधमाणस्स पंच वि उदयट्ठाणाणि, एक्के दो दो संताणि—९२ । ८८ । तित्थगरसंतकम्मिओ तिरियगइं न बंधइ ति एगूण-णवुती नत्थि । मणुयगइपाउगं एगूणतीसं बंधमाणस्स ५॥ पंच वि उदयट्ठाणाणि, एक्केकम्मि ५॥ तिणि संताणि, तं०—९२ । ८९ । ८८ । तित्थगरसंतकम्मिओ मिच्छदिट्ठी एगूणतीसं बंधइ जाव ताव सम्मत्तं न पडिवज्जइ । पडिवण्णो तीसबंधगो भवइ । तिरियगइपाओगं उज्जीवसहियं तीसं बंधमाणस्स पंच वि उदया, एक्के दो दो संताणि—९२ । ८८ । मणुयगइपाओगं तित्थगरसहियं तीसं बंधमाणस्स पंच वि उदया, एक्केकम्मि एक्के संतं एगूणनवुती । एवं सन्वुदएसु सवबंधेसु य सव्वगेणं तीसं संताणि ।

इदाणि तिरिक्खस्स—तेवीसबंधगस्स एकवीसातीणि नव उदयट्ठाणाणि । आदिहेसु चउसु पंच पंच संताणि, उवरि-छेसु पंचसु चत्तारि चत्तारि संताणि अट्टत्तरिवज्जाणि, कारणं पूर्ववत् । एवं पणुवीस-छवीस-एगूणतीस-तीसबंधगाणं पि । नवरि एगूणतीसं मणुयगइपाउगं बंधमाणस्स अट्टत्तरिवज्जाणि चत्तारि संताणि सन्वुदएसु भाणियवाणि । अट्टावीसबंधगस्स अट्ट उदयट्ठाणाणि, तं०—२१ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । तत्थ २१ । २६ । २८ । २९ । ३० ।

१ 'च उदं' सं का१ ॥ २ स्वस्तिकद्विकमध्यग पाठ संप्रतौ नास्ति ॥ ३ 'च उदं' सं ॥ ४ एक्कं का१ कार ॥

स्वइग वेयगसम्मदिट्ठीण पुव्ववद्दाउगण, वेयगसम्मदिट्ठी जो' चावीससत्तकम्मिओ, अण्णो ण लब्भइ ! एक्केकम्मि दो दो सत्ताणि, त०—९२ । ८८ । पणुवीस-सत्तावीसोदया वेउवियस्स सभवति । सवत्थ दो दो सत्ताणि । तीसेकतीसोदया सम्म-दिट्ठि मिच्छदिट्ठीण, एक्कम्मि तिणिण तिणिण सत्ताणि—९२ । ८८ । ८६ । छासीई सम्मदिट्ठीण ण सभवति, दवदुगादि विरहितत्वात् । एव सववधेसु सव्वुदए सव्वगेण दो सत्ताणि अट्टारसुत्तराणि सतमेयाण २१८ ।

इदानीं मणुसस्स—तेवीसवधगस्स सच्च उदयट्ठाणाणि, त०—२१ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । पणुवीस सत्तावीसा वेउविय पडुच्च, सेसा सजओदय चि काउ न सभवति । एक्के चत्तारि चत्तारि सत्ताणि त०—९२ । ८८ । ८६ । ८० । नवरि पणुवीस सत्तावीसोदएसु दो दो सत्ताणि—९२ । ८८ । सेसाणि तित्थगरसत्ताणि, मणुयगइरहिय च न सभवइ । सत्ताणि वि चउवीस । एव पणुवीस-छवीसवधगण पि । मणुयगइ तिरियगइपाउग्ग एगूणतीस उज्जीवमहिय तीसवध गण पि एव चैव जहा तेवीसवधगस्स । अट्टावीसवधगस्स सच्च उदयट्ठाणाणि, त०—२१ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । तत्थ एक्कीस छवीसा असजयसम्मदिट्ठि पडुच्च । पणुवीस सत्तावीसा आहारगसजयस्स वेउवियस्स वा । अट्टावीस-एगू णतीसा असजयसम्मदिट्ठि वेउविया-ऽऽहारगण सामण्णा । तीसा सम्मदिट्ठीण मिच्छदिट्ठीण च । एक्केकम्मि दो दो सत्ताणि बाणउई अट्टासीती य । आहारगसजयस्स बाणउई चैव । तीसोदये चत्तारि सत्ताणि—९२ । ८९ । ८८ । ८६ । तत्थ एगू-णनवुती निरयगइपाउग्गं अट्टावीसं वधमाणस्स मिच्छदिट्ठिस्स । सेसाण भावणा जहा ओधे । अट्टावीसवधगस्स सत्ता १६ ।

१ जो मोहणीयथायी अ२ ॥ २ नि मेया कां १ ॥ ३ णीस तीसवध स ॥

एगूणतीसा—देवगइपाउगं तित्थगरसहियं एगूणतीसं बंधमाणस्स जे अट्ठावीसबंधगस्स भणिया ते चेव सत्त उदया, उद-
यभावणा तहेव । नवरि तीसोदओ वि सम्मदिट्ठिस्स चेव, जेण एगूणतीसबंधो तित्थगरनामसहिओ ति । संताणि उदयेसु
जहकमेण—२ । २ । २ । २ । २ । २ । २ । २ । तेणउत्ती एगूणउत्ती य संताणि । आहारगसंजयस्स तेणबुत्ती चेव । आहा-
रगसहियं तीसं बंधमाणस्स दोणिण उदया—२९ । ३० । एगूणतीसा आहारगसंजओ अंतिमकाले अप्पमत्तो भवति तं
पडुच्च । एक्केकं संतं बाणबुत्ती । एकतीसबंधगस्स एक्को उदओ तीसा, एक्कं संतं तेणउइ । एगविहबंधगस्स एक्को उदओ तीसा,
अट्ठ संताणि, तं०—९३ । ९२ । ८९ । ८८ । ८० । ७९ । ७६ । ७५ । अबंधगस्स उदया दस, तं०—२० । २१ । २६ ।
२७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । ९ । ८ । वीस-छवीस-अट्ठावीसोदएसु दो दो संताणि—७९ । ७५ । एकवीस-सत्तावीस-
एकतीसोदएसु दो दो संताणि—८० । ७६ । एगूणतीस-तीसोदएसु चत्तारि संताणि—८० । ७९ । ७६ । ७५ ।
नवोदए तिणिण—८० । ७६ । ९ । अट्ठोदए तिणिण—७९ । ७५ । ८ । एवं सबंधोदए पडुच्च संताणि १८७ ।

मणुसस्स भणियं । इदाणिं देवस्स—पणुवीसबंधगस्स छावि उदयट्ठाणाणि । एक्केकं दो दो संताणि—९२ । ८८ ।
एवं छवीस-एगूणतीसबंधगणं पि एवं चेव । उज्जोवसहियं तीसं बंधगणं पि एवं चेव । तित्थगररहियं तीसं बंधमाणस्स छावि
उदयट्ठाणाणि । एक्केकं दो दो संताणि—९३ । ८९ । सबग्गेण सट्ठि संताणि ६० ॥ ५० ॥

गइं पडुच्च भणियं । इदाणिं इंदियं पडुच्च भणइ—

२ पक्कं स ॥ १ अस्मिन् स्थाने श्रीमलयगिरिपादास्तु १५९ सत्तास्थानानि ज्ञापयन्ति । दृश्यता कर्मग्रन्थद्वितीयविभागपृ० २३८ तमम् ॥

इग्नि विगलिदिय सगले, पण पच य अट्ट बघठाणाणि ।

पण छेक्केकारुदया, पण पण वारस य सन्ताणि ॥ ५१ ॥

इग्नि विगलिदिय०गाहा । 'इग्नि विगलिदिय सगले पण पच य अट्ट बघठाणाणि ।' 'इग्नि' चि एग्निदिओ । एग्नि दिय विगलिदिय-पचिदियाणं जहक्केमेण बघट्टाणाणि पच पच अट्ट चि । एत्थ एग्निदियस्स पच बघट्टाणाणि, त०—२३ । २५ । २६ । २९ । ३० । देवगइपाउम्मे एग्गुणतीस तीसविगप्पे मोचूण सेसणि मव्वणि मविगप्पाणि भवति । विगलिदि-
याणं विण्हं पि ते चेव पच ट्टाणा सविगप्पा । पचिदियाणं सव्वणि बघट्टाणाणि सविगप्पाणि माणियव्वणि ।

इदानीं उदयट्टाणाणि—'पण छेक्केकारुदए' चि जहक्केमेण एग्निदियादीण उदयट्टाणाणि पच छ एक्कारस । तत्थ एग्नि दियाण पच उदयट्टाणाणि, त जहा—२१ । २४ । २५ । २६ । २७ । मविगप्पा जहा हेट्टओ मणिपा तहा चेव । विग-
लिदियाण छ उदयट्टाणाणि, त०—२१ । २६ । २८ । २९ । ३० । ३१ । जहा हेट्टओ मविगप्पाणि मणिपाणि तहा चेव ।
पचिदियाण एक्कारस उदयट्टाणाणि, त०—२० । २१ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । ९ । ८ । एग्निदिय
विगलिदियाण उदयविगप्पे मोचूण सेसा सबे पचिदियाण उदयविगप्पा भवति ।

इदानीं सट्टाणाणि—'पण पण वारस य सताणि' चि एग्निदिय विगलिदियाण पच पच सताणि—९२ । ८८ ।

८६ । ८० । ७८ । कारणं पुन्बुत्तं । पंचिदियाणं सद्वाणि चि संताणि ।

सामण्णेणं बंधुदय-संताणि भणियाणि । इयाणि 'कह् बंधंतो वेएह् कति ? कति वा पगइट्ठाणकम्मंस ?' (गा० २) त्ति
 एयस्स अवसरो—एगिंदियस्स तेवीसं बंधमाणस्स पंच वि उदयट्ठाणाणि—२१ । २४ । २५ । २६ । २७ । आइहेसु
 चउसु पंच पंच संताणि, सत्तावीसे अट्ठत्तरिवज्जाणि चत्तारि संताणि । एवं पणुवीस-छवीस एगूणतीस-तीसबंधमाणं पि ।
 सव्वगं १२० । विगल्लिदियाणं तेवीसादिबंधमाणं छावि उदयट्ठाणाणि । मूलिहेसु दोसु पंच पंच संताणि, उवरिहेसु
 चउसु अट्ठत्तरिवज्जाणि चत्तारि संताणि । कारणं पुन्बुत्तं । सव्वगं १३० । पंचिदियाणं तेवीसं बंधमाणं छ उदय-
 ट्ठाणाणि, तं०—२१ । २६ । २८ । २९ । ३० । ३१ । पंचिदियत्तिरियाणं मणुयाणं उदयविगप्पा भाणियद्वा । मूलिहेसु
 दोसु पंच पंच संताणि—९२ । ८८ । ८६ । ८० । ७८, उवरिहेसु चउसु अट्ठत्तरिवज्जाणि चत्तारि संताणि । पणु-
 वीसबंधगस्स अट्ठ उदयट्ठाणाणि—२१ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । एएसु उदएसु जहक्कमेण संताणि—
 ५ । २ । ५ । २ । ४ । ४ । ४ । ४ । पणुवीस-सत्तावीसा वेउव्विए देवे य पडुच्च । सेसाणि पसिद्धाणि । एवं छवीसबंध-
 गस्स वि । अट्ठावीसबंधगस्स अट्ठ उदयट्ठाणाणि, तं०—२१ । २५ । २६ । २७ । २८ । २९ । ३० । ३१ । एएसु उदएसु
 जहक्कमेणं संताणि २ । २ । २ । २ । २ । ४ । ३ । अत्थो हेट्ठओ पुन्बुत्तो । एगूणतीसबंधगस्स ताणि चेवड्ठ उदय-
 ट्ठाणाणि । एएसु उदएसु संताणि, तं०—७ । ४ । ७ । ४ । ६ । ६ । ४ । ४ । अत्थो हेट्ठओ पुन्बुत्तो । तीसबंधगस्स

१ ँणि, तं जहा—२१ । कार ।

ताणि चैव अह उदयद्वाणानि । तैसु जहक्कमेण सताणि—७ । ४ । ५ । ६ । ६ । ६ । ४ । ४ । अत्थो पुब्बुत्तो । एग-
वीस एगविहवघमाण च जहा मणुयस्स संवेहो मणिओ तहा भाणियध । सव्वग्ग^१ २०० । एव इदिय पडुच्च भवेहो मणिओ ॥ ५१ ॥

इय कम्मपगडिठाणानि सुहु वधुदय सन्तकम्माण ।

गइयाइएहिं अटुसु, चउप्पगारेण नेयाणि ॥ ५२ ॥

इय कम्मपगडि^२त्ति गाहा । 'इय' चि मणियविहिणा कम्माण पगइहाणानि कम्मपगइहाणानि । 'सुहु' चि अच्च
तद्धवओग करेत्तु । ताणि काणि कम्मपगइहाणानि ? मण्णति—वधुदय-सतकम्माण ठाणानि । 'गइयाइएहिं' ति—

^३गइ इदिय य काए, जाए वेये कसाय णाणे य । सज्जम दसण लेसा, भव सग्गे सणि आहारे ॥ चि

एएहिं चोइसहिं अटुसु अणुओगदारेसु नेयवाणि । काणि ताणि जेसु नेयवाणि ? मण्णति—

^४सतपययकवणया, दव्वपमाण च केत्त कुत्तणा य । कालत्तर च भायो, अप्पायद्दुग च दाराह ॥

उत्थ सतपययरूवणया—एव वधुदय सताण संवेहो गुणद्वाणेषु ओघेण मणिओ, आदेसेण वि गइ इदिय य पडुच्च मग्ग
णद्वाणेषु मणिओ, तेणऽणुमाणेण कायादिणेषु वि मग्गणद्वाणेषु भाणियध । तओ दव्वपमाणादीणि सत्त वि अणुओगदाराणि
भाणियवाणि । 'चउप्पगारेण नेयाणि' चि पगइ ठिति अणुभाग प्पएसपगारेण नेयवाणि । पगतीए वधुदय सते मणिसु

१ च अधभाणाय च जहा कार ॥ २ गग २२६ । एव कार ॥ ३ एसु अ तेर ॥ ४-५ गाथेमा सर्वेक्खणि मूलसुत्रादेशेधूपल्लभ्यते ॥

तओ ठिति-अणुभाग-प्पएसाणं बंधुदय-संताणं ठाणाणि तेणेव विहिणा भाणियव्वाणि ॥ ५२ ॥

इदाणि उदओदीरणाणं विसेसनिरूवणत्थं मण्णइ । कम्हा ? उदयसभावा उदीरण चि काउं ।

उदयस्सुदीरणाए, सामित्तोए ण विज्जइ विसेसो । मोत्तूण यें ईयालं, सेसाणं सव्वपयडीणं ॥ ५३ ॥

उदयस्सुदीरणाए० गाहा । उदओ नाम कालपत्तस्स दव्वस्स अणुभवणं । उदीरणा अकालपत्ताणं दवाणं उदए पाडणं । उदीरणा कहं ? मण्णइ—उदयावलयचाहिरिच्छिठितीहितो कसायसहिया-ऽसहिएणं जोगकरणेणं दलियं आकड्डिय उदयपत्त-दलिएण समं अणुभवणं ति मणियं भवइ । तेसिं उदय-उदीरणाणं सामित्तं पडुच्च नत्थि विसेसो । किं मणियं भवइ ? जोणावचरणाईणं कम्माणं वेयगो सो चेव तेसिं उदीरगो चि मणियं भवइ । कम्हा ? जत्थ उदओ तत्थ उदीरणा, जत्थ उदीरणा तत्थ उदओ । एत्थ अतिपसत्तं लक्खणं ति, पुणो नियमणं करेति—‘ मोत्तूण य ईयालं ’ एकचत्तालीसं पगईओ मोत्तूण सेसाणं सब्बपगईणं नत्थि विसेसो, एकचत्तालीसाए कम्मपगडीणं उदीरणाए विणा वि उदओ लब्भइ ॥ ५३ ॥

काणि ताणि कम्माणि ? कह वा लब्भति ? मण्णति—

नाणंतरायदसगं, दंसणनव वेयाणिज्ज मिच्छत्तं ।

सम्मत्त-लोभ-वेया-ऽऽउगाणि नव नाम उच्चं च ॥ ५४ ॥

१ °त्ताओ न वि° से२ खे३ ॥ २ य एयालं खे२ । य इगुयाल खे३ ॥ ३ °च्चं वा ॥ खे३ ॥

भाणतराय दसग० भाहा । पचण्ह णाणावरणाण, पचण्हभतरायाण, उवरिछाण चउण्ह दमणावरणीयाण, एएसि चोद-
 सण्ह कम्मणा सबजीवाण उदओदीरणा य ताव जाव खीणकसायद्याए आनलिया सेम ति । तओ आवलियामेच काल
 उदए वडुमाणण उदीरणा नत्थि । कह ! आवलियागय न उदीरिआइ चि, उदयावलियाओ उवरिछाओ ठितीओ उदीरि
 अति चि काउ । निदापणगण सरीरपज्जचीए पज्जत्तयाण वितियसमयाओ आदवेत्तु उदओ भवइ उदीरणाए विणा वि,
 जाव इदियपज्जचीए पज्जत्तउ चि । तओ वितियसमयभित्ति उदओ य उदीरणा य मनति चि । एम आगमो—तेसि जम्मि
 समए उदओ फिट्ठइ चि तम्मि समए उदीरणा य जुगव फिट्ठति । दोण्ह वेदणियाण मवे पमत्ता जीवा वेदगा उदीरणा य ।
 अप्पमत्तसजएसु उदीरणा नत्थि ति उदओ चेव चि । एम आगमो—भिच्छत्तस्स पट्टममम्मत्त उप्पाएतेण अतरकरण कय,
 तत्थ पट्टमट्ठितीए आवलियासेसाए उदीरणा नत्थि, उदओ चेव । वेदगसम्मत्तस्स खइगमम्मत्त उप्पाएतेण भिच्छत्त सम्मामिच्छ
 ताइ खविआइ, तओ सम्मत्त सओवडुणाए उवडिय अंतोसुहुत्तट्ठितीय जाय, तओ खीयमाण आगलियामेत्तसेस
 जाय, तओ पमिइ उदओ चेव, उदीरणा नत्थि । अहवा उवसमसेदि पडिवज्जतस्स अतरकरणे कए पट्टमट्ठितीए आवलिय-
 सेसाए उदओ चेव, उदीरणा नत्थि । लोमसजलणाए सबसत्ताण उदओ य उदीरणा य ताव जाव सुहुमसपराइगड्ढाए
 आवलियावसेस चि । तओ आवलियामेत्त काल उदओ चेव, उदीरणा नत्थि । तिण्ह वेयाण तेण तेण वेदेण सेदि पडिव-
 ण्णस्स अतरकरणे कए पट्टमट्ठितीए जाव आवलियासेस चि ताव उदओ य उदीरणा य जुगव । तओ आवलियामेत्त काल
 उदओ चेव, उदीरणा नत्थि । चउण्ह आउगाणऽप्पऽपणो अंते आवलियमेत्त काल उदओ चेव, उदीरणा नत्थि । अण्ण

च—मणुस्साउगस्स सव्वे अप्पमत्ता जीवा अणुदीरगा वेयगा चेव । 'नव नाम उच्चं चे'ति मणुस्सगति-पंचिदियजाइ-तस-
वादर-पज्जत्त-सुभग-आदेज्ज-जसकित्ति-तित्थगरनामाणं एएसिं नवण्हं कम्माणं उच्चागोयस्स य सव्वे सजोगिजीवा उदीरगा
वेयगा य, अजोगिजीवा अणुदीरगा वेयगा चेव । सेसाणं कम्माणं उदय उदीरणा य जुगवं आढवेति जुगवं फिड्ढंति ॥५४॥
उदओदीरणाणं विसेसो भणिओ । इदाणिं गुणङ्गाणमहिकिच्च को काओ पगईओ बंधइ ? को काओ^१ न बंधति ? त्ति,
बंधविसेसनिरूपणत्थं भणइ—

तित्थगरा-ऽऽहारगैविरहियाउ अज्जेइ सव्वपयडीओ ।

मिच्छत्तवेयगो सासणो वि उगुवीससेसाओ ॥ ५५ ॥

तित्थगराहार० गाहा । 'तित्थगरा-ऽऽहारविरहियाउ अज्जेति सव्वपगतीओ मिच्छत्तवेयगो' ति बंधं पडुच्च वीसुत्तरं पग-
तिसत्तं गहियं, तं०—णाणावरणा पंच दंसाणावरणा णव सात्ता-ऽसात्तं मिच्छत्तं सोलस कसाया नव नोकसाया चत्तारि आउ-
गाणि चत्तारि गतीओ पंच जातीओ पंच बंधण-संधाया सरीरगहणेणं गहिया, छ संठाणा छ संघयणा
तिणिण्णि अंगोवंगा वण्ण-गंध-रस-फासा सामणेण गहिया चत्तारि आणुपुवीओ अगलुहु उवघाय पराघाय उस्सास आयाव
उज्जोव विहायगहुगं तस-थावरादिवीसं निमेणं तित्थगरनामं उच्चा-नीयागोयं पंच अंतरायमिति । एयं वीसुत्तरं पगइसयं ।

१ एतदर्थसाधिकेमा गाथा त्रिष्वपि मूलसूत्रादौषु लभ्यते—मणुयगइ जाइ तस वायरं च पज्जत्त सुभग आपज्जं । जसकित्ती
तित्थयरं, णामस्स हवंति णव एया ॥ २ 'दओदी' कार ॥ ३ 'ओ पगतीओ न कार ॥ ४ 'गवज्जियाउ खे' ॥ ५ 'राइयं' का' कार ॥

एयाओ वीसुत्तराओ पगडिसयाओ तित्थगर आहारगमरीर आहारगोवग च मोत्तण सेसाओ सत्तरसुत्तर पगतिमय अजेइ-
 बधइ मिच्छदिट्ठी, तित्थगरा-SSहारगति सम्मच सजमपचयाति चि न बधति । 'सासणो वि उगुवीमसेसाउ' चि सासण
 सम्मदिट्ठी एगूणवीससेस-एकुत्तर पगडिसय बधति । कइ ? मणइ—पुब्बुत्ताणि तिष्णि, मिच्छत्तपचयाणि सोलस, त०—
 मिच्छत्त नपुसगवेओ निरयाउग निरयगइ एगिदिय वे०-ते० चउरिदियजाइ हुडसठाण असपत्तसेवट्ठ सघयण निरयाणुपुवि
 आताव थावरं सुहुम अपज्जच साहारणमिति । एयाणि सोलस मिच्छत्तोदयनिमित्ताणि सासणम्मि मिच्छत्तोदयामावाओ
 बध न षति । एया एगूणवीस मोत्तण सेसा सवाओ' बधति ॥ ५५ ॥

छायालसेस मीसो, अविश्यसम्मो तियालपरिसेस ।

तेपन्न देसविरओ, विरओ सगवन्न सेसाओ ॥ ५६ ॥

छायाल० गाहा । 'छायालसेस मीसो' चि मीसो-सम्मामिच्छदिट्ठी छायालीस पगडीओ मोत्तण सेसाओ चोवत्तरि
 पगडीओ बधइ । तत्थ छायालीसा पुब्बुत्ताणि एगूणवीस, सासणम्मि पशुवीस चोच्छिज्जति, त०—थीणगिद्धिग अणता-
 शुबधि४ इत्थिवेदो तिरियाउग तिरियगइ आद्यन्तवज्जाणि चत्तारि चत्तारि सठाण सघयणाणि तिरियाणुपुवी उज्जोव अप-
 सत्थविहायगइ दूहग दुस्सर अणाएज्ज नीयागोयमिति । एयाणि सक्किल्लित्तरो बधइ चि, सासणाओ सम्मामिच्छो विसुद्ध-

१ वेददिय तेददिय चउ का१ कार ॥ २ को य व का१ ॥ ३ सेसा । खे१ ॥

तरो चि, अणंताणुबंधिउदयरहियत्ताओ । अन्यच्च—आलगं च न बंधइ चि, मणुस्स-देवाउगाणि वि बंधाओ फेडियाणि ।
 एयाओ छायालीसं पगडीओ मोचूण सेसाणि बंधति । ‘अविरयसम्मो तियालपरिसेसं’ ति अविरयसम्मदिड्डी तेयालीसं
 पगडीओ न बंधति, तं०—अणंतरुत्ताओ छायालीसाओ मणुयाउगं देवाउगं तित्थगरनामं च अविरयसम्मो बंधइ चि फेडिए
 ‘सेसाणि तेयालीसं, ताओ मोचूण सेसाओ सत्तसत्तरिं पगडीओ बंधइ चि । ‘तेवण्ण देसविरओ’ चि तेवणं पगडीओ
 देसविरओ न बंधति । काओ ? भण्णइ—जा असंजयसम्मदिड्डी ण बंधति ताओ तेयालीसं, असंजयसम्मदिड्डीम्मि दस
 वोच्छिज्जंति, तं०—अपच्चक्खाणावरणीया४ मणुयाउगं मणुस्सगई ओरालियसरीरं वज्जरिसभनारायसंघयणं ओरालियंगो-
 वंगं मणुयाणुपुवी, एयाओ तेयालीससहियाओ तेवणं भवंति । एयाओ मोचूण सेसा सत्तड्डी ता बंधति । ‘विरओ सगप-
 णसेसाओ’ चि विरओ—पमत्तसंजओ सत्तावणं पगडी न बंधति । का ता ? पुब्बुत्ता तेवणं देसविरयम्मि पच्चक्खाणावरण-
 चउक्कं वोच्छिज्जति । एएहिं सत्तावणं भवंति । एए मोचूण सेसाओ तेवहिं ताओ बंधति ॥ ५६ ॥

उगुसाट्टिमप्पमत्तो, बंधइ देवाउयस्स इयरो वि । अट्ठावन्नमपुव्वो, छप्पन्नं वा वि छवीसं ॥ ५७ ॥
 उगुसट्टिमप्पमत्तो बंधति० चि । इयाणि बंधियवाओ थोवाओ चि ताओ भणंति—एगूणसट्ठी पगडीओ अपमत्तसंजओ
 बंधति । का ता ? जाओ तेवहिं पमत्तसंजओ बंधइ तम्मि छ पगडीओ वोच्छिज्जति, तं०—असायं अरति सोग अधिरं असुभं
 अजसकित्ती, एयाओ मोचूण सेसाओ सत्तावणं, तम्मि आहारगसरीरं आहारगअंगोवंगं च बंधति, छूढे एगूणसट्ठी भवति ।

१० सेस ति अं का१ ॥ २ सेसा ते० का२ ॥ ३ इगुसं तो२ ॥ ४ उगं च इ० खे३ ॥

‘देवाउगस्स इयरो वि’ ति देवाउग अप्पमत्तसजओ वि वधति । एएण वयमेण किं भणिग भवति ? आउग पमत्तसजओ येन वधति, तेण आढत्त कयाइ अप्पमत्तमावग्मि नि होअ ति, अप्पमत्तो आउग न आढवेति वधिउ ति तस्सयणत्थ ‘देवाउग इयरो वि’ ति कय । ‘अट्ठावण्णमपुवो छप्पण वा वि छवीस’ ति । एगूणसट्ठीओ देवाउग न वधति ति फेडिए अट्ठावण्ण अपुवकरणो वधति ताव जाव अपुवकरणद्वाए सखेअइमो भागो ति । तत्थ निहा पयलाण वधे वोच्छिण्णे छप्पण सो येव वधति ताव जाव अपुवकरणद्वाए सखेअइमो भागो सेसो ति । तत्थ दवगइ पच्चिदियजाइ वेउविगा ऽऽहारग तेया-कम्म-इगसरीर समचउरससठाण वेउवा ऽऽहारगगोवग वण्ण गध रम फाम दवगइ-आणुपुवी अगललहु उगघाय पराघाय ऊमास पसत्थविद्यायगइ तस वादर पज्जत्त पत्तेग थिर सुभग सुस्सर आदअ निमेण तित्थगरमिति । एयानि तीमाए पगडीण जुगव वधे वोच्छिण्णे छवीस वधति सो येव ताव जाव अपुवकरणद्वाए चरिमसमओ ति । एया अपुवकरणग्मि तिणिण अवत्था भणिया ॥ ५७ ॥

वावीसा एगूण, वधइ अट्ठारंस ति अनियट्ठी ।

सतरस सुहुमसरगो, सायममोहो सजोगि ति ॥ ५८ ॥

वावीसा एगूण वधइ अट्ठारस ति अनियट्ठि० ति । वावीसमाइ काऊण एगूण वधइ ताव जाव अट्ठारस ति अनियट्ठी,

१ वीसं प खे१ ॥ २ रस ति अ० से१ खे३ ॥

तं०—२२ । २१ । २० । १९ । १८ । अपुव्वकरणस्स चरिमसमए हास-भय-रति-दुगुच्छाणं बंधे वोच्छिण्णे सेसा बावीसं,
 ता अणियट्ठी बंधति, अट्ठाणवुत्ती न बंधति ताव जाव अणियट्ठिअट्ठाए संखेज्जा भागा भवंति, एगो भागो सेसो त्ति । तत्थ
 पुरिसवेयस्स बंधे वोच्छिण्णे एकवीसं बंधइ, नवनउई न बंधइ ताव जाव सेसट्ठाए संखेज्जइमो भागो ठिओ त्ति । तत्थ कोह-
 संजलणाए बंधे वोच्छिण्णे वीसं बंधइ, सतं न बंधइ ताव जाव सेसट्ठाए संखेज्जइमो भागो ठिओ त्ति । तत्थ माणसंजलणाए
 बंधे वोच्छिण्णे एरणवीसं बंधइ, एगुत्तरं सयं न बंधइ ताव जाव सेसट्ठाए संखेज्जइमो भागो ठिओ त्ति । तत्थ मायासंज-
 लणाए बंधे वोच्छिण्णे अट्ठारस बंधइ, विउत्तरं सयं न बंधइ ताव जाव अणियट्ठिअट्ठाए चरिमसमओ त्ति । एया पंच
 अवत्था अणियट्ठिमि भणिया । ‘सत्तरस सुहुमसंपराओ’ त्ति सुहुमसंपराओ सत्तरसं कम्मपगडीओ बंधति । अणियट्ठिचरि-
 मसमए लोभसंजलणाए बंधे वोच्छिण्णे सेसा सत्तरस—पंच णाणावरण चत्तारि दंसणावरण सायावेयणिय जसकित्ति उच्चा-
 गोयं पंच अंतराइयमिति । एया सत्तरस बंधति, तिउत्तरसयं न बंधति ताव जाव सुहुमसंपराइगस्स चरिमसमओ त्ति ।
 ‘सायममोहो सजोगि’ त्ति सायावेयणीयं कम्मं अमोहो वि बंधति । केदूरं ? भणइ—जाव सजोगि त्ति । सुहुमरागस्स
 चरिमसमए पंच नाणावरण चत्तारि दंसणावरण जसकित्ति उच्चागोय पंचणं अंतराइयाणं बंधे वोच्छिण्णे सातस्स बंधो ताव
 अत्थि जाव उवसंत-खीणक्रसाय-सजोगिकेवल्लिचरिमसमओ त्ति । कम्हा ? जोगपच्चइगं त्ति काउं । सेसाणं कम्मणं बंधो
 नत्थि । अजोगिकेवल्लिमि बंधपच्चयाभावाओ सब्बेसि पि बंधो नत्थि ॥ ५८ ॥

एसो उ बधसामित्तोहो गइयाइएसु वि तहेव । ओहाओ साहेजा, जत्थ जहा पगडिसब्भावो ॥५९॥

एसो उ बधसामित्तोवो० गाहा । जो भिच्छदिट्ठियाइ सजोगिपञ्चवसानो बधमेदो मणिओ एसो बधसामित्तोवो बुच्चइ । 'गइयाइएसु वि तहेव' ति आपसेण गइयाइगेसु चोदससु भग्गणट्ठाणेसु 'तहेव' ति जहा ओघे भणिय तहा 'ओघाओ साहेजा' ओघमणियाओ बधविहीओ मणियविहीणा साहेसु भण्येअ । 'जत्थ जहा पगइसब्भावो' ति गइ-इदियाइसु जेणे पुण कारणेण जहा पगतिसब्भावो जुअइ ति भवपच्चइग-गुणपच्चइगेण जोगा जोग जाणिसु माणियच्च वि भणिय भवइ ॥५९॥
इदानीं संत पडुच्च सब्बकम्मणिं सब्बगईसु अत्थि नत्थि चि तन्निरूवणत्थ मण्णइ—

तिरथयर देव-निरयाउय च तिसु तिसु गईसु बोधव ।

अवसेसा पगडीओ, हवति सद्वासु वि गईसु ॥ ६० ॥

तिरथयर देव निरयाउ० गाहा । 'तिरथयर देवनिरयाउग च तिसु तिसु गईसु बोद्ध' ति । तिरथयरनाम देवाउग निरयाउगमिति एते तिण्णि वि तिसु तिसु गतीसु अत्थि; निरयगति देवगति मणुयगति एयासु तिरथयरनाम अत्थि, तिरि-क्खेसु तिरथयरसतकम्मिगो' न उववअइ चि काउ तिरियगतीए तिरथयरसतकम्म नत्थि । तिरिक्ख मणुय देवगतीसु देवा उगे अत्थि, नेरइगा देवाउय न बधति न उववअति चि काउ, तेण निरथगईए देवाउग नत्थि । तिरिय मणु-नेरइएसु एएसु

१ 'ण जेण पगारेण जहा कार ॥ २ 'गे बोवव का ॥

तिसु निरयाउगं अत्थि, देवा निरयाउगं न बंधंति न उववज्जंति चि काउं, तेण देवेसु निरयाउगं नत्थि । 'अवसेसा पगईओ भवंति सवासु वि गतीसु' सेसाओ सबपगईओ सबगतीसु वि संतकम्मं पडुच्च अत्थि ॥ ६० ॥

इदाणि उवसमणाए अवसरो पत्तो, तं भण्णइ—

पढमकसायचउक्कं, दंसणतिग सत्तगा वि उवसंता ।

अविरयसम्मत्ताओ, जाव नियट्ठि त्ति नायद्वा ॥ ६१ ॥

पढमकसायचउक्कं० गाहा । पढमकसाया-अणंताणुबंधिणो४ 'दसणतिगं' सम्मत्त-मिच्छत्त-सम्मामिच्छत्तादि 'सत्त-गा वि' त्ति एयाओ सत्त वि कम्मपगडीओ 'उवसंत' चि उवसामियाओ । 'अविरयसम्मत्ताओ जाव नियट्ठि' त्ति अविर-यसम्मदिट्ठि-संजयासंजय-पमत्ता-उपमत्तसंजय-अपुवकरणा एएसु सवेसु उवसंता लब्भंति । किं भणियं भवइ ? अपुवकरणं मोत्तूण सेसा एएसिं उवसामगाउ, अपुवकरणम्मि नियमा उवसंता लब्भंति ।

तत्थ उवसामणा अणंताणुबंधीणं भण्णइ—असंजयातीणं तिण्हं अण्णयरो अण्णयरे जोगे तिहिं त्रिसुद्धाहि लेसाहि सागा-रोवओगे य वट्ठमाणो अंतोकोडाकोडीठितिसंतकम्मिओ परियट्ठुमाणीओ सुभपगतीओ चेव बंधति । समए समए असुभाणं कम्ममाणं अणुभागं अणंतगुणहाणी पकरेति, सुभाणं कम्ममाणं अणंतगुणवड्डी पकरेति । ठितिवंधे वि पुण्णे पुण्णे पलिओवर्मसंखे-

जदमाग ओसरिऊण बघइ । करणकालाओ पुब पि अंतोमुहुत्त विसुब्बतो अच्छति । अच्छित्तु एत्थ तिण्णि करणाइ करेइ अतो मुहुत्तिपाइ, त जहा—अहापवत्तकरण अपुबकरणं अणियट्ठिकरणं ति । चउत्थी उवत्तदा । तत्थ अहापवत्तकरणं नाम समए समए अणतगुणाए विसोहीए वट्ठति, न तत्थ ठित्तिवाओ वा रमधाओ वा गुणसकमो वा अत्थि । तत्थ असखे-
 जलोमागासुयसमेवाणि विसोहिट्ठाणाणि । जे पढमसमए पढिअत्ति तेमि छट्ठाणवट्ठियाणि असखेज्जाणि ठाणाणि । तत्थ पढमसमए जहणिया विसोही थोवा, चितियसमये जहणिया विसोही अणतगुणा, ततियसमए जहणिया विसोही अणतगुणा,
 एव जाव तस्स करणस्स सुखेअइमाणो चि । तओ पढमसमए अहापवत्तस्स उक्कस्सियाए वियोहीए पढियणस्स जा विसोही सा अणतगुणा, तओ जओ जहणियाओ नियत्तो तओ उवरिछप जहणय विसोहिट्ठाण अणतगुण, तओ चितियसमए उक्कस्मिया विसोही' अणतगुणा, तओ उवरिछ जहणय ठाण अणतगुण, तओ ततियममए उक्कस्मिया विसोही अण तगुणा । एव जहणय उक्कस्सिय च अमुपतेण अणतगुणाए सेदीए नेयव जाव अहापवत्तकरणस्स अत्तिमजहण्यं ति । तओ उक्कस्साणि ठाणाणि अणतगुणाए सेदीए नेयवाणि जाव अहापवत्तकरणस्स दुचरिमाओ उक्कस्सियाओ चि । दुचरिमा उक्क स्सियाओ विसोहीओ चरिमसमए उक्कस्सिया विसोही अणतगुणा । एव अहापवत्तकरणं भणिय ।

अपुबकरणस्स असखेजलोमागासपएसमेवाणि विसोहिट्ठाणाणि । तस्स पढमसमए पढियज्जाणाणं छट्ठाणपट्ठियाणि असखेज्जाणि ठाणाणि । तत्थ पढमसमए जहणिया जा विसोही थोवा, मा य अहापवत्तचरिमसमयचरिमट्ठाणविसोहीओ

वि अणंतगुणा, तओ अपुवकरणस्स पढमसमयम्मि चेव उक्कस्मिया विसोही अणंतगुणा, तओ त्रितियसमए जहणिया विसोही अणंतगुणा । एवं जहणयं उक्कस्सयं च सेदीए नेतवं जाव अपुवकरणस्स चरिमसमओ त्ति । अपुवकरणस्स चरिमसमए जहणिया विसोही दुचरिमसमयउक्कस्सगाओ विसोहीओ अणंतगुणा, तस्सेवुक्कस्सिया विसोही अणंतगुणा । अपुवकरणं ति किं भणियं भवइ ? अपुवं अपुवं अपुवं किरियं नियच्छति त्ति अपुवकरणं । तस्स पढमसमए ठितिघाओ रसघाओ गुणसेदी गुणसंक्रमो अणो ठितिवंधो य जुगवं पवचंति [त्ति] अपुवं करणं भणइ । तत्थ ठितिघाओ नाम ठितिसंतकम्मस्स अगगगाओ उक्कोसेणं सागरोवमसयपुहत्तं जहणणेणं पलिओवमस्स असंखेज्जभागं ठितिं छिदित्तु तं दलयं हेट्ठओ जाओ ठितीओ न खंडेति तत्थ छुभति । अंतोमुहुत्तेण तं दलयं उक्किरति । तओ पुणो हेट्ठाओ पलिओवमस्स संखेज्जभागं तेणेव कमेण छिदति निखिवति य । एवं अपुवकरणद्वाए ठितिखंडसहस्साणि बहूणि गयाणि भवंति । तओ अपुवकरणद्वा समत्ता भवति । अपुवकरणस्स पढमसमए जं ठितिसंतकम्मं जं ठितिसंतकम्मं तं तस्सेव चरिमसमए संखेज्जगुणहीणं जायं ।

तत्थ अणुमागघाओ णाम जं असुभपगतीणं अणुभागसंतकम्मं तस्स अणंतिमं भागं मोत्तूण अंतोमुहुत्तेण समए समए अणंता अणुमागा विणासिजंति । तओ पुणो सेसस्स अणंतिमं भागं मोत्तूण अंतोमुहुत्तेण अणंता भागा विणासिजंति । एवं पुणो पुणो एगम्मि ठितिखंडगकाले अणेगाइ अणुमागखंडगसहस्साइ जंति । एवं बहूहिं ठितिखंडेहिं अपुवकरणं परि-समत्तं भवति ।

तत्थ गुणसेदी णाम कालओ अपुवकरणद्वाओ अणियट्ठिकरणद्वाओ पुंत्तं य विसेसाहिगो गच्छो द्विविज्जति । अतोमुहुत्त-
पमाणमेचासु ठितिसु उवरिच्छाउ ठितीउ दलिय घेत्तूण उदयावलियाउत्त उवरिच्छीसु ठितीसु अतोमुहुत्तप्पमाणमेचासु दलिय
निखिबति । ज पढमसमए निखिप्पमाण दलिय त गुणसेदीए मूलिच्छठितीए योव, तओ वितियठितीए असखेज्जगुण, एव
जाव अंतोमुहुत्त अंतिमिया ठिति चि । एव वितियसमयगहिय पढमसमयगहियाओ दलियाओ असखेज्जगुण नेयव । विति
यसमए वि निखिप्पमाण एव वेव माणियव । एव ततियसमए वि गहण निक्खेवाइ नेयवाइ । गुणसेदीनिक्खेवो सेसे सेसेसु
समएसु । एसा गुणसेदी ।

गुणसंकमो नाम—अपुवकरणस्स पढमसमए जं परपगइ सकामेइ अणताणुपधियाईण असुद्वाण दलिय त त्थोअ, विति
यसमए ज परपगइ सकामिज्जति त असखेज्जगुण, ततियसमए असखेज्जगुणं, एव नेयव । एसो गुणसकमो ।

अण्णो ठितिवघो चि अपुवकरणस्स पढमसमए अण्णो खुट्ठलो ठितिवघो आदविज्जति । ठितिवघो ठितिवडग च
जुगव आदप्पति जुगव च निट्ठविज्जति । एव एए पचडहिगारा अपुवकरणस्स पढमसमए जुगव आदविज्जति । एव अपु
वकरण माणिय ।

अणियट्ठिकरणं णाम अण्णोणा नाइवट्ठति परिणामादीहि ति अणियट्ठी । किं मणिय भवइ ? भण्णइ—अणियट्ठिडाण
जे पढमसमए पडिचण्णा तेसिं सबेसिं परिणामो तुल्लो, वितियसमए वि जच्चिया वट्ठति तेसिं सबेसिं परिणामो तुल्लो, एव

नेयवं ताव जाव चरिमसमए वि सवेसिं तुल्लो परिणामो । अणियट्ठीकरणस्स परिणामट्ठाणाणि अंतोमुहुत्तप्पमाणमेत्ताणि ।
 अणियट्ठिकरणस्स एक्कम्मि एक्कम्मि समए वट्ठमाणानं विगप्पो नत्थि । तस्स वि पढमसमए पुव्वुत्ता पंच अहिगारा जुगवं
 पवत्तंति । एवं अणियट्ठिअट्ठाए संखेज्जेसु भागेषु गएसु अणंताणुबंधीणं अंतरं करेति, हेट्ठओ आवलियामेत्तं मोत्तुणं । तओ
 उवरि अंतोमुहुत्तमेत्तं ठितिं खंडइ । तत्थ उकिरिज्जमाणं दलियं परपगतीसु बज्झमाणानासु संकामेति । अंतोमुहुत्तं ठिति-
 बंधगट्ठाए समं अंतरं कीरमाणं कयं भवति । तओ दुसमयकए अंतरे चत्तारि वि पढमकसाए जुगवं च उवसांमेति, तम्मि
 चेव समए पढमट्ठितिआवलियागयं दलियं थिबुगसंकमेणं वेदिज्जमाणीसु पगडीसु संछुमति उवरिमठितिगयं च उवसांमेति ।
 उवसामणा णाम जहा धूली पाणिण सित्ता दुहणादीहिं कोट्टिया निष्फंदा भवति, एवं कम्मधूली वि विसोहिपाणियपरि-
 सित्ता अणियट्ठिकरणकिरियाकोट्टिया उदय-उदीरण-संकम-णिहत्ति-णिकायणानं ण जोग्गा भवति । तं पढमसमए थोवं
 दलियं उवसांमेति, वित्तियसमए असंखेज्जगुणं दलियं, तइयसमए असंखेज्जगुणं, एवं जाव अंतोमुहुत्तं कालं । एवं अणंता-
 णुवधिणो उवसंता भवंति । एवं एकीयमएण भणियं । अण्णेस्सि आयरियाणं अणंताणुबंधीणं उवसामणा नाम नत्थि,
 विसंजोयणा णाम अणंताणुबंधीणं भवति । ते कहं विसंजोइज्जंति ? भण्णइ—पुव्वुत्ता असंजयादओ तिणिण वेदगसम्महिट्ठिणो
 चउगइगा—नारग-देवा अविरयसम्महिट्ठी, तिरिया अविरयसम्महिट्ठी देसविरया य, मणुया अविरया देसविरया विरया
 य । एए जहासंभवं विसोहिवेगेण परिणया अणंताणुबंधीणो विसंजोयणत्थं तिणिण करणाइं करिंति, तं०—अहापवत्तं अपु-

१ °सामिप तम्मि स ॥

वकरण अनियद्विकरण च । करणाण लक्षणं पुन्युच । पूर्ववत् ठितियायादि जाव अनियद्विकरण पत्तो अणताणुबधिणो ठिति उव्वेत्तो उव्वेत्तो पल्लिओवमस्स असखेज्जइमागमेत्त करेति । उव्वट्टणाविहो जहा कम्मपगडीसगहणीए उव्वलणसकमे तहा भाणिययव । त पल्लिओवमस्स असखेज्जतिभागतितिकय बज्जमाणियासु मोहपगवीसु परिणामेति । पदमसमए थोव परिणामेति, वित्तियसमए असखेज्जगुण, एव जाव चरिमसमए सबसकमेण असखेज्जगुण परिणामेति, आवलियागय मोचुण । आव लियागय थियुक्तसकमेण वेद्विज्जमाणीसु पगडीसु सकामेति । एव अणताणुबधिणो विसज्जोइया भवति ताहे चउवीससतक मिओ भवति । अणताणुबधीण विसज्जोयणा भणिया ।

इदानीं दसणातिगस्स उव्वसामणा भणति—तस्य मिच्छत्तस्म उव्वसामगो मिच्छदिट्ठी वेदगमम्मदिट्ठी य, इयरेसि दोण्ह वेयगसम्मदिट्ठी वेव उव्वसामगो । तस्य मिच्छदिट्ठिस्स मिच्छत्तउव्वसामणे विही जहा कम्मपगडीसगहणीए पदमसम्मत्त उप्पाएत्तस्स सा चेव भाणियवा, नवरि मिच्छदिट्ठिस्म चेव सम्मत्त देमविरइ भवविरइ वा सम्मत्तसहिंय पडिवज्जमाणस्स, त पडुच्च असज्जय दसविरय पमचा उपमत्तसज्जएसु दरिमणतिग उव्वसत्त लम्भइ, सेहीओ वा परिवडियाण असज्जयादीण । इयानि वेयगसम्मदिट्ठिस्स मिच्छत्तादितिग उव्वसामेन्तस्स विही भणति—सो उव्वसमसेहि पडिवज्जिउकामो पदम अणताणुबधिणो विसज्जोएत्ति, ते विसज्जोएन्तस्स विही मणिओ । तओ अतोप्पुहुचेण दसणमोहविग सज्जमे वट्टमाणो उव्वसामेति, अणताणुबधिणो विसज्जोएन्तस्स जाणि करणाणि अहायवचादीणि परुवितानि जाव अनियद्विअद्वाए अन्तस्करण कय ति

ताव एत्थ चि तहा चेव भाणियव्वं । अंतरकरणं करेत्तो वेदगसम्मत्तस्स पढमट्ठित्ति अंतोमुहुत्तं डुवेति, सेसाणं दोण्हं आवलिय-
 मेत्तं पढमठित्ति उवेत्ता किंचूणमुहुत्तपमाणमेत्तं ठित्ति खंडेति । वज्झमाणीणं पगतीणं ठित्तिबंधद्रापमाणमेत्तेण कालेण उक्कि-
 रिजमाणं दलियं सम्मत्तस्स पढमट्ठितीए पक्खिवति, सम्मत्तस्म बंधाभावाओ । एवं अंतरं कीरमाणं कयं भवति । मिच्छत्त-
 सम्मामिच्छत्ताणं पढमट्ठितीओ सम्मत्तस्स पढमठितीए थिबुगसंकमेणं संकामेति । एवं मम्मत्तस्स पढमट्ठितीए झीणाए उव-
 समसम्मदिट्ठी भवति । एवं तिणिम चि उवसंताइं बुच्चंति । तओ अंतोमुहुत्तेण उवसंतदंसणमोहणिज्जो चरित्तमोहं उवसामे-
 उकामो अहापवत्तादीणि तिणिम करणाणि करेति । तेसिं लक्खणं पुव्वुत्तं, नवरि अहापवत्तकरणं अपमत्तगुणट्ठाणे भवति,
 अपुव्वकरणं अपुव्वकरणगुणट्ठाणम्मि चेव । तत्थ ट्ठित्तिघायादीणि पुव्वुत्ताणि । नवरि सव्वासिं असुभपगतीणं अचज्झमाणीणं
 अपुव्वकरणपढमसमए चेव गुणसंकमो पचत्तति । अपुव्वकरणद्वाए संखेज्झमे भागे गए निदा-पयलाणं बंधो वोच्छिज्जति ।
 तओ बहूहिं ठित्तिखंडगसहस्सेहिं गएहिं अपुव्वकरणद्वाए संखेज्जा भागा गया भवति । तत्थ परभवियाणं नामाणं तीसाए
 पगडीणं बंधवोच्छेदो भवति । तओ ठित्तिखंडगपुहत्ते गते अपुव्वकरणद्वाए चरिमसमए हास-रइ-भय-दुगुंछाणं चउण्हं कम्मणं
 बंधवोच्छेदो, हास-रति-अरति-सोग-भय-दुगुंछाणं च छण्हं कम्मणं उदयवोच्छेदो य, सव्वकम्मणं च अपसत्थउवसमणा-
 निहत्ति-निकायणाकरणाइं च वोच्छिज्जंति । एएसु असंजयादि-अपुव्वत्तेसु सत्त कम्माणि उवसंताणि लब्धंति ।

^१सत्तट्ठ नव य पनरम, सोलस अट्ठारसे व ^२उगुवीसा । एगाहि दु चउवीसा, पणुवीसा वायरे जाण ॥

१ गाथेमा सर्वेषु मूलसूत्रादर्शेषूपलभ्यते ॥ २ उगवी^१ खे २ ॥

सत्तद्वन० गाहा । तओ वितियसमए अणियट्ठिओ जाओ । अणियट्ठिम्मि वि ठित्तिवायादीणि तहेय । एव ठित्तिसत्त-
कम्म भोदस्स परिहायमाण परिहायमाण अणियट्ठिस्स पदमसमयाट्ठित्तिसत्ताओ' सस्सेज्जगुणहीन जाय । अणियट्ठिअद्वाए सस्से-
जेसु भागेसु गएसु ताहे एकवीसाए पगतीण अंतर करेइ । एत्थ अपुवकरण अणियट्ठिअद्वासु अणेगाइ वत्तवगाइ जहा
कसायपाहुंहे कम्मपगडिसगहणीए वा तहा वत्तव । अतर किंचा नपुमगवेद उवमामेइ, उवसामणविही पूर्वगत ।
एव अट्ठ उवसत्ताणि । तओ अतोसुहुत्तेण इत्थिवेय उवसामेइ, उवसामिए नव । तओ अतोसुहुत्तेण छन्नोक्कमाए उवसामेइ,
एव पणारस उवसत्ता भवति । तम्मि चेव समए पुरिसवेयस्स बधोदयोवोच्छेओ भवति । तओ समज्जणदुआवलिआहि पुरि-
सवेय उवसामेइ, उवसते सोलस । तओ अतोसुहुत्तेण अपचक्खाणावरण-पचक्खाणावरणकोहे दो वि जुगम उवसामेइ, एव
अट्ठारस । तम्मि चेव समए कोहसजलणाए बधोदयोदीरणावोच्छेओ य । तओ समज्जणदुआवलिएहि कोहसजलण उव
सामेइ, एगूणवीस । तओ अतोसुहुत्तेण अपचक्खाणावरण पचक्खाणावरणमाणे दो वि जुगव उवमामेइ, उवसते एकवीस ।
तम्मि चेव समए माणसजलणाए बधोदयोदीरणावोच्छेओ य । तओ समज्जणदुआवलिएहि माणसजलण उवसामेति, उव
सते वावीस । तओ अतोसुहुत्तेण अपचक्खाणावरण पचक्खाणावरणमायाओ दो वि जुगव उवमामेइ, उवसते चउवीस ।
तम्मि चेव समए मायासजलणाए बधोदयोदीरणावोच्छेओ य । तओ सेकाले लोभवेयगो लोभवेयगद्वाए दोसु तिमगेसु
वीयट्ठितीओ दलिय आणेसु पदमट्ठित्तिं करेति । तत्थ पदमो तिमगो अस्मकण्णरुणद्वा, तम्मि विसोदीए चट्टमाणो अपु-

वृफडुगाइं करेइ । मायासंजलणाए बंधे वोच्छिण्णे तओ समऊणदुआवलएहिं मायासंजलणं उवसामेइ, उवसंते पणुवीसं । अस्मकण्णकरणे वडुमाणो एवं अस्सकण्णकरणद्धाए कयाए तओ लोभवेयगद्धाए बिइए तिभागे वडुमाणो लोभसंजलणाए किट्ठीओ करेइ जाच अंतगयं । किट्ठीकरणद्धाए चरिमसमए अपचक्खाणावरण-पचक्खाणावरणलोभे दो वि जुगवं उवसामेइ, उवसंते सत्तावीसं उवसंता भवंति । तम्मि चैव समए लोहसंजलणाए बंधवोच्छेओ बायरलोभोदयवोच्छेओ य । तओ सेकाले सुहुमसंपराइओ होइ । किट्ठीकयाओ दलियाओ आणेत्तु पदमट्ठितिं करेइ वेएइ य ।

^१सत्तावीस सुहुमे, अट्ठावीसं^२ पि मोहपयडीओ । उवसतवीयरणे, उवसता होति नायव्वा ॥

सत्तावीसं सुहुमे० गाहा । सत्तगाओ आढवेत्तु जाच पणुवीसं ताव बायरो त्ति अनियड्डी तम्मि उवसंताइं लब्भंति । सत्तावीसं सुहुमरागम्मि उवसंताइं लब्भंति । सुहुमसंपराइगद्धा अंतोमुहुत्तं, तम्मि काले सुहुमकिट्ठीकयं समऊणदुआवलिय-बद्धं च उवसामेति । सुहुमसंपराइगस्स चरिमसमए लोभसंजलणा उवसंता भवति । तम्मि चैव समए पंचन्हं णाणावरणीयाणं चउन्हं दंसणावरणीयाणं पंचन्हं अंतराइयाणं जसकित्ति उच्चागोयस्स य बंधवोच्छेदो । तओ सेकाले उवसंतकसाओ भवति, तम्मि 'अट्ठावीसं पि मोहपगडीओ उवसंतवीयरगे उवसंता हुंति नायव' त्ति उवसंतकसायम्मि अट्ठावीसं पि मोहपगडीओ उवसंताओ भवंति । उवसंतत्ताओ वीयरगो उवसंतवीयरगो, सो जहण्णेणं एकं समयं उक्कोसेणं अंतोमुहुत्तं कालं लब्भइ । तस्स परिवड्ढणं नियमा भवक्खएण वा अट्ठाखएण वा । भवक्खओ मरंतस्स, अट्ठाखओ उवसंतद्धाए पुण्णाए

परिवहति । सो अइ आरुढो तहा चेव परिवहति, जहि उदओदीरण बघादओ ठिया तहि तहि पग्निवहतस्म ते आढवि
 जति, एव जाव पमत्तसजओ ताव परिवहति, तओ हेडिछ अणतरदुग पि कोइ पाउड, मामणभाय पि गच्छति कोइ । जो
 भवक्खएण परिवहति तस्स पढममए चेव सबकरणाइ पवत्तति । एम विसेमो—उकोसेण एगभवे दो चाराओ उवमम
 सेहि पडिबज्जति, जो दुवे वारे उवसमसेहि पडिबज्जइ तस्म नियमा तम्मि मवे खवगसेदी नत्थि, जो एकम्मि उवममसेहि
 पडिबज्जइ तस्स खवगसेदी होजा वा । विसेसपवचो अहा कम्मपगडिसगहणीए ॥ ६१ ॥

एव उवसमसेदी परूविया । इदाणि खवगसेदी भण्णइ—

पढमकसायचउक्क, इत्तो मिच्छत्तमीससम्मत्त । अविरयसस्मे देसे, पमत्त अपमत्त खीयति॥ ६२॥

पढमकसायचउक्क० गाहा । जो खवगसेहि पडिबज्जति सो नियमा मणसो अट्टथामाओ उवरिं वट्टमाणो । सो पढममेव
 अणताणुवधिणो विसजोएइ वा खवेइ ति वा एगट्ट । विसजोयविही पुवमणिया तहा चेव । एव अणताणुवधिणो विसजो-
 एत्तु 'एत्तो मिच्छत्तमीससम्मत्त' ति तओ अतोसुहुत्तेण दमणमोहखवणत्थ तिणिण करणाणि करेइ, करणाण लक्खण
 पुब्बुत्त जाव अणियट्ठिकरण तान पूर्ववद् वक्तव्यम् । अणियट्ठिअट्टाए वट्टमाणो दमणतिगस्स ठितिसत्त उवट्टतो उवट्टतो
 पलिओवमस्स असंखेअइमाग करेइ, तओ मिच्छत्तदलिय सम्मामिच्छत्त सम्मत्तेसु पक्खिवति—पढमसमए थोव, वितिय-

१ से, विरय पमत्तऽप्यमत्ते य खी खे१ खर ॥

समए असंखेजगुणं, एवं जाव अंतोमुहुत्तेण कालेणं सधं संकामेति । चरमसमए आवलियागयं मोत्तूण सेसं सधसंकमणाए संकामेति, एवं भिच्छत्तं खवियं भवति । तओ अंतोमुहुत्तेणं मम्ममिच्छत्तं पि एएणेव कमेणं मम्मत्ते पक्खिवति, एवं सम्मामिच्छत्तं खवियं भवति । तओ मम्मत्तं उवड्डिजमाणं उवड्डिजमाणं अंतोमुहुत्तेणं कालेणं अंतोमुहुत्तठितीयं जायं । तं कमेण वेदिजमाणं वेदिजमाणं समयाहियावलयसेसं जायं, तम्मि समए उदीरणा फिट्ठति । तओ उदएण चैव वेदंतो वेदंतो चरमसमयवेयगसम्मदिट्ठी जाओ । तओ सेकाले खइगसम्मदिट्ठी जाओ । एवं दंसणतिगस्स खवणा भणिया ।

एए सत्त कम्मंसे को खवेति ? भणति—‘अविरयसम्ममे देसविरय-पमत्ता-उपमत्ते य खीयंति ’त्ति । असंजयसम्मदिट्ठीपमिति जाव अप्पमत्तसंजओ ताव एए सत्त वि कम्मंसे खवेति । जइ बद्धाउगो तो एत्थं चैव ड्ढाति । अबद्धाउगो तो अंतोमुहुत्तेणं पुणो चरित्तमोहखवणनिमित्तं अहापवत्ताईणि तिण्णि करणाणि करेति । तेसिं लक्खणं परिभासा य पुब्बुत्ता । अणंतर जहा उवसामगस्स तहा चैव ट्ठित्तिवायादीहिं कम्माणि खविजमाणाणि अणियट्ठिअद्दाए पलिओवमस्म असंखेजइभागमेत्तठितिगाणि जायाणि ।

अणियट्ठिवायेरे थीणगिद्धितिग निरयतिरियणामाउ । संखेब्बइमे सेसे, तप्पाओगाउ खीयति ॥

अणियट्ठिवायेरे थीण० गाहा । अणियट्ठिअद्दाए असंखेज्जेसु भागेसु गतेसु थीणगिद्धितिग निरयगति तिरियगति एणिदिय-वे०-ते०-चउरिंदियजाइ निरय-तिरियाणुपुवीओ आयाव उज्जोव थावर सुहुम साहारणमिति एएसिं सोलसण्हं कम्माणं

१ सर्वास्वपि मूलसूत्रप्रतिबिम्बय गाथोपलभ्यते ॥

उबलणविहिणा उबड्डिज्जमाणा उबड्डिज्जमाणा पलिओवमस्स असखेज्जभागमेत्ता ठित्ती जाया । तओ बज्जमाणि यासु गुण-
संक्रमेण छुम्भताणि छुम्भताणि खीणाणि भवति ।

^३ एतो हणइ कसायहण पि पच्छा णुसण इत्थि । तो नोकसायछक्क, छुम्भइ सजलणकोहम्मि ।

एत्तो हणइ० गाहा । अट्ट कसाया—अपक्वखाणावरण पक्वखाणावरणा । एए अट्ट वि पुब खवित्तुमादत्ता अतोमुहुत्त खवि-
ज्जमाणा खविज्जमाणा गया न ताव खविया । तत्थ किर सोलम पुब्बुत्ताणि कम्माणि एविउमादत्ताणि खविज्जमाणाणि खविज्ज-
माणाणि अतरे खीणाणि भवति । पच्छा अट्ट कसाया उबलणविहिणा अतोमुहुत्तेण खीयति त्ति । एय एगेसि मत । अण्णे
यायरिया मणत्ति—सोलस कम्माणि पुब खविउमादगिज्जति, तओ अतरे पुब अट्ट कसाया खीयति, पच्छा सोलमकम्माणि, एम
सुत्ताएसो । तओ अतोमुहुत्तेण गवण्ह नोकसायाण चउण्ह सजलणाण च अतरकरण करेति । अतरकरणविही जहा कम्म-
पगडीसगहणीए । अतर करत्तु नपुसगवेय ख्वेत्तुमादवेति, खवणविही उबलणालवखणेण । अतरकरणस्स उवरिमठित्ति
दलिय उबड्डिज्जमाण उबड्डिज्जमाण पलिओवमस्स असखेज्जभागमेत्त जाय । तओ त परपगईसु असखेज्जगुणेण सछुम्भमाण
सछुम्भमाण अतोमुहुत्तेण सछ्छठ भवति । एव नपुसगवेदो खीणो । तओ अतोमुहुत्तेण इत्थिवेदो वि य एएणेव क्रमेण खय
गच्छति । तओ सत्त वि नोकसाए जुगव ख्वेत्तुमादवेति । तओ पभित्ति छण्णोकसाया पुरिसवेदम्मि न सकमति, कोहस-
जलणाए सकमति । तओ खविज्जमाणा खविज्जमाणा अतोमुहुत्तेण 'तो नोकसायछक्क पि छुमति सजलणकोहम्मि' त्ति

१-२ भाण स ॥ ३ गथेमा सर्वेज्जपि मूलसूत्रादर्थेणु लभ्यते ॥

छत्रोकसाया कोहसंजलणाए संछुद्धा । तम्मि चेव समए पुरिसवेयस्स बंधोदयोदीरणवोच्छेओ, समऊणदुआवलियचद्धं मोत्तूण सेसदलियखओ य, तओ सेकाले अवेयगो ।

कोहं वेदेमाणस्स कोहद्धाए तिणिण तिभागा—अस्सकण्णकरणद्धा किट्ठिवेयगद्ध ति । तत्थ अस्सकण्णकरणद्धाए वड्डमाणो अणंताइं समए समए अपुवफड्डगाइं चउण्हं संजलणाणं करेति । किट्ठिकरणद्धाए वड्डमाणो समए समए चउण्हं संजलणाणं बारस किट्ठीओ करेति, एक्केक्कस्स कसायस्स तिणिण तिणिण पढमकिट्ठी वितियकिट्ठी ततियकिट्ठि ति । एवं कोहेण पडिवण्णस्स । माणेण पडिवण्णो कोहे खविए उव्वलणालक्खणेणं सेसाणं तिण्ह कसायाणं नव किट्ठीओ करेति पुव्वकमेणं । मायाए पडिवण्णो कोह-माणेहिं खविएहिं सेसदुगस्स छकिट्ठीओ करेति पुव्वकमेणं । लोभेणं पडिवण्णो हेट्ठतिगे खविए लोभस्स तिणिण किट्ठीओ करेति । एसा किट्ठीकरणविही । तत्थ किट्ठीवेयगद्धा—किट्ठीकरणद्धाए निट्ठियाए कोहेण पडिवण्णो सेकाले पढमकिट्ठीदलियं वितियठितियं उक्कट्ठेतु पढमठितियं करेइ वेदेइ य । पढमठितिकरणं जहा कम्मपगडिस्स-गहणीए । तं कमेण वेदेति जाव समयाहियावलिया सेस ति । तम्मि समए वितियकिट्ठीओ दलियं उक्कट्ठेतु पढमठितिं करेइ वेदेइ य, तं पि कमेण वेदेति जाव समयाहियावलिया सेस ति । तओ सेकाले कोहस्स ततियकिट्ठीओ दलियं कट्ठितु ततियकिट्ठीए पढमठितिं करेति वेदेति य ताव जाव समयाहियावलिया सेस ति ॥ ६२ ॥

पुरिसं कोहे कोहं, माणे माणं च छुहइ मायाए । मायं च छुहइ लोभे, लोभं सुहुमं^१ पि तो हणइ ॥ ६३ ॥

१ 'मं च तो वेर । 'म पि सो हं' वेर ॥

पुरिसं कोहे० गाहा । पुरिसवेयस्स बधे वोच्छिण्णे तओ समयणदुयावलियमेत्तेण कालेण अस्सरुणकरणद्वए वड्डमाणो
 पुरिसवेयं वेदंतो कोहम्मि सहसकमणाए सलुभति । एव पुरियवेओ स्त्रीणो भवति । 'कोह माणे' ति तिसु वि कोहवेद
 भदासु वड्डमाणो कोहसजलण माणसंजलणाए य खिवतो खिवतो जाव ततियकिट्ठिवेदगद्दाए चरिममओ ताव आगओ,
 तम्मि सभए कोहसजलणाए बघोदओदीरणा य जुगव फिट्ठति, सतकम्म पि समयणदुआवलियवद्ध मोत्तुण सह माणम्मि
 पवित्तव, तओ सेकाले माणस्स पढमकिट्ठीओ दलिय ओकट्ठित्तु पढमठितिं करेति वेदेइ य ताव जाव अतोयुट्ठत्त । कोहस्स
 बधे वोच्छिण्णे कोहसजलणाए दलिय ओकट्ठित्तु, तओ समण्डदुआवलियमेत्तेण कालेण स्त्रीयमाणं स्त्रीयमाण माणम्मि
 सहसकमेण सकमति । एव माणस्स पढमकिट्ठीए पढमठिट्ठिं करेइ य कमेण ताव जाव ममयाहियावलिया सेम ति । ततो सेकाले माणस्स
 ड्डीओ दलिय उक्कट्ठित्तु पढमठितिं करेइ वेदेइ य कमेण ताव जाव समयहिगानलिया सेम ति । तम्मि समए
 ततियकिट्ठीओ दलिय उक्कट्ठित्तु पढमठितिं करेति वेदेइ य कमेण ताव जाव समयहिगानलिया सेस भव मायाए सलुद्ध । 'माणं
 य छुभति मायाए' ति तओ सेकाले मायाए पढमकिट्ठीओ दलिय ओकट्ठित्तु पढमठितिं करेइ वेदेइ य कमेण ताव जाव
 अतोयुट्ठत्त काल । माणसंजलणाए बधे वोच्छिण्णे तओ समण्डदुआवलियमेत्तेण कालेण मायासजलणम्मि सहसकमेण
 माणं सलुभति । तओ मायाए पढमकिट्ठीए पढमठितीए भमयाहियावलियाए सेसाए तओ सेकाले मायाए ततियकिट्ठीओ
 दलिय ओकट्ठित्तु पढमठितिं करेइ वेदेइ य ताव जाव ममयाहियावलिया सेम ति । तओ सेकाले मायाए ततियकिट्ठीओ

दलियं ओकड्डित्तु पढमठित्तिं करेइ अंतोमुहुत्तप्पमाणं वेदेइ य ताव जाव समयाहियावलिया सेस त्ति । तम्मि समए मायाए
बंधोदओदीरणा य जुगवं फिड्डित्ति, संतकम्मं पि समऊणदुयावलियवद्धं मोत्तूण सेसं सव्वं लोभसंजलणम्मि पक्खित्तं । तओ
सेकाले लोभस्स पढमकिड्डीओ दलियं ओकड्डित्तु पढमठित्तिं करेइ अंतोमुहुत्तप्पमाणमेत्तं, तं च लोभवेयगद्धाए तिभागो वेदेइ
य । मायासंजलणाबंधे वोच्छिण्णे तओ समऊणदुआवलियमेत्तेणं कालेणं लोभम्मि मायासंजलणा सव्वसंकमेण संकंता भवति,
‘मायं च लुभति लोभे’ ति गयं । एवं लोभसंजलणाए पढमकिड्डीओ पढमठित्ती समयाहिआवलियसेसा जाया । तओ
सेकाले लोभस्स वित्तियकिड्डीओ दलियं ओकड्डित्तु पढमठित्तिं करेइ वीयतिभागमेत्तं । तं वेयंतो वित्तियकिड्डीओ तइयकिड्डीओ
य दलियं घेत्तूणं सुहुमसंपराइयकिड्डीओ करेइ । तेसिं लक्खणं जहा कसायपाहुडे । एवं अंतोमुहुत्तं किड्डीओ करेति ताव
जाव लोभस्स वित्तियकिड्डीए पढमठित्ती समयाहियावलियसेस त्ति । तम्मि समए लोभसंजलणाए बंधवोच्छेओ बायरकसा-
याणं उदओदीरणावोच्छेओ य अनियड्डिकालवोच्छेओ य जुगवं भवंति । तओ सेकाले सुहुमसंपराइगकिड्डीओ दलियं ओक-
ड्डित्तु पढमठित्तिं करेइ तत्तियतिभागमेत्तं वेदेइ य । तओ सुहुमसंपराइओ बुच्चइ । अतीयम्मि आवलिया छड्डियाओ ताओ
सव्वत्थ वेत्तिजमाणीसु थिबुगसंकमेणं विपच्चंति । एसो पुव्वमवक्खाणिओ अत्थो, अओ इयाणिं मणितो ! ‘लोभं सुहुमं पि तो
हणति’ त्ति सो सुहुमसंपराइगो लोभस्स सुहुमकिड्डिं वेदेमाणो सुहुमकिड्डीकयं दलियं समयणदुआवलियवद्धं च समए समए
खवेइ ठित्तिघायादीहिं । एवं जाव सुहुमसंपराइगद्धाए संखेज्जा भागा गय त्ति । तओ संखेज्जइमे लोभसंजलणं सव्वोवड्डणाए
उव्वेड्डित्तु सेससुहुमसंपराइगद्धाए संकमं करेइ, सा य अंतोमुहुत्तमेत्ता । तओ पभित्ति मोहस्स ठित्तिघाओ नत्थि, सेसाणं

कम्माणे ठित्तिघातादओ पवचति चेव । त ओवट्टियठित्ति उदओदीरणाहि वेदतो वेदतो गओ ताव जाव समयादियानलिया सेस त्ति । तम्मि समए उदीरणा पुब्बुचा फिट्ठा । उदएण चेव वेदति ताव जाव चरिमसमओ त्ति । तम्मि ममए सुहुमस पराइयस्स पचन्ह गाणावरणाण चउण्हं दसणावरणाण जसकित्ती उच्चागोय पचन्हमताराइगाण एएसिं सोलसण्ह कम्माण बघवोन्हेओ मोहणिजस्स उदय-सतवोन्हेदो य भवति । तओ सेकाले खीणकसाओ जाओ । तस्स खीणकसायस्स ठित्ति घातादओ पूर्ववत् । एव खीणकसायद्वाअर्थतोपुहुत्तपमाणयेचाए सखेअइमे सेसे पच पाणवरण छइस- जावरण पचन्हमताराइगाण एएसिं सोलसण्ह कम्माण ठित्तिसतकम्म सवोवट्टणाए उव्वइतु सेसखीणकसायद्वासम करेइ । तओ पमिइ एयासिं ठित्तिघाओ फिट्ठो, सेसाण अत्थि चेव, नगरिं निदादुगस्स एकेण समएण ऊणियठित्ति ठवेइ । दलिय पडुच्च कालो उ तुल्लो ।

‘खीणकसाय दुच्चरिमे णिइ पयल च इण्ह छउमत्थो । आवरणमतए छउमत्थो चरिमसमयम्मि ॥’

खीणकसायदुच्चरिमे निइ पयल च इणति छउमत्थो० त्ति । एव खीणकमाओ कम्माणि तिण्णि उदएणेव खवतो खवतो गओ ताव जाव समयादियावलिया सेस त्ति । निदादुगवज्जियाण चोइसण्ह कम्माण उदीरणा फिट्ठा । तओ आनलियामेत्त काल उदएणेन वेइअति ताव जाव खीणकसायस्स दुच्चरिमसमओ त्ति । तम्मि दुच्चरिमसमए निदादुगाणि थियुगाणि अण्हिं सकताणि एव निदादुग खीण उदयाभावाओ । ‘आवरणमताराए छउमत्थो चरिमसमयम्मि’ त्ति एयासिं चोइसण्ह पग

१ गाथेया सर्वेवपि मूलमुत्रपुस्तकेषूपलभ्यते ॥

डीणं उदय संतखओ खीणकसायस्स चरिमसमए भवति । तओ य सेकाले आवरणविग्घरहिओ केवली भवति ।

मंभिन्न पासतो, लोगमलोग च सब्बओ सब्ब । त नत्थि ज न पासइ, भूयं भव्व भविस्स च ॥ (आवश्यकनियुक्तिगा० १२७)

संभिण्णं पासतो० गाहा । जहण्णेणं अंतोसुहुचं उक्कोसेणं पुव्वकोडिं देघ्णं केवली विहरिय समुग्घायं गंतूण वा अंगंतूण वा अघाइकम्माणं खयनिमित्तं सुहुमकिरियमप्पडिवाइं ज्ञाणमब्भुवेइ, पुवं ताव मणजोगं बायरं निरुंभइ, तओ वइजोगं, तओ कायजोगं बायरं निरुंभइ, तओ वइजोगं, तओ सुहुमं कायजोगं निरुंभंतो सुहुमुस्मासो सुहुमकिरियमप्पडिवाइज्झाणं समल्लियइ । तम्मि ज्ञाणम्मि वट्टमाणो आउगवज्जाणि सब्बकम्माणि उव्वट्टति ठिति-रसवाएहिं ताव जाव चरिमसमयसजोगिकेवल्लि त्ति । तस्स चरिमसमयसजोगिकेवल्लिस्स सब्बकम्माणि उव्वट्टिज्जमाणानि उव्वट्टिज्जमाणानि सब्बोवट्टणाए उव्वट्टियाणि अजोगिकेवल्लिकालसमठितियाणि जायाणि । जेसिं कम्माणं अजोगिम्मि उदओ नत्थि तेसिं ठितिं समल्लणं ठवेइ, दलियं पडुच्च, न कालं । तम्मि चेव समए ओरालिय-तेया-कम्मइगसरीरसंबद्धाणं बधणसंघाय छन्हं संठाणाणं पढमसंघयण ओरालियंगोवंगं वण्ण गंध रस फास अगुरु उवघाय पराघाय विहग० २ पत्तेय थिराथिर सुभासुभ निमेणणामाणं एएसिं कम्माणं उदओदीरणाणं वोच्छेओ, ऊसास-सरा हेट्टओ निरुद्धा । तओ सेकाले अजोगिकेवली जाओ, तस्स कालो अजहणमणुक्कोसिओ अंतोसुहुत्तिओ । तम्मि काले वट्टमाणो उवरयकिरियं अप्पडिवाइं ज्ञाणं झियाइ कम्माणं खवणनिमित्तं । एवं सो अजोगिकेवली ठिति-धायाइरहिओ उदयवंताणि ठित्तिखएणं अणुभवंतो खवेइ । जेसिं उदओ नत्थि ताणि ठित्तिखएणं वेयंतो वेदिज्जमाणिगासु थियुगसंकमेणं संकामेतो वेदिज्जमाणपगतित्तणेण

वेदतो वेदतो जाति ताव जाव दुचरिमसमओ चि ॥ ६३ ॥

देवगइसहगयाओ, दुचरिमसमयभवियम्मि खीयति । सविवागेयरणासा, णीयागोय पि तत्थेव ॥ ६४ ॥

देवगइसहगयाओ० गाहा । 'देवगइमहगयाउ'त्ति दवगतिणा मह एगतेण बधो जासि ताओ देवगइसहगयाओ । काओ ताओ ? मण्णति—देवगति वेउवा ऽऽहारगमरीरा एएसिं चैव बंधण सघाया वेउवा ऽऽहारगसरीरअगोवगा देवाणुपुवी य, एयाओ देवगइसहगयाओ । 'दुचरिममपयभवियम्मि खीयति' त्ति दोणिण समय ससेता मवसिदियत्तणस्स जस्म सो दुचरिममयभवसिद्धिओ तम्मि दुचरिमवसिदियम्मि खीयति, काओ खीयति ? देवगइमहगयाओ । 'सविवागेयरणासा णीयागोय पि तत्थेव' विवागो णाम उदओ, जेसि उदओ णामकम्माण नत्थि ते सविवागेयरणासा अणुदयणामानामित्थर्थ । के ते ? मण्णति त०—ओराणिय-तेय-कम्मइगसरीर एतेसिं चैव वधणा तिण्णि सघाया तिण्णि छ सठाणा छ सघयणाणि ओराणियसरीरअगोवग वण्ण गध रम फास मणुयाणुपुवी अगरुलहुग उवघाय पराघाय उस्मान पसत्था ऽपमत्थविहायगति अयज्जत्तग पत्तेय थिराथिर सुमासुम दूमग सुस्सर दुस्सर अणादेज्ज अजसकत्ति निमेणमिति । एयाओ देवगइसहगयाहिं सम दुचरिमसमयभवियम्मि खय गच्छति । अण्ण च 'नीयागोय पि तत्थेव'चि तत्थेव समए णीयागोय पि खय गच्छति, उदयाभावाओ । अण्णयरवेयणीय ति साया ऽमायाण अण्णयर वेयणीय जस्स उदओ नत्थि त पि तत्थेव समए खय गच्छति ।

१ ओ ताओ ! दे कार ॥ २ टोकाया यच्च कीदि इति पाठ. ॥

जति साएण पडिवण्णो तो असायं पुढं खवेति, जइ असाएण अजोगितं पडिवण्णो तो सायवेयणीयं पुढं खवेति ॥ ६४ ॥
अन्नयरवेय्यणिज्जं, मणुयाउं उच्चगोयं^३ नाम नव । वेएइ अजोगिजिणो, उक्कोस जहन्न एक्कारं ॥ ६५ ॥

अणयरवेयणीयं० गाहा । 'अणयरवेयणीयं' सायं असायं वा खवियसेसं मणुस्साउग उच्चागोयं णामम्मि णव पग-
डीओ 'वेदेति' अणुभवति 'अजोगिजिणो' अजोगिकेवली उक्कोसेणं वारस पगडीओ वेदेति, जहण्णेणं एक्कारस तित्थगरवि-
रहियाओ चेव वेदेति ॥ ६५ ॥

पुब्बुद्धिहाणि णव णामाणि तण्णिरूवणत्थं भण्णाति—

मणुयगइ-जाइ तस बायरं च पज्जत्त सुभगमाएज्जं । जसकित्ती तित्थयरं, णामस्स हवंति णव एया ॥ ६६ ॥

मणुयगतिजाति० गाहा । गाहासिद्धो चेव अत्थो ॥ ६६ ॥

तच्चानुपुविसहिया, तेरस भवसिद्धिस्स चरिमम्मि । सन्तंसगमुक्कोसं, जहन्नगं वारस हवंति ॥ ६७ ॥

तच्चानुपुव्वीसहिया० गाहा । ततियाणुपुव्वी मणुयाणुपुव्वीत्यर्थः, तेण सहिता तच्चानुपुव्विसहिता ताणि वारस तेरस भवंति,
भवसिद्धिगस्स चरिमसमए भवंति । 'सन्तंसगमुक्कोसं' संतकम्ममुक्कोसेणं भवति । 'जहन्नगं वारस हवंति' जहण्णेणं तित्थग-

१ अत आरभ्य ग्रन्थपरिसमाप्तिपर्यन्तं का२ अतरेव पाठ, सं-का१ प्रत्यो स्वण्डितत्वात् ॥ २ 'यणीयं, मं' लेख ॥ ३ 'य णामं च । वे' लेख ॥
'य नामेणं । वे' लेख ॥ ४ "अत्रैव मतान्तर दर्शयति-तच्चानुपुव्वि०" इति सप्ततिकाटीकायाम् ॥

रणामरहिता ता चेव वारस चरिमसमए भवति । अण्णे आयरिया भणति—मणुयाणुपुढी दुचरिमसमए नेव खविअ त्ति, कम्हा ! उदयाभावाओ । तम्हा वारस सन्ताणि उक्कोसेण, जइण्णेण एक्कारम चरिमसमए भवति ॥ ६७ ॥

मणुयगइसइहगयाओ, भव-खेत्तविवाग जीववोगु त्ति । वेयणियन्नयरुद्धे, च चरिमभविस्स खीयस्स खीयति ॥ ६८ ॥

मणुयगइसइहगयाउ० गाहा । मणुयगतिणामेण सह उदओ जेसि णामाण ताओ मणुयगतिसहगयाओ । 'भवखेत्तविवा-गजीववाग' त्ति भवविवागा खेत्तविवागा जीवविवागा य । तत्थ भवविवागा मणुयाउग, खेत्तविवागा मणुयाणुपुढी, सेसा णि जव जीवविवागाणि । एयाणि एक्कारस, 'वेयणियण्णयरुद्ध च' अण्णयर वेयणीय उच्चागोय वा 'चरिमभविस्स खीय-त्ति' त्ति एयाणि तेरस चरिमभवसिद्धिस्स खीयति त्ति । ततो कम्मविमोक्खममए चेव उहु गच्छति आलोकान्तम् ॥ ६८ ॥

अह सुइयसयलजयसिहरमरुयणिरुवमसहावसिद्धिसुह । अणिहणमद्वावाह, तिरयणसार अणुहवति ॥ ६९ ॥

अह सुतिय० गाहा । 'अथ' इति आतन्तये कर्मभोधानन्तरमेव प्राप्नोति 'सुतिय' सुद्ध निरज्जं 'सगल' सपुण्ण अखड 'जयसिहर' लोमग्ग 'अरुज' वाहिरहिय 'गिरुवम' उवमाणं जस्स नत्थि एसि तारिस्स त्ति, 'महावसिद्धिसुह' जहा ससार-सुद्धाणि क्वत्रिमाणि ण तहा सिद्धिसुह, वाहिरकारणनिरयेस्समित्थर्यः, 'अणिहण' निहण जस्स नत्थि त अणिहण अद्वावाह णाम अविणासित । सुद्ध सपुण्ण [कोग्ग] वाहिरहियं गिरुवम अणिहण अद्वावाह महावसिद्धिसुह 'तिरयणसारं अणुभवति' त्ति

१ चार्णं ति । खे२ । वागसा । खे३ । २ ख, अचरिमसमयग्नि खी खे३ ॥

णाण-दंसण-चरित्ताणि तिरयणं तेसिं सारं-फलं तं अणुमवंति ॥ ६९ ॥

दुरहिगम-णिउण-परमत्थ-रुइर-बहुभंगदिट्ठिवायाओ । अत्था अणुसरियवा, बंधोदय-संतकम्ममाणं ॥ ७० ॥

दुरहिगम० गाहा । अहिगमिउं दुं ति दुरहिगमो पमाण-णय-णिकखेवादीहि अणुगम्मंतो तम्हा दुरहिगमो, णिउणो णाम सुक्ष्मः, परमट्ठ ति-तत्तं, रुचिरं-रम्यं हृदयग्रह्लादकरं, बहुभंगं ति-बहुविगप्पं, दुरहिगमं च णिणुणं च परमार्थं च रुचिरं च बहुभंगं च जं तं दुरहिगम-णिउण-परमट्ठ-रुचिर-बहुभंगं । किं तं ? दिट्ठिवाओ, ततो दिट्ठिवायाओ 'अत्था अणुसरियवा बंधोदयसंतकम्मणं' ति बंधोदय-संताणं अत्था अणुसरियवा-चिन्तेयच्च ति । एते अट्ठा दिट्ठिवाए विगप्पेण चिंतिया ततो दिट्ठिवायाओ एते साहेयच्च ति मणियं भवति ॥ ७० ॥

इदाणिं आयरिओ अप्पणो पमादभावं अप्पागमत्तं च पदंसन्तो अणोसिं आयरियाणं अप्पमायं बहुश्रुतत्वं च प्रख्यापयन् इमं भणति—

जो जत्थ अपडिपुत्तो, अत्थो अप्पागमेण बद्धो ति । तं खमिऊण बहुसुया, पूरेऊणं परिकहिंतुं ॥ ७१ ॥

१ अस्माद् गाथासूत्रादनन्तर सर्वेष्वपि मूलसूत्रादर्शेष्विय गाथा चरित्तं—गाहगं सतरीए, चंदमहत्तरमयाणुसारीए । टिक्काए णिय-मियाण, एगूणा द्वोत्र णउई उ ॥

જો જ્ઞત્ય અપહિપુણ્ણોં ગાહા । ‘જો જ્ઞત્ય’ તિ જો અત્યો વધોદય-સતેસુ ‘અપહિપુણ્ણો’ સ્વહો જાઓ ‘અપ્પાગમેણ
 વદ્ધો’તિ આગમો-સુચ અપ્પો આગમો જસ્સ સો તહા તેણ અપ્પાગમેણ વદ્ધો તિ કાઠ ‘ત સ્વમિઝ્ઞ વહુસુતા’ ત અવરાહ
 સ્વમિઝ્ઞ દોસં અવેચ્છ વહુસુતા દિઠ્ઠિવાયણે ‘પૂરેઝ્ઞ પરિક્કહેતુ’ તિ ત વિગલ અત્ય પૂરેઝ્ઞ-મગલ કરેસુ પરિક્કહિતુ-
 મણહુ તિ ॥ ૭૧ ॥

સંભાસ-હુણિયા સિત્તરી સમત્તા ॥

प्रथमं परिशिष्टम् ।

अस्मिन् ग्रन्थे प्रमाणतयोद्धृतानां शास्त्रीयावतरणानामकारादिक्रमेणानुक्रमः ।

अवतरणादि
अट्टग चउ चउर-
अट्ट-छ्ळाहिगवीसा
अट्ट ऽट्ट-ऽट्टग छक्क
अट्टही बचीसं
अट्ट य सय चोबडिं
अणियट्ठिवायेरे थी-
इगि विगल सगल पंच-
उक्तरूपमङ्गसङ्ख्या- (टिप्पणौ)
उक्तरूपाया एव भङ्ग- ”
एगूणउयट्ठुसवा-

अवतरणादि
एतच्च मतान्तरेणोक्तम् (टिप्पणौ)
एत्तो हणइ कसाय-
खवगे सुट्ठुमम्मि चऊ-(टिप्पणौ)
खीणकसाय डुचरिमे
गइ इदिए य काए
गाइग सतरीए (टिप्पणौ)
गोयम्मि सत्त भगा ”
चउ छस्सु दोन्नि सत्तसु
चउ पणुवीसा सोलस
छ चत्तारि य एक

पत्र-पृष्ठी
३९-२
३७-१
२५-२
४०-१
४५-२
६४-१
२६-१
४५-२
४६-१
२५-२

पत्र-पृष्ठी
१३-१
६४-२
७-२
६६-२
५४-२
६९-१
८-१
३६-१
४३-१
२५-२

अवतरणादि

छावट्टी चोवट्टी

छावत्तरपचमया

तिण्हट्ट सच एके-

लिदुगसय छ-प्पचन (टिप्पणौ)

तिरियाणुगुपणसया

त्रयोविशल्यादिपु च (टिप्पणौ)

नर-तिरिय देव तिरि नर-

नाइविसुद्धस सकिलिद्धस

निदादुगस उदओ

निदापयला य तथा (टिप्पणौ)

पच नव दोण्णि अट्टा-

पचाओ य चउक्क

पगाहेण वय-जाईण

पत्र-पृष्ठी

२६-१

२६-१

२५-२

२७-१

२६-१

४४-१

२६-१

६-१

६-१

७-१

५-२

१२-२

३६-२

अवतरणादि

पञ्चतगसमियरे

पञ्चराऽपञ्चतग

पट्टवगो पुण मणुओ

पण नव नव नवगो-

वसीस दोण्णि अट्ट य

घारसपणसट्टसया

दावणोकारसया वा-

दावणोकारसया वि-

दावणोकारसया स-

मणुयगइ जाइ तस वा- (टिप्पणौ)

मतान्तरेण पुन पञ्चा-

मतान्तरेण सप्तसत्तानि

मोसूण खीणराग

पत्र-पृष्ठी

३२-१

३२-१

१५-१

२५-२

४६-१

३९-१

२६-१

२६-१

२६-१

५६-२

४१-२

४१-२

७-२

अवतरणादि

ये तु कर्मस्तवकारादयः (टिप्पणौ)

संज्ञा च परिभाषा च

सतपथपरुवणथा

समिन्नं पासतो

”

अवतरणादि

सगलतिरि-विगल-नर-दे-

सत्तऽट्ट नव य पनरस

सत्तावीस सुहुमे

समयद्वयोनावलिका- (टिप्पणौ)

द्वितीयं परिशिष्टम् ।

सप्ततिकाचूर्णि-टिप्पण्यन्तर्गतानां ग्रन्थकृन्नाम्नां सूची ।

ग्रन्थकृन्नाम

अण्णे

अण्णे आयरिया

अण्णेसि आयरियाणं

एणेसि

चंदमहत्तर (टिप्पणौ)

चन्द्रर्षिपादाः

”

पत्र-पृष्ठी

६-१, १२-२, २७-१, ४९-२

२२-१, ३६-२, ६४-२, ६८-१

६१-१

६४-२

६९-१

७-२

ग्रन्थकृन्नाम

चन्द्रर्षिमहत्तर (टिप्पणौ)

चूर्णिकार

चूर्णिकृत्

जीवविजयाः

टीकाकृत्

प्राचीनकर्मस्तवकार ”

पत्र-पृष्ठी

७-२

४२-१, ४६-१

४०-१, ४३-१, ४५-२

४१-१, ४१-२

४२-१

७-१, ७-२

पत्र-पृष्ठी

२६-१

६२-१

६३-१

१६-२

ग्रन्थकृत्याम्
यद्योविजया
शिवशर्मसूत्रि
सप्ततिकाकार

(टिप्पणी)

”

”

पञ्च-पृष्ठी
४०-१, ४३-१
४५-२, ४६-१
३२-२, ४१-२
४२-१

ग्रन्थकृत्याम्
मलयगिरि (टिप्पणी)

मलयगिरिपाद ”

मलयगिरिमहर्षयः ”

तृतीय परिशिष्टम् ।

मस्रतिकाचूर्णी-टिप्पण्यन्तर्भूतानां ग्रन्थनाम्नां सूची ।

ग्रन्थनाम

पञ्च-पृष्ठी

पञ्च-पृष्ठी

१-२, २-२

ग्रन्थनाम

अमोनीयपुनव

अन्तर्भाष्य

३१-१, ३२-१, ३६-१

३७-१, ३९-१, ३९-२

३२-१, ४०-१, ४३-१

४५-२, ४६-१

२७-१

” (टिप्पणी)

आगम

कर्मपगर्ह

कर्मपगर्हसिगाहणी ६१-१, ६२-२, ६३-२, ६४-२, ६५-१

कर्मप्रकृति (टिप्पणी)

६-२, २७-१

कसायपाहुव

१२-२, ६२-२, ६६-१

दिद्विवाय

१-२, २-२, ६९-१

पञ्चसङ्गह

(टिप्पणी)

६-२

ग्रन्थनाम	(टिप्पणौ)	पत्र-पृष्ठी	ग्रन्थनाम	(टिप्पणौ)	पत्र-पृष्ठी
प्राचीनकर्मस्तव		५-२, ६-१	सप्ततिकाटीका		४०-१
मलयगिरीयटीका	"	१४-१, १६-२	सप्ततिकाप्रकरण	"	६-२
शतक	"	३-१, ४-१, ४-२	सयग		३-१, ४-१, ४-२
सतरी	"	९-२, १७-२	सतकम्म		५-२, ९-२, १७-१
		६९-१			६-१, २२-१

चतुर्थ परिशिष्टम् ।

सप्ततिकाचूर्ण्यन्तर्गतानां पारिभाषिकशब्दानामनुक्रमः ।

शब्दः	पत्र-पृष्ठी	शब्दः	पत्र-पृष्ठी
अंस	६-१	अहापवत्तकरणं	५९-२
अणियट्टिकरणं	६०-२	आएसो	२७-२
अणुभागघाओ	६०-१	उदओ	२१-१, ५५-१
अपुन्वकरणं	६०-१	उदयविगण्णो	३९-१

शब्द
उदीरणा
उवसतवीयरगो
उवसामणा
ओघ
लओ
लओवसमिया
खेचविवागा
गुणसकमो
गुणसेढी
जीवविवागगणि
ठितिवओ

पत्र-पृष्ठी
२-१, ५५-१
६३-१
६१-१
२७-२
२-१
३८-१
६८-२
६०-२
६०-२
६८-२
६०-१

शब्द
ठिसिवघो
ततियाणुपुठवी
तिरयण
पगति
पयवदविगण्णो
वघो
वायरो
भवविवागा
सत
सुहुमसपराओ

पत्र-पृष्ठी
६०-२
६८-१
६८-२
२-१
३९-२
२-१
४०-२, ६३-१
६८-२
२-१
३८-२

